



**Drets de Ciutadania, Cultura,  
Participació i Transparència**

# memòria àrea 2018

Ajuntament de  
Barcelona



# Presentació

L'aventura que vam començar amb el nou govern l'any 2015 arriba a la fi. En una etapa política convulsa com l'actual —amb la Generalitat i l'Estat en una confrontació constant, quan no en una intervenció— i, en tot cas, amb molts pocs períodes d'estabilitat política, és una evidència que les administracions locals hem estat sostenint el funcionament bàsic de les ciutats. I, en el cas de Barcelona, ho hem fet donant resposta a les necessitats dels veïns i les veïnes i també a les grans expectatives que va despertar aquest equip de govern.

És moment, doncs, de fer balanç, d'avaluar tot allò que hem aconseguit a còpia d'esforç i treball col·lectiu, i també de posar negre sobre blanc els avenços que ens manquen per consolidar. Aquesta memòria fa un repàs exhaustiu, àrea per àrea, que ens permet radiografiar la recta final d'un mandat que, en el cas de la Tercera Tinència d'Alcaldia, ha consistit, sobretot, a garantir els drets de ciutadania dels veïns i les veïnes de la ciutat, a articular-los i ampliar-los, i a denunciar qui els vulnera, quan ha estat el cas. Un bon exemple el tenim en la causa contra els abusos policials de l'1 d'octubre, en la qual el consistori exerceix l'acusació popular. Ha estat un any en el qual hem enviat el missatge nítid que som una administració compromesa radicalment amb els drets i les llibertats dels nostres veïns i veïnes.

Per això, m'agradaria posar l'accent no només en el 2018 sinó en el conjunt d'aquest mandat.

Com deia, l'Administració no treballa d'esquenes a la realitat. En un moment de màxima tensió política i amb un fenomen global com el de l'auge de l'extrema dreta, calia una administració que apostés clarament per polítiques comunitàries, participatives i amb serveis destinats a defensar els drets i les llibertats de tota la ciutadania; que treballés de forma preventiva, com hem fet amb el pla de formació en drets humans adreçat a tots els treballadors i les treballadores municipals, i que generés nous serveis d'arrelament, com el Document de veïnatge, i ampliés els serveis d'atenció ja existents, com el SAIER, l'Oficina de Convivència o l'Oficina per la No Discriminació.

En aquest mandat, també hem viscut l'explosió del moviment feminista, que ha contribuït definitivament a sacsejar l'Administració. Polítiques contra l'assetjament sexual, nous protocols d'actuació contra qualsevol tipus d'abús o polítiques en favor de la diversitat han estat una constant des de la Regidoria de Feminismes, destinada exclusivament a fer de Barcelona un referent en polítiques de gènere. I és en aquest àmbit on cal destacar el nou Centre LGTBI de Barcelona, un equipament municipal de referència en l'àmbit de la diversitat sexual i de gènere adreçat a tota la ciutadania.

També hem aconseguit que la informació municipal sigui més transparent i accessible, i avançar cap a un model de participació ciutadana més integral i menys restringit als espais tradicionals. Aquí cal destacar, en primer lloc, un repte històric, com era la posada en marxa del 010 gratuït. Havia estat un objectiu des de l'inici del mandat, dels primers que vam entomar com a àrea, i avui és una realitat. També ho ha estat habilitar nous espais de participació ciutadana, com el Decidim, una plataforma digital de participació que ens ha permès aprofundir en una ciutat més oberta, transparent i col·laborativa, que avui és una referència per a entitats i altres administracions locals.

De la mateixa manera, i conscients del moment d'excepcionalitat que viu el país, hem volgut aportar elements de debat a la ciutadania. Hem convocat espais d'intercanvi d'opinions, com en la presó Model, recuperada recentment, on vam reflexionar sobre què va significar l'1 d'oc-

tubre, un any després de la celebració del referèndum, en un gran cicle de debats. I també hem articulats espais d'acompanyament per a les famílies dels presos i les preses polítiques o, sobre la privació de llibertat, hem tractat el doble càstig que suposa la dispersió, o la realitat de les presons de dones.

En clau cultural, segurament ha estat l'any en què Barcelona més ha transcendit. El món canvia i les ciutats es transformen. Per això, és imperatiu impulsar llocs de trobada que aglutinin diversitats, oportunitats, innovació i creativitat, però també conflictes i exclusions. Això va ser la Biennial de Pensament, un intent, creiem que d'un gran èxit, de connectar el debat sobre el paper de les ciutats d'avui amb els grans reptes de la societat contemporània.

Pel que fa a la pràctica esportiva, ha estat un any marcat per alguns esdeveniments importants, com el Mundial de Pilota o l'Europeu de Waterpolo, uns campionats amb els quals Barcelona ha tornat a onejar el seu esperit olímpic i, sobretot, ha aconseguit adaptar els grans esdeveniments a la ciutat, i no a la inversa. Hem volgut continuar sent un referent internacional no només pel compromís amb l'esport sinó, sobretot, per fer de la pràctica esportiva un dret accessible a tota la ciutadania, com hem demostrat amb la inversió més important feta fins ara en les beques a famílies vulnerables.

Afrontem, doncs, aquest final de mandat amb energia, experiència i amb molta il·lusió, i amb un agraïment sincer a totes les persones que han contribuït a fer-lo realitat.

**Jaume Asens i Llodrà**

Tinent d'Alcaldia de Drets de Ciutadania

# Presentació

L'Àrea de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència, que coordino des de l'estiu del 2016, ha tingut dos grans reptes al llarg de la legislatura:

1. Crear l'estructura necessària per fer front a les necessitats de les diverses direccions.
2. Crear un discurs aglutinador d'aquestes direccions, l'eix que doni sentit a l'agrupació d'àmbits temàtics.

El 2018 ha estat clau en assolir aquests dos objectius, d'una banda amb la creació de la Direcció de Serveis de Recursos, que inclou el Departament d'Administració, i que ha dotat de personal l'àrea per assumir temes fins llavors centralitzats en la Gerència de Recursos. D'altra banda, l'esforç de les direccions per acostar-se i compartir temes d'interès ha generat noves línies de treball i ha permès crear un discurs compartit entorn dels drets de ciutadania de manera coherent i efectiva.

Tot plegat ha culminat amb una jornada de treball de personal tècnic i directiu, el mes de desembre, on hem pogut aprofundir en el coneixement mutu i les línies de treball possibles i donar veu als i a les excel·lents professionals dels equips. D'aquesta jornada n'han sortit diverses propostes que intentarem canalitzar al llarg del 2019.

Les novetats més rellevants d'aquest any passen per la incorporació —el mes de maig— de l'Oficina de Convivència, fins llavors a l'IMH, amb l'objectiu d'endegar una sèrie d'iniciatives per modificar diversos aspectes vinculats a l'ordenança i la seva aplicació, com adequar l'ordenança als plantejaments del nou enfocament d'usos ciutadans de l'espai públic i les noves realitats socials, i potenciar l'aplicació de mesures alternatives, establint la sanció com a darrera opció contra la infracció, i la necessària coordinació transversal amb altres àrees de la casa com Drets Socials, Guàrdia Urbana, Districtes, i altres. El desplegament del Centre de Recursos en Drets Humans, que té per objectiu ser un espai estable de consulta, difusió, formació i informació, i assegurar una connexió i coordinació amb les persones i entitats defensores de drets humans de la ciutat, ha estat una altra de les fites d'enguany.

La contínua arribada i increment de persones —i sobretot famílies— que arriben a la ciutat cercant refugi o en processos de sol·licitud d'asil o de migració posa a prova els recursos que han fet un sobreesforç, professional i econòmic, per mirar de garantir que cap família amb menors a càrrec es pogués trobar sense sostre i per acompanyar els diversos processos, que tenint —des del punt de vista de la situació administrativa de les persones— la competència en l'Estat, fa especialment complex el desenvolupament dels plans de treball i la resolució de les diverses situacions.

Amb “La meva ciutat, el meu vot” s'ha fet una campanya important en col·laboració amb la Unió Europea per informar del dret a vot de les persones migrants i de la necessitat de la inscripció prèvia al cens electoral en uns terminis determinats, de cara a les eleccions del 2019, en aquest impuls al fet que les persones que resideixen a la ciutat puguin exercir la plena ciutadania (en aquest cas només les que tenen la seva situació regularitzada i dret a vot).

La presentació del Pla de ciutadania i immigració, amb ampli suport dels grups municipals, ha donat el marc fins el 2021 en l'atenció i acollida d'immigrants i en les polítiques d'interculturalitat que ja s'estan desenvolupant els darrers anys.

Les obres del nou centre LGTBI han avançat positivament i amb la coordinació de la Plataforma LGTBI de Catalunya, amb qui hem signat l'acord de gestió cívica el 2018, que inclou el projecte de gestió futura i l'acompanyament perquè la fase final d'obres permeti adequar el centre als objectius posteriors. La previsió és que el centre vegi la llum les primeres setmanes del 2019.

El Pla estratègic contra el sexisme s'ha anat desenvolupant al llarg del 2018, i en aquest sentit la manifestació del 8 de març va ser un clam clar de la ciutadania en aquest sentit. Els diversos serveis d'atenció a dones han mantingut un alt nivell d'activitat i s'han incrementat les demandes d'acolliment per alt risc en dones víctimes de violència masclista que havien de sortir urgentment de les seves llars.

En la línia de la participació i la democràcia activa aquest any s'ha pogut desplegar, difondre i implementar el Reglament de participació ciutadana aprovat a finals del 2017, i s'ha format el personal tècnic (252 persones de districtes, àrees i empreses municipals). El laboratori d'innovació democràtica —inaugurat el maig a la Fàbrica Fabra i Coats— és un espai obert, participatiu i en xarxa per a l'articulació de processos de recerca. Aquest any s'ha presentat el Pla municipal d'acció comunitària que engloba l'estratègia municipal per desenvolupar una política pública d'acció comunitària (AC) que vol facilitar i promoure que la ciutadania s'activi i organitzi en formes diverses, formals i informals, per mirar de trobar, conjuntament, les respostes a les seves necessitats que són més difícils de trobar de forma aïllada o individual.

La informació i atenció ciutadana és un vessant cabdal en el dia a dia de la ciutat. El 2018 s'han rebut més d'un milió i mig de trucades al 010, i més d'un milió i mig de persones han estat ateses a les OAC, a més de sis milions de visites rebudes al portal de tràmits. La mesura de govern del sistema d'informació i atenció ciutadana del 2016 preveia finalitzar el desplegament el 2018, per a la qual cosa a finals d'any se n'ha fet balanç. Ara podem dir que de les 31 mesures previstes, 21 ja són efectives, 7 estan en procés i 3 han estat revisades. La valoració és molt positiva i el canvi de model en l'atenció ciutadana, un fet. El 2018 s'ha creat la taula sobre el mapa d'atenció ciutadana, amb la presència de totes les àrees implicades, amb l'objectiu de fer un pla director que plantegi la coordinació necessària, l'estandardització de criteris i la unificació d'objectius de millora per als propers anys.

L'Institut Barcelona Esports (IBE) ha commemorat els 40 anys de polítiques esportives a la ciutat amb diferents actes que els han fet visibles, i ha continuat treballant perquè ningú a la ciutat quedi exclòs de la pràctica esportiva, complementant les tarificacions existents als CEM amb una nova tarifa per a persones amb diversitat funcional, prèvia coordinació amb l'IMPD. Així mateix, s'ha treballat en el protocol per a la detecció i prevenció de maltractaments o abusos sexuals d'infants i joves a les IEM.

L'ICUB ha enfocat el 2018 amb un nou programa polític que ha prioritzat alguns projectes nous com la Biennal de Pensament, que ha dut a places i carrers el debat i el diàleg en temes d'interès per a la ciutadania com el feminisme, el canvi climàtic, les tecnologies o la filosofia, a la vegada que ha consolidat línies iniciades anteriorment com la "Quinzena metropolitana de la dansa", programa que promou la coordinació entre municipis i els seus programadors per dur a terme una proposta de difusió de la dansa contemporània. L'any 2018 també ha estat prioritària la tasca entre educació i cultura per impulsar projectes i accions conjunts, la mesura de govern presentada a finals d'any recull aquesta voluntat i proposa, a través d'un procés participatiu molt ampli, com recollir i elaborar el pla d'acció.

Afrontem, doncs, el 2019 amb nous reptes sorgits de la feina feta i de les necessitats canviants, i també amb la voluntat de consolidar tot allò que s'ha anat construint i que fa valer la ciutat.

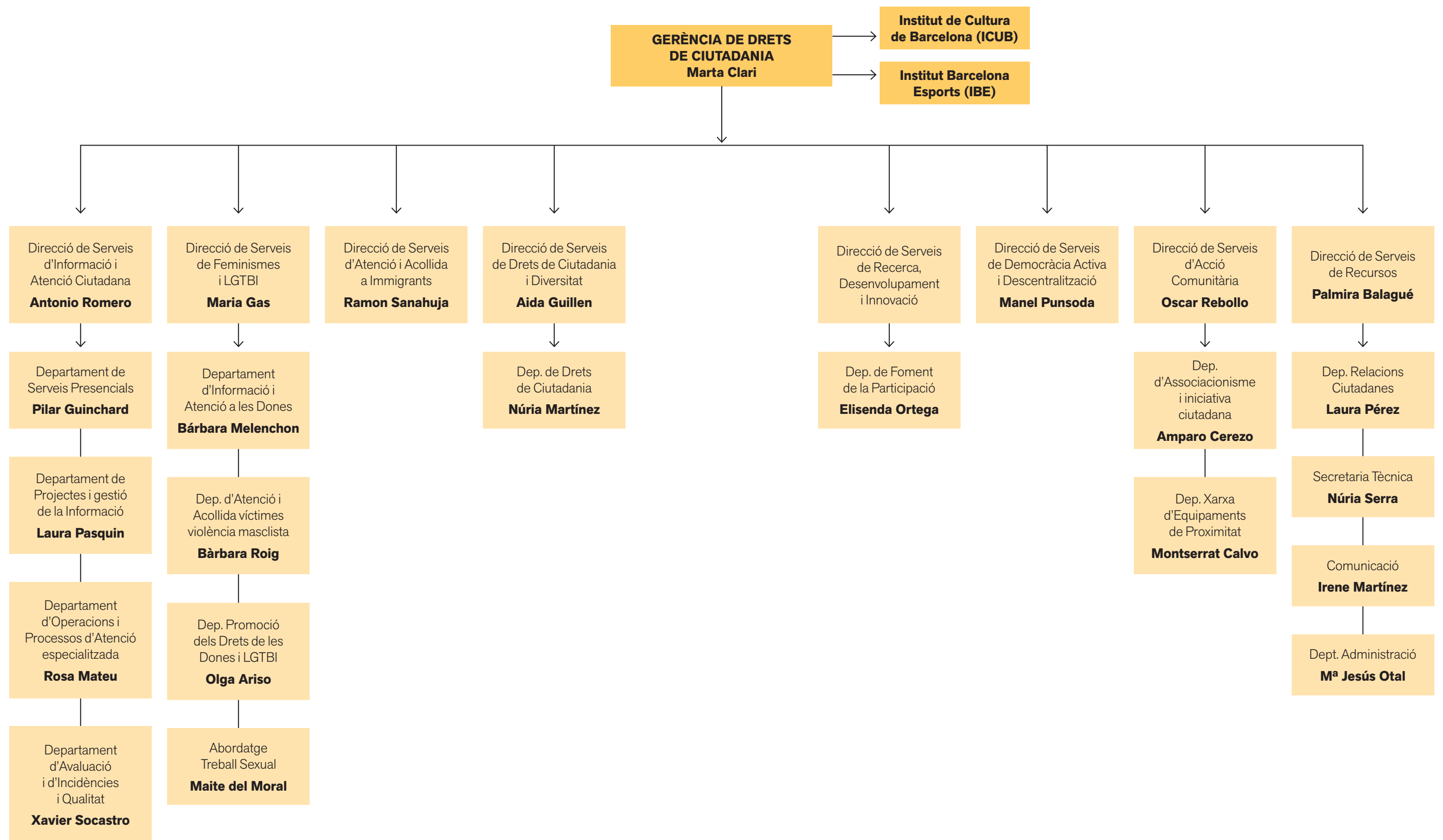
**Marta Clari i Padrós**

Gerenta de l'Àrea de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència

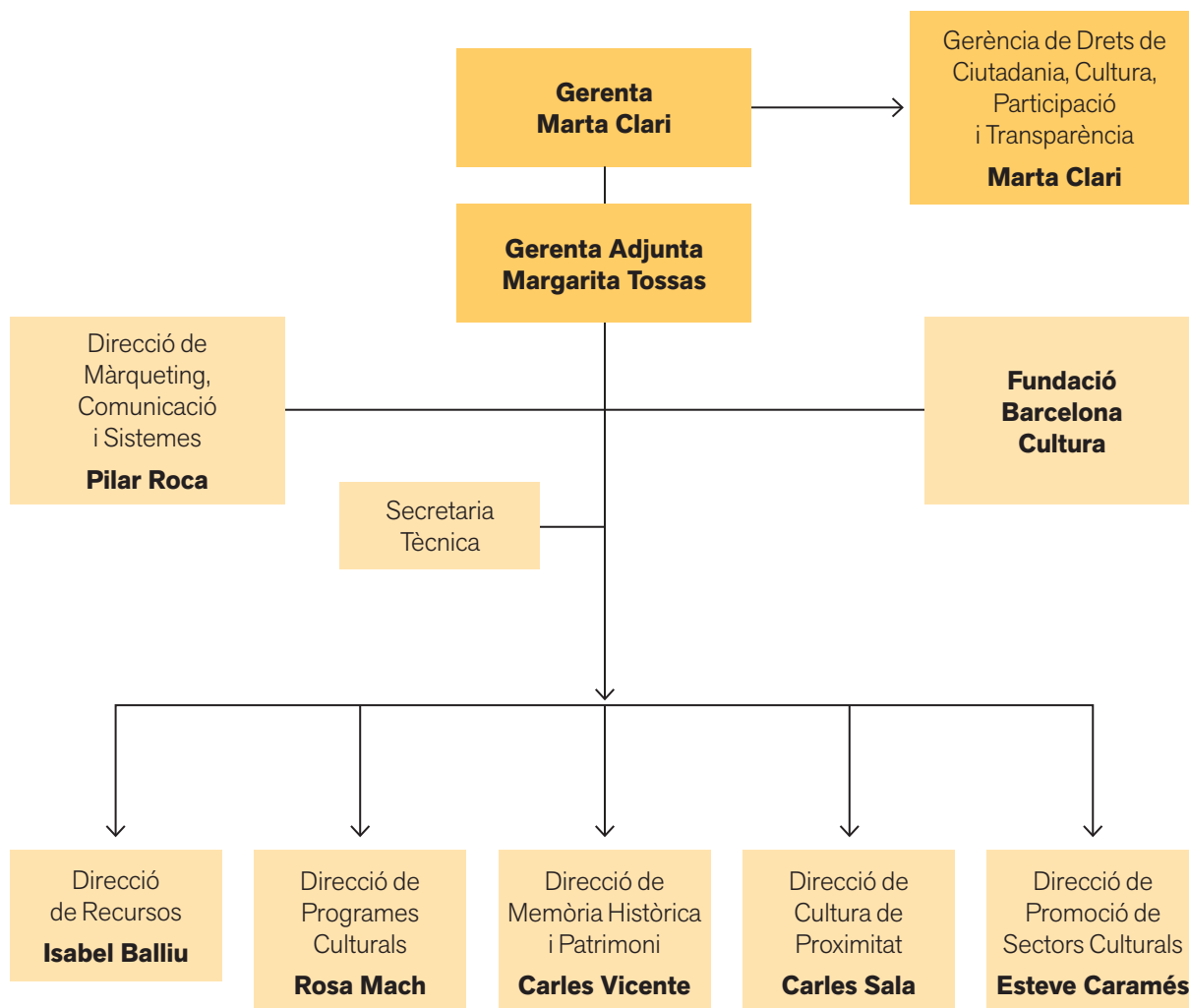
Organigrama (febrer del 2019) .....	7
Direcció de Serveis d'Informació i Atenció Ciutadana.....	10
Direcció de Serveis de Feminismes i LGTBI .....	22
Direcció de Serveis d'Atenció i Acollida a Immigrants .....	52
Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat.....	77
Direcció de Serveis d'Acció Comunitària .....	100
Direcció de Serveis de Democràcia Activa i Descentralització .....	119
Direcció de Serveis de Recerca, Desenvolupament i Innovació .....	143
Departament de Relacions Ciutadanes .....	163
Pressupost executat .....	175
Organismes autònoms adscrits	
Institut Barcelona Esports.....	176
Informes i mesures de govern 2017 .....	199
Estudis 2015-2018.....	200

# Organigrama

(febrer del 2019)

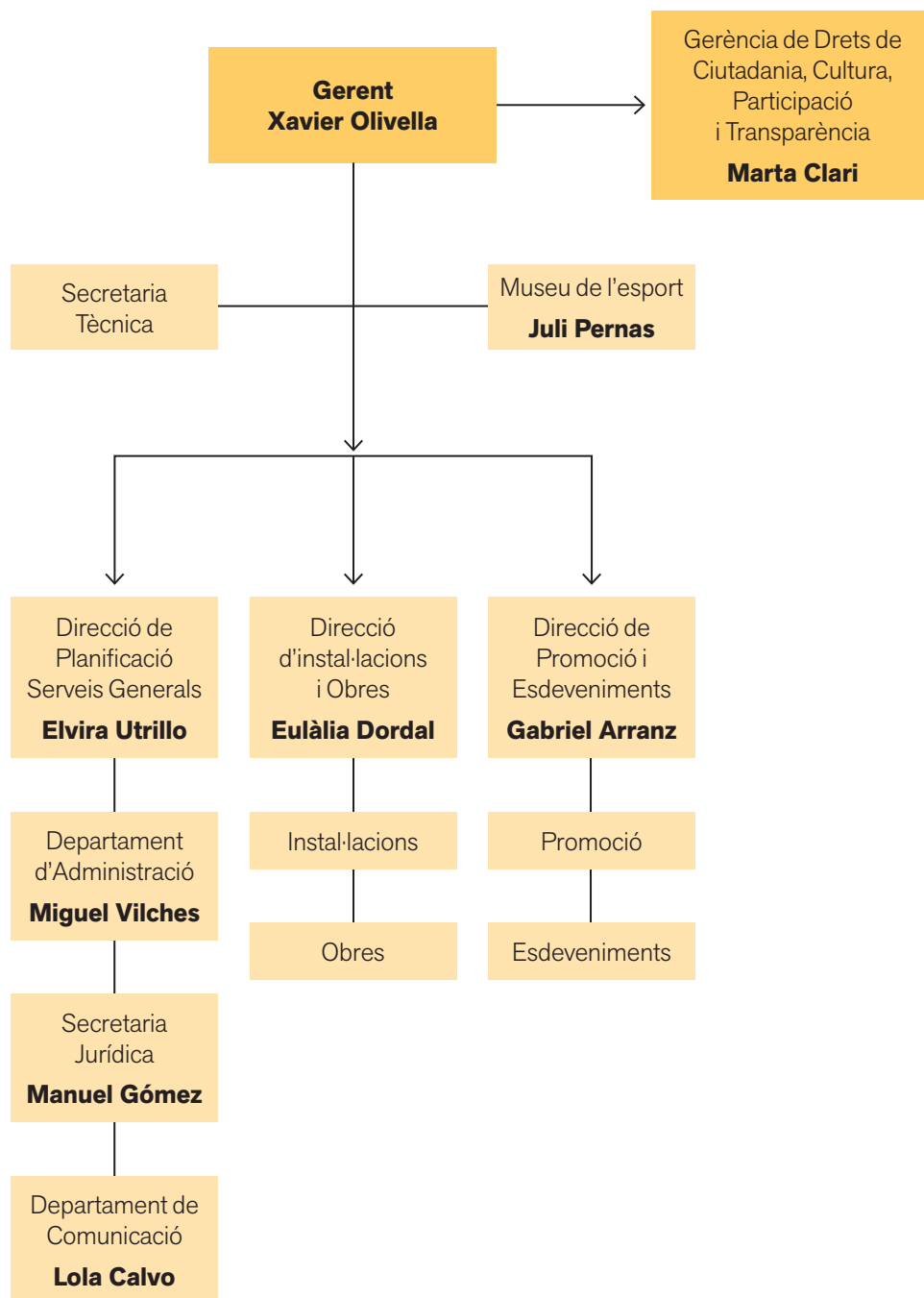


# Institut de Cultura de Barcelona (ICUB)





# Institut Barcelona Esports (IBE)



# Direcció de Serveis d'Informació i Atenció Ciutadana

La Direcció d'Informació i Atenció Ciutadana és la responsable del sistema de canals i mitjans a través dels quals l'Ajuntament dona resposta a les demandes d'informació i orientació de la ciutadania, facilita la realització dels tràmits administratius i atén els suggeriments i les comunicacions d'incidències sobre la ciutat i els serveis municipals.

La **missió** de la Direcció és, a través de la informació i l'atenció ciutadana, fer àgil, senzilla i transparent la relació entre la ciutadania i l'Ajuntament, i que la ciutadania pugui exercir els seus drets i deures de la manera més fàcil i efectiva.

El sistema d'informació i atenció ciutadana és complex i adaptat a les necessitats de la ciutadania. Està format per una gran diversitat de canals i eines, tant presencials com no presencials.

A través d'aquests canals i eines es pot fer el següent:

- Gestionar tràmits municipals.
- Fer consultes sobre el que hi ha i el que passa a Barcelona, i com desplaçar-se per la ciutat.
- Rebre informació sobre els serveis i les activitats municipals.
- Obtenir informació sobre tràmits i gestions públiques.
- Opinar, comunicar incidències i fer suggeriments sobre la ciutat i els serveis municipals.

## Canals d'atenció

Amb la voluntat de donar un tracte directe i personalitzat, s'ofereixen diversos canals d'atenció: el telèfon 010, el web [barcelona.cat](http://barcelona.cat), el Telèfon del Civisme 900 226 226, els serveis al telèfon mòbil, les oficines d'atenció ciutadana i els quioscs (terminals d'autoservei electrònic per a la tramitació municipal i informació sobre Barcelona).

## Abast del sistema d'informació i atenció ciutadana

- Informació i tramitació administrativa
- Agenda d'activitats: culturals, esportives, fires...
- Directori administracions públiques, allotjament, cultura, educació, esports, sanitat/salut, restaurants, mercats...
- Transports, pàrquings, Bicing, parades de taxi, talls de trànsit...
- Feines a la via pública
- Queixes i reclamacions (i agraïments)
- Comunicacions informatives personalitzades: afectacions a la via pública, canvi de tarifes de l'àrea verda, nova xarxa d'autobusos, preinscripció i matrícula, vacances d'estiu, "Benvingut nadó"...

## Eines del sistema d'informació ciutadana

- El sistema de gestió d'incidències i reclamacions de l'Ajuntament (**IRIS**) recull les peticions de la ciutadania sobre el funcionament de la ciutat i la prestació dels serveis públics municipals, així com les consultes efectuades mitjançant el canal web. És un sistema implantat en tota l'organització municipal i que està certificat en la norma ISO. L'Ajuntament posa a disposició de la ciutadania diversos canals per poder presentar aquestes peticions, com ara els canals presencials,

el canal telefònic, el canal web, l'app de bústia ciutadana, els fulls de queixes i suggeriments, així com les instàncies registrades sobre els temes recollits al sistema.

- El sistema d'agenda i equipaments de l'Ajuntament de Barcelona (**ASIA**) manté la informació del “que hi ha” a Barcelona tant equipaments públics com equipaments privats d'interès públic (hospitals, farmàcies, restaurants, comerços, locals d'oci...) i del “que passa” a la ciutat (esdeveniments, activitats lúdiques, cursos, tallers, manifestacions, talls de trànsit...). Aquest sistema dona servei al personal d'informació del 010 i de les oficines d'atenció ciutadana que hi busquen la informació demanada per les persones interessades, els diferents webs municipals i altres aplicacions municipals que fan ús d'aquesta informació.

- El sistema **ITACA** és la base de dades que conté el Catàleg de Tràmits disponibles de l'Ajuntament de Barcelona. S'integra tècnicament dins del Portal de Tràmits de l'Ajuntament i, per tant, els ciutadans el poden consultar (24 hores al dia, els 365 dies de l'any). Indica els diferents canals disponibles per a cada tràmit: telemàtic, presencial, telefònic, mòbil i quiosc. A banda, ITACA inclou la relació de tots els protocols interns d'atenció i tramitació dels operadors de la Direcció de Serveis d'Informació i Atenció Ciutadana (900 / 010 / OAC / OAE) en la seva relació diària amb la ciutadania.

- El sistema **CRM** (Customer/Citizen Relationship Management) s'integra amb diferents sistemes d'informació municipals per recollir les interaccions que la ciutadania té amb l'Ajuntament (sol·licitud o enviament d'informació, tramitacions, atencions i serveis). El personal informador de les oficines d'atenció ciutadana i del 010 utilitza aquest sistema com a escriptori unificat d'atenció. Això els permet accedir a la fitxa dels ciutadans i ciutadanes que atenen, obrir les aplicacions de tramitació arrossegant les dades identificatives i de contacte del ciutadà i mantenir un registre de les atencions dutes a terme. També s'utilitza aquest sistema per efectuar comunicacions informatives personalitzades a aquelles persones que ens donen consentiment, segons la informació del seu domicili i de les seves interaccions amb l'Ajuntament recollides al sistema.

## Context

### Implantació de l'Administració electrònica

Al llarg del 2018 es continua avançant en la implantació de l'Administració electrònica a l'Ajuntament de Barcelona, adaptant l'atenció ciutadana a noves realitats socials i tecnològiques, facilitant la relació entre l'Administració municipal i la ciutadania, i posant l'accent en el respecte al temps dels ciutadans i ciutadanes.

L'Ajuntament crea una Direcció d'Administració Electrònica adscrita a la Gerència de Recursos, que assumeix el lideratge d'aquesta implantació.

Des de l'Institut Municipal d'Informàtica es comença la construcció dels sistemes d'informació que configuren l'arquitectura de l'expedient i la tramitació electrònica, amb la participació dels usuaris i usuàries de referència de cada sistema:

- El portal de tràmits (Oficina Virtual de Tràmits), perquè la ciutadania pugui fer tràmits electrònicament des de casa, o bé rebí assistència en la tramitació electrònica per telèfon, o presencialment en una oficina d'atenció ciutadana.

- Un gestor de procediments administratius per tramitar els expedients.

- Mòduls comuns que donin servei al portal i/o al gestor de procediments, com ara: digitalització segura, identificació i signatura, arxiu...

- El Registre de procediments administratius on és recollirà la informació dels procediments municipals, i que alimentarà el gestor de procediments.

S'analitzen els processos dels primers pilots d'Administració electrònica (Dret d'accés a informació pública, Responsabilitat patrimonial, Ajuts a activitats extraescolars), per modelar-los en el portal de tràmits i el gestor de procediments administratius.

### **Adaptació al nou reglament europeu de protecció de dades**

El 5 de maig de 2018 va entrar en vigor el nou Reglament (UE) 2016/679, del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades.

La normativa ha obligat la Direcció de Serveis d'Informació i Atenció Ciutadana a fer una feina intensa d'adaptació al nou marc legal:

- Identificació dels tractaments de dades que fa la Direcció d'Informació i Atenció Ciutadana per incorporar-los al Registre de tractaments municipal.
- Adequació als nous requeriments normatius de la informació sobre protecció de dades personals que es proporciona en els canals d'atenció ciutadana per a cadascun dels tractaments.
- Revisió dels procediments de recollida de consentiment per al Servei d'informació personalitzada, per adequar-los a la nova normativa.

### **Entrada en vigor de la nova llei de contractes del sector públic**

El 9 de març de 2018 va entrar en vigor la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic.

El funcionament administratiu de la Direcció s'ha hagut d'adaptar a aquesta nova normativa de contractació.

### **Nou sistema de certificació de la qualitat**

El 2018, a través d'una auditoria externa, la Direcció s'ha certificat per la Norma ISO 9001:2015.

Aquesta nova ISO facilita una gestió del Sistema de qualitat menys burocràtica i més orientada a la consecució de resultats. La nova norma fa que el Sistema de qualitat se centri més en el *què* (assolir els objectius de qualitat) que en el *com*. Un dels seus aspectes més importants és l'anàlisi de riscos, que permet la identificació de punts febles, amb la finalitat d'establir accions preventives per disminuir i eliminar els riscos als quals es veu sotmesa una organització.

## **Recursos**

### **Recursos humans**

Departament	Persones
Direcció de Serveis d'Informació i Atenció Ciutadana	6
Departament de Projectes i Gestió de la Informació	8
Departament de Serveis Presencials	189
Departament d'Operacions i processos Atenció Especial	26
Departament d'Avaluació d'Incidències i Qualitat	10
<b>Total</b>	<b>239</b>

## Recursos econòmics

Pressupost executat	Euros
Capítol 2	8.027.452,14
Capítol 4	68.948,73
Capítol 6	8.935,90
<b>Total</b>	<b>8.105.336,77</b>

## Activitat

### Balanç de la mesura de govern: Sistema d'informació i atenció ciutadana 2016-2018

El juny del 2016 es va aprovar la mesura de govern per millorar els serveis d'atenció ciutadana, que parteix de la consideració que una administració democràtica ha d'estar plenament al servei de la ciutadania i, per tant, ha de facilitar la realització dels tràmits necessaris per a la vida a la ciutat, en la complexitat de les societats actuals.

La mesura definia un nou model d'atenció ciutadana que, en el marc de la transformació digital i la nova Llei de procediment administratiu comú, avança cap a una visió integral de l'atenció ciutadana en tota l'organització municipal. En el nou model, amb un profund respecte pel temps ciutadà, es potencien els canals telefònics, telemàtics i d'autoservei. El canal presencial es configura com un canal d'atenció especialitzada per als tràmits complexos, per atendre les persones amb necessitats específiques i per promocionar i donar suport als altres canals.

La mesura es marcava per al seu compliment l'horitzó temporal del 2018. Per tant, aquest ha estat l'any en què s'ha fet balanç del desenvolupament de les línies d'actuació concretes recollides en el pla d'acció. El balanç de la mesura de govern es va presentar en la Comissió de Plenari de Presidència, Drets de Ciutadania, Participació, Seguretat i Prevenció el 12 de desembre de 2018.

El balanç presentat fa palès que, amb els recursos destinats i la implicació del conjunt de l'organització municipal en el nou model d'atenció ciutadana, el resultat és que, dels 31 instruments de desplegament de la mesura (2 dels quals s'han incorporat com a novetat), 21 han estat implantats, 7 estan en marxa i 3 s'han revisat.

Les 21 accions implantades en el període 2016-2018 són les següents:

1. Fer gratuït el 010, centralitzant-hi tota la informació municipal.
2. Promoure el 010 com un canal per fer tramitacions.
3. Renovar la centraleta telefònica.
4. Elaborar i actualitzar el catàleg de tràmits que es poden fer pel canal telefònic.
5. Revisar i millorar la ràtio de les trucades ateses sobre el total de les rebudes.
6. Potenciar els quioscos d'autoservei.
7. Revisar els acords amb l'AMB en matèria d'informació ciutadana.
8. Implantar la cita prèvia en l'atenció presencial.
9. Renovar i millorar l'equipament tecnològic de les oficines d'atenció ciutadana.
10. Crear un indicador de temps mitjà d'espera per a l'atenció a sala de les oficines d'atenció ciutadana.
11. Crear un grup de treball amb els districtes, la Direcció d'Informació i Atenció Ciutadana i les direccions implicades en la tramitació de llicències i activitats per millorar l'atenció ciutadana dels serveis propis dels districtes.
12. Avaluar l'afectació de la nova Llei de procediment administratiu comú als canals d'atenció ciutadana i establir les mesures necessàries per adaptar-los als nous requeriments i continuar garantint la qualitat de l'atenció.

13. Promoure la coordinació de tots els serveis municipals d'informació i elaborar un mapa de la informació i atenció ciutadana a l'Ajuntament.
14. Accions de comunicació per reforçar el coneixement sobre els serveis d'atenció ciutadana de l'Ajuntament.
15. Desenvolupament d'accions de comunicació interna.
16. Publicació de dades de les incidències i reclamacions en un format exportable per part de la ciutadania (publicació a Open Data).
17. Incorporar eines col·laboratives en la gestió d'incidències i reclamacions.
18. Utilitzar el sistema CRM per conèixer la satisfacció dels usuaris i usuàries dels diferents canals d'atenció ciutadana.
19. Consolidar el sistema CRM com a font de dades de les atencions a la ciutadania.
20. Establir que les interaccions amb la ciutadania han de ser registrades en el sistema CRM.
21. Disposar d'un nou model de gestió en l'Oficina de Troballes.

Les set accions que estan en marxa, atès que es tracta d'actuacions de gran abast, la darrera fase de les quals anirà més enllà de l'àmbit temporal de la mesura, són les següents:

1. Fer efectiva la interoperabilitat entre administracions. La interoperabilitat s'està treballant en el conjunt de l'Ajuntament, amb la coordinació de la Direcció de Serveis d'Administració Electrònica.
2. Potenciar i incrementar la identificació digital per poder efectuar tràmits municipals a través dels diferents canals d'informació i comunicació ciutadana. L'impuls s'està portant a terme en el conjunt de l'Ajuntament, regulat a través de la Instrucció relativa a la política d'identificació i signatura en l'actuació administrativa de l'Ajuntament de Barcelona.
3. Actualització del portal de tràmits.
4. Renovar la tecnologia del sistema IRIS.
5. Millorar la integritat del sistema IRIS, la qual cosa es fa en paral·lel amb la renovació tecnològica.
6. Renovació tecnològica del sistema ASIA, d'agenda i equipaments de la ciutat.
7. Potenciar l'Oficina d'Atenció a les Empreses com a finestra única empresarial, potenciació que s'està impulsant conjuntament amb Barcelona Activa.

Les tres accions revisades són les següents:

1. Assignar a la Direcció de Serveis d'Informació i Atenció Ciutadana la responsabilitat funcional del canal mòbil, atès que el nou portal de tràmits s'adaptarà a tots els dispositius, inclosos els mòbils.
2. Disposar d'un estudi de dimensionament de les oficines d'atenció ciutadana. S'ha d'assenyalar que s'ha ampliat la plantilla d'atenció presencial i s'ha reforçat puntualment amb personal durant les campanyes que comporten més demanda d'atenció a les oficines. L'estudi s'haurà de fer una vegada es posi en marxa el nou model d'atenció presencial, vinculat a l'Administració electrònica i al nou marc legal i organitzatiu que suposa la nova Llei de procediment administratiu comú.
3. Disposar d'un catàleg d'aplicacions per integrar en el sistema CRM, atès que amb la construcció del nou portal de tràmits es modifica l'estratègia d'integració d'aplicacions de cara al futur.

En definitiva, a través de la mesura de govern, entre el 2016 i el 2018 s'han assolit i entomat aspectes cabdals del nou model d'atenció ciutadana, com la gratuïtat i la reorientació de l'atenció telefònica, la reducció del temps d'espera en l'atenció presencial i la consolidació dels canals telemàtics i d'autoservei que encaren l'atenció ciutadana cap al futur.

### **Adaptació del model d'atenció telefònica al nou model d'atenció ciutadana**

Si el 2017 va estar marcat per l'entrada en vigor de la gratuïtat i pel canvi tecnològic de la centralita telefònica que dona suport al 010, el 2018 es caracteritza per la definició del nou model d'atenció telefònica, adaptat al nou model d'atenció ciutadana. L'objectiu d'aquest nou model és aprofitar al màxim les possibilitats de les noves tecnologies per adaptar-se a les noves necessitats i demandes de la ciutadania.

El nou model s'ha concretat en els plecs de la licitació del nou contracte d'atenció telefònica de l'Ajuntament. Aquesta licitació s'ha desenvolupat al llarg del 2018 i entrarà en servei el 2019.

El nou contracte, més enllà del seu vessant com a telèfon d'informació, reforçarà el paper del 010 com a servei telefònic de tramitació i de suport per a la tramitació telemàtica.

En tot cas, el canvi en l'orientació de l'atenció telefònica ja es pot copsar en les dades del 2018 de tramitació per telèfon. El 2018 es van fer 787.490 tràmits per via telefònica (un increment del 20% respecte al 2017).

S'ha d'esmentar que tant la gratuïtat com el canvi de centraleta telefònica que dona servei al telèfon 010 i altres telèfons d'atenció ciutadana municipals, fets que es van produir el 2017, durant el 2018 han seguit suposant un repte per a la Direcció i, alhora, una oportunitat per adequar el model d'atenció telefònica municipal als nous requeriments de la ciutadania. La tecnologia obre un gran ventall de possibilitats per millorar l'atenció en les trucades.

Per entomar l'efecte de la gratuïtat i el canvi de centraleta, va ser necessari introduir canvis organitzatius i tècnics que han comportat que, respecte al 2017, el 2018 s'hagi produït un increment del 21% del nombre de trucades ateses.

Pel que fa al percentatge de persones usuàries del servei (segons número de telèfon) que aconsegueixen contactar amb la plataforma telefònica, el gener del 2018 eren el 85%, i el desembre del 2018 aquest nombre s'eleva fins al 98%. El desembre del 2018 només un 6% de les persones comunicants havien de trucar més d'una vegada per aconseguir contactar amb la plataforma (enfront del 38% el gener del 2018). La situació, per tant, s'ha revertit de manera molt positiva.

D'altra banda, s'ha de destacar els alts nivells de satisfacció sobre la resolució de la demanda. El desembre del 2018, en les enquestes de final de trucada, el 89,76% de les persones usuàries es mostra satisfeta amb la resolució de la trucada, el 97,92% respecte al tracte rebut i el 95,41% respecte al temps de resolució.

### **Actuacions a les oficines d'atenció ciutadana (OAC)**

Pel que fa a la millora dels espais, s'ha de destacar les obres d'adequació de l'Oficina d'Atenció Ciutadana de l'Eixample. Les obres que s'hi han fet el 2018 han tingut un cost de 119.710,05 euros.

En relació amb la consolidació de la cita prèvia, s'ha d'esmentar que el 2018 s'han demanat 563.717 cites, amb un 78% d'assistència. Això suposa que el 55% de les atencions a la sala s'han fet amb cita prèvia.

És important assenyalar que el temps mitjà d'espera per ser atès a la sala s'ha reduït 4 minuts des de la implantació de la cita prèvia (de 12 minuts a 8 minuts), i que aquest temps encara es redueix més, en 5 minuts, si la persona usuària accedeix a l'OAC amb cita prèvia (7 minuts).

Quant als nivells de satisfacció, les persones usuàries enquestades atorguen un 8,8 sobre 10 a l'atenció rebuda a les oficines d'atenció ciutadana.

Un altre aspecte que cal destacar pel que fa a l'atenció presencial ha estat la revisió i adaptació dels horaris especials al nou Acord de condicions de treball per al personal de l'Ajuntament de Barcelona. El nou horari especial acordat per les oficines d'atenció ciutadana manté l'atenció a la ciutadania de 8.30 a 14.30 hores els dilluns, dimarts, dimecres i divendres, i estableix que els dijous l'horari és de 8.30 a 18.30 hores. També s'estableixen els horaris específics en els perío-



des de reducció horària. A més, s'incorpora la possibilitat d'atenció a les tardes per a campanyes que concentrin molta afluència de persones usuàries a les OAC.

### **Desenvolupament de nous projectes a l'Oficina de Troballes**

A l'Oficina de Troballes, durant el 2018 s'ha seguit treballant en la millora de processos i derivacions, per oferir un servei eficient i de qualitat en la gestió dels objectes perduts a la ciutat de Barcelona.

Amb aquest mateix objectiu, el 2018 es va iniciar la construcció d'una nova aplicació informàtica —que es posarà en marxa el 2019— que millorarà la gestió dels objectes i connectarà els agents municipals que reben objectes trobats.

### **Desplegament del model d'atenció ciutadana integral de l'Ajuntament**

A més dels serveis d'atenció i informació general que depenen de la Direcció de Serveis d'Informació i Atenció Ciutadana, l'Ajuntament també disposa d'altres serveis d'informació i atenció especialitzades.

El fet que aquests serveis estiguin adscrits a diferents dependències municipals fa que els processos i la manera d'atendre la ciutadania s'hagin d'homogeneïtzar i connectar, per configurar un model d'atenció ciutadana integral i plenament al servei dels ciutadans i ciutadanes.

Amb aquest objectiu, durant el 2018 s'ha creat, mitjançant Decret d'Alcaldia, la Taula de Coordinació de Serveis d'Atenció i Informació Ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona, amb la participació de les àrees municipals implicades.

Les línies de treball per al 2018 sorgides de la Taula han estat les següents:

- Treballar el Mapa d'atenció ciutadana.
- Definir el mòdul comú de formació de personal en atenció ciutadana.
- Implantació del CRM als taulells d'atenció ciutadana dels serveis tècnics dels districtes.
- Compartir elements comuns de comunicació.

El 2018 es va iniciar l'elaboració d'un Mapa d'atenció ciutadana amb la participació de tots els departaments municipals implicats, que proporciona una visió global de tot el sistema d'informació i atenció municipal. Per a la confecció del Mapa, s'està fent un treball de camp per emplenar unes fitxes informatives sobre els serveis, que inclouen dades com els canals d'atenció, les característiques de l'espai, els fluxos de derivació, els indicadors, els perfils professionals o el grau d'implantació de processos i eines comunes.

S'ha d'esmentar que, de les necessitats del conjunt de serveis d'atenció ciutadana de l'Ajuntament, ha sorgit un element de comunicació comú, que s'ha instal·lat a diverses oficines, com és el cartell de drets i deures de la ciutadania en aquests serveis.

### **Extensió del CRM**

Un altre aspecte important del 2018, vinculat al desplegament del model d'atenció ciutadana integral, és l'extensió del CRM, que és el sistema corporatiu municipal de gestió de la relació amb el ciutadà, tant en l'àmbit de l'atenció com en el de la informació personalitzada.

S'ha instal·lat i configurat el sistema CRM en les posicions dels informadors del taulell dels serveis tècnics dels districtes. Els informadors del taulell identifiquen els ciutadans, els cerquen al sistema i mantenen un registre de cadascuna de les atencions realitzades. A més, poden incorporar en el registre de l'atenció informació d'interès per al servei com és el número d'expedient o l'adreça objecte de la consulta.



## **Millores en la comunicació interna**

A la Direcció d'Informació i Atenció Ciutadana hi treballen moltes persones, sempre en la primera línia i ben properes als ciutadans i ciutadanes. Fan una feina intensa i compromesa amb el servei públic, i molt ben valorada per la ciutadania. Es tracta d'un equip molt gran, distribuït per tot el territori de Barcelona, i això planteja la necessitat de reforçar la cohesió i els vincles professionals. Amb aquest objectiu, s'ha donat impuls a la iniciativa d'organitzar trobades dels treballadors i treballadores de la Direcció per intercanviar experiències i visions de futur sobre l'atenció ciutadana a l'Ajuntament de Barcelona: les Jornades DIAC. La primera trobada es va celebrar el 2017, i durant el 2018 s'han celebrat dues jornades més, amb vocació de continuïtat.

Per donar a conèixer internament, en el conjunt de l'organització de l'Ajuntament, la feina que es fa a les OAC, el 2018 es va organitzar un programa d'estades dels treballadors i treballadores municipals a les oficines d'atenció ciutadana. La iniciativa "Un dia en una OAC" va tenir un gran èxit de convocatòria i va comportar que, d'una primera edició inicialment programada, s'hagués d'ampliar a una segona edició. L'èxit ha estat tant pel que fa a la participació (120 persones van participar en el programa) com a la valoració de l'experiència.

## **Extensió del projecte IRIS D**

IRIS Districtes (IRIS D) és un projecte que té com a objectiu la incorporació al sistema IRIS de totes les peticions recollides en les audiències públiques i consells de barri.

Aquest any 2018 s'ha implantat a sis districtes, i es continuarà amb la integració d'altres districtes al llarg de l'any 2019.

Estat actual d'integració en el projecte:

- Sants-Montjuïc: audiències, consells de barri i correu Regidoria i Gerència
- Les Corts: audiències i consells de barri
- Sarrià - Sant Gervasi: audiències i consells de barri
- Gràcia: audiències i consells de barri
- Horta-Guinardó: audiències i consells de barri
- Sant Martí: audiències i consells de barri

Durant el 2018 s'han continuat fent accions tant de formació i suport a les persones usuàries com de millores en el mateix sistema, bàsicament d'adaptació dels circuits de gestió a les especificitats de cada districte. La valoració feta pels districtes implicats és positiva. Ressalten que el sistema els ajuda a tenir un millor control sobre la gestió de les peticions i els facilita la resposta.

Al llarg de l'any s'han mecanitzat al sistema IRIS 1.155 peticions recollides a les audiències i als consells de barri.

## **Dades del 2018**

Les dades bàsiques d'activitat de la Direcció d'Atenció Ciutadana són les següents:

1.539.123 **trucades** ateses  
1.239.079 persones ateses a les **OAC**  
6.656.681 visites al **portal de tràmits**  
516.945 persones usuàries dels **quioscs**  
4.070.333 **tramitacions a través d'OAC, telèfon, web i quioscs**  
10.811.591 **informacions** d'equipaments i agenda de la ciutat  
346.493 **comunicacions rebudes pel sistema IRIS**

19.880 atencions a l'**Oficina de Troballes**

8.049 atencions a l'**Oficina d'Atenció a les Empreses**

260.000 **comunicacions personalitzades**

17.732 seguidors/es a **Twitter** del perfil del 010

80.725 tràmits i 37.917 consultes a través del canal de **dispositiu mòbil** d'atenció ciutadana.

Cal tenir en compte que el sistema d'atenció ciutadana es regeix per una **política de qualitat** i, per tant, la seva activitat està auditada (el marc de referència és la Norma **ISO 9001:2015**).

### La valoració que fan els usuaris i usuàries del conjunt de serveis d'atenció telefònica i presencial de la Direcció és de 8,3 sobre 10.

Tramitacions per canal

#### Tramitació per canal

Tramitació per canal				
	2015	2016	2017	2018
OAC	1.538.431	1.504.430	1.500.371	1.532.902
Telèfon	448.489	559.739	656.247	787.490
Web	878.108	1.115.441	1.334.981	1.491.556
Quiosc	33.553	62.597	198.781	258.385
Total	2.898.581	3.242.207	3.690.380	4.070.333

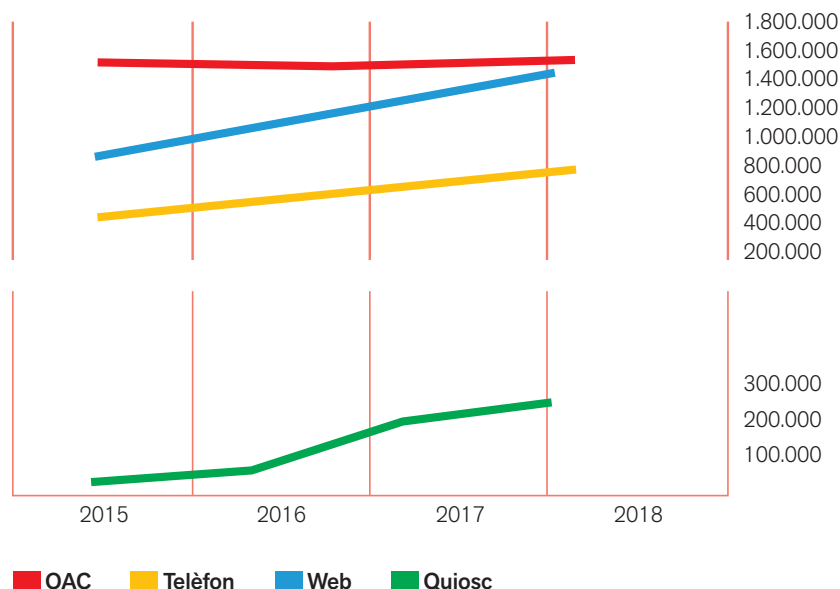
En el cas del portal web, continua el creixement de les tramitacions fetes a través d'aquest canal, que gairebé igualen les que es fan pel canal presencial.

Pel que fa al telèfon, hi ha un augment sostingut al llarg dels anys, que està vinculat a l'augment de tramitacions que es poden fer per aquest canal. Destaquen els tràmits d'Hisenda i les comunicacions d'incidències i peticions de servei. El 2018, el nombre total de tramitacions per aquest canal augmenta un 20% respecte al 2017.

Com en l'any anterior, amb relació al canal quiosc, hi ha un increment de tramitació per desplaçament de tràmits ràpids de les OAC als quioscos ubicats a la mateixa oficina (justificants de padró i duplicats de rebuts), així com per sol·licitud de cita prèvia. Tot afavorit per la presència de personal de suport a les OAC que, a més d'altres tasques, ajuda els usuaris del quiosc a fer la tramitació.

A les OAC, el volum de les tramitacions és estable, i enguany ha tingut un lleuger augment.

#### Tramitació per canal



## Tramitacions per tema i canal

Acumulat 2018	Població	Registre	Hisenda Urbanisme	T. Rosa	IRIS/ Peticions	Troballes	Inform.	Cites	Altres	Acumulat
<b>OAC</b>										
<b>OAC01</b> Ciutat Vella	66.828	27.802	8.114	2.006	3.630	98	59	10.533	2.541	121.611
<b>OAC02</b> Eixample	43.129	38.111	7.155	3.705	2.438	64	52	11.214	3.870	109.738
<b>OAC03</b> Sants-Montjuïc	62.573	29.044	9.799	2.119	4.400	80	56	9.798	4.253	122.122
<b>OAC04</b> Les Corts	31.911	20.343	8.313	1.155	1.221	35	26	7.740	3.733	74.477
<b>OAC05</b> Sarrià -St. Gervasi	33.137	17.447	8.057	1.170	957	23	20	8.647	1.871	71.329
<b>OAC06</b> Gràcia	42.048	21.105	5.283	1.572	1.954	483	18	13.637	3.584	89.684
<b>OAC07</b> Horta-Guinardó	60.328	29.477	8.080	1.506	3.106	153	33	17.313	4.858	124.854
<b>OAC08</b> Nou Barris	62.446	32.816	7.194	1.021	4.090	347	53	13.643	2.173	123.783
<b>OAC09</b> St. Andreu	40.403	23.757	8.845	1.155	2.408	16		6.283	2.126	84.993
<b>OAC10</b> St. Martí	68.091	41.111	8.184	1.576	3.705	46	2	18.050	2.790	143.555
<b>OAC11</b> St. Miquel	288.696	109.761	15.694	1.075	1.240	10	106	41.106	9.068	466.756
<b>Total OAC</b>	799.590	390.774	94.718	18.060	29.149	1.355	425	157.964	40.867	1.532.902
<b>Telèfon</b>	53.311	3.384	285.553	4.575		129.755	27.322	237.943	45.647	787.490
<b>Internet</b>	73.733	24.535	607.394	102.951	5.911	90.076	15.900	472.713	41.564	1.491.556
<b>Quiosc</b>	97.612		6.144			70		154.559		258.385
<b>Total</b>	<b>1.024.246</b>	<b>418.693</b>	<b>993.809</b>	<b>125.586</b>	<b>35.060</b>	<b>221.256</b>	<b>43.647</b>	<b>56.779</b>	<b>1.023.179</b>	<b>4.070.333</b>

Les tramitacions efectuades a les subseus OAC estan comptabilitzades dins de la seu.

## Atencions per canal

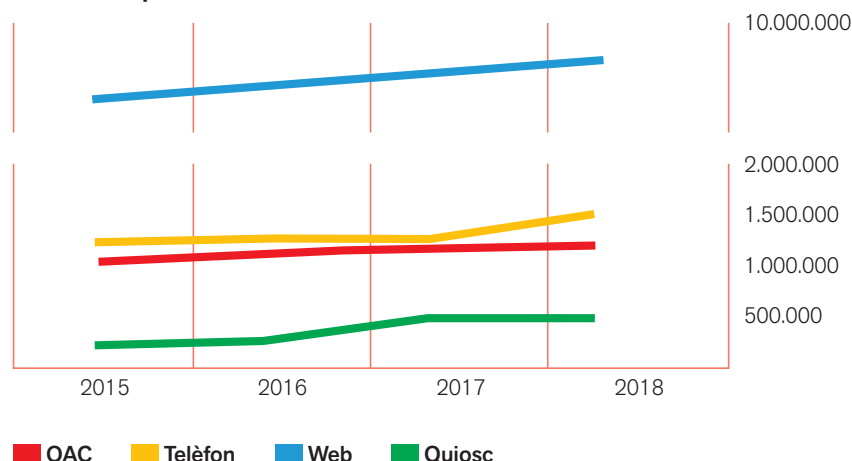
Atencions per canal				
	2015	2016	2017	2018
<b>OAC</b>	1.081.377	1.151.104	1.206.820	1.239.079
<b>Telèfon</b>	1.261.199	1.293.687	1.274.421	1.539.123
<b>Web</b>	3.351.163	4.355.525	5.696.774	6.656.681
<b>Quiosc</b>	249.385	290.637	495.004	516.945
<b>Total</b>	<b>5.943.124</b>	<b>7.090.953</b>	<b>8.673.019</b>	<b>9.951.828</b>

Les atencions continuen augmentant i el portal web és el primer canal per volum.

Respecte al 2017, les atencions a les OAC tenen un lleuger augment del 3% (mentre que les tramitacions augmenten en un 2%).

En el cas del telèfon, el 2018 l'increment de les atencions és d'un 21% sobre les efectuades el 2017.

### Atencions per canal



### Sistema Iris (incidències, reclamacions i suggeriments)

Aquest programa multicanal per gestionar les peticions de servei, avisos, incidències i reclamacions dels ciutadans i ciutadanes també presenta una tendència de creixement continuada, que el 2018 és molt notable.

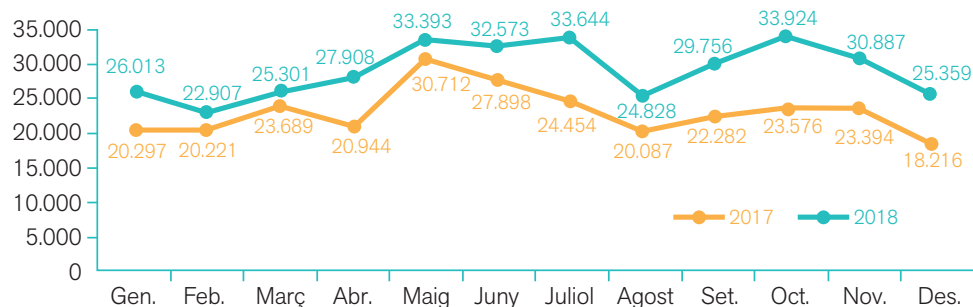
Entrades	2018	2017	Δ18/17	% 18/17(IQS)
<b>Total</b>	<b>346.493</b>	<b>275.770</b>	<b>26%</b>	<b>33%</b>

Temàtiques	2018	S	2017	S
Manteniment de l'espai urbà	70.577	20,4%	59.173	21,5%
Recollida i neteja de l'espai urbà*	58.543	16,9%	44.835	16,3%
Informació, tràmits i atenció a la ciutadania	32.591	9,4%	28.573	10,4%
Mobilitat	16.264	4,7%	14.581	5,3%
Prevenició i seguretat	13.571	3,9%	12.564	4,6%
Transports públics	46.510	13,4%	14.331	5,2%
Sanitat i salut pública	8.348	2,4%	4.884	1,8%
Urbanisme, obres i habitatge	4.164	1,2%	3.572	1,3%
Oci/lleure	3.125	0,9%	3.126	1,1%
Bitàcoles	1.602	0,5%	1.313	0,5%
Cultura	1.154	0,3%	1.012	0,4%
Serveis socials	3.637	1,0%	3.143	1,1%
Hisenda	4.624	1,3%	3.129	1,1%
Esports	728	0,2%	538	0,2%
Educació	365	0,1%	221	0,1%
Promoció econòmica, comerç i mercats	530	0,2%	417	0,2%
Gestions municipals	30.255	8,7%	34.694	12,6%
Consultes web	43.321	12,5%	39.294	14,2%
Distintiu àrea verda aparcament	5.836	1,7%	5.574	2,0%
Altres temes	748	0,2%	796	0,3%
<b>TOTAL</b>	<b>346.493</b>	<b>100%</b>	<b>275.770</b>	<b>100%</b>

El sistema IRIS ha gestionat 346.493 comunicacions ciutadanes, un 26% més que les rebudes l'any 2017. Aquest augment és del 33% si només es tenen en compte les comunicacions de queixes i suggeriments (sense comptar les peticions de servei).

Pel que fa a l'evolució per mesos 2017-2018:



## Reptes 2019

### Adequació dels canals d'atenció ciutadana a l'Administració electrònica

- Posada en marxa de la primera fase del nou portal de tràmits.
- Adequació dels espais i l'organització de les oficines d'atenció ciutadana per poder desplegar la digitalització de documents i signatura digital. Formació i posada en marxa dels primers pilots d'Administració electrònica.
- Revisió del model d'oficines d'atenció presencial del conjunt d'àrees de l'Ajuntament.
- Posada en marxa del nou contracte del 010 i implantació del nou model d'atenció telefònica.

### Noves aplicacions

- Nou IRIS 2.0, que renovarà tecnològicament la plataforma.
- Nou sistema d'informació sobre agenda i equipaments (ASIA), amb l'objectiu d'adaptar-se als requeriments dels canals web i mòbil, i obrir el sistema per a la introducció d'informació per part d'entitats i equipaments de la ciutat.

### Implementació de millores a l'Oficina de Troballes

**Projecte d'informació específica per als ciutadans i ciutadanes que s'empadronin a Barcelona o que canviïn de domicili dins la ciutat: "Benvinguda a Barcelona"**

# Direcció de Serveis de Feminismes i LGTBI

La Direcció de Feminismes i LGTBI té com a missió:

- Posar a l'abast de la ciutadania una xarxa de serveis i recursos d'informació i assessorament per a les dones amb la finalitat d'apoderar-les personalment i socialment.
- Garantir l'accés als drets en igualtat de condicions a totes les dones i, dins d'aquest objectiu, amb un programa de treball específic per a dones que exerceixen el treball sexual.
- Garantir la visibilitat i la igualtat d'oportunitats de les persones del col·lectiu LGTBI per vetllar per la diversitat sexual i de gènere.
- Treballar per la prevenció, l'atenció i la recuperació amb les dones que han viscut violència masclista i els seus fills i filles.
- Atendre i coordinar les actuacions amb dones víctimes de tràfic de persones.
- Facilitar els espais de participació de les dones i les persones del col·lectiu LGTBI.

## Recursos

### Recursos humans

Departament	Persones
Departament d'Informació i Atenció a les Dones	5
PIAD	26
Departament d'Atenció i Acollida per Violència Masclista	7
SARA	40
Departament de Promoció de Drets de les Dones i LGTBI	4
Direcció de Serveis de Feminismes i LGTBI	7
<b>Total</b>	<b>89</b>

### Recursos econòmics

Pressupost executat	Euros
Capítol 2	4.606.710,00
Capítol 4	3.092.144,77
Capítol 6	22.709,03
Capítol 7	66.684,44
<b>Total</b>	<b>7.788.248,24</b>

## Activitat

### Promoció de les dones

#### Premis

#### XXXII Premi 8 de Març - Maria Aurèlia Capmany 2018

Sota el lema "Desvestint el gènere: Estètica i construcció cultural del gènere", la convocatòria va tenir com a finalitat donar suport als projectes que contribueixin a la sensibilització, la prevenció,

la denúncia i l'afrontament de les situacions de discriminació i desigualtat de gènere en l'àmbit de la moda, l'estètica i la bellesa.

El projecte guanyador del premi del jurat ha estat **“Donem la volta a la moda. M'agrada, m'agrada, jo decideixo”**, presentat per Upcycling Barcelona. El projecte guanyador del premi del públic ha estat **“Més amb menys”**, de la Plataforma d'Entitats de Roquetes, del districte de Nou Barris.

## II Premi Joves Creadores

L'any 2018, l'Institut de Cultura de Barcelona i la Direcció de Feminismes i LGTBI, amb la voluntat de donar un nou impuls al Premi Joves Creadores, iniciat l'any 2016, van acordar cedir la gestió del premi a La Bonne (Centre de Cultura de Dones Francesca Bonnemaison), en el marc d'un conveni de col·laboració.

Aquest premi té com a finalitat impulsar la creació audiovisual de les joves de la ciutat i promoure la creació i les històries filmiques que posin en el centre del relat la capacitat de resiliència i els processos d'apoderament de les dones. Sota el lema “Els nostres plaers”, els projectes 2018 convidaven a construir relats fílmics sobre els plaers de les dones en sentit ampli, entesos com totes les accions i els gestos lligats a l'alegria, els desitjos, la satisfacció, l'expressió, el coneixement i el reconeixement d'allò que volem, com ho volem i com ho gaudim.

A l'edició 2018 es van presentar un total de 25 curtmetratges. El premi va recaure sobre Laura Aixalà i Helena Muñoz pel seu treball *Plaer adult* (títol provisional), per la seva capacitat d'obrir imaginari a la qüestió del plaer, des de l'humor i el treball col·lectiu, posant l'accent en el període de la menopausa.

## IV Premi Jove de Còmic Sant Martí per a la prevenció i l'erradicació de la violència masclista

Aquest premi té com a finalitat sensibilitzar adolescents i joves en el fenomen de les violències masclistes i implicar-los en la lluita per a l'erradicació de les discriminacions de gènere i en la creació de nous imaginari no sexistes a través del llenguatge del còmic. La convocatòria està adreçada a nois i noies de fins a 25 anys que visquin, estudiïn o treballin a la ciutat de Barcelona.

El premi està organitzat pel Districte de Sant Martí, la Regidoria de Feminismes i LGTBI, Biblioteques de Barcelona, en col·laboració amb el Consell de les Dones del Districte i l'Associació Trama. Serveis Culturals, l'Escola Joso. Centre de còmic i arts visuals, i Norma Editorial. Tot i que la convocatòria és d'àmbit de ciutat, de manera paral·lela s'impulsen tallers de prevenció de violència en IES i espais de joves del districte de Sant Martí.

A la convocatòria 2018 s'hi van presentar un total de 33 obres. Els premis del jurat van ser per a l'obra *Muses*, d'Adriana González Verdera, que també va rebre el premi del públic per la mateixa categoria; i el premi del jurat per a la categoria B va ser per a l'obra **Rebelate**, de Laia Olivella Berrabhi. L'obra *Princesa estereotipo*, d'Adriana Abbunziata Massi Gil, va rebre el premi del públic per a la categoria B.

## XIII Premi 25 de Novembre - Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència vers les Dones

Durant el 2018 es va fer la convocatòria del tretzè premi 25N, dins el marc de l'Acord ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones (xarxa cívica i social), amb un import de 15.000 euros, sota el lema “Creixem lliures de violència”.

Amb el suport del Consell de les Dones de Barcelona, es va establir un jurat que va triar com a projecte guanyador “Resist'art: Raval Antimasclista”, presentat per Xamfrà, Centre de Música i Escena de la Fundació L'ARC Música.

### Cicle de cinema “Dones: Accions i resistències”

De maig a octubre del 2018, es va dur a terme el cicle de cinema “Dones: Accions i resistències”. Sota aquest lema, el cicle ha inclòs la projecció de cinc films encaminats a difondre històries filmiques que posen en el centre del relat processos d'emancipació i apoderament de les dones en tota la seva diversitat.

- 18 de maig a la plaça de Mercè Sala: *Figuras ocultas*, de Theodore Melfi (Estats Units, 2016), amb la participació de 120 persones.
- 31 de maig al pati de la Casa Elizalde: *Bar Bahar*, de Maysaloun Hamoud (Israel, 2016), amb l'assistència de 140 persones.
- 4 de juliol a la plaça de Pastrana: *La bicicleta verde*, de Haifaa Al Mansour (Aràbia Saudita, 2012), amb la participació de 125 persones.
- 30 de setembre, a la plaça de Joan Pelegrí: *Maudie, el color de la vida*, d'Aisling Walsh (Canadà, 2016), amb la participació de 100 persones.
- 7 d'octubre a la plaça de Comas: *Rara*, de Pepa San Martín (Xile, 2016), amb la participació de 60 persones.

### Projecte “Constructores de ciutat: La lluita pels drets de ciutadania”

Aquest projecte té com a finalitat donar visibilitat a les contribucions de les dones en la construcció de la ciutat de Barcelona durant els segles XX i XXI, a partir de la seva **lluita en el manteniment dels drets essencials per al sosteniment de la vida quotidiana**, i les lluites pels drets a l'alimentació, l'habitatge, la salut, l'educació, la cultura i la participació.

Durant aquest 2018, la historiadora Isabel Segura ha fet la redacció del llibre del districte de Sant Andreu, amb totes les aportacions de les dones, i d'entitats i particulars,. Un treball col·lectiu que fa una relectura de les activitats quotidianes en què les dones han tingut un protagonisme destacat en el sosteniment i la defensa dels aspectes més fonamentals de la vida de les persones.

El projecte també s'ha iniciat als districtes de Nou Barris i de Sant Martí.

### Exposicions itinerants

S'ha promogut la itinerància de les exposicions següents en matèria de promoció dels drets de les dones:

- “Dones de Barcelona. Itineraris històrics” té com a finalitat donar visibilitat a la memòria històrica de les dones i a les seves contribucions en el sosteniment de la vida pública i privada a la ciutat, durant l'últim segle.
- “Quanta guerra... Dones i guerra civil” reivindica les aportacions de les dones de la ciutat en el sosteniment de la vida quotidiana, productiva i política a la ciutat durant el període de la Guerra Civil Espanyola.
- “Còmics contra el masclisme,” amb la finalitat de sensibilitzar el públic adolescent i jove sobre la construcció dels estereotips de gènere i el paper de les representacions culturals en la reproducció o l'erradicació de la violència masclista.

### Projectes transversals amb perspectiva de gènere als districtes

Es va iniciar la implementació del projecte “**Contes lliures de sexisme**” als districtes de Nou Barris, Horta-Guinardó i les Corts. El projecte incorpora una acció formativa per a professionals d'equipaments i serveis culturals i de lleure per a infants, l'elaboració d'uns materials específics per a les famílies i accions dramatitzades obertes a tota la ciutadania, als equipaments de territori (casals infantils, ludoteques, centres cívics...). Ha tingut molt bona acollida de part de professionals i famílies, que han valorat molt positivament l'experiència.



Des del districte d'Horta-Guinardó, on hi ha diferents projectes com "Empodera l'escena", de Fem Art, es va fer la petició per implementar el projecte del **Catàleg de dones creadores**, que s'havia aplicat amb molts bons resultats al districte de Gràcia, sota el nom "Minerva". Se'n va informar el Consell de Dones, i les dones i els equipaments participants en els diferents projectes d'art, i estava obert a totes les artistes del territori. Es va plantejar l'inici d'un grup motor d'artistes i tècniques.

## **Suport a entitats de dones**

### **Subvencions**

Dins l'àmbit "Dones" (F.11) d'aquesta convocatòria s'hi van destinar 379.000,00 euros.

Enguany aquest àmbit ha inclòs tres programes:

Fa. Desigualtats laborals

Fb. Violència vers les dones

Fc. Participació política de les dones i dels moviments feministes.

Les principals novetats de la convocatòria per a l'àmbit "Dona" són:

- La substitució del programa Fa. "Desigualtats interseccionals" pel programa Fa. "Desigualtats laborals".

- La desaparició del programa Fd. "Atenció i assessorament a dones que exerceixen treball sexual en espais tancats", que passa a tenir convocatòria pròpia: la Convocatòria plurianual (2018-2019) per a la concessió de subvencions per a diferents actuacions adreçades a millorar l'accés als drets socials i laborals de les treballadores sexuals.

Aquest any s'hi han presentat un total de 186 projectes, dels quals s'ha subvencionat una mica més del 50% dels presentats.

### **Subvencions nominatives**

Plataforma Unitària contra les Violències de Gènere, 20.300,00 euros.

### **Subvencions extraordinàries**

Associació Ca la Dona, 10.800,00 euros.

## **Revisió i redisseny del web de dones barcelona.cat/dones**

Durant el primer semestre del 2018 s'ha portat a terme un procés de revisió i reestructuració dels continguts del web municipal **barcelona.cat/dones** amb l'objectiu de facilitar informació clara sobre els serveis i els recursos disponibles a la ciutat, i com a plataforma de sensibilització i reivindicació dels drets de les dones. El nou web està disponible des de la darrera d'octubre del 2018 (enllaç: [barcelona.cat/dones](http://barcelona.cat/dones)).

## **Prevenió**

### **Punts d'informació i atenció a les dones (PIAD)**

El PIAD és un servei de proximitat i implicació territorial que ofereix informació, orientació i atenció a les dones, de manera individual, grupal i comunitària, amb l'objectiu d'afavorir-ne el procés d'apoderament per fer front a les diferents situacions vitals i millorar en les relacions amb els altres en processos de separació, divorci, dols, crisis i canvis. La ciutat disposa de deu PIAD, un per districte, i el PIAD de Nou Barris té, a més, un espai d'atenció a la Zona Nord.

Atenció individual (PIAD)			
	2018	2017	%
Dones noves (primera entrevista)	1.620	1.840	-11,96%
Dones diferents ateses per la tècnica referent	2.343	2.517	-6,91%
Total de dones ateses de manera presencial	2.775	2.873	-3,41%
Dones ateses per la psicòloga	580	639	-9,23%
Dones ateses per l'advocada	1.000	1.097	-8,84%

Les dades del servei es mantenen bastant estables respecte dels darrers anys, si bé enguany s'ha produït una davallada en les dades d'atenció realitzades que s'explica per l'increment de visites cancel·lades i/o absències al servei, fet que, com a conseqüència, ha reduït l'accés a dones noves.

L'acompanyament psicològic dona resposta especialitzada a les dones perquè puguin trobar la manera d'utilitzar el seu potencial per resoldre problemes personals i relacionals; és cada vegada més conegut i referenciat dins la xarxa de serveis. Els PIAD van incorporar, el novembre del 2017, el tractament psicològic de violència masclista. Si bé les dades mostren un lleuger decrement del 9,23% respecte de les dones diferents ateses, cal tenir en compte que amb la incorporació del tractament psicològic en casos de violència masclista els processos s'allarguen més en el temps.

Durant el 2018 s'ha produït un lleuger decrement de les atencions d'assessorament jurídic (-8,84%), el qual s'explica per la complexitat legal d'algunes demandes en què les advocades o bé van ampliar el temps de dedicació o bé es van fer més entrevistes.

Entrevistes individuals (PIAD)			
	2018	2017	%
Entrevistes amb la tècnica referent	3.397	3.940	-13,78%
Entrevistes d'acompanyament psicològic	2.637	3.550	-25,72%
Entrevistes amb assessorament jurídic	1.000	1.097	-8,84%
Entrevistes amb professionals per casos	242	359	-32,59%
<b>Total</b>	<b>7.276</b>	<b>8.946</b>	<b>-18,67%</b>

El decrement més important del nombre d'entrevistes afecta sobretot les fetes amb professionals per coordinació de casos (-32,59%). Això mostra que el PIAD és un servei finalista que dona resposta a les demandes dins del servei mateix, tot i que rep derivacions d'altres serveis de la xarxa.

Intervenció grupal (PIAD)			
	2018	2017	%
Conducció de grups (sessions) <sup>1</sup>	96	108	-11,11 €
Organització de grups (sessions) <sup>2</sup>	1213	1.098	10,47
Total de participants <sup>3</sup>	1066	1.277	-16,52 €

1. La conducció de grups fa referència als grups organitzats pel PIAD. Els dirigeixen la tècnica referent i la psicòloga.

2. Fa referència a diverses accions grupals (tallers) organitzades pels PIAD.

3. No són participants diferents, les dones poden assistir a diferents grups o tallers.

Nota: Aquestes dades estan pendents de revisió a causa d'una incidència en la seva extracció

El 2018 es va produir un decrement poc significatiu del nombre de sessions que es van conduir des dels PIAD. Davant de canvis en les professionals del servei (baixes i noves incorporacions) es va valorar començar els grups del PIAD més tard per afavorir la qualitat tècnica (que les mateixes professionals poguessin facilitar tot el grup) i garantir un nombre adient de participants. En canvi, hi ha hagut un augment del 10,47% en el nombre de sessions (organització de tallers).

Intervenció comunitària (PIAD)			
	2018	2017	%
Xerrades o actes	161	111	45,05%
Entitats participants	100	117	-14,53%
Participants	22.689	8.215	176,19%

Pel que fa a la intervenció comunitària, el nombre d'activitats comunitàries dels PIAD ha tingut un increment (45,05%) per una dedicació superior del servei al treball comunitari vinculat a la dotació d'una tècnica comunitària en l'àmbit de ciutat. Aquesta millora ha permès tenir més presència al territori i desenvolupar noves accions comunitàries des del PIAD i mantenir les estables. L'increment de les hores de què disposa el servei per a la realització d'intervenció comunitària ha sigut considerable en el nombre de participants durant el 2018, que ha augmentat de manera exponencial.

Altres actuacions als PIAD durant el 2018 han estat les següents:

- El juny s'hi va incorporar l'atenció de noies de 12 a 17 anys.
- Al maig es va produir la incorporació al *call center* (centre d'atenció telefònica) dels Serveis Socials, i es va millorar la facilitat en l'accés telefònic i la programació de cites.
- Durant el 2018 es va continuar i acabar el procés de protocol·lització del servei, iniciat el 2017.
- Es va participar en dues conferències a l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB), per presentar l'eina de valoració del risc en violència masclista RVD-BCN.
- El 2018 es va contractar la gestió dels tallers dels PIAD, es van promoure millores organitzatives i de gestió i s'hi va incorporar, per primera vegada, un servei de cangur per als fills i filles.

### Dispositius antiassetjament sexual a les festes de ciutat i districtes

L'any 2018 es van desplegar, per tercer any, els dispositius antiassetjament per a les festes, juntament amb accions de sensibilització gairebé a totes les festes dels barris. Alguns dels districtes han posat en marxa protocols específics i dispositius de detecció, prevenció i atenció a les festes majors, amb la col·laboració de diferents entitats feministes i especialitzades i amb suport econòmic de la Direcció de Feminismes i LGTBI.

Els dispositius antiassetjament de ciutat han estat els següents:

- **Lali Jove:** El 17 febrer de 2018 es va desplegar el dispositiu antiassetjament al concert del Moll de la Fusta. Es va instal·lar un punt d'atenció fix (estand) al recinte i, durant el concert, tres parelles itinerants van desenvolupar tasques informatives i d'atenció a les violències sexuals mentre recorrien l'espai posant especial atenció en els accessos de transport públic. Es va informar més de 3.000 joves. No es va atendre ni detectar cap incidència durant tota la nit, tot i que posteriorment es va tenir constància d'un assetjament i el CJB va contactar amb la persona.
- **Dispositiu Front Marítim.** Durant el juliol i l'agost es va posar en marxa un servei i dispositiu ubicat a la zona d'oci del Front Marítim amb cinc professionals al llarg de quinze nits (90 hores d'intervenció). Es va disposar d'un stand amb dues professionals i una parella itinerant per a la zona d'oci nocturn. Es van fer més de 2.500 intervencions, accions informatives, assessoraments i atenció a situacions d'agressió masclista. El perfil de la persona atesa va ser principalment el de dona (59%), turista (54%) jove: d'entre 16 i 24 anys (36,8%), i d'entre 25 i 35 anys (15,7%). Les situacions recollides van ser fregaments i tocaments sense consentiment (14%), invasió de l'espai i comentaris ofensius (11%), incidències greus (50%) i actuacions de caràcter preventiu (25%).
- **Festes de la Mercè.** En els dos dispositius dels concerts de festa major de la Mercè Antimasclista van intervenir setze professionals amb tasques de sensibilització, prevenció i atenció a les agressions masclistes. Es van dur a terme més de 4.500 accions d'informació, sensibilització i

assessorament. El perfil de la persona atesa va ser principalment el de dona (53%), barcelonina (94%) i jove d'entre 16 i 25 anys (46%); també una bona part del col·lectiu atès (18%) era menor de 16 anys. Les situacions recollides van ser fregaments i tocaments sense consentiment (38%), la invasió de l'espai i comentaris ofensius (38%), agressions físiques (8%) i exhibicionisme (16%).

### Tallers de prevenció de relacions abusives per a adolescents i joves

Aquests tallers promouen estratègies educatives, preventives i de sensibilització encaminades a incrementar la conscienciació entorn de la presència de la violència en la quotidianitat. Els temes tractats van ser: *Estereotips i identitats de gènere; la idealització de l'amor. Indicadors de relacions abusives; el fenomen de la violència. Conductes agressives; les violències envers les dones i alternatives.*

La posada en marxa de la generalització del programa "Escoles per la igualtat i la diversitat" (vegeu el punt específic) ha ampliat els objectius inicials dels tallers de prevenció, que van concloure en acabar el servei el primer trimestre.

Durant el primer trimestre es van desenvolupar els tallers en diferents centres dels districtes de la ciutat i a diferents nivells educatius: un total de 24 tallers, la qual cosa va suposar 144 hores d'intervenció<sup>1</sup>, amb un total de 592 participants (xifra que correspon gairebé a un terç del volum de participants de l'any 2017). Això denota que el volum trimestral és gairebé igual a la proporció del que es va produir el 2017.

Tallers de prevenció de relacions abusives per a adolescents i joves		
	2018*	2017
Nombre de tallers	24	113
Total d'hores	144	436
Participants	592	1.799
· Nois	288	868
· Noies	304	914
· No identificat/ada	0	17

\*Les dades del 2018 només corresponen al primer trimestre de l'any per finalització del servei; per tant, no es considera adient fer una comparativa entre ambdós anys.

### Programa "Escoles per la igualtat i la diversitat"

Programa impulsat per la Direcció de Feminismes i LGTBI amb la finalitat de prevenir la violència i la discriminació per raó de sexe, identitat de gènere, orientació afectivosexual, origen etnicocultural i funcionalitat i promoure les relacions equitatives, lliures, responsables, satisfactòries i superadores de prejudicis i estereotips. El programa representa una intervenció intencionada i sistemàtica a mitjà i llarg termini per erradicar la violència i la discriminació en totes les seves formes en el si de la comunitat educativa.

El 2018, el programa pilot Xarxa d'escoles i instituts per a la igualtat i la no-discriminació ha continuat amb l'avaluació del desenvolupament de les fases pilot encetades per conèixer-ne l'eficàcia i l'impacte. El 18 de juliol es va presentar el resultat de l'avaluació desenvolupada com a prova pilot a les escoles bressol amb resultats molt positius, i es va evidenciar la necessitat de formar el personal docent per fer-lo conscient de la càrrega de creences implícites en aquests temes.

Després de la convocatòria feta pel Consorci d'Educació de Barcelona, aquest curs s'hi han afegit quinze noves escoles i instituts i cada curs s'hi aniran incorporant nous centres educatius de manera progressiva.

1. La durada d'un taller és de sis hores, però a petició d'algun centre educatiu s'han fet tallers de quatre hores.

El nou web d’**“Escoles per la igualtat i la diversitat”**<sup>2</sup> disposa d’una part oberta al públic i una altra per als centres adherits, on tenen accés al conjunt de materials, activitats i recursos elaborats en el decurs de les proves pilot de la Xarxa. Des d’aquest web es pot sol·licitar l’exposició sobre el “Treball de cura a la llar intersectat pel fet migratori”, que va ser el resultat del treball dut a terme per l’Institut Roger de Flor entre l’alumnat de 1r d’ESO i les seves famílies.

Si bé no forma part del programa, des del Departament s’hi ha participat en grups de treball vinculats a projectes relacionats amb l’àmbit educatiu a les taules següents:

- Grup de treball de l’àmbit educatiu de salut sexual i reproductiva per a l’educació afectiva i sexual a les escoles.
- Grup de treball “Educació per a la justícia global”, en què es va presentar el resultat de la diagnosi efectuada.

## Atenció

### Servei d’Atenció, Recuperació i Acollida (SARA)

El SARA és un servei ambulatori d’àmbit de ciutat, de titularitat municipal, d’atenció específica a persones víctimes de situacions de violència masclista. Va posar en marxa des de l’inici tots els aspectes definits en el Model d’atenció a la infància i l’adolescència en situacions de violència masclista des del dispositiu públic de serveis socials de la ciutat de Barcelona, en compliment del que estableix la mesura de govern corresponent (26/04/2013), i va ampliar els perfils de les persones usuàries. Proporciona atenció a:

- Persones de l’entorn proper de les dones, infants o adolescents i altres persones majors d’edat directament afectats/ades per la violència masclista. També els ofereix assessorament.
- Infants o adolescents i el seu entorn proper directament afectat en cas de mort de la dona per assassinat o per suïcidi induït per la violència masclista, o per qualsevol altra causa sempre que els calgui un procés de recuperació de la violència viscuda que no hagin pogut fer fins aleshores.
- Adolescents víctimes de relacions afectivosexuals abusives, esporàdiques o de parella, o altres manifestacions de violència sexista en les quals no estan implicats ni la mare ni el pare o l’actual parella de l’una o l’altre.

El SARA ofereix assessorament a professionals i a persones de l’entorn de les víctimes. Disposa d’un equip multidisciplinari que ofereix una atenció integral a fi de poder treballar els processos de recuperació de les persones ateses i, alhora, és la porta d’entrada als recursos d’acolliment d’urgències i de llarga estada per a dones que viuen situacions de violència masclista i per als seus fills i filles.

	2018	2017	% variació
Unitats familiars (unipersonals o de diversos membres)	1.673	1.780	-6,01%
Dones ateses (víctimes principals de la VM)	1.491	1.570	-5,03%
Persones usuàries que s’hi adrecen per primera vegada	649	667	-2,70%
Persones ateses per via d’urgència (casos)	148	177	-16,38%

El SARA va atendre el 2018 un total de 1.673 unitats familiars (unipersonals o de diversos membres), fet que suposa un 6,01% menys que el 2017. D’aquestes unitats familiars, 1.491 són dones majors d’edat, víctimes principals de violència masclista. La resta serien persones víctimes

2. <https://igualtatidiversitat.edubcn.cat/>

col·laterals, noies i nois adolescents (de 12 a 17 anys) que hi accedeixen directament sense acompanyament de persones adultes o altres persones pertanyents a diversos perfils de persones destinatàries del servei.

El 2018 es van atendre 148 persones per via d'urgència, dada que inclou tant les ateses directament com les derivades d'altres serveis. Aquesta xifra representa un 16,38% menys que l'any anterior.

El SARA va atorgar un total de 76.192,44 euros durant el 2018 en concepte d'ajuts econòmics durant l'acollida, que correspon a un augment del 19,77% respecte al 2017 (en què es van atorgar 63.616,94 euros), increment degut a l'augment de les estades en acolliment.

### Intervenció grupal amb dones, infants i adolescents

La intervenció grupal és una eina especialment útil per promoure canvis, consolidar processos de recuperació i definir projectes de vida exempts de violència. L'any 2018 el SARA va dur a terme un total de 17 projectes grupals diferents, concretats en 38 grups (alguns projectes d'intervenció grupal preveuen dos grups diferenciats que funcionen simultàniament). Alguns es van desenvolupar al llarg del 2017-2018, d'altres es van realitzar íntegrament durant el 2018 i altres s'han iniciat durant el 2018 però acabaran el 2019. D'alguns dels disset projectes se'n va dur a terme més d'una edició.

Els grups s'han distribuït en tres tipologies:

- Grups psicoterapèutics en l'àmbit social: 10 projectes concretats en 21 grups diferents.
- Grup socioeducatiu: un projecte grupal concretat en dos grups.
- Activitats grupals: 6 projectes, concretats en 15 tallers i/o activitats

### Espais d'interconsulta a professionals i serveis

Assessoraments i interconsultes a professionals			
	2018	2017	% variació
<b>Serveis socials municipals</b>	<b>154</b>	<b>130</b>	<b>18,46%</b>
Centres de serveis socials	97	115	-15,65%
SAS (Agència ABITS)	11	2	450,00%
SIS	3	2	50,00%
Persones sense sostre	5	10	-50,00%
CUESB	3	1	200,00%
EAIA	14	0	**
PIAD	3	0	**
SAH	1	0	**
Serveis d'acollida VM públics (Consorti SS_BCN i serveis privats conveniats)	6	0	**
Servei de valoració de la dependència	0	0	**
Prohabitatge	11	0	**
SRC i Llars amb suport Pi i Molist	0	0	**
Equip d'intervenció SICART	0	0	**
Reagrupament familiar	0	0	**
<b>Resta de serveis del Circuit Barcelona contra la violència masclista</b>	<b>99</b>	<b>63</b>	<b>57,14%</b>
<b>Total assessoraments</b>	<b>253</b>	<b>193</b>	<b>31,09%</b>

Durant l'any 2018 es van dur a terme un total de 340 assessoraments diferents des del SARA, dels quals 253 es van fer a professionals i serveis (concretament 97 a centres de serveis socials), i la resta es van fer amb alumnes d'educació secundària o d'universitats.

## Recursos d'atenció a la infància i l'adolescència que viu violència masclista

	2018	2017	% variació
Total d'infants i adolescents atesos directament	352	261	34,87%
Unitats familiars ateses per professionals d'infància i adolescència del SARA	291	283	2,83%
Total d'adolescents amb accés directe al SARA (sense acompanyament de persones adultes)	18	19	-5,26%

El 2018 es van atendre directament 352 infants i adolescents, xifra que representa un 34,87% més que l'any anterior. El nombre d'adolescents que van accedir directament al SARA sense l'acompanyament de persones adultes és similar al de l'any 2017.

El document *Procediment per dur a terme l'exploració d'ofici de casos d'infància en risc en situacions de violència masclista (SARA, SAH I CSS)*, que va entrar en vigor el març, té com a objectiu articular les demandes d'ofici en casos de violència masclista que arriben des de la Fiscalia i/o la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) als serveis socials i al SARA, des d'un abordatge conjunt i integral d'atenció a la infància. El document és un marc d'actuació per ajudar a gestionar les demandes d'ofici d'una manera integral i coherent amb el sistema de serveis socials generals de l'Ajuntament.

Servei de Teleassistència Mòbil per Violència de Gènere (ATENPRO)			
	2018	2017	% variació
Dones amb servei ATENPRO	413	378	9,26%

L'ATENPRO és un servei voluntari i gratuït que permet a la dona estar permanentment localitzable sigui on sigui i en contacte les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any, amb professionals específicament preparats per donar resposta a les necessitats que pugui plantejar. L'any 2018 s'observa un augment del 9,26% en el nombre de dones que disposen del servei de teleassistència mòbil respecte al 2017.

## Unitat contra el Tràfic d'Éssers Humans amb finalitat d'explotació sexual (UTEH)

La UTEH continua el 2018 amb l'abordatge del tràfic d'éssers humans des de diferents vessants. La principal línia d'actuació ha estat l'oferiment d'atenció a les persones víctimes o potencials víctimes de tràfic d'éssers humans (VTEH) detectades a Barcelona. Aquesta atenció és integral (social, psicològica i jurídica), amb l'objectiu de donar resposta i restituir els drets vulnerats de les víctimes, així com facilitar-ne l'accés als drets reconeguts a la legislació vigent.

Així mateix, la UTEH ha promocionat i afavorit espais de formació i sensibilització sobre el TEH que han perseguit millorar la detecció que fan els diferents professionals d'aquesta tipologia de víctimes, establir canals de coordinació unificats i incrementar els recursos disponibles a la ciutat.

Quadre resum dades generals UTEH				
		2018	2017	%
<b>Expedients</b>	<b>Total unitats familiars ateses al llarg de l'any</b>	<b>109</b>	<b>153</b>	<b>40,37%</b>
	Actius l'1 de gener	0	78	**
	Nous durant el període	109	75	-31,19%
	Reoberts de períodes anteriors	0	2	**
	Altes durant el període	109	77	-29,36%
	Baixes durant el període	31	55	77,42%
<b>Persones ateses</b>	<b>Total de persones ateses</b>	<b>109</b>	<b>153</b>	<b>40,37%</b>
	Dones	89	133	49,44%
	Dones trans	16	10	-37,50%
	Homes	4	10	150,00%



Quadre resum dades generals UTEH

		2018	2017	%
<b>Tipus d'explotació</b>	Laboral	6	11	83,33%
	Sexual	101	115	13,86%
	Comissió de delictes	**	1	**
	Pràctiques anàlogues a l'esclavitud	**	1	**
	Matrimoni forçat	**	3	**
	Mendicitat aliena	**	4	**
	Servei domèstic	**	3	**
	Altres	**	4	**
	No corroborat	2	0	-100,00%
	<b>Total d'unitats familiars allotjades</b>	<b>18</b>	<b>26</b>	<b>44,44%</b>
<b>Total de persones allotjades en pensions i hotels</b>	Total de persones diferents allotjades	23	28	21,74%
	Total de dones diferents allotjades	14	21	50,00%
	Total de dones trans diferents allotjades	1	1	0,00%
	Total d'homes diferents allotjats	3	4	33,33%
	Total d'infants/adolescents allotjats/ades	4	2	-50,00%
	Total altres familiars de la persona allotjats	1	0	-100,00%
<b>Total de persones acollides en recurs especialitzat</b>	<b>Total d'unitats familiars acollides</b>	<b>20</b>	<b>26</b>	<b>30,00%</b>
	Total de persones diferents acollides	20	27	35,00%
	Total de dones diferents acollides	20	26	30,00%
	Total de fills/filles d'acollits/ides	0	1	**
<b>Estades en recurs d'acollida</b>	Total de dies d'estada en recurs d'acollida	598	1081	80,77%
	Mitjana de dies en recurs d'acollida per persona	29,90	40,04	33,90%
<b>Assessorament/representació jurídica especialitzada</b>	<b>Total d'unitats familiars ateses</b>	<b>19</b>	<b>12</b>	<b>-36,84%</b>
	Unitats familiars noves	11	2	-81,82%
<b>Operatius policials</b>	Primer semestre del 2017	1	1	0,00%
	Segon semestre del 2017	2	1	-50,00%

## Activitats de cooperació, treball transversal i formació

• En el marc de la Taula Interinstitucional contra el Tràfic d'Éssers Humans, de la qual s'ha fet una nova sessió el desembre de 2018, cal destacar:

- Subcomissió de menors. El maig es va presentar l'informe-anàlisi encarregat de la situació dels menors VTEH a Barcelona, on es recullen diverses propostes d'actuació que es van posar en comú en el marc de la subcomissió: disposar d'un observatori que reculli les dades sobre la situació del TEH a la ciutat, identificar altres experiències d'abordatge del TEH en menors d'edat, incrementar la sensibilització i la formació i treballar a partir de casos pràctics per establir protocols i metodologia d'intervenció.

- Definició d'una eina d'indicadors de detecció de víctimes de TEH-FES. El 2018 s'ha elaborat una proposta d'eina definitiva, després de la tasca duta a terme en el marc de la Taula durant el 2017, en la qual s'inclouen 30 indicadors de detecció, juntament amb elements de barem que en permeten estipular la rellevància per tal d'establir indicis raonables de trobar-nos davant d'una situació de TEH.

- Jornada especialitzada en matèria de TEH. L'octubre es va organitzar la jornada de treball interna "El procediment penal davant el delictes de tràfic d'éssers humans", en què van participar 14 ponents i hi van assistir 94 professionals especialitzats en l'abordatge del TEH. Les principals conclusions es van centrar en la necessitat de millorar la formació, la coordinació entre agents i a evitar que la víctima se situï en el centre del procediment penal com a única prova de càrrec davant l'enjudiciament d'aquest delictes.



- Participació en jornades. S'ha participat com a servei especialitzat en TEH en diverses jornades nacionals i internacionals. Destaca especialment la participació en el Live-Simulation Training Course organitzat per l'OSCE (Organization for Security and Co-operation in Europe) a Itàlia, i en la taula rodona organitzada pel Danube Cities against Human Trafficking, amb el títol "Strengthening the role of municipalities and cities in preventing & combating human trafficking & exploitation" a Eslovènia.
- Tallers de formació en matèria de TEH. La UTEH ha ofert un total de vuit formacions especialitzades durant el 2018 a cossos policials, entitats del tercer sector i serveis municipals sobre la tasca de la UTEH i els elements per a la detecció i atenció de víctimes.
- Projecte Europeu PHIT "Psychological Health Impact of Trafficking in Human Beings". Participació en l'elaboració de l'estudi de l'impacte del TEH en les víctimes d'explotació sexual mitjançant grups de treball, facilitant accés a VTEH i formant part de la jornada de presentació de resultats.
- Open Arms. El juliol es va col·laborar en l'operatiu d'acollida de les persones rescatades al vaixell *Open Arms*, que fa la seva arribada a Barcelona. Arran d'aquesta intervenció, s'està treballant amb les diferents entitats i estaments municipals i institucionals l'articulació de canals de coordinació i actuació davant l'arribada massiva de persones refugiades a Barcelona i que puguin presentar indicis de ser víctimes del tràfic d'éssers humans.
- El 26 de setembre de 2018, la Coordinadora de la UTEH ha estat guardonada amb la medalla d'argent a l'honor del mèrit cívic en el 175è aniversari de la Guàrdia Urbana.

### L'acolliment per violència masclista

El SARA és la porta d'entrada als serveis d'acolliment per violència masclista, i és el servei referent en tots els casos mentre dura l'acolliment. Es proporciona acolliment en tots els casos que reuneixen els criteris d'accés definits en la normativa legal vigent i per la Direcció de Feminismes i LGTBI.

Una de les actuacions de millora de la mesura de govern de violència 2015-2019 ha estat l'**augment del nombre de places d'acollida per a dones i els seus fills/filles víctimes de violència masclista**. Amb aquesta finalitat d'ampliació de places al dispositiu d'acollida per violència masclista, al llarg de l'any 2018 s'ha continuat ampliant places mitjançant l'Acord marc per a l'homologació i designació d'entitats i de fixació de les condicions dels successius contractes de serveis d'acolliment d'urgència, llarga estada i fase d'autonomia per a dones víctimes de violència masclista i els seus fills i filles.

	2018	2017	%
Total d'unitats familiars acollides/allotjades (urgència i llarga estada)	238	272	-12,50%
Total dones acollides/allotjades	238	272	-12,50%
Total infants i adolescents acollits/ides - allotjats/ades	208	237	-12,24%
Total altres familiars de la dona referent del cas acollits/ides - allotjats/ades	5	5	0,00%

Nota: Una mateixa unitat familiar (dona sola o amb fills/filles i/o altres familiars) pot haver estat acollida en diferents serveis d'urgència, llarga estada i d'autonomia i pot haver canviat de recurs per motius de seguretat en ser localitzada per la persona agressora. Per aquest motiu, el sumatori de les persones acollides en les diferents fases del dispositiu no corresponen al total de persones acollides, atès que, en un mateix període, una persona pot haver estat acollida en més d'un recurs.

L'any 2018 es van acollir i/o allotjar per violència masclista un total de 238 unitats familiars diferents (238 dones, 208 infants o adolescents, 4 altres familiars de la dona referent del cas).

Sí que s'observa una davallada del nombre total de persones diferents allotjades o acollides del 12,50% respecte a l'any anterior a causa de l'augment de les estades en els diferents recursos,

tal com es pot veure al quadre següent. Les estades han augmentat en tots els recursos d'acollida amb una mitjana total del 37,95%. Això ha estat perquè les persones acollides no han pogut fer el pas cap als processos següents, i han accedit als recursos residencials de llarga estada o d'autonomia per manca de places al Dispositiu Municipal d'Acollida per Violència Masclista.

	2018	2017	%
<b>Total estades</b>	<b>66.465</b>	<b>48.181</b>	<b>37,95%</b>
Estades d'allotjaments en pensions, hotels i hostals	7.432	4.223	75,99%
Estades d'acolliments d'urgències	13.778	12.264	12,35%
Estades d'acolliments de llarga estada	27.228	23.729	14,75%
Estades d'acolliment d'autonomia	18.027	7.965	126,33%

<b>Acolliments i allotjaments en recursos residencials<sup>1</sup></b>			
	2018	2017	% d'increment
<b>Persones allotjades en hostals, pensions i hotels</b>	<b>239</b>	<b>210</b>	<b>13,81%</b>
Dones allotjades en hostals, pensions i hotels	130	121	7,44%
Infants i adolescents en hostals, pensions i hotels	105	84	25,00%
Altres persones allotjades en hostals, pensions i hotels	4	5	-20,00%
<b>Persones acollides d'Urgència</b>	<b>281</b>	<b>300</b>	<b>-6,33%</b>
Dones acollides d'Urgència	137	157	-12,74%
Infants i adolescents acollits/ides d'Urgència	142	138	2,90%
Altres persones acollides d'Urgència	2	5	-60,00%
<b>Persones acollides de Llarga estada</b>	<b>152</b>	<b>185</b>	<b>-17,84%</b>
Dones acollides de Llarga estada	74	99	-25,25%
Infants i adolescents acollits/ides de Llarga estada	78	86	-9,30%
Altres persones acollides de Llarga estada	0	0	***
<b>Persones acollides d'Autonomia</b>	<b>61</b>	<b>38</b>	<b>60,53%</b>
Dones acollides d'Autonomia	29	21	38,10%
Infants i adolescents acollits/ides d'Autonomia	32	17	88,24%
Altres persones acollides d'Autonomia	0	0	***

1. Una mateixa persona pot haver estat acollida en diferents recursos al llarg de l'any. Per tant, les dades d'aquesta taula no es poden sumar.

**Allotjament en pensions i hotels:** L'Ajuntament de Barcelona disposa d'un dispositiu d'atenció a dones víctimes de violència masclista i els seus fills i filles. Dins del procés d'atenció a les dones s'estableix el grau de risc de ser víctimes d'agressions greus a curt termini. En els casos en què el nivell de risc sigui elevat i/o hi hagi risc que la persona agressora la pugui localitzar i amenaçar/intimidat o agredir —a ella, als seus fills i filles o a qui l'estigui allotjant (familiars, amistats, companys o companyes de feina o d'altres)—, l'Ajuntament els ha d'oferir acolliment.

L'Ajuntament de Barcelona prioritza que aquest acolliment es doni en cases i pisos d'acollida públics o gestionats per entitats especialitzades, però quan aquests serveis estan ocupats i cal un acolliment urgent, es fa necessari allotjar les dones i els seus fills i filles en hostals, hotels i pensions fins que quedi alguna plaça disponible del dispositiu d'acollida per violència masclista.

Durant el 2018, el total de persones allotjades en aquesta tipologia de recurs va ser de 239, de les quals 130 són dones, 105 fills i filles i 4 altres familiars de la dona.

### **Acolliment d'urgència per violència masclista**

Durant el 2018 s'han acollit en recursos d'**acolliment d'urgència** un total de 137 dones diferents, 142 infants i 2 altres familiars de la dona.

Acolliment d'urgència¹			
	2018	2017	% d'increment
<b>Centre Municipal d'Acollida d'Urgència per Violència Masclista (CMAU-VM)</b>			
Dones	66	75	-12,00%
Fills i filles	71	72	-1,39%
Altres familiars de la dona	2	5	-60,00%
<b>Casa d'acollida SIRGA²</b>			
Dones	21	4	425,00%
Fills i filles	26	4	550,00%
<b>Casa d'acollida Casa la Jove</b>			
Dones	32	37	-13,51%
Fills i filles	19	29	-34,48%
<b>Càritas (Montseny)</b>			
Dones	17	35	-51,43%
Fills i filles	23	34	-32,35%
<b>Casa d'acollida Lligam³</b>			
Dones	0	6	-100,00%
Fills i filles	0	3	-100,00%

1. Una mateixa persona pot haver estat acollida en diferents recursos al llarg de l'any.

Per tant, les dades d'aquesta taula no es poden sumar.

2. La casa d'acollida SIRGA és un recurs residencial que va obrir les seves portes el setembre del 2017.

3. Durant el 2018, la casa d'acollida Lligam no ha disposat de places d'urgències homologades.

## Centre Municipal d'Acolliment d'Urgència per Violència Masclista (CMAU-VM)

El CMAU-VM és un servei residencial d'urgència per a dones que viuen violència masclista i per als seus fills i filles de qualsevol edat i altres persones dependents, en funcionament les 24 hores del dia i els 365 dies de l'any, que disposa d'un equip multidisciplinari, integrat per professionals de l'educació social, psicologia i treball familiar, on s'aporta un espai de protecció, reflexió i acompanyament temporal. Disposa de deu habitacions amb una capacitat màxima per a 27 persones (10 dones i 17 fills/ filles o altres persones dependents de la dona).

Dades del Centre Municipal d'Acolliment d'Urgència per Violència Masclista (CMAU-VM)			
	2018	2017	% d'increment
<b>Serveis prestats</b>			
Ingressos registrats	60	67	-10,45%
Unitats familiars diferents acollides	67	75	-10,67%
Dones acollides	66	75	-12,00%
Fills i filles diferents acollits	71	72	-1,39%
Total de persones diferents acollides (dones més fills i filles i altres familiars)	139	148	-6,08%
Sortides registrades	57	71	-19,72%
Casos en actiu el 31 de desembre	10	7	42,86%
Àpats servits (esmorzars, dinars, berenars i sopars)	27.464	23.761	15,58%
Nombre d'ajuts econòmics d'urgència tramitats	644	414	55,56%
Import dels ajuts econòmics d'urgència (en euros)	6.442,38 €	4.531,40 €	42,17%
<b>Altres dades</b>			
Mitjana de dies per completar l'exploració, valoració i orientació dels casos	20,62	16,45	25,35%
Mitjana anual d'ocupació del CMAU-VM	94,00%	90,25%	3,75%
Estada mínima (en dies)	1	3	-66,67%
Estada màxima (en dies)	190	124	53,23%
Estada mitjana (en dies)	59,61	46,7	27,64%

El CMAU-VM va acollir 139 persones durant el 2018: 66 dones i 71 fills i filles, així com 2 altres persones membres de la unitat familiar. La resta de dones i infants o adolescents van ser derivats a altres serveis d'acolliment d'urgència de titularitat privada, i la Direcció de Feminismes i LGTBI en va assumir el cost total. El criteri general és acollir d'urgència en primera instància al CMAU-VM, llevat que la zona de risc de la unitat familiar coincideixi amb la zona d'ubicació del servei o

que no hi hagi plaça. La mitjana d'estada va ser de 59,61 dies, quan el criteri fixat com a estada màxima d'urgència és de 30 dies, principalment per falta de disponibilitat de places en serveis d'acolliment de llarga estada.

Tipologia de nuclis familiars acollits CMAU-VM			
	2018	2017	% d'increment
<b>Dones soles</b>	<b>24</b>	<b>33</b>	<b>-27,27%</b>
<b>Dones amb fills/filles</b>	<b>42</b>	<b>42</b>	
Dones amb un fill o una filla	20	22	-9,09%
Dones amb dos fills o filles	16	13	23,08%
Dones amb tres fills o filles	5	4	25,00%
Dones amb quatre fills o filles	1	3	-66,67%

### Acolliment de llarga estada

Els serveis d'acolliment de llarga estada s'activen un cop acabat l'acolliment d'urgència i efectuada l'exploració, la valoració i l'orientació inicials. Són serveis d'estada limitada i de transició que permeten a les dones i els seus fills i filles treballar la situació de violència viscuda i rebre eines socials i personals per tal que les dones puguin recuperar el control i l'autonomia del seu procés vital. **Les cases d'acollida de llarga estada** ofereixen atenció permanent durant les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any.

La durada en recursos de llarga estada és, en caràcter general, d'un màxim de sis mesos, excepte en els casos en què el procés jurídic, social i/o emocional o els mateixos objectius establerts en el pla de treball necessitin un temps complementari per ser assolits.

Acolliment de llarga estada <sup>1</sup>			
	2018	2017	% d'increment
<b>Casa d'acollida per violència masclista (CA-VM)</b>			
Dones	21	18	16,67%
Fills i filles	25	16	56,25%
<b>Casa d'acollida Lligam</b>			
Dones	16	15	6,67%
Fills i filles	13	12	8,33%
<b>Casa d'acollida Llar de Pau</b>			
Dones	5	4	25,00%
Fills i filles	7	5	40,00%
<b>Casa d'acollida Casa la Jove</b>			
Dones	16	25	-36,00%
Fills i filles	10	20	-50,00%
<b>Càritas (Gavines)</b>			
Dones	8	10	-20,00%
Fills i filles	15	20	-25,00%
<b>Casa d'acollida SIRGA<sup>2</sup></b>			
Dones	18	6	200,00%
Fills i filles	26	10	160,00%
<b>Pisos VM i Drogues (Espai Ariadna)</b>			
Dones	9	9	0,00%
Fills i filles	0	1	-100,00%

1. Una mateixa persona pot haver estat acollida en diferents recursos al llarg de l'any.

Per tant, les dades d'aquesta taula no es poden sumar.

2. La casa d'acollida SIRGA és un recurs residencial que va obrir les seves portes el setembre del 2017.

Durant el 2018 s'han acollit en serveis **d'acolliment de llarga estada** un total de 152 persones, de les quals 74 són dones i 78 infants o adolescents, fet que suposa un descens del 25,25% de dones i del 9,30% d'infants o adolescents respecte al 2017.

## Acolliment d'autonomia

Es tracta d'un servei d'acolliment temporal que permet seguir el procés iniciat en els serveis d'acolliment de llarga estada amb l'objectiu de facilitar l'autonomia personal, la independència i la integració sociolaboral.

Acolliment d'autonomia¹			
	2018	2017	% d'increment
<b>Pisos d'acollida per violència masclista (PA-VM)</b>			
Dones	17	18	-5,56%
Infants i adolescents	17	12	41,67%
<b>Pis Llar de Pau</b>			
Dones	1	2	-50,00%
Infants i adolescents	2	4	-50,00%
<b>Pis Associació Prohabitatge²</b>			
Dones	6	1	500,00%
Infants i adolescents	9	1	800,00%
<b>Pis Asociación Provienda³</b>			
Dones	5	0	***
Infants i adolescents	3	0	***

1. Una mateixa persona pot haver estat acollida en diferents recursos al llarg de l'any.

Per tant, les dades d'aquesta taula no es poden sumar.

2. Els pisos de l'Associació Prohabitatge es van homologar l'1 de desembre de 2017.

3. Els pisos de l'Asociación Provienda es van homologar l'1 de desembre de 2017, però no van acollir persones fins al 2018.

Durant el 2018 s'han acollit en serveis d'**acolliment d'autonomia** un total de 61 persones, de les quals 29 són dones i 32 infants o adolescents, fet que suposa un augment del 38,10% de dones i del 88,24% d'infants o adolescents respecte al 2017.

El total de persones diferents acollides en recursos d'acolliment d'autonomia ha suposat un augment del 60,53% durant el 2018. Aquest augment s'explica perquè l'"Acord marc per a l'homologació i designació d'entitats i de fixació de les condicions dels successius contractes de serveis d'acolliment d'urgència, llarga estada i fase d'autonomia per a dones víctimes de violència masclista i els seus fills i filles", que va entrar en vigor el desembre del 2017, ha suposat un augment de fins a 25 places en pisos d'autonomia.

## Servei d'Atenció a Homes per a la promoció de relacions no violentes (SAH)

El SAH és un espai d'informació, assessorament i tractament psicològic adreçat a homes que exerceixen o han exercit qualsevol tipus de violència masclista en qualsevol dels àmbits que recull la llei catalana del 2008 amb l'objectiu principal de treballar amb ells a fi d'eliminar o disminuir els maltractaments i aconseguir unes relacions respectuoses i igualitàries.

El SAH també treballa en la línia de prevenció de la violència masclista a través del programa "Canviem-ho", amb accions adreçades a professionals i als homes de la ciutat de Barcelona en general.

Persones ateses segon el tipus de programa			
	2018	2017	% d'increment
<b>SAH Homes</b>	<b>290</b>	<b>220</b>	<b>31,82%</b>
Homes	216	156	38,46%
Dones, (ex)parelles dels homes atesos	74	64	15,63%
<b>SAH Pares</b>	<b>51</b>	<b>21</b>	<b>142,86%</b>
<b>SAH Joves</b>	<b>21</b>	<b>13</b>	<b>61,54%</b>
<b>Total persones ateses presencialment</b>	<b>362</b>	<b>254</b>	<b>42,52%</b>

Durant el 2018, el SAH va atendre en el programa SAH Homes 290 persones diferents, de les quals 216 eren homes i 74 (ex)parelles. El motiu d'atenció a les dones és valorar el risc de violència, vincular-les a serveis específics de la xarxa d'atenció a la violència masclista i col·laborar amb el servei en el seguiment del tractament dels homes.

Sol·licituds d'atenció al SAH			
	2018	2017	% d'increment
SAH Homes	228	139	64,03%
SAH Pares	26	8	225,00%
SAH Joves	15	7	114,29%
<b>Total</b>	<b>269</b>	<b>154</b>	<b>74,68%</b>

El nombre de sol·licituds per accedir a algun dels tres programes ha estat de 269, molt superior que durant l'any 2017 (més del 50%). Aquest augment ha estat degut a la posada en marxa d'una estratègia de difusió durant el 2018, que ha permès augmentar el nombre de derivacions i sol·licituds al servei.

Activitat efectuada al SAH			
	2018	2017	% d'increment
<b>Atencions individuals (acollida, tractament i seguiment)</b>	<b>1.358</b>	<b>873</b>	<b>55,56%</b>
Entrevistes SAH Homes (homes i dones)	1.054	644	63,66%
Entrevistes SAH Pares	188	166	13,25%
Entrevistes SAH Joves	116	63	84,13%
<b>Atencions grupals</b>	<b>119</b>	<b>82</b>	<b>45,12%</b>
Sessions grupals SAH Homes	100	82	21,95%
Sessions modulars SAH Homes	13	0	#DIV/0!
Sessions grupals SAH Pares	6	0	#DIV/0!
Sessions grupals SAH Joves	0	0	#DIV/0!
<b>Altres atencions</b>	<b>25</b>	<b>78</b>	<b>-67,95%</b>
Assessorament a professionals		35	-100,00%
Informació a la ciutadania	21	38	-44,74%
Formació a professionals (SAH Atenció)*	4	3	33,33%
Entrevista amb professionals	0	2	-100,00%
Tallers de sensibilització (SAH Atenció)*	0	0	#DIV/0!

### Projecte de prevenció “Canviem-ho. Homes per l'equitat de gènere”

Les demandes que han arribat durant l'any 2018 han augmentat en un 22,43% respecte al 2017 gràcies a la difusió duta a terme al llarg de l'any.

### Projectes de desenvolupament

- Grups d'homes per una paternitat responsable, activa i conscient: Hi ha hagut un augment de 63 sessions, un 22% més que el 2017, i hi han participat 750 pares, un 26,9% més que l'any anterior.
- Centres de menors del Consorci de Serveis Socials de Barcelona. El 2018 ha sigut el segon any de la Fase III del projecte, que és la fase d'implementació del protocol per a la prevenció, la detecció i l'abordatge de violència masclista als CRAE i CA del CSS de Barcelona.
- S'ha continuat amb el recurs pedagògic, un recurs virtual que es va donar a conèixer el 2014 i es va difondre i consolidar durant el 2015. Durant el 2018, s'ha continuat fent difusió a les sessions informatives i s'ha establert com a recurs bàsic per a les accions d'atenció a la ciutadania.

### Accions adreçades a la ciutadania

El nombre total de les accions de sensibilització que ofereix el projecte “Canviem-ho” ha augmentat l'any 2018 un 20,66%, que representa un percentatge d'increment molt similar a l'any

anterior i constata un increment sostingut d'entre el 20 i el 23% de les activitats de sensibilització i intervenció grupal durant els últims dos anys. Les xerrades han augmentat un 12,50%, i aquest any s'ha dut a terme una taula rodona.

Hi ha hagut un increment de totes les accions de sensibilització, tant les puntuals en un 25% com les de treball grupal, en un 18,75%. I respecte a l'impacte sobre la població masculina en aquest tipus d'accions, cal destacar que hi ha un augment del 209,78% en les accions puntuals i un augment d'un 41% en les accions de treball grupal.

Assistents a les accions de sensibilització			
	2018	2017	Diferència 2018-2017
<b>Accions de sensibilització (xerrades, comunicacions i taula rodona)</b>			
Unitats anuals	10	8	25,00%
Assistents totals	727	154	372,08%
Assistents homes	285	92	209,78%
<b>Treball grupal (tallers i intervenció grupal)</b>			
Unitats anuals	43	40	7,50%
Total de sessions anuals	133	112	18,75%
Assistents totals (usos)	1.624	1.252	29,71%
Assistents homes (usos)	1.509	1.070	41,03%

### Accions adreçades a professionals

Durant l'any 2018, ha augmentat el nombre d'accions a professionals un 38%. Han incrementat un 25% els grups de treball i les comissions, i un 41% les formacions a professionals, i l'increment de l'impacte sobre professionals ha sigut d'un 24%. A més, hem aconseguit arribar a un nombre més significatiu d'homes en relació amb el total d'assistents, el 39%.

Accions de treball grupal (grups de treball i formació a professionals)			
	2018	2017	Diferència 2018-2017
Total de sessions anuals	36	26	38,46%
Assistents totals	464	373	24,40%
Assistents homes	158	114	38,60%

### Agència ABITS

L'Agència ABITS per a l'Abordatge Integral del Treball Sexual desenvolupa i gestiona projectes i serveis per aconseguir l'apoderament de les dones que exerceixen el treball sexual i l'accés als seus drets en plena igualtat. Actua en quatre àmbits:

1. Atenció a les dones que exerceixen treball sexuals a la via pública
2. Atenció a les dones que exerceixen treball sexual en espais tancats (locals, clubs i pisos).
3. Disseny i implementació de programes per a la formació i la recol·locació laboral
4. Coordinació d'actuacions d'àmbit institucional i comunitari.

### Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS)

El SAS és el servei que l'Ajuntament posa a disposició de les dones que exerceixen treball sexual, especialment aquelles que ofereixen i negocien els serveis a la via pública. És un servei interdisciplinari que ofereix atenció al medi obert i a l'oficina en l'àmbit social, jurídic i psicològic.

En les sortides a la via pública s'ha dut a terme una atenció de proximitat amb l'objectiu d'acos-



tar-se a les necessitats de les dones, donar resposta per assolir les seves prioritats, així com aprofitar l'espai de carrer per fer intervenció comunitària:

- Durant el 2018 s'han fet 5.135 contactes (informació puntual, lliurament de material profilàctic, etcètera).
- S'han dut a terme 12.381 intervencions educatives. Aquesta xifra recull les interaccions entre una de les professionals del servei i la dona amb l'objectiu de poder promoure l'accés a drets i la seva autonomia, donar suport per assolir les seves prioritats i identificar possibles violències i vulneracions de drets que hagin patit. Una mateixa dona pot ser comptabilitzada moltes vegades.
- La mitjana del nombre de dones contactades, tenint en compte el nombre de sortides efectuades, ha estat de 10 durant l'any 2018, i el nombre mitjà de dones per sortida amb les quals s'ha fet intervenció educativa ha estat de 23.

Quant a l'atenció a l'oficina, aquest any s'han atès 438 dones.

El nombre de coordinacions efectuades amb altres serveis ha estat de 9.904, en comparació amb les 8.212 del 2017, la qual cosa suposa un augment del 20,60%.

Respecte a la procedència de les dones, tenint com a referència les 360 usuàries amb expedient actiu al servei el 31 de desembre de 2018, cal destacar que la majoria són dones migrades (el 90,28% del total), una xifra molt semblant a la de l'any anterior (89,59%). Observem que el nombre de dones d'origen **nigerià** ateses al servei és manté elevat, i representa el 45,28% del total de dones ateses. Les dones d'origen **colombià** ateses pel SAS augmenten d'una manera notable, i s'ha doblat el nombre de dones que s'atenien l'any passat (de 12 el 2017 a 25 el 2018), la qual cosa passa a representar un 6,94% del total. En canvi, el nombre de dones d'origen **espanyol** ateses es manté estable des del 2015, representa aproximadament un 10%, i s'han atès 35 dones durant el 2018.

Les necessitats que han plantejat les dones durant les atencions es relacionen principalment amb els drets següents: econòmics i laborals; salut; integritat física, psicològica i moral; dret a la informació, a una vida lliure de violències masclistes i drets sexuals i reproductius.

Al llarg del 2018, al SAS es van dur a terme 1.689 entrevistes socioeducatives (1.468 el 2017, amb un augment del 15,05%), i s'ha acompanyat 956 dones a diferents serveis (públics o privats) a fi que coneguin nous recursos del territori i es pugui fer una derivació reeixida. Un total de 101 dones van rebre atenció psicològica, 46 de les quals van ser ateses per primera vegada el 2018. S'han dut a terme un total de 485 visites d'atenció psicològica, de manera que han augmentat un 19,75% respecte a l'any passat. Pel que fa a l'assessorament jurídic, en van rebre 153 dones, la qual cosa representa un descens del 5,56% respecte al 2017. En canvi, hi ha un augment molt significatiu de les coordinacions efectuades des del servei d'atenció jurídica, que passen de 205 el 2017 a 323 el 2018, la qual cosa suposa un increment del 57,56%, fruit de l'aposta d'intervenció conjunta amb el mateix equip del SAS (que ha permès que les educadores i treballadores socials també poguessin fer assessorament jurídic quan el cas no requeria la intervenció d'una advocada) i transversal amb altres agents.

En relació amb el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual, s'ha establert un circuit de treball i coordinació amb la UTEH en què el SAS desenvolupa un paper de detecció inicial i, alhora, una atenció sostinguda en el temps a dones amb indicadors de TEH-FES. Aquesta atenció s'ofereix des del SAS en coordinació amb la UTEH, en la mesura que el SAS és l'equip que intervé en medi obert i és d'on es fa detecció i seguiment de les dones en situació de TEH.



Durant el 2018 s'ha intensificat i consolidat el treball en xarxa amb els recursos municipals, sobretot el treball amb els recursos generalistes, com els centres de serveis socials i serveis especialitzats en salut. El SAS, com a servei de primera línia d'atenció, ha possibilitat l'accés als recursos públics de la xarxa mitjançant la creació de protocols propis i amb l'obtenció d'una derivació àgil i prioritària de les usuàries del servei que requereixin atenció específica. Finalment, cal destacar que a finals del 2018 s'ha iniciat una col·laboració amb Barcelona Activa perquè dones ateses al SAS amb tots els requisits per poder regularitzar la seva situació administrativa mitjançant l'arrelament social i sense una oferta laboral puguin participar en els plans d'ocupació de Barcelona Activa.

Resum de dades d'atenció al Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS)			
	2018	2017	% variació
Contactes totals a la via pública*	17.516	18.222	-3,87%
Intervencions educatives (carrer i oficina)	17.313	12.891	34,30%
Dones diferents ateses a l'oficina	438	440	-0,45%
Coordinacions amb altres serveis	9.904	8.212	20,60%
Nombre de demandes detectades	44.370	25.367	74,91%
<b>Demandes principals</b>	<b>2018</b>	<b>2017</b>	<b>Diferència</b>
Dret a la salut	19,22%	25,98%	-6,76%
Drets sexuals**	7,55%	**	**
Dret a l'educació i la formació	4,86%	7,71%	-2,85%
Drets econòmics i laborals	28,75%	26,43%	2,32%
Dret a l'accés a la justícia	5,19%	9,27%	-4,08%
Drets de ciutadania i lliure circulació	5,20%	7,94%	-2,74%
Dret a la integritat física, psicològica i moral***	12,17%	***	***
Dret a una vida sense violència masclista	7,56%	5,57%	1,99%
Dret a la informació	8,09%	6,06%	2,03%
Altres	1,41%	11,04%	-9,63%

\* Per poder comparar les dades, l'any 2018 s'han tingut en compte els contactes i les intervencions educatives, ja que és com es comptabilitzava fins al 2017.

\*\* Abans del 2018 estaven recollits majoritàriament dins de "Dret a la salut" per atenció ginecològica.

\*\*\* Abans del 2018 no es recollia indicador.

## Atenció integral a dones que exerceixen el treball sexual en espais tancats

El 2018 es va continuar treballant mitjançant els projectes iniciats en anys anteriors. El projecte de l'entitat El Lloc de la Dona - Germanes Oblates "De portes endins" va atendre un total de 144 dones i es van visitar de manera regular 17 espais. El projecte de la Creu Roja "Atenció integral a dones que exerceixen el treball sexual a espais tancats" va atendre 311 dones de 72 espais visitats de manera regular. L'entitat Genera, amb el projecte "Prostitució des d'una perspectiva de drets - Integras" d'atenció integral a dones que exerceixen la prostitució en espais tancats, va atendre 176 dones i va visitar un total de 34 espais tancats.

Les demandes de les dones que exerceixen treball sexual en espais tancats han estat relacionades majoritàriament amb l'accés a la salut; representen gairebé un 61% del total, i se'n detecta un lleuger descens respecte al 2017. El segon tipus de demandes més sol·licitades són les socials (13,80%) i les jurídiques (13,74%), les quals han augmentat proporcionalment respecte a l'any anterior.

La nacionalitat de les dones ateses en espais tancats difereix de la nacionalitat de les dones que exerceixen el treball sexual a la via pública. Les dones que han rebut atenció individualitzada a les oficines de les entitats que visiten espais tancats són sobretot migrades (91,13%) i d'origens molt diversos. Provenen majoritàriament d'Amèrica Llatina, que representa el 69,41%; de l'Europa de l'Est, amb un 12,36% (principalment de Romania), i un 9,35% d'Europa (un 8,87% d'Espanya). Cal destacar un augment considerable de les dones ateses provinents d'Amèrica Llatina, sobretot de Colòmbia i Veneçuela.

## **Millora de l'ocupabilitat**

Mitjançant els cinc programes d'aquest eix es van atendre 441 dones. En total, 122 dones han aconseguit 162 feines, i van ser 75 les dones que van aconseguir feina mitjançant 116 contractes laborals (algunes de les feines i dels contractes han estat renovacions, tant de contractes iniciats el 2017 com de contractes iniciats el 2018).

Durant el 2018, els projectes de millora d'ocupabilitat han tingut dues línies d'actuació: la millora de les competències bàsiques social i laborals i els projectes integrals d'ocupabilitat per a la millora de les capacitats sociolaborals. En el primer àmbit d'intervenció, s'ha dut a terme el projecte de formació sociolaboral d'El Lloc de la Dona de les Germanes Oblates, que va atendre 189 dones. En la segona línia d'actuació durant el 2018 s'han desplegat quatre projectes: en el "Dispositiu integral per a la millora de l'ocupabilitat adreçat a treballadores sexuals 2018-2019" de la Fundació Surt hi van participar 83 dones; Anem per Feina, mitjançant el projecte "Dispositiu especial d'acompanyament per a la incorporació al mercat laboral i al teixit social", va atendre 106 dones; Estel Tàpia, mitjançant el projecte "També hi són", va atendre 11 dones, i Metges del Món, amb el projecte "Dona! Una oportunitat per teixir futurs 2018-19", va atendre 52 dones.

El 2018 es va continuar treballant dins d'un context de crisi econòmica, ocupacional i de feminització de la pobresa. Les opcions d'inserció que ofereix el mercat de treball actual continuen sent de baixa qualitat (sectors precaritzats, contractacions de jornada parcial i de temporalitat curta, salaris baixos, etcètera). Aquest any s'ha atès un 40,45% més de dones, d'una banda, perquè hi ha dos projectes més que promouen la millora de l'ocupabilitat i, de l'altra, per l'augment de dones ateses des d'El Lloc de la Dona (36,96%). El total de dones inserides, tenint en compte el mercat laboral formal i informal, han augmentat un 67,12%, tot i que les dones inserides al mercat formal només han augmentat un 29,31%. El nombre de feines aconseguides ha augmentat un 39,66% i el nombre de contractes ha augmentat un 24,73%.

## **Altres projectes socials**

La Fundació Àmbit Prevenció desenvolupa el projecte "Atenció social a urgències intermèdies a dones que exerceixen la prostitució en situació de desigualtat social", mitjançant el qual es van atendre 149 dones (133 dones cis i 16 dones transgènere), ja sigui a través de l'atenció social, de la concessió d'ajuts econòmics o de participar en els tallers d'apoderament, drets i violències per a dones migrades (se'n van fer dos, en els quals van participar deu dones). El recurs d'habitatge compartit va ser ocupat per cinc persones, quatre dones cis i una dona transgènere.

## **Altres actuacions de l'Agència ABITS**

Durant el 2018 s'ha consolidat el grup de treball de salut sexual i reproductiva, format per diferents entitats, el Departament de Salut de l'Ajuntament de Barcelona i les representants del programa "Apropa't" (programa que tenen determinats ASSIR - Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva, d'atenció ginecològica a treballadores sexuals).

Quant a l'espai públic, s'ha consolidat la Taula d'urgència de violències masclistes comunitàries a treballadores sexuals, espai de coordinació d'actuacions dels diferents actors (districtes, GUB, MMEE, ABITS, entitats socials i dones treballadores sexuals) davant una situació urgent de violència masclista, als districtes de Ciutat Vella i les Corts.

També, l'Agència ABITS ha participat en les reunions de la Taula d'Estiu d'espai públic del districte de Ciutat Vella.

S'han recollit en informes totes les agressions i vulneracions de drets a l'espai públic, de les quals han informat els diferents equips que contacten i es vinculen amb treballadores sexuals, a fi de visibilitzar les violències comunitàries cap a les dones cis i trans durant l'exercici de l'activitat.

Enguany s'ha obert un espai, en relació amb els projectes d'atenció a dones que exerceixen en espais tancats (pisos, clubs i d'altres), destinat a reunions conjuntes d'elaboració d'indicadors i d'anàlisi qualitativa amb les entitats que col·laboren amb l'Ajuntament de Barcelona.

S'ha treballat internament amb els districtes el protocol d'informació sobre drets a les dones durant el procés de precintaments de pisos, locals i *meublés*.

Durant el 2018 s'ha fet el seguiment de les mesures més destacades del Programa Carolines. És l'estudi integral de la situació de les dones trans treballadores sexuals de Barcelona, que es concreta en una proposta d'actuacions, des de la perspectiva de la millora dels drets, adreçada a aquest col·lectiu.

L'Agència ha estat present en jornades, ha atès peticions del món acadèmic i promou la sensibilització i el coneixement del treball sexual.

## **Espais de coordinació**

### **Circuit Barcelona contra la Violència Masclista**

L'Ajuntament de Barcelona i el Consorci Sanitari de Barcelona (CSB) impulsen, des del 2001, el Circuit Barcelona contra la Violència Masclista (en endavant, CVM-BCN), amb la finalitat de posar en marxa estratègies de coordinació interinstitucional entre diferents àmbits i professionals que intervenen a la ciutat en matèria de violència masclista. En el Circuit hi participen professionals del Consorci de Serveis Socials, el Consorci d'Educació, el Consorci Sanitari de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

El 2018 el Circuit ha centrat la seva acció a continuar implementant millores organitzatives, vetllar pel correcte desplegament de tots els òrgans del CVM-BCN i planificar la metodologia de funcionament, l'organització i els objectius de l'any 2019.

El **Grup Motor** s'ha anat consolidant com l'espai de treball propi de les referents dels deu circuits territorials (**taula de referents**) i com un espai amb funcions d'intercanvi d'experiències, transmissió d'acords i de planificació general. Als **circuits territorials** s'han desenvolupat 48 sessions de treball (una mitjana de 5 per districte), que s'han centrat en la connexió i el diàleg entre les i els professionals per fer efectiva la lluita contra la violència masclista, la formació interna, fer una reflexió profunda i consensuar els objectius de l'any 2019.

En el marc del CVM-BCN s'han organitzat **formacions** sobre el Protocol de valoració del risc RVD, sobre la incidència de les drogues en la violència masclista, sobre l'atenció a homes que exerceixen violència masclista, i atenció a dones que es volen separar i que pateixen violència masclista.

Amb l'objectiu de donar suport i dotar d'eines les referents dels deu circuits territorials, s'ha impartit una formació destinada a reforçar el seu rol de lideratge en el marc del CVM-BCN.

Les **sessions plenàries** del Circuit s'han consolidat també com un espai formatiu amb una ponència sobre "Violència masclista i consum de substàncies. Superar falses creences i abordar la doble problemàtica", a càrrec del subdirector general de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya, i formació en protecció de dades en la marc del CVM-BCN. També es van fer tallers pràctics sobre la cessió de dades i la coordinació de casos al Circuit Barcelona contra la Violència Masclista.

En total, ha suposat la formació de 715 professionals.

Al llarg de l'any 2018 s'ha constituït un grup de treball format per professionals dels diferents serveis, en què s'ha consensuat i elaborat el document **Metodologia d'anàlisi de cas en el marc del CVM-BCN**, que dona el marc teòric i les recomanacions necessàries per analitzar un cas en el si dels circuits territorials de Barcelona ciutat.

### **Acord ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones**

El 2018 l'Acord va arribar a 779 entitats adherides, 37 de les quals s'hi van sumar el 2018. L'activitat de sensibilització desplegada ha permès desenvolupar 60 tallers per a 31 entitats adherides diferents. El nombre de participants ha estat de 1.159, amb una lleugera davallada respecte al 2017 relacionada amb un nombre més baix de tallers sol·licitats i, per tant, efectuats.

El públic destinatari continua sent predominantment jove. Continua la tendència d'augment progressiu de les demandes d'activitats orientades a la comunitat educativa. Les temàtiques més demanades són les relacionades amb l'àmbit sexoafectiu, sobretot les que s'adrecen als i les adolescents i les persones adultes de referència. Cada cop més, també, es demanen tallers o activitats en què puguin participar les famílies conjuntament amb els seus fills i filles per treballar de manera conjunta en el mateix espai.

### **Protocol de dol de ciutat contra les violències masclistes**

Durant el 2018 el protocol es va activar tres vegades:

1. El 6 d'agost mor assassinada, al districte de Sants-Montjuïc, una dona gran a mans de la seva parella, un home gran. S'activa el protocol de dol, i el 7 d'agost es convoca el Gabinet de Crisi. L'Ajuntament de Barcelona publica una nota de premsa per condemnar l'assassinat i convoca un minut de silenci el 8 d'agost a les 12.00 hores a la plaça de Sant Jaume.
2. La matinada del 23 d'agost va tenir lloc un intent de feminicidi d'una dona a Nou Barris. La dona mor al migdia de resultes de les ferides provocades per part de la seva parella. Es posa en marxa el protocol de dol, i l'Ajuntament publica una nota de premsa per condemnar l'assassinat i convoca un minut de silenci per al 24 d'agost a les 12.00 hores a la plaça de Sant Jaume. El mateix dia es reuneix el Gabinet de Crisi per analitzar el cas.
3. El 15 de setembre va tenir lloc l'assassinat d'una dona gran, veïna de Sants-Montjuïc, a mans del seu marit, que posteriorment es va suïcidar. El Gabinet de Crisi es va reunir el dia 18. L'Ajuntament va condemnar l'assassinat amb la convocatòria d'un minut de silenci el 18 de setembre a les 12.00 hores a la plaça de Sant Jaume.

### **Pla estratègic contra el sexisme a la ciutat**

El Pla (d'ara endavant, PES), aprovat el 2017, articula el sistema de prevenció i les actuacions desenvolupades durant el 2018, tot i que algunes de les actuacions tenen un recorregut previ que arrenca abans de la seva aprovació.

- Dins el primer eix, "Coneixement, avaluació i recerca", s'han portat a terme actuacions per promoure la recerca amb perspectiva interseccional en matèria de prevenció del sexisme per tal de conèixer amb més profunditat la realitat de la ciutat, de les quals destaquen: desenvolupament de la revisió i reflexió entorn d'actituds i valors en matèria d'igualtat des de les perspectives de gènere, funcional, cultural i ètnica (IMEB); campanyes específiques per a la prevenció i la coeducació del sexisme (punts JIP, Jove, Informa't i Participa), i estudis sobre la realitat de les ciutadanes d'origen pakistanès i xinès a la ciutat.

S'ha creat una comissió de persones expertes en coeducació pel que fa al programa "Paranys de l'amor" (consulteu l'apartat específic).

- Del segon eix, "Incidència ciutadana", és remarcable la creació de la *Guia d'ús no sexista del llenguatge*, que esdevé l'actualització del *Llibre d'estil de l'Ajuntament de Barcelona*.

Altres accions destacables:

- Aprovació del Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona.
- En relació amb el nomenclàtor, es van decidir els criteris d'avaluació i aplicació per incrementar la visibilitat de les dones, que suposa un procés de canvi de divuit carrers o espais públics.
- Han tingut lloc diverses campanyes que informen sobre el sexisme, com estands d'informació de BCN Antimasclista; la revisió de la campanya "No és No", obrint la derivació "Només Sí és Sí"; el llançament de la campanya de ciutat amb el lema "El futur no és masclista" el 25 de novembre, i s'han difós quatre missatges clau: "No és No", "No al control", "Si tu no vols, jo tampoc" i "Jo decideixo".

El protocol "No callem" contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat es va presentar el mes de febrer i es va iniciar amb una prova pilot; ha disposat de divuit locals o festivals. S'ha desplegat la Mesura de Govern d'Urbanisme amb perspectiva de gènere.

— Pel que fa al tercer eix, "Formació i educació", es va constituir la Comissió de Seguiment del PES, formada per persones representants de diferents departaments de l'Ajuntament, de l'IMEB, del CEB i altres entitats que van participar en l'elaboració del Pla.

A més, està en procés la generalització del programa "Escoles per la igualtat i la diversitat" i les accions en escoles bressol (vegeu l'apartat específic).

## **Programa LGTBI**

### **Centre Municipal de Recursos LGTBI**

Durant tot l'any 2018 s'han dut a terme les obres de rehabilitació de l'edifici del futur Centre LGTBI de Barcelona, que s'ubicarà en un edifici del Patronat de l'Habitatge de 1.250 metres quadrats, situat al carrer del Comte Borrell, 22. Tot i que la inauguració estava prevista per a l'octubre del 2018, per problemes en el lliurament de l'obra, aquesta es va posposar al gener del 2019.

Els objectius del futur Centre LGTBI de Barcelona són els següents:

- Ésser un centre municipal de referència en l'àmbit LGTBI a Barcelona i pioner a Catalunya.
- Disposar d'informació, serveis i programes en matèria LGTBI, per fomentar l'accés al dret efectiu a la diversitat sexual i de gènere.
- Ésser un espai obert a tota la ciutadania per avançar en la defensa dels drets LGTBI, així com en la prevenció i l'erradicació de les LGTBI-fòbies.

El maig del 2018, l'Ajuntament de Barcelona va signar un conveni de gestió cívica per exclusivitat amb la Plataforma d'Entitats LGTBI de Catalunya, per a la gestió del Centre. Aquesta entitat es l'única Federació d'Entitats LGTBI de Catalunya, que aplega onze entitats històriques del moviment, amb més de quaranta anys en la defensa i la promoció de drets LGTBI, amb serveis d'atenció especialitzats adreçats als diferents col·lectius LGTBI i amb capacitat de gestió i especialització i una àmplia base de voluntariat. El conveni signat és de caràcter bianual, del període d'1 de juny de 2018 a 31 de maig de 2020, prorrogable fins a un màxim de dos anys.

Finalment, durant l'últim trimestre de l'any 2018 es va estar treballant amb el Casal Lambda, un conveni de cessió en comodat per a la cessió temporal del Centre de Documentació Armand de Fluvià, de la seva propietat, un dels centres especialitzats més grans de l'Estat en matèria LGTBI, perquè es pugui posar a disposició de la ciutadania com un dels serveis que oferirà el futur centre a partir del primer trimestre del 2019.

## Participació

- Participació en el **Grup de Treball Ocupació i Col·lectiu Trans de la Xarxa de Municipis LGBTI**. Inici d'aquest grup de treball que té la finalitat de promoure i millorar l'ocupació de les persones trans als municipis de la Xarxa de Municipis LGBTI de Catalunya.
- **Comissió tècnica del programa "Escoles per la igualtat i la diversitat"**.
- **Taula de Màrqueting Turístic (TMT)** formada per diverses àrees o dependències municipals que tenen en el seu programa accions relacionades amb la promoció de la ciutat i la posada a disposició de la ciutadania de productes, activitats o serveis útils també per als visitants de la ciutat.

## Xarxes i projectes de ciutats (locals i internacionals)

### 6th Annual meeting of the Rainbow Cities Network 8-9 November 2018 – City Hall, Barcelona

L'Ajuntament de Barcelona és membre efectiu de la International Rainbow Cities Network des del maig del 2016. Els objectius d'aquesta xarxa són promoure la inclusió del col·lectiu LGBTI, millorar la visibilitat de les accions LGBTI i intercanviar el coneixement i les experiències relacionades amb les polítiques LGBTI aplicades.

El 2018 se celebra la trobada anual a Barcelona. Els principals temes treballats són els següents:

- Acordar els estatuts de l'associació, l'estructura directiva, les comissions de treball, els acords de ciutat de la RCN, les taxes i la coordinació de la xarxa.
- La interseccionalitat aplicada a les polítiques locals.
- Principals projectes desenvolupats a la ciutat de Barcelona per les organitzacions LGBTI de la ciutat.

1. "Campaña Feminista por el Derecho a la Reproducción" (Maria Rodó i Elena Longares)
2. "Estratègies d'intervenció per garantir els drets de persones LGBTI en contra de la discriminació" (Observatori Contra l'Homofòbia - OCH)
3. Refugiats Queer: "Escuchando experiencias y generando servicios desde una perspectiva interseccional" (ACATHI)

Actualment, la xarxa de ciutats Rainbow (RCN) està formada per 32 ciutats europees i 2 ciutats llatinoamericanes (São Paulo i Mèxic DF).

### Xarxa de Municipis LGBTI de Catalunya

La ciutat de Barcelona s'incorpora a la Xarxa de Municipis de Catalunya, que és una associació d'ajuntaments amb polítiques LGBTI. La finalitat d'aquesta Xarxa és fomentar que els pobles i les ciutats de Catalunya impulsin polítiques públiques adreçades a avançar en el respecte i el reconeixement de les diverses identitats i expressions de gènere, així com de les diverses orientacions afectives i sexuals, lluitant obertament contra la LGBTI-fòbia, tot coordinant-se per assolir aquests objectius.

### Projecte Metròpolis: "Interseccionalidad en las políticas LGBTI metropolitanas"

Aquest projecte té per objectiu produir coneixement de les diferents ciutats implicades sobre les respectives polítiques locals LGBTI des d'un enfocament interseccional i l'elaboració d'un manual de polítiques LGBTI interseccionals.

Aquest 2018 s'han celebrat dues trobades de ciutats a Barcelona (maig) i Medellín (octubre). El 2019 hi ha programada la quarta trobada a Berlín.



## Documentació especialitzada (informes i recerca)

### Elaboració o col·laboració de materials o documentació i traduccions

- Maquetació i edició de l'Informe transLab.
- **Guia d'història urbana número 24, sexualitats s. xx / BCN** editada pel MUBHA en col·laboració amb la Direcció de Feminismes i LGTBI.
- Actualització de la **segona edició de la Guia Trans**. Pendent de maquetació i producció.
- Un dels resultats de la participació en la **"Interseccionalitat en les polítiques LGBTI metropolitanes" és l'elaboració i publicació de la Guía para la incorporación de la interseccionalidad en las políticas de diversidad sexual y de género**.
- Traducció al castellà de l'**Informe 50+ LGTB**.

### Enquesta de victimització

Durant el 2017, el Departament d'Opinió de l'Ajuntament de Barcelona encarrega el disseny i la plataforma en línia per recollir informació sobre la percepció del risc d'agressió de la població LGTBI, mitjançant les enquestes de victimització LGTBI. El 2018 s'elaboren els resultats obtinguts en l'enquesta amb l'informe quantitatiu i qualitatiu de l'Enquesta de victimització per fer una devolució posterior a les entitats.

### Formació interna sobre temes LGTBI

El 2018 ha tingut lloc la segona edició sobre la formació "La mirada interseccional: com podem abordar els eixos de desigualtat des de l'Administració pública", amb l'objectiu d'aportar coneixement sobre la perspectiva de gènere, la interculturalitat i la LGTBI i introduir el concepte d'interseccionalitat com a eina per entrellaçar perspectives, de manera que aporti, a les persones participants, una mirada necessària, més àmplia i precisa a l'hora de desenvolupar projectes locals.

### Actes de visibilització i reivindicació dels drets del col·lectiu LGTBI

- 27 de gener. **Dia Internacional de l'Holocaust**. El tema del 2018 és el "Record i educació de l'Holocaust: la nostra responsabilitat compartida". Representació d'entitats LGTBI: Mar C. Llop de l'Associació de persones trans\* GENEREM!
- 31 de març. **Dia de la Visibilitat Trans**: L'entitat del GAG va sol·licitar al grup de treball del CMLGTBI incloure aquest dia en la programació de diades LGTBI i organitzar-lo al districte de Sant Andreu amb el suport del CMLGTBI.
- 17 de maig. **Dia Internacional contra la LGTBI-fòbia a la plaça d'Orfila**. Organitzat pel districte de Sant Andreu amb el suport del CMLGTBI. Lema: "Obrim espais de llibertat. Aturem la LGTBI-fòbia."
- 28 de juny. **Dia Internacional de l'Orgull LGTBI**. Hi va haver dues celebracions:
  - **Comissió Unitària 28 de juny (CU28J)**. Va organitzar la manifestació sota el lema: "Aturem l'odi de l'LGTBI-fòbia".
  - **PRIDE 2018**. Amb el lema "All my Loving. Vine a celebrar la diversitat", enguany se celebra el Dia de l'Orgull dedicat a les persones LGTBI refugiades.
- 28 d'octubre. **Octubre Trans**.
- 6 d'octubre. **Acte en memòria de la transsexual Sonia Rescalvo Zafra** a la glorieta que duu el seu nom. Commemorar el record de qui fou assassinada a la glorieta del parc de la Ciutadella, que ara duu el seu nom. Aquest any s'inicià amb una activitat prèvia, la Biblioteca Vivent, per donar a conèixer la realitat trans i informar de l'acte homenatge.

## Subvencions i convenis 2017

### Subvencions

Es manté el pressupost destinat a l'àmbit V. LGTBI, amb una dotació de 145.000,00 euros.

Augmenta lleugerament **el nombre de projectes presentats** (de 61 a 65 projectes), dels quals n'hem pogut subvencionar un **76,5%**. La modalitat **Wa. Sensibilització ciutadana i visibilització** es manté com l'opció majoritària, en què es presenten el 58% de les propostes. Les altres dues modalitats Wb i Wc es mantenen en percentatges.

– 49 propostes han estat acceptades. 13 projectes denegats per manca d'import. 5 no han assolit la nota de tall.

– **35 projectes són de continuïtat** amb lleugeres variacions, i **14 són noves propostes**.

– **7 projectes** han estat presentats per **noves entitats (respecte a l'any passat, dues havien participat en convocatòries anteriors)**.

### Subvencions nominatives

- Comissió Unitària 28 de juny: 16.000 euros (anual)

### Convenis

S'han mantingut els convenis bianuals següents:

- CJB - import 2016: 10.000 euros (anual)

- Conveni marc entre l'Ajuntament de Barcelona i la Fundació Universitària Balmes en matèria de defensa dels drets del col·lectiu LGTBI per a la recerca sobre les condicions de vida del col·lectiu LGTBI, en relació amb la seva orientació sexual, identitat i expressió de gènere. Finalitza el 2017 (signat l'1 de desembre).

### Participació

#### Consell Municipal de les Dones de Barcelona

El Consell Municipal de les Dones de Barcelona és un òrgan consultiu i de participació que té com a objectiu facilitar i articular la participació política de les dones de la ciutat i la seva implicació en les polítiques municipals, en les qüestions del seu interès, i sobretot aquelles que fan referència a la millora del benestar i de la qualitat de vida de les barcelonines.

Els principals temes tractats durant l'any van ser els següents:

- Procés participatiu del Reglament per a la igualtat de gènere a l'Ajuntament.

- Presentació del procés de construcció del nou Pacte del temps de Barcelona.

- Informació sobre l'aplicació de les noves normes reguladores de participació ciutadana.

- Reflexions al voltant de la visibilitat dels feminismes en el context actual.

- Presentació de dues recerques: *Anàlisi de la participació de dones, moviment feminista i grups o entitats organitzades per la igualtat de gènere a la ciutat de Barcelona*, a càrrec de Júlia Vega (Almena, Cooperativa Feminista).

- *Anàlisi de la participació de dones en els espais institucionals i socials mixtos de la ciutat de Barcelona*, a càrrec de Marta Delatte (Liquen Data Lab).

### Grups de treball

#### • Grup de treball de Transversalitat:

- Presentació del projecte normatiu per a la igualtat de gènere a l'Ajuntament

- Presentació d'una bona pràctica legislativa local en matèria d'igualtat de gènere: Norma foral 2/2015, de 9 de març, per a la igualtat de dones i homes (BOG núm. 50, de 16 de març de 2015), de la Diputació Foral de Guipúscoa.

#### • Grup de treball territorial:

- Valoració sobre la continuïtat, o no, d'aquest grup de treball.

- Anàlisi dels consells de districte.

- Implicació per als consells de districte del nou Reglament de participació ciutadana.



#### • Grup de treball de Violència Masclista:

- Informació de l'Estratègia del sexisme i el Protocol contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn.
- Procés d'organització interna per fer efectiva la incorporació de les entitats als diferents circuits dels districtes.
- Organització de l'agenda política interna del GT.
- Debat sobre les accions municipals proposades per la Regidoria de Feminismes, LGTBI i Relacions Internacionals.

S'incorporen com a noves entitats Dones LIB (Dones per la Llibertat i la Democràcia) i Convergents.

El juny va tenir lloc la celebració del 25è aniversari del Consell de les Dones de Sant Martí, que va ser el primer consell de dones de la ciutat de Barcelona. A la celebració va haver-hi presència de membres del Consell d'abans i d'ara, amb parlaments institucionals i els de totes aquelles dones que van voler parlar del que per a elles representava aquest aniversari i el mateix Consell.

#### Consell Municipal LGTBI de Barcelona

El Consell Municipal LGTBI, com a òrgan consultiu i de participació, va dur a terme sessions plenàries, comissions permanents i grups de treball anuals amb la finalitat de tractar els temes d'interès per a la defensa dels drets del col·lectiu LGTBI i per al debat sobre l'aplicació de les polítiques públiques LGTBI. I, com l'any passat, va col·laborar en l'organització d'actes de reivindicació i lluita dels drets de les persones LGTBI, com l'acte en memòria de l'assassinat de Sonia Rescalvo Zafra a la glorieta del parc de la Ciutadella, que duu el seu nom.

Hi van tenir lloc:

**Consells plenaris:** 22 de gener de 2018 i 10 de desembre de 2018 (anul·lat).

**Comissions permanents:** dilluns 19 de març, dilluns 4 de juny i dilluns 22 d'octubre.

#### Grups de treball

##### • Grup de treball Diades Internacionals LGTBI

El 5 de març, es fa una sessió del grup de treball de Diades Internacionals amb la finalitat d'acordar la commemoració i l'organització de les diferents diades internacionals LGTBI. Formen part d'aquest grup de treball: Eix Comuns, CJB, CCOO, GENEREM!, GAG, Chrysallis, AMPGIL, OCH, Diversitat&Discapacitat, CU28J, FLG, Comissió Cat d'Ajuda al Refugiat, FLG, Sectorial Joves PSC, el coordinador del Pla LGTBI 2015-2020, la Vicepresidència i la Secretaria Tècnica del Consell Municipal LGTBI.

##### • Grup de treball Trans

Els objectius són acabar l'actualització de la *Guia Trans* de l'Ajuntament de Barcelona (segona edició). Es fan dues sessions, al març i al setembre.

El grup de treball està format per ACATHI, ATC, Casal Lambda, Chrysallis, Espai Obert Trans/Intersex, Gaylespol, GENEREM!

##### • Trobada entre el Consell de Dones de Barcelona i el Consell Municipal LGTBI

L'objectiu és la posada en comú dels temes que s'estan treballant des de cada consell. Conèixer com s'estan treballant els estereotips masclistes en ambdós espais de participació i quins són els punts de trobada i les divergències.

Les entitats que en formen part són: Creación Positiva, CCOO, Ca La Dona, Pandora, Surt, Gayles TV, UGT, JSC, BarceDona i GAG.

S'han incorporat al CMLGTBI les entitats següents: Associació Encara en Acció, Associació 17 de maig.

## Indicadors de gestió dels serveis

Indicadors de producció dels serveis					
	2015	2016	2017	2018	% d'increment 2017-2018
<b>PIAD</b>					
Entrevistes individuals fetes a dones	9.151	8.836	8.587	7.034	-18,09%
Dones diferents ateses	2.718	2.667	2.517	2.343	-6,91%
Dones ateses (primera entrevista)	2.056	2.005	1.840	1.620	-11,96%
Dones ateses per psicòlogues	563	601	639	580	-9,23%
Dones ateses per advocades	1.039	967	1.097	1.000	-8,84%
Participants en intervencions grupals	1.037	1.176	1.277	1.066	-16,52%
Participants en intervencions comunitàries	10.218	11.591	8.215	22.689	176,19%
<b>SARA</b>					
Dones ateses	1.483	1.673	1.570	1.491	-5,03%
Dones ateses per via d'urgència	190	252	177	148	-16,38%
Atenció directa a nens i nenes	299	304	261	352	34,87%
<b>Acolliments i allotjaments en recursos residencials</b>					
Dones allotjades en hotels i pensions <sup>1</sup>	-	106	121	130	7,44%
Infants i adolescents allotjats en hotels i pensions <sup>1</sup>	-	76	84	105	25,00%
Dones acollides d'urgència	141	147	157	137	-12,74%
Infants i adolescents acollits d'urgència	122	125	138	142	2,90%
Dones acollides de llarga estada	111	102	78	74	-5,13%
Infants i adolescents acollits de llarga estada	113	117	83	78	-6,02%
Dones acollides d'autonomia <sup>2</sup>	-	17	21	29	38,10%
Infants i adolescents acollits d'autonomia <sup>2</sup>	-	18	17	32	88,24%
<b>SAH</b>					
Homes atesos presencialment	171	154	156	216	38,46%
Dones (parelles o exparelles) entrevistades	62	47	64	74	15,63%
Pares atesos presencialment	12	22	21	51	142,86%
Joves atesos presencialment	7	15	13	21	61,54%
<b>ABITS</b>					
Atencions al carrer	9.552	7.608	12.891	12.381	-3,96%
Dones diferents ateses	414	356	440	438	-0,45%
Dones inserides al mercat laboral formal	119	78	58	75	29,31%
Nombre de contractes al mercat laboral formal	175	123	93	116	24,73%
<b>Tallers de prevenció per a adolescents i joves</b>					
Nombre d'hores	383	438	436	144	-66,97%
Nombre de tallers	58	76	113	24	-78,76%
Participants	1.148	1.746	1.799	592	-67,09%
• Nois	586	916	868	288	-66,82%
• Noies	561	815	914	304	-66,74%
• No identificat/ada		15	17	0	-100,00%

1. Abans del 2016 no eren dades significatives.

2. Abans del 2016 s'englobava dins de llarga estada.

3. Les dades corresponen només al primer trimestre de l'any, ja que els "Paranys de l'Amor" es duran a terme a partir d'ara a la fase de generalització de la Xarxa Escoles.

	2015	2016	2017	2018	% d'increment 2017-2018
<b>UTEH</b>					
Dones ateses a la unitat	-	-	89	133	49,44%
Dones trans ateses a la unitat	-	-	16	10	-37,50%
Homes atesos a la unitat	-	-	4	10	150,00%
Persones allotjades en pensions i hotels	-	-	23	28	21,74%
Persones acollides en recurs especialitzat	-	-	20	27	35,00%
Unitats familiars amb assessorament jurídic especialitzat	-	-	19	12	-36,84%
Operatius policials	-	-	3	2	-33,33%
<b>Circuit Barcelona contra la violència vers les dones</b>					
Accions formatives adreçades a professionals	2	0	9	16	77,78%
Professionals formats	29	0	288	715	148,26%
<b>Acord ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les dones</b>					
Noves entitats adherides	72	27	31	37	19,35%
Entitats adherides al final de l'any	730	715	742	779	4,99%
Participants a les activitats	1.939	1.626	1.580	1.159	-26,65%

## Reptes per al 2019

- Ampliació dels recursos d'acolliment per a dones víctimes de violència i els seus fills i filles.
- Validació de l'eina per a la detecció de dones víctimes de tràfic i jornada de formació sobre la detecció amb l'impuls de la Taula interinstitucional contra el tràfic de persones.
- Creació de la taula institucional del CVM-BCN per donar-li cobertura, impuls i compromís institucional, posar-lo en el centre de l'agenda política i aportar visibilitat comunicativa amb una nova imatge gràfica.
- Continuar el desplegament de les estratègies de prevenció: programa "No Callem" a les sales i els festivals adherits al conveni subscrit el 2019, així com amb BSM; consolidar el model anti-assetjament a les festes de la Mercè; avaluar els protocols de barri impulsats des dels districtes; desenvolupar les accions del PES, i evolutius per millorar funcionalitats de l'app.
- Posada en marxa del Pla laboral ABITS per a la millora de l'ocupabilitat de les treballadores sexuals.
- Consolidació del Centre LGTBI de Barcelona.
- Impuls d'actes de promoció i sensibilització de drets LGTBI en l'àmbit de districtes.
- Actualització de les normes reguladores del Consell de les Dones i del Consell LGTBI, en concordància amb les noves Normes reguladores de participació ciutadana, nou impuls de grups de treball del Consell.

# Direcció de Serveis d'Atenció i Acol·lida a Immigrants

La Direcció de Serveis d'Atenció i Acol·lida a Immigrants té l'encàrrec d'atendre i acollir les persones que requereixen atenció específica per la seva situació respecte al fet migratori i d'estrangeria, així com l'impuls del pla "Barcelona Ciutat Refugi" i la promoció del programa d'interculturalitat. La voluntat de l'Ajuntament és que tot ciutadà rebi atenció en els serveis, equipaments o programes existents independentment del seu origen. Tanmateix, hi ha unes especificitats, en el moment de l'acollida, que comporten serveis especialitzats i obligacions específiques que afecten les persones estrangeres ja sigui en temàtiques d'estrangeria com de refugi.

Aquestes especificitats estan determinades per la Llei d'estrangeria, la Llei d'asil i la mateixa Llei d'acollida de Catalunya. L'objectiu final és promoure la integració de totes les persones d'origen immigrant en la vida social i participativa de Barcelona, i apostar per fomentar que tots els barcelonins i les barcelonines, vinguin d'on vinguin, participin en un projecte comú i convisquin amb sentit de pertinença a la ciutat i al conjunt de Catalunya. A més, és pretén aprofundir en les polítiques de convivència i cohesió i garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés als serveis públics propis de l'estat del benestar (ensenyament, sanitat, habitatge, etcètera).

La Direcció també és responsable per l'impuls transversal de les polítiques d'interculturalitat a tot l'Ajuntament; per això, disposa del programa Barcelona Interculturalitat.

## Context

Durant l'any 2018, la ciutat ha experimentat un notable increment de tots tipus de fluxos d'entrada, tant els migratoris com els de refugi. Les xifres d'explotació del padró confirmen un increment en el nombre de residents estrangers a causa de l'arribada d'immigrants; per primer cop el 2018 s'ha superat els 300.000 residents estrangers empadronats, i també els 400.000 residents nascuts a l'estranger.

Altres fluxos que han tingut un important impacte han estat les arribades a la ciutat de persones traslladades per l'Estat directament des de la costa sud de la península a Barcelona. Entre juny i desembre del 2018, unes 5.000 persones.

La major part de les persones que han arribat a la ciutat de Barcelona ho han fet en situació irregular. L'excepció en són les persones que arriben per reagrupament familiar, o les persones que sol·liciten l'asil i que, mentre són sol·licitants d'asil, disposen d'un estatus de residència legal temporal fins a la resolució de la seva sol·licitud. El 2018 el 38% de totes les persones usuàries ateses al SAIER han estat sol·licitants d'asil, la qual cosa confirma la tendència a l'increment d'aquest flux.

Igual que el 2017, un dels impactes més grans ha estat el gran increment de demandes d'allotjament d'emergència per part de persones vulnerables al SAIER, tant de refugiats com de persones immigrants d'arribada molt recent, sobretot de famílies amb menors.

El 2017 la Comissió de Drets de Ciutadania va aprovar la mesura de govern per afavorir l'accés a la regularitat i prevenir la irregularitat sobrevinguda que ha guiat gran part de l'acció de la direcció d'atenció i acollida d'immigrants durant l'any 2018.

Aquest any 2018 s'ha pogut implementar la mesura pionera de l'emissió del document de veïnatge, adreçat específicament a evitar l'internament al CIE (centre d'internament d'estrangers) de les persones que es troben en situació irregular i que podrien ser detingudes.

Finalment, el 2018, i després de més d'un any de feina i negociació, després de la seva presentació als diferents grups municipals, es va poder presentar en el plenari del 25 de maig el Pla de ciutadania i immigració de la ciutat de Barcelona 2018-2021 amb un important suport de quasi tots els grups municipals i validant la perspectiva intercultural com a concepte vertebrador de les polítiques municipals.

## Recursos

### Recursos humans

Direcció	Persones
Direcció d'Atenció i Acollida a Immigrants	11
<b>Total</b>	<b>11</b>

### Recursos econòmics

Pressupost executat	Euros
Capítol 2	7.222.205,73
Capítol 4	3.283.214,83
Capítol 6	17.968,50
<b>Total</b>	<b>10.523.389,06</b>

## Activitat

### 1. Servei d'Orientació i Acompanyament per a Persones Immigrades (SOAPI)

El SOAPI té per objectiu principal **oferir informació, orientació, suport i assessorament sobre qüestions generals i específiques relatives a organització territorial, recursos bàsics, drets i deures, aprenentatge de llengües oficials, estrangeria** i altres temes que es considerin necessaris a tota la població immigrada dels districtes.

Metodològicament, treballa fomentant l'autonomia personal, la presa de decisions i l'apoderament de les persones ateses perquè puguin ser protagonistes actives de la seva situació i disposin d'eines i estratègies per superar les dificultats que se'ls puguin presentar. També es promou la participació social de les persones immigrades en la xarxa associativa de la ciutat i es col·labora en activitats adreçades a enfortir la convivència i la cohesió social.

Les activitats que ofereix actualment el SOAPI són les següents:

- **Sessions fixes:** es fan en el mateix lloc i hora, principalment a les seus dels districtes.
- **Sessions itinerants:** es fan segons la demanda de serveis, entitats, equipaments o col·lectius concrets i es desenvolupen a la seu de les mateixes entitats o serveis.
- **Entrevistes individualitzades:** s'ofereixen a les persones que necessiten suport per aprofundir algun aspecte o que han de consultar algun tràmit particular.

• **Mòduls C de Coneixement de la societat catalana i el seu marc jurídic:** són 15 hores de formació sobre els continguts que marca la Llei 7/2010 d'acollida de Catalunya (entorn històric i geogràfic, drets i deures, principals tràmits d'estrangeria, etcètera).

**Els tècnics i tècniques d'acollida i acompanyament** són els i les professionals que tenen l'encàrrec de l'organització, impartició i gestió de les sessions, mòduls C i entrevistes, per a la qual cosa porten a terme una tasca continuada d'actualització de la informació i de coordinació i col·laboració amb la resta de professionals de serveis i entitats dels districtes.

Els aspectes que cal destacar del SOAPI el **2018** són els següents:

**S'ha mantingut la col·laboració amb més de 350 serveis públics** —entre els quals cal destacar el Consorci per a la Normalització Lingüística, els centres de serveis socials, el Punt d'Informació d'Arrelament, el Programa de reagrupament familiar, el SAIER, nombrosos centres escolars de primària i secundària, centres de formació d'adults, etcètera— i amb més de noranta entitats socials.

S'ha continuant donant suport i assessorament per a l'obtenció de la targeta sanitària i per a l'accés al sistema públic de salut, en el marc de la Llei 9/2017, de 27 de juny, d'universalització de l'assistència sanitària amb càrrec a fons públics per mitjà del Servei Català de la Salut.

S'han fet **10 mòduls C** de Coneixement de la societat catalana i el seu marc jurídic (un més que el 2017), en diferents districtes de la ciutat, i en els quals han participat **155 persones** (124 el 2017), de les quals 146 (**el 94%**) han acabat el curs amb certificat d'aprofitament (93% el 2017). Un dels mòduls s'ha ofert amb suport per a cura d'infants 0-3 anys, per facilitar l'accés a la formació de les seves mares/pares.

En relació amb el desenvolupament a Barcelona de la llei i el reglament d'acollida de Catalunya aprovat el desembre del 2014, l'any 2018 s'ha aconseguit establir la col·laboració directa amb el Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (SOC) per a la derivació de persones interessades a cursar el Mòdul B de coneixements laborals, i s'ha organitzat el circuit de sol·licitud de certificat de primera acollida en coordinació amb la Generalitat de Catalunya.

Cal destacar l'alt grau de satisfacció amb el SOAPI de les persones ateses, com queda recollit en els qüestionaris de satisfacció que es passen després de la realització de les activitats i que es detallen en la memòria anual del servei.

L'any 2018 s'han dut a terme un total de **1.537** intervencions (un **17%** més que el 2017), el nombre total de participants ha estat de **6.498** persones (un **21%** més que l'any anterior), i ha augmentat considerablement també el nombre d'entrevistes (un **22%** més que el 2017), com es pot veure a la taula següent:

SOAPI (Servei d'Orientació i Acompanyament per a Persones Immigrades). Any 2018			
Concepte	2017	2018	% variació
Nombre d'intervencions totals (sessions + entrevistes)	1.315	1.537	17%
Entrevistes	952	1.165	22%
Sessions	363	372	2%
<b>Nombre de participants totals</b>	<b>5.351</b>	<b>6.498</b>	<b>21%</b>

## 2. Informes de disponibilitat d'habitatge

Aquest informe acredita la idoneïtat de l'habitatge, és preceptiu per al tràmit de reagrupament familiar i també per a la renovació d'autoritzacions de residència en virtut del reagrupament familiar si s'ha produït un canvi de domicili des del reagrupament.

L'emissió dels informes de disponibilitat d'habitatge és competència de la Generalitat de Catalunya. L'Ajuntament, en virtut de l'acord assolit entre la Federació de Municipis de Catalunya i la Generalitat, fa una proposta d'informe, que emet finalment la Generalitat.

Les sol·licituds rebudes són de persones estrangeres no comunitàries en situació regular, amb habitatge, contracte de treball i uns ingressos que permeten plantejar-se el reagrupament familiar o bé la renovació de residència dels seus familiars.

Informes de disponibilitat d'habitatge					
	2015	2016	2017	2018	% increment
Sol·licituds rebudes	2.620	2.462	2.107	2.183	3,61%
Informes positius	2.001	1.841	1.628	1.692	3,93%
Informes negatius	373	422	316	315	-0,32%
No s'emet proposta	98	87	42	43	2,38%
Arxivats	59	64	45	42	-6,67%
En procés de resolució	66	31	49	59	20,41%
Renúncia	23	17	27	32	18,52%

Dades extretes el 16/1/2019.

Durant el 2018 es van rebre 76 sol·licituds més que el 2017, és a dir, un 3,61% més que l'any anterior. En aquest any s'ha aturat el descens progressiu anterior.

Del total de les sol·licituds, un 15,48% corresponen a renovacions; el 2017 representaven el 12,29%. Aquest any han pujat les sol·licituds de renovació, un 30,5% més respecte a l'any anterior. Els reagrupaments es mantenen pràcticament al nivell de l'any anterior.

Dels expedients registrats l'any 2018, un **77,51% han estat resolts amb proposta favorable** i un 14,43% amb proposta desfavorable. Pel que fa a la proporció d'informes favorables i desfavorables respecte al 2017, es constata que encara que els favorables s'incrementen, respon a l'increment general de sol·licituds, ja que el 2017 els favorables eren el 77,27%, i en els desfavorables no hi ha cap canvi apreciable. Només les renúncies expresses augmenten (18,52%), pel que fa a la resta de resolucions: "No s'emet proposta" i "Arxivats" es mantenen pràcticament en la mateixa proporció que l'any 2017.

Informes de disponibilitat d'habitatge per districte					
	2015	2016	2017	2018	% increment
<b>Barcelona</b>	<b>2.620</b>	<b>2.462</b>	<b>2.107</b>	<b>2.183</b>	<b>3,61%</b>
Ciutat Vella	499	505	434	446	2,76%
L'Eixample	335	261	236	250	5,93%
Sants-Montjuïc	437	380	291	299	2,75%
Les Corts	53	47	35	48	37,14%
Sarrià - Sant Gervasi	41	49	44	33	-25,00%
Gràcia	96	91	79	81	2,53%
Horta-Guinardó	225	195	167	211	26,35%
Nou Barris	388	337	323	321	-0,62%
Sant Andreu	190	208	186	152	-18,28%
Sant Martí	356	389	312	342	9,62%

Dades extretes el 16/1/2019.



Tenint en compte els districtes on hi ha més sol·licituds — Ciutat Vella, Sant Martí, Nou Barris, Sants-Montjuïc, l'Eixample i Horta-Guinardó—, es pot veure que, en general, pugen les sol·licituds. És a Horta-Guinardó on pugen més, amb un 26,35%.

La major part dels sol·licitants són homes, representen un 65,41%: hi ha hagut un increment respecte a l'any 2017, en què representaven un 62,93%.

Per nacionalitats, el percentatge més alt és del Pakistan amb el 24,64% dels sol·licitants, seguit per la Xina (11,07%), Bangladesh (8,93%), les Filipines (7,47%) i l'Índia (6,92%). La pakistanesa i la xinesa segueixen sent les nacionalitats que més sol·licituds reben. Les nacionalitats que han experimentat un creixement més significatiu durant aquest any són Bangladesh amb un 35,42%, el Paraguai amb un 29,63% i les Filipines amb un 18,98% respecte a l'any anterior, i les nacionalitats amb la disminució més important són el Marroc amb un 26,19% menys, Bolívia amb un 16,67% i Colòmbia amb un 14,29% menys respecte a l'any anterior. Bolívia és el quart any consecutiu que acusa una baixada.

### 3. Informes d'arrelament social

Són informes per a persones estrangeres que tenen el domicili habitual a la ciutat de Barcelona i volen obtenir l'autorització de residència temporal en casos excepcionals. Els sol·licitants són persones empadronades a la ciutat, que poden acreditar tres anys de permanència a l'Estat i disposen d'oferta de treball o altres mitjans de vida.

L'emissió dels informes d'arrelament social és competència de la Generalitat de Catalunya. L'Ajuntament, per l'acord assolit entre la Federació de Municipis de Catalunya i la Generalitat, fa una proposta d'informe, que emet finalment la Generalitat.

Informes d'arrelament social					
	2015	2016	2017	2018	% d'increment
<b>Sol·licituds d'informe d'arrelament social rebuts</b>	<b>4.684</b>	<b>3.426</b>	<b>3.352</b>	<b>3.794</b>	<b>13,19</b>
<b>Expedients resolts</b>					
<b>Propostes d'informes</b>	<b>4.409</b>	<b>3.301</b>	<b>3.184</b>	<b>3.767</b>	<b>18,31</b>
Informes favorables amb oferta de treball	3.887	2.777	2.605	2.957	13,51
Informes favorables amb recomanació d'exempció de contracte	418	323	289	303	4,84
Informes no favorables	104	166	182	239	31,32
Enviats sense proposta d'informe	107	35	108	268	148,15
<b>Arxivats (renúncies, incompareixences, altres...)</b>	<b>160</b>	<b>153</b>	<b>144</b>	<b>44</b>	<b>-69,44</b>
<b>Total d'expedients resolts</b>	<b>4.788</b>	<b>3.454</b>	<b>3.328</b>	<b>3.811</b>	<b>14,51</b>

Del total d'expedients resolts l'any 2018, un **86,59%** ho han estat amb el sentit de proposta favorable. Les **237 propostes d'informes amb sentit desfavorable** ho han estat pel fet de no tenir coneixements mínims de les llengües oficials, no acreditar una permanència de 3 anys o no tenir mitjans econòmics.



Sol·licituds d'informes d'arrelament social per districtes					
	2015	2016	2017	2018	% d'increment
Ciutat Vella	1.246	810	689	742	7,69%
L'Eixample	623	447	461	522	13,23%
Sants-Montjuïc	671	431	441	517	17,23%
Les Corts	64	70	77	88	14,29%
Sarrià - Sant Gervasi	94	114	104	114	9,62%
Gràcia	184	145	141	170	20,57%
Horta-Guinardó	324	231	289	332	14,88%
Nou Barris	500	438	420	574	36,67%
Sant Andreu	325	267	250	247	-1,20%
Sant Martí	636	458	461	485	5,21%
Sense informació o altre municipi	17	15	19	3	-84,21%
<b>Barcelona</b>	<b>4.684</b>	<b>3.426</b>	<b>3.352</b>	<b>3.794</b>	<b>13,19%</b>

Per **nacionalitats**, el percentatge més alt és el de persones del **Pakistan amb 16,71%** dels sol·licitants, seguit **d'Hondures (14,79%)** i **de l'Índia (6,64%)**. No es detecten variacions importants dels percentatges de les persones sol·licitants per nacionalitat.

Per sexe igualment es mantenen els mateixos percentatges que l'any anterior amb **45,68% de dones**, i els **homes** representen el **54,32%** dels sol·licitants.

Es facilita igualment informació general sobre el tràmit d'arrelament i, en aquest sentit, durant l'any 2018 es van citar **855 persones, un 12,94% més que el 2017**, de manera que continua l'increment dels anys anteriors. D'aquestes citacions, **606** representen cites programades pel servei d'assessorament jurídic especialitzat.

#### 4. Document de veïnatge

En el Plenari del Consell Municipal de 26 de maig de 2017 es va presentar la mesura de govern que pretén afavorir i millorar els processos d'acollida i inclusió de les persones en situació irregular a la ciutat de Barcelona. Arran d'aquesta mesura, el 30 de novembre de 2017 la Comissió de Govern va aprovar el *Decret de la Comissió de Govern pel qual es regula el procediment d'emissió del document de veïnatge*.

Aquest document té l'objectiu d'acreditar la integració a la ciutat mitjançant vincles familiars, socials, laborals dels veïns i veïnes de Barcelona en el marc dels procediments d'expulsió i/o internament en CIE. El 10 de maig de 2018 es va aprovar la modificació del Decret de la Comissió de Govern pel qual es regula el procediment del document de veïnatge amb nous criteris d'emissió.

	2017	2018
<b>Sol·licituds de document de veïnatge rebudes</b>	<b>1.202</b>	<b>812</b>
<b>Expedients resolts</b>		
<b>Documents de veïnatge emesos</b>	<b>0</b>	<b>894</b>
<b>Expedients amb inadmissió a tràmit</b>	<b>0</b>	<b>180</b>
<b>Arxivats</b>	<b>0</b>	<b>855</b>
Incompareixences i no localitzats	0	349
Renúncies a la sol·licitud	0	233
Expedients amb documentació incompleta	0	139
Expedients sense signatura	0	134
<b>Total d'expedients resolts</b>	<b>0</b>	<b>1.929</b>

Durant l'any 2018 es van presentar **812 sol·licituds**, es van concertar **2.129 entrevistes** i es van **resoldre 1.929 expedients**. Durant aquest any 2018 es van resoldre els expedients del mes de desembre de l'any anterior quan es van presentar 1.201 sol·licituds.

Per districte, el percentatge més elevat correspon a persones empadronades a Nou Barris (**21,30%**), seguit pels sol·licitants empadronats a Ciutat Vella amb **16,13%**.

Sol·licituds veïnatge/districte	Des. 2017	2018	%
Ciutat Vella	557	131	-76,5
L'Eixample	80	74	-7,5
Sants-Montjuïc	137	99	-27,7
Les Corts	20	40	100,0
Sarrià - Sant Gervasi	10	15	50,0
Gràcia	21	17	-19,0
Horta-Guinardó	77	94	22,1
Nou Barris	87	173	98,9
Sant Andreu	43	31	-27,9
Sant Martí	95	112	17,9
Altres municipis o sense informació	74	26	-64,9
<b>Barcelona</b>	<b>1.201</b>	<b>812</b>	<b>-32,4</b>

Font: Elaboració pròpia. Direcció d'Atenció i Acollida d'Immigrants, Ajuntament de Barcelona.

Per sexe, el percentatge dels sol·licitants **homes** és de **61,70%**, i de les **dones** és de **38,30%**.

Per **nacionalitats**, el percentatge més elevat procedeix de sol·licitants d'**Hondures amb 19,08%**, seguit de sol·licitants del **Marroc (13,54%)**, del **Pakistan (9,45%)** i de **Colòmbia (6,52%)**.

El nombre de sol·licituds el 2017 va ser anormalment alt, atès que durant el mes de desembre es van generar unes expectatives entre alguns sol·licitants sobretot de nacionalitat pakistanesa, índia i de Bangladesh residents a Ciutat Vella que van provocar una enorme demanda excepcional durant uns dies.

## 5. Programa "Noves famílies"

El programa "Noves famílies" a Barcelona acompanya i orienta el procés de reagrupament familiar de totes les famílies que han iniciat aquest procés a Barcelona. El programa treballa amb tot el nucli familiar, tant amb les persones adultes que es troben a Barcelona i demanen el reagrupament com amb la resta del nucli familiar que ha de venir del país d'origen siguin cònjuges o filles i fills.

**El programa ofereix un espai de trobada** perquè coneguin amb més detall els serveis de la ciutat, l'àmbit educatiu i les entitats del barri; a banda, també es treballa amb l'objectiu que el retrobament entre les persones que arriben reagrupades i les persones que ja hi són sigui una experiència enriquidora i positiva.

L'evolució dels principals indicadors ha estat la següent:

Evolució del programa "Noves famílies": acompanyament al reagrupament familiar			
	2017	2018	% d'increment
Informes d'habitatge de partida	1.507	1.470	-2,5%
Persones contactades	1.507	1.470	-2,5%
Expedients objecte programa	1.439	1.745	18%
Contactats per altres serveis / directe	462	512	10%
Participants en l'espai inicial	711	770	8%
Orientació i acompanyament de les famílies en el procés de reagrupament familiar	2.388	2.811	15%
Servei de suport psicopedagògic individual	282	405	30%
"A l'estiu, Barcelona t'acull"	148	145	-2%

#### Evolució del programa "Noves famílies": acompanyament al reagrupament familiar

	2017	2018	% d'increment
"Punt de trobada"	76	39	-49%
Servei de suport i acompanyament acadèmic. "Prepara't"	34	31	-9%
Servei de suport a dones reagrupades individual	0	166	100%
Tallers per a dones reagrupades	243	109	-55%
Servei de suport jurídic individual	372	358	-4%
Servei de suport a mares i pares individual	8	35	+77%
Tallers per a mares i pares	59	33	-44%
Usos espais grupals / individuals	8.447	8.141	-4%
Participants en alguna activitat / espai	4.497	5.894	+31%

Durant el 2018 arriben al programa "Noves famílies": acompanyament al reagrupament familiar, **1.982 famílies noves** (1.470 mitjançant l'informe de l'habitatge i 512 són derivades des d'altres serveis o arriben per iniciativa pròpia). **Les famílies ateses durant tot l'any són 2.811.**

**Si comparem 2017 i 2018**, comprovem que la demanda de sol·licituds d'informes d'adequació de l'habitatge ha **disminuït lleugerament en un 2,5%**.

**Per districtes**, aquells en els quals ha augmentat significativament l'entrada d'expedients per aquest canal, en comparació amb el 2017, són: l'Eixample amb un 14%, Horta-Guinardó amb un 18% i Sant Martí amb un 6%. Sant Andreu, amb un 35%, és el districte en el qual ha baixat més l'entrada per aquest canal, seguit de Nou Barris amb un 8% menys i de Ciutat Vella amb un 7,5%.

Es comptabilitzen un total de **8.141 usos durant el 2018 en activitats del programa**.

Si es comparen les principals nacionalitats objecte d'intervenció 2017-2018, s'observa que són les mateixes i amb proporcions molt semblants. En primer lloc, trobem el **Pakistan amb un 23% tant el 2017 com el 2018**. Seguit de la **Xina amb un 8% el 2017 i un 9,5% el 2018**.

A continuació, s'explica l'evolució de les diferents activitats del programa.

#### Espais inicials

El volum de persones ateses en el Servei d'espai inicial augmenta en un 8%.

A la modalitat d'espai inicial grupal s'ha incorporat la dels espais inicials individuals per poder arribar a aquelles persones que per dificultats laborals, parentals, etc., no podien participar en la convocatòria general. **El programa s'adapta a les necessitats de les persones.**

Aquesta convocatòria general parteix de les persones que volen reagrupar els seus familiars i ja disposen de les propostes positives d'informes d'habitatge i de persones que encara no han començat el tràmit legal però es posen en contacte amb el programa per la seva necessitat d'informació i acompanyament.

Els espais inicials es divideixen entre ordinaris —persones que tenen un domini de la llengua catalana / castellana suficientment bo per seguir la informació— i específics —per a població d'origen xinès o d'Àsia meridional (el Pakistan, l'Índia, Bangladesh i el Nepal)—.

#### L'orientació i l'acompanyament de les famílies

Ha atès 2.811 nuclis familiars, que corresponen a 3.647 persones. S'incrementa respecte al 2017 en un 15%. Les persones que es troben en situació de reagrupament han estat ateses, de

manera més personal i intensa, pel Servei de Referents Territorials del Programa de cada districte i es comprova per l'increment de participants en els serveis i tallers específics.

Ciutat Vella és el districte on es concentra el nombre més elevat de nuclis en seguiment, el 21% del total d'atencions (gairebé el mateix percentatge que l'any 2017, però puja el nombre de nuclis atesos amb 586 el 2018 respecte als 526 del 2017). El segueix Sant Martí amb un 16%, Sants-Montjuïc amb un 15% i Nou Barris amb un 14%.

### **Servei d'assessorament jurídic**

Es tracta d'una estratègia cabdal en l'atenció a les famílies que arriben al programa; es presta en aquest espai inicial de manera grupal i es fan assessoraments individuals quan es detecten necessitats específiques per dificultat de comprensió o complexitat del tràmit. De les 410 derivacions fetes per l'equip de referents territorials, el 87% (358) assisteixen a la cita amb les advocades. D'aquestes 358 persones, el 54% (195) són dones.

L'assessorament jurídic es presta individualment tant en situacions anteriors a l'inici del procediment administratiu com quan el procediment està en marxa.

### **Intervenció amb joves**

S'ha incrementat el nombre de joves atesos/ateses, fet que ens permet concloure que es consoliden els diferents dispositius que el programa posa a l'abast dels i de les joves reagrupades a la ciutat: "Punt de trobada", "A l'estiu, Barcelona t'acull" i "Prepara't".

**El servei de suport psicopedagògic s'incrementa en un 30%** respecte al 2017. S'ha pogut acompanyar 405 persones que formen part del nucli familiar, per tal que els i les joves reagrupades puguin continuar el seu itinerari educatiu, puguin crear les seves pròpies xarxes socials i el coneixement de la llengua i la ciutat. Aquest augment és degut al fet que el servei no només atén joves sinó també assessora i acompanya mares i pares per facilitar la inserció acadèmica dels seus fills i filles.

S'ha intervingut amb un total de 271 joves i 134 familiars.

Els tres districtes amb més concentració de persones ateses pel servei (56%) són: Sants-Montjuïc (21%), Sant Andreu (18%) i Nou Barris (17%). Això suposa un increment del 6% al districte de Sant Andreu i un 5% al districte de Sants-Montjuïc, respecte a l'exercici 2017.

Durant el 2018 no s'han produït diferències significatives respecte a la variable de sexe en relació amb l'any anterior, 134 dones i 137 homes. Tot i així, des de l'any 2015 l'arribada de nois és sempre més nombrosa.

La franja d'edat majoritària dels i les joves atesos en el servei és la de 17 a 20 anys (75%), coincidint amb la franja d'intervenció prioritària definida.

Les quatre procedències més representatives són: el Pakistan (47), Bolívia (44), les Filipines (26) i Hondures (23). Durant el 2017 les nacionalitats més representades eren les mateixes, tot i que en un ordre lleugerament diferent.

El 73% (198) dels joves tenen una situació administrativa regular. El 26% dels joves (71) es troben en una situació administrativa irregular. Això representa un 12% més respecte a l'any 2015 on es comença a recollir aquesta dada dins del servei. L'1% dels joves (2) ha tramitat la targeta vermella de sol·licitud d'asil.

## **Intervenció amb dones**

Des de gener del 2018 la intervenció grupal amb dones reagrupades ha estat complementada i reforçada per la intervenció individual. D'aquesta manera es pot arribar a donar resposta a totes les necessitats/demandes fetes per les dones reagrupades, al marge de la participació o no d'un espai grupal.

Durant el 2018 s'ha treballat amb 109 dones diferents als tallers, les quals han comptabilitzat 692 usos al llarg de l'any. El 37% de dones participants és de dones de Ciutat Vella (el Raval), territori on es concentra el nombre més elevat d'arribades detectades de tota la ciutat. Cal destacar el districte de Sants-Montjuïc, que aquest any s'equipara amb Sant Martí en nombre de participants (22% cada un).

S'ha treballat amb 14 nacionalitats diferents dins dels grups de dones. Igual que durant els darrers anys, la tendència dins de la participació grupal segueix sent la de dones procedents d'Àsia meridional.

El 61% de les dones s'incorporen als grups abans dels sis mesos d'estada a Barcelona.

Només un 4% de dones no estan alfabetitzades als seus països, i un 19% ha fet estudis primaris. El 19% de les dones arribades ha fet estudis universitaris al país d'origen, el 27% ha acabat el batxillerat i el 30% ha acabat els estudis secundaris.

El 75% de les dones tenen fills i filles menors de 3 anys o fills i filles escolaritzats a l'escola obligatòria, i un 7% estan embarassades del seu primer fill o filla.

El 56% (61) de les dones participants manifesten no tenir cap tipus de xarxa.

## **Servei d'acompanyament per a mares i pares**

Seguint la tendència dels últims anys de la baixa participació d'alguns dels espais dirigits a mares i pares, al juliol es va iniciar un procés intern per redefinir el servei, les activitats i el circuit. És molt d'hora per poder fer una valoració de la redefinició.

En els tallers de mares i pares del 2018 hi han participat 11 famílies, i en l'Espai Estable, 22. És en els espais de detecció i orientació individual/familiar on s'ha fet una aposta important i hi han participat 35 famílies.

## **6. Servei de Traducció i Mediació Intercultural**

El Servei de Traducció i Mediació Intercultural té com a finalitat donar suport als i les professionals dels serveis municipals que treballen amb població immigrada i es divideix en tres àrees:

- **Servei de Traducció:** s'utilitza quan es necessita la presència d'un o una intèrpret per fer possible la comunicació amb persones que encara no tenen fluïdesa suficient en català o castellà. També es poden fer traduccions escrites d'algun document relacionat amb la intervenció que s'està duent a terme amb aquella persona, família o grup.

- **Servei de Mediació Interpersonal:** s'utilitza per a situacions específiques amb persones o famílies on es requereix el suport d'un mediador o mediadora intercultural perquè la falta d'entesa i/o comunicació és deguda a aspectes que van més enllà de la llengua (com els relacionats amb valors, creences, les diferents percepcions, etcètera).

- **Servei de Mediació Comunitària:** es fan sessions d'assessorament intercultural a equips de professionals (mestres, treballadors i treballadores socials, etcètera), intervencions amb grups

d'usuaris (alumnes, pares i mares, persones usuàries de centres de serveis socials, etcètera) i intervencions en comunitats de veïns o a l'espai urbà.

Els aspectes més rellevants del Servei de Traducció i Mediació Intercultural el 2018 són els següents:

- La col·laboració amb més de 300 serveis públics d'arreu de la ciutat, entre els quals hi ha els centres de serveis socials i els centres escolars.
- La continuïtat de la col·laboració amb la resta de serveis d'immigració, especialment amb SOA-PI i Reagrupament Familiar.
- Un creixement progressiu de la demanda, que no ha estat possible assumir totalment a causa de l'esgotament pressupostari.

A la taula següent es presenta el nombre d'intervencions dutes a terme per tipologies. Com es pot observar, ha crescut un 11% el total d'intervencions efectuades respecte al 2017.

Servei de Traducció i Mediació Intercultural. Any 2018			
	2017	2018	% variació
Traduccions presencials	3.593	4.232	18%
Mediacions interpersonals	2.824	2.804	-1%
Mediacions grupals, veïnals i comunitàries	54	125	131%
Total d'intervencions	6.471	7.161	11%

## 7. Servei de Traducció Telefònica

El Servei de Traducció Telefònica s'adreça fonamentalment a professionals dels serveis municipals que atenen en primera instància (sense cita prèvia) persones estrangeres que encara no han adquirit fluïdesa verbal en català o castellà, **i proporciona de manera immediata el suport del traductor/traductora o intèrpret**. La finalitat bàsica del servei és que el o la professional pugui entendre la demanda que la persona li planteja i poder, així, aportar-li la informació, gestionar els tràmits i fer les derivacions que correspongui en cada cas. L'utilitzen bàsicament els serveis d'urgències socials, els serveis d'atenció a persones sense sostre, els serveis d'immigració i altres.

L'any 2018 s'ha produït un creixement progressiu de la demanda, que no ha estat possible assumir totalment a causa de l'esgotament pressupostari.

Servei de Traducció Telefònica. Any 2018			
	2017	2018	% variació
Nombre de traduccions	1.100	1.461	33%
Durada mitjana en minuts	31,33	31,31	0%

## 8. Mòduls d'acollida

La Llei 10/2010, d'acollida de Catalunya, i el Decret 150/2014, dels serveis d'acollida de Catalunya, estableixen la formació necessària per a aquelles persones que vulguin obtenir el certificat d'acollida. L'Ajuntament de Barcelona, en col·laboració amb entitats socials de reconeguda trajectòria en aquest àmbit, va iniciar l'any 2015 els mòduls C de "Coneixement de la societat catalana i el seu marc jurídic" i B de "Coneixements laborals". Des de l'any 2017 s'hi afegix oferta pròpia de mòduls C de l'Ajuntament, realitzats pel SOAPI.

Així, l'any 2018 hi han participat **10 entitats i 1 servei municipal (SOAPI)**, s'han fet 39 mòduls C (un més que el 2017) i hi han participat **664 persones** (un **11% més** que el 2017), **de les quals el 86%** ha obtingut el certificat d'aprofitament (73% el 2016). Aquest creixement en l'activitat conviu amb un alt grau de satisfacció de les persones que han fet els cursos, com queda



palès en els qüestionaris de satisfacció que es recullen després de cada activitat, els resultats dels quals s'inclouen en la memòria anual de cada entitat/servei. El 2018 no s'han fet mòduls B de formació laboral perquè han estat assumits pel Servei d'Ocupació de Catalunya.

Dos dels mòduls del 2018 s'han fet en diumenge, per donar cobertura a la demanda d'alguns col·lectius que no tenien cap altre dia disponible per qüestions laborals. El total de cursos i alumnes i el desglossament per entitat o servei es pot veure a la taula següent:

Mòduls "C" d'acollida 2018 (*)							
Entitat/servei	Cursos 2017	Cursos 2018	Alumnes 2017	Alumnes 2018	% certificats 2017	% certificats 2018	% variació certificats 2017-2018
AMIC (**)	0	2	0	33	-	91%	-
BAYT-AL-THAQFA	3	2	60	33	62%	79%	17%
CITE (**)	0	2	0	71	-	90%	-
Coordinadora Entitats Poble-sec	1	2	15	32	87%	75%	-12%
EICA	5	4	81	51	44%	71%	27%
Fundació Comtal	2	2	33	31	89%	90%	1%
Fundació FICAT	10	8	178	154	65%	84%	19%
Fundació Servei Solidari	7	4	89	49	60%	88%	28%
Fundació Surt (**)	0	2	0	41	-	100%	-
Fundació Trinijove	1	1	15	14	80%	86%	6%
SOAPI (Ajuntament)	9	10	124	155	93%	94%	1%
<b>TOTAL</b>	<b>38</b>	<b>39</b>	<b>595</b>	<b>664</b>	<b>73%</b>	<b>86%</b>	<b>13%</b>

(\*) L'any 2018 no s'han fet mòduls B perquè els ha assumit el SOC.

## 9. Servei d'Atenció a Immigrants, Emigrants i Refugiats (SAIER)

El SAIER s'adreça a tota la ciutadania com un servei especialitzat en mobilitat internacional: immigració, emigració, retorn voluntari i refugi. Els principals fluxos de mobilitat que s'atenen són els d'immigració i refugi.

Les associacions que mitjançant conveni hi ofereixen atenció directa són: Associació d'Ajuda Mútua d'Immigrants a Catalunya (AMIC), Associació per l'Orientació, Formació i Inserció (CITE), Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL), Creu Roja i l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona (ICAB). Per contracte també presten atenció ACCEM i ABD.

El nombre més elevat d'usuaris i activitats realitzades està relacionat amb immigració: informació i assessorament respecte a tràmits (jurídics, educatius, administratius...) i coneixement dels recursos i equipaments de la ciutat (laborals, socials, d'acollida, de llengua...).

L'increment més gran d'usuaris continua sent de sol·licitants d'asil que, l'any 2018, han representat un 38% de la població atesa, enfront del 26% que representava el 2017 (2017: 4.405 persones ateses, 2018: 7.433 persones ateses). L'especificitat d'atenció que requereix aquest perfil incrementa tant el nombre d'atencions com el temps que s'hi inverteix, molt per sobre de la mitjana del SAIER.

El servei d'informació sobre emigració ofereix informació bàsica sobre el país al qual s'ha decidit emigrar: documentació, assistència sanitària, homologació de títols acadèmics i informació sobre aspectes generals.

El servei d'informació sobre retorn voluntari treballa de manera coordinada amb les entitats gestores d'aquests programes a la ciutat i ofereix informació i assessorament sobre retorn voluntari, possibles alternatives al retorn, programes oberts a la ciutat, i es deriva a les entitats gestores.

Al llarg del 2018, el SAIER ha atès 19.422 persones i ha dut a terme un total de 72.663 atencions, entre altes, segones visites, derivacions, orientacions, o informacions.

Per cinquè any consecutiu hi ha hagut un increment tant en els usuaris i usuàries atesos —un 14,68%— com en el conjunt d'activitats —un 30,27%—; quant a l'atenció d'usuaris per entitats, l'increment més gran ha estat en l'atenció a refugiats: assessorament jurídic i atenció social (AC-CEM), atenció social per a immigrants i sol·licitants d'asil, realitzada per la Creu Roja. Cal ressaltar que l'any 2018 la demanda va superar la capacitat d'atenció i des del servei de primera acollida no es van poder realitzar 19.4000 atencions.

SAIER (persones usuàries i atencions)						
	2017		2018		% increment	
	Usuaris i usuàries*	Atencions fetes	Usuaris i usuàries*	Atencions fetes	Usuaris i usuàries	Atencions
Assessorament jurídic	1.282	1.792	2.715	3.828	111,78%	113,62%
AMIC	1.393	2.023	1.539	2.301	10,48%	13,74%
CITE	4.506	5.847	4.746	6.492	5,33%	11,03%
CPNL	1.407	1.875	1.478	2.024	5,05%	7,95%
Creu Roja	3.994	12.264	5.998	17.084	50,18%	39,30%
ICAB	2.287	3.095	2.154	2.996	-5,82%	-3,20%
Servei d'informació	15.285	28.884	17.540	37.938	14,75%	31,35%
<b>TOTAL</b>	<b>16.936</b>	<b>55.780</b>	<b>19.422</b>	<b>72.663</b>	<b>14,68%</b>	<b>30,27%</b>

\* Usuari atès és la persona que ha utilitzat un o més serveis del SAIER en funció de la seva situació i necessitat. Per tant, el total d'usuaris no és igual a la suma dels usuaris de cada servei, perquè un mateix usuari pot haver fet servir més d'un servei.

### Programa municipal d'atenció a refugiats: programa "Nausica"

El 2018 s'ha continuat desenvolupant el programa "Nausica" per atendre persones sol·licitants d'asil o beneficiàries de protecció internacional.

Aquest programa està ubicat en l'estructura del SAIER, de manera que utilitza el que ja és la porta d'entrada a serveis específics per a població migrada i sol·licitants de protecció internacional de la ciutat de Barcelona.

El projecte que ens ocupa és un recurs pont per millorar els processos d'inserció social, laboral i d'autonomia dels destinataris: persones o nuclis familiars sol·licitants d'asil o beneficiàries de protecció internacional, que, un cop han passat pel programa estatal, resten en situació de vulnerabilitat i requereixen suport per a la seva autonomia o per a l'aterratge a serveis normalitzats de la ciutat.

El programa s'emmarca en un recurs d'habitatges d'estada temporal amb suport i acompanyament professional, a través d'itineraris individuals i/o familiars adequats a les diferents realitats i perfils.

El recurs es distribueix en diferents tipologies d'habitatges segons perfils i necessitats d'atenció.

Durant l'estada en aquest recurs es treballa principalment en tres eixos:

- Atenció a necessitats bàsiques.
- Atenció i suport personal, familiar i social: oferint acompanyament en el suport personal, les dinàmiques familiars, en el foment, creació i integració de xarxes relacionals i socials. Es posarà especial atenció en la promoció de l'autonomia de les dones.
- Inserció laboral: es treballa tenint en compte els recorreguts professionals anteriors, oferint suport en temes vinculats a idiomes.



Durant el 2018 el programa ha canviat de model; fins al mes de juliol la gestió es feia a través de convenis amb entitats socials, i a partir del 13 de juliol ha passat a gestionar-se a través d'un acord marc, on actualment hi participen 8 entitats socials de la ciutat de Barcelona.

Durant el 2018 s'han atès un total de 123 persones, que estaven agrupades en 21 nuclis familiars formats per 74 persones, i 49 nuclis unifamiliars (persones soles).

La temporalitat de l'estada varia en funció del tipus d'habitatge al qual s'accedeix, de les situacions personals i dels processos que facin les persones.

Amb totes les persones usuàries adultes s'estableix un pla de treball consensuat i anirà en la direcció de promocionar la inserció laboral i la potenciació de recursos personals; així mateix, si es tracta d'un nucli familiar amb joves i/o menors d'edat, s'inclou treball específic i acompanyament en els diferents processos que requereixin els membres del nucli.

Nausica (persones usuàries i atencions)			
Global Nausica	Nuclis familiars		Persones soles
Total persones ateses	Nre. Nuclis familiars	Nre. Persones en nuclis familiars	Nre. Persones soles
123	21	74	49
	<b>Persones en dispositiu el 31/12/2018</b>		
78		53	25
	<b>Entrades gestionades durant el 2018</b>		
59		25	34
	<b>No entrades després de fer gestions</b>		
3		1	2
	<b>Sortides gestionades durant el 2018</b>		
45		21	24
	Abandonament del recurs		
4		1	3
	Expulsió		
4		1	3
	Acabament estada		
37		19	18
	<b>Franges d'edat</b>		
	0-17		
38		38	-
	18-35		
52		21	31
	36-55		
30		13	17
	+56		
3		2	1
	<b>Llista d'espera</b>		
4		3	1
	<b>Famílies monoparentals</b>		
-		8	-
	<b>Persones en famílies monoparentals</b>		
-		20	-

## Avaluació del programa Nausica

Vint mesos després que es posés en marxa el programa Nausica es va voler portar a terme una avaluació externa. L'estudi, elaborat per la cooperativa Broll i dirigit per Ariadna Fitó, professora de la Universitat Autònoma de Barcelona, aporta una gran quantitat de dades que poden consultar-se a l'[informe](#), de les quals es poden destacar les següents:

- El 43% de les persones aconseguixen feina.
- El 90% de les persones incrementen el seu nivell d'aprenentatge del castellà, tot i que un 7% comença el programa sense entendre castellà i al cap de vuit mesos ja l'escriu.
- Només el 5% de les persones beneficiàries aconseguixen un contracte indefinit.
- El 92% dels contractes es fan en sectors com l'hostaleria, la restauració.
- En acabar el programa, les persones beneficiàries incrementen en un 18% l'autonomia personal i en un 48% l'autonomia social.

## 10. Ciutat refugi

El pla "Barcelona, ciutat refugi" es va aprovar el 2 d'octubre de 2015 en el primer plenari ordinari de l'actual mandat amb l'objectiu de preparar la ciutat per acollir, assistir, proveir dels serveis necessaris i garantir els drets de les persones refugiades, i exigir als estats que compleixin les normes més elementals del dret humanitari.

El pla "Barcelona, ciutat refugi" va néixer com una política de ciutat amb la voluntat d'implicar tant els diversos serveis i departaments municipals com el teixit associatiu de la ciutat i la ciutadania i va ser concebut com un pacte de ciutat, que va trobar el consens i suport de la resta de grups de l'oposició, que hi han col·laborat sempre que ha estat necessari.

"Ciutat refugi" és un pla paraigua que engloba diferents accions, des de l'atenció directa al SAIER o el cas del programa Nausica, l'acció internacional, l'acció de promoció i sensibilització amb les entitats.

Malgrat que una part de la tasca desenvolupada des del pla podria entendre's com intangible, basada en la generació de relacions i contactes entre actors de la ciutat vinculats a la protecció internacional i la ciutadana, a continuació es destaquen les activitats més rellevants que s'han portat a terme al llarg de l'any 2018.

Cal fer èmfasi, però, que si el 2017 va destacar per l'augment del nombre de persones demandants de protecció internacional, de places de l'SNAI a Barcelona i d'atenció de demandants de protecció internacional al SAIER, aquest 2018 ha continuat la mateixa deriva, i ha augmentat un 69% les persones ateses en aquest servei respecte a l'any anterior.

SAIER (persones sol·licitants d'asil ateses)					
	2014	2015	2016	2017	2018
Sol·licitants d'asil atesos	811	1.374	2.292	4.405	7.433
Increment interanual		69,40%	67,00%	92,00%	69,00%

Tot i aquest augment del refugi, *stricto sensu* és una qüestió menor en relació amb el fet migratori en general a la ciutat. És per això, que malgrat que es desenvolupen algunes polítiques i accions específiques, es treballa sempre des d'una lògica àmplia de nova ciutadania i el reconeixement ampli, dins dels marcs legals establerts, de la plena ciutadania de totes les persones que d'una manera o altra trien Barcelona per iniciar una nova vida.

## Dia Mundial de les Persones Refugiades

S'ha continuat treballant en la coordinació de les diferents accions per commemorar aquesta diada. S'han convocat 9 reunions amb entitats del grup de treball (actualment 28) amb una assistència irregular, que mai no ha superat un terç de les convocades.

Entre els dies 31 de maig i 29 de juny es van desenvolupar 40 activitats (7 menys que el 2017), a càrrec de 19 entitats (35 el 2017). A banda, es van portar a terme 10 accions de sensibilització als mercats municipals i l'acte oficial al Saló de Cent de l'Ajuntament. Segon dades de l'organització, hi van participar directament gairebé 3.000 persones (6.100 se'n van calcular el 2017).

El total de despesa ha estat de 16.923,25 euros, adreçada al suport d'actes i a la difusió d'aquests.

### **Convocatòria de subvencions**

Per atendre les propostes per desplegar accions de sensibilització, es va continuar una línia de subvencions, amb un canvi de lletra (de la Xc11 a la Kb), dotada amb 90.000 euros.

L'any 2017 es van presentar 30 projectes i aquest 2018 van ser 25, dels quals 18 van obtenir finançament.

### **Recursos addicionals d'atenció a sol·licitants de protecció internacional a Barcelona:**

#### **Refugiats Benvinguts**

Arran de la prova pilot que es va portar a terme el 2017, es va signar un conveni extraordinari per valor de 40.000 euros amb l'entitat Refugiats Benvinguts per afavorir l'accés a l'habitatge de persones refugiades i el seu procés d'inclusió a partir de convivències a pisos compartits oferts per part de la ciutadania. Els resultats quantitatius, quan falta rebre la memòria justificativa, ens parlen d'un total de 33 convivències desenvolupades, 219 persones sol·licitants de protecció internacional registrades (169 entrevistats), 146 habitatges registrats i 243 persones inscrites com a vincles locals.

#### **Punt de Referència**

En coordinació amb el programa de la Universitat de Barcelona per a la continuïtat dels estudis superiors de joves provinents de zones en conflicte, es va comptar amb l'entitat Punt de Referència per incorporar el seu projecte Acull i Mentoria per a Joventut en el procés d'acollida de joves refugiats, provinents tant d'aquest programa com del Sistema Nacional d'Acollida i Integració.

Es van produir quatre acolliments, a quatre nuclis familiars, i quatre joves refugiats (tres joves sirians i un de Sri Lanka).

#### **Programa d'esports per a persones refugiades a Barcelona**

Seguint amb el desplegament de la mesura de govern per afavorir l'accés als CEM de les persones sol·licitants de protecció internacional en primera fase de l'SNAI residents a la ciutat, els resultats d'aquest 2018 han estat de 156 derivacions d'adults i 8 de menors de la manera següent: dels 156 adults, 105 van ser homes i 51 dones.

#### **Conveni Intercol·legial**

Aquest conveni signat el 2017 té com a objectiu col·laborar i coordinar l'acció de les dues institucions en l'àmbit de l'atenció i acollida a persones immigrants i/o refugiades amb la finalitat de facilitar el contacte de les persones refugiades residents a Barcelona amb els col·legis professionals del seu àmbit d'activitat. Aquest 2018 ha començat a funcionar amb un total de 23 persones derivades a 13 col·legis diferents.

Una dada que cal tenir en compte és que si bé l'origen de les persones derivades és de 10 nacionalitats diferents, el gruix d'aquestes són hispanoparlants.

#### **Coordinació amb Justícia Global i Cooperació**

Les activitats de suport a les persones sol·licitants de protecció va més enllà d'aquesta direcció. És per això que es manté una coordinació estable i es dona suport a la Direcció de Justícia Global i Cooperació en el desenvolupament dels dos convenis establerts amb la xarxa Asil.cat i amb la Fundació Solidaritat UB.

Part de la tasca del pla “Barcelona, ciutat refugi” és la participació en diferents jornades, esdeveniments, en diferents àmbits. D'aquesta, en destaquem, a escala **local**:

- Participació en la Taula Interadministrativa organitzada per l'UTEH on es va destacar el treball coordinat que es va fer juntament amb el pla “Barcelona, ciutat refugi” per a l'atenció d'una part de les persones rescatades del vaixell de Proactiva i que van desembarcar a Barcelona.
- Jornada sobre l'Acol·lida als aeroports organitzada per Asil.cat.
- La presentació de la Guia de detecció i derivació, organitzada per Asil.cat i el Col·legi de Treball Social.
- Seminari d'intercanvi sobre polítiques d'acollida organitzat per l'IGOP i dins del projecte GIANO: Serveis per la integració a Europa, finançat pel Ministeri de l'Interior italià.

En l'àmbit **estatal**, al mes de novembre es va desenvolupar a Madrid una altra trobada de la Red Española Ciudades Refugio.

I amb un caire polític i en l'àmbit **internacional**, Barcelona va ser present en aquests fòrums:

- 25-28 gener: agenda urbana UE (Atenes)
- 7-9 març: reunió Open Society (Brussel·les)
- 14-16 maig: “Working group on migration and refugees” (Amsterdam)
- 12-14 abril: seminari “Planning for inclusive cities” (Tessalònica)
- 23-26 maig: trobada sobre bones pràctiques en l'acollida (Palerm)
- 18-21 juliol: reunió sobre ports segurs i amb l'Ajuntament de Nàpols (Nàpols)
- 28-30 setembre: trobada amb el coordinador de refugi d'Hamburg i visita al camp de refugiats (Hamburg)
- 12-13 novembre: presentació de l'informe *Urban refuge. How cities are building inclusive communities* (Ginebra)
- 14-17 novembre: participació en el grup de treball sobre migració i refugi de la UE i reunió amb l'ajuntament (Lisboa)
- 3-12 desembre: assistència a la conferència sobre immigrants i refugiats dins del marc de la Urban Agenda (Brussel·les)

### **Programa Open Society Fellowship**

L'Open Society Fellowship és un nou programa que dona suport al lideratge dels refugiats i els immigrants en el desenvolupament de polítiques que afecten directament la inclusió i el benestar d'aquestes comunitats.

Aquest programa marca tres línies de treball que la persona escollida des d'Open Society ha de desenvolupar durant l'any i mig que dura aquesta beca, que va començar al mes de febrer i que encara està desenvolupant:

1. La participació en un projecte de l'Ajuntament de Barcelona, que ha estat en la campanya “La meva ciutat, el meu vot”.
2. La participació en l'European Migration Advisory Board (EMAB), iniciativa de l'Associació d'Inclusió de Migrants i Refugiats de l'Agenda Urbana per a la UE, i que està format per experts d'estats membres de la UE, la Comissió Europea, ciutats, Eurocities i ONG. L'objectiu d'EMAB és assessorar l'associació i els seus membres per tal de desenvolupar, millorar i llançar polítiques que siguin inclusives als migrants i refugiats.
3. El desenvolupament d'un projecte individual, que tingui com a objectiu millorar la integració de refugiats i immigrants a la ciutat de Barcelona, el qual tindrà lloc durant el primer semestre del 2019.

### **Activitats de comunicació**

L'activitat comunicativa continua sent una de les potes importants del pla “Barcelona, ciutat refugi”. Aquesta ha mantingut la seva activitat centrada en la web [www.ciutatrefugi.barcelona](http://www.ciutatrefugi.barcelona). En

relació amb els continguts, aquest 2018 s'han produït 6 reportatges, 10 entrevistes i 33 notícies que han estat distribuïdes a un total de 3.575 subscriptors a cada un dels 11 enviaments de butlletins. Així mateix, s'ha portat a terme una exhaustiva revisió dels continguts estàtics.

Quant als resultats d'impacte del web són força positius, ja que és una de les pàgines més visitades de l'àrea.

## **11. Suport a entitats d'acollida**

La Xarxa d'Acollida i Acompanyament per a Persones Immigrades de Barcelona té com a objectiu complementar els serveis municipals, dins una estratègia de treball en xarxa, per oferir el suport i els recursos necessaris per assegurar la plena autonomia personal i integració social de les persones immigrades a la ciutat. Els darrers anys, la xarxa ha crescut i ha evolucionat, i ha adaptat línies d'intervenció i projectes a la nova realitat de les persones immigrades, que han passat de ser nouvingudes a ser nous veïns i veïnes de Barcelona.

El 2018, la xarxa està formada per 165 entitats. La xarxa s'organitza entorn de dos grans grups de treball: Xarxa d'Entitats Socials d'Assessorament Jurídic en Estrangeria (XESAJE) i Coordinadora de la Llengua. Tota la informació referida a la xarxa està recollida al Cercador d'entitats i al web Nova Ciutadania i Immigració ([www.bcn.cat/novaciutadania](http://www.bcn.cat/novaciutadania)).

Durant el 2018 s'han dut a terme sis reunions de la Coordinadora de la Llengua i es pot destacar com a principals fites l'elaboració dels materials per a l'alfabetització oral i alfabètics Oralalpha, tant per a l'aprenentatge del castellà com del català. També s'han dut a terme els cursos de formació per als voluntaris i voluntàries de les entitats que imparteixen classes de llengua per persones que aprenen el castellà o català.

El 2018 la convocatòria de subvencions de suports a projectes d'acollida que duen a terme les entitats de la xarxa d'acollida va ser de 350.000 euros. El nombre total de projectes a què es va donar suport va ser de: 76 projectes.

## **12. Programa BCN Interculturalitat**

El Programa BCN Interculturalitat té la missió d'impulsar i promoure que les polítiques públiques de l'Ajuntament de Barcelona tinguin en compte l'enfocament intercultural o es facin des d'aquesta mirada. L'acció del programa es veu materialitzada a través de les seves línies d'acció, sempre en col·laboració i construcció conjunta amb altres actors, en el marc dels principis de la interculturalitat: reconeixement de la diversitat, igualtat de drets i no discriminació, i interacció positiva / diàleg intercultural, en l'àmbit de la ciutat, de districte i de barri.

### **12.1. Espai Avinyó**

Durant **l'any 2018** s'han ofert **51 activitats**, on han participat un total de **2.442 persones**. D'aquestes, **32 activitats** van ser programades per promoure la diversitat a través de diferents expressions culturals, entre xerrades, debats, cinefòrums i altres activitats, amb una assistència de **1.958 persones**; i **19 activitats** per fomentar la interculturalitat a través de la llengua catalana, entre tallers, visites guiades i activitats per gaudir de la ciutat de manera més lúdica, amb una assistència total de **484 persones**.

En relació amb la programació d'aquest 2018, cal destacar les activitats dissenyades per commemorar el **centenari del naixement de Raimon Panikkar**, una iniciativa impulsada per la Generalitat de Catalunya a la qual l'Ajuntament de Barcelona s'hi va sumar amb una oferta de múltiples activitats, organitzades des de diversos departaments (Programa BCN Interculturalitat, l'Oficina d'Afers Religiosos, el Consorci de Biblioteques de Barcelona i l'Institut de Cultura de Barcelona).

En aquest sentit, l'Espai Avinyó va oferir a la ciutadania un total de **8 activitats** emmarcades en l'**Any Panikkar** en les quals hi van participar un total de **889 persones**.

Presentem a continuació les activitats i els esdeveniments, que, dins de la programació de l'Espai Avinyó, s'han enfocat a recordar el prolífic teòleg i filòsof Raimon Panikkar:

1. **Raimon Panikkar en el centenari del seu naixement.** Acte inaugural de l'Any Panikkar celebrat al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona.
2. **Dia Internacional de la Diversitat Cultural.** Conferència amb Kalpana Das, referent en interculturalitat.
3. **Inauguració de l'exposició "Raimon Panikkar: viure l'aventura intercultural".** Mostra sobre la vida i obra del filòsof català, comissariada per Jordi Pigem i dissenyada per Inês Castel-Branco.
4. **Místiques:** Recital de textos místics de cinc tradicions religioses acompanyats de música per mostrar dues facetes del filòsof: la seva mística i la seva aposta pel diàleg interreligiós. (Amb la col·laboració de l'OAR.)
5. **Sentir-se gota, sentir-se aigua:** Contacontes al voltant del llibre *La gota d'aigua* que adapta per als més petits la filosofia de Panikkar al voltant de la mort, que ell compara amb una gota d'aigua que cau al mar.
6. **Concert de Lídia Pujol en l'Any Panikkar,** amb la col·laboració del Reial Monestir de Pedralbes.
7. **Presentació del llibre *Panikkar per Panikkar*:** presentació de l'antologia de textos del filòsof, acompanyada d'una confrontació filosòfica entre Xavier Melloni i Josep M. Esquirol al voltant de "La intuïció cosmoteàndrica".
8. **Visita guiada a l'exposició "Raimon Panikkar: viure l'aventura intercultural"**
9. L'any 2018 hem seguit treballant en la línia de les ecologies dels coneixements, tractant temàtiques d'abast global des de mirades culturalment diverses. Ho hem fet mantenint els formats de commemoració dels dies internacionals i del cicle "Diàlegs universals: mirades diverses".

Pel que fa als **dies internacionals** commemorats aquest 2018, cal destacar el **Dia Internacional de la Llengua Materna**, amb Luis Carcamo Huechante, professor de la Universitat d'Austin especialitzat en literatura i cultura indígenes i autor de diversos assajos sobre colonialisme i resistència del poble maputxe.

D'altra banda, el **cicle "Diàlegs universals: mirades diverses"** pretén tractar temàtiques d'abast universal i que preocupen el conjunt de la humanitat des de punts de vista culturalment diversos. El 2018 s'han organitzat **tres sessions** d'aquest cicle on s'han abordat les temàtiques següents: la reproducció humana, la salut, l'amor i l'enamorament.

Finalment, i tenint en compte que un dels objectius de l'Espai Avinyó és afavorir el reconeixement de la diversitat cultural a través d'activitats de caire cultural i artístic, volem destacar una activitat de tipus artístic especialment interessant el 2018: **No es país para negras**. Programació de l'obra de teatre escrita i protagonitzada per l'actriu i activista afrodescendent Sílvia Albert Sopale. Una funció teatral, que ja fa uns anys que gaudeix del reconeixement de la comunitat afrodescendent, i que va oferir un espai de debat i reflexió entorn del racisme estructural present en la societat amb una gran afluència d'assistents.

Espai Avinyó (persones assistents i activitats dutes a terme)					
	2015	2016	2017	2018	% d'increment 2011-2015
Assistents a activitats de l'Espai Avinyó de llengua i cultura	2.044	2.042	2.643	2.442	-7,6%
No activitats Espai Avinyó	53	62	49	51	4,1%



## 12.2. Estratègia BCN Antirumors

L'Estratègia BCN Antirumors va néixer el 2010 en el marc del Pla BCN Interculturalitat, amb l'objectiu de generar eines i recursos per desmuntar rumors i estereotips que dificulten el procés intercultural perquè són el germen d'actituds racistes, pràctiques discriminatòries o discursos populistes que fomenten la por i la desconfiança entre les persones.

Al llarg d'aquest 2018, des dels diferents eixos de treball s'han desenvolupat un seguit d'accions i projectes, dels quals mostrem a continuació els que més destaquen.

### Formació d'agents antirumors

S'han fet **6 formacions** d'agents antirumors "Interculturalitat, una resposta als rumors i estereotips", **amb 110 participants**.

### Xarxa BCN Antirumors

Actualment, componen la xarxa **949 membres**, dels quals 387 membres són entitats i 562 són persones a títol individual, a més de l'Ajuntament de Barcelona.

Les accions impulsades per la XBCNA s'emmarquen dins el Pla d'acció 2016-2020, en el qual destaquen, al llarg del 2018:

- Jornada **"Intercanvi d'experiències comunitàries de la XBCNA"**, organitzada des del **grup de territori**. Hi van assistir al voltant de **100 persones**.
  - **Campanya #AturemRumors**, impulsada pel **grup de comunicació** amb l'objectiu de donar resposta, amb noves narratives i estratègies comunicatives, a l'augment de discursos populistes i racistes a les xarxes socials. A través de vídeos de sensibilització (Així et menges un rumor #AturemRumors; Cómo frenar rumores en redes sociales; #AturemRumors a les xarxes socials i al metro i Totes som iguals), un manifest, tallers formatius sobre estratègies per combatre rumors i discursos discriminatoris a les xarxes socials, mems-política, guerrilla de la comunicació i com trencar imaginari sobre persones asiaticodescendents, materials (Còmic. Per què ens mengem els rumors?, banc de memes i un pòster de la XBCNA) i, finalment, l'acte "Punt i seguit de la campanya a la Sala 3 de l'Apolo".
  - Espai radiofònic del grup de comunicació al portal [www.itacat.info](http://www.itacat.info) sobre temes d'interès intercultural, antirumors i antiracista,
  - Suport per part del **grup de comunicació** al llançament del portal Diverscat [www.diverscat.cat](http://www.diverscat.cat) com una plataforma de trobada i intercanvi per a totes les persones, entitats, administracions i mitjans de comunicació de l'àmbit de la diversitat.
- Elaboració dels materials de sensibilització "Gots antirumors" i "Xapes antirumors" per part de la **grup de dinamització** i trobades mensuals de debat.
- Realització del taller **"Diversificar la Viquipèdia"** impulsat pel grup de formació.

### Catàleg d'activitats antirumors

El seu objectiu principal és oferir activitats de sensibilització i educació ciutadana per desmuntar els rumors i els estereotips sobre la diversitat cultural, i posar-les gratuïtament a disposició de les entitats, els serveis i els equipaments de Barcelona que vulguin treballar per la convivència i la cohesió social des d'una perspectiva intercultural. Per tant, el catàleg també vol ser una eina d'apropament a la població menys sensibilitzada sobre aquest tema.

**L'any 2018 s'han dut a terme 122 activitats, en les quals hi han participat 4.739 persones de diverses edats, gènere, orígens, contextos i barris.**

Activitats antirumors (persones assistents i activitats dutes a terme)					
	2015	2016	2017	2018	% d'increment 2011-2015
Assistents a activitats antirumors	4.671	6.032	4.794	4.739	-1,1%
Nre. activitats antirumors	116	96	100	122	22,0%

### 12.3. Formació intercultural

Formació intercultural és la línia d'acció del programa BCN Interculturalitat que vol acostar la perspectiva intercultural i la sensibilització antirumors als diferents àmbits professionals i socials de la ciutat (entitats, equipaments, serveis, població en general, etc.) a través d'una oferta gratuïta i de qualitat d'accions formatives.

Al llarg del 2018 s'han dut a terme **34 accions formatives**, de les quals **9** han estat formacions periòdiques impulsades pel Programa BCN Interculturalitat, **25** dissenys i realització de formacions a demanda i **12** han estat col·laboracions i demandes d'assessorament en matèria d'interculturalitat. En total, han participat de les diverses formacions ofertes **725 persones** i s'han impartit un total de **507 hores** de formació intercultural.

El 2018, cal destacar l'increment de demandes d'altres actors col·laboradors de la ciutat, com ara els districtes o altres àrees de l'Ajuntament. Així doncs, podem dir que **la formació esdevé un recurs important en la transversalització de la perspectiva intercultural a l'Ajuntament**. El 2018, el Programa Barcelona Interculturalitat ha impartit les següents **formacions a demanda** en col·laboració amb altres actors de la ciutat:

Formacions interculturals (persones assistents i activitats dutes a terme)					
	2015	2016	2017	2018	% d'increment 2017-2018
Assistents a formacions interculturals	277	247	229	725	216,6%
Nre. formacions	14	9	20	34	70,00%

### 12.4. "Impulsem la interculturalitat"

Impulsem la interculturalitat és una de les línies d'acció del Programa BCN Interculturalitat que té com a objectiu final incorporar l'enfocament intercultural als diferents serveis, projectes i accions que es duen a terme a la ciutat de Barcelona. A través de les estratègies de **territorialització i transversalització** s'ha treballat amb els districtes de la ciutat, amb les àrees i els àmbits temàtics més estratègics, a més de col·lectius i entitats.

#### Suport a projectes i accions dels districtes

Al llarg de l'any 2018 els diferents districtes han continuat amb l'aposta per promoure projectes en matèria d'interculturalitat. S'ha realitzat l'acompanyament i l'assessorament tècnic tant als diferents projectes impulsats des dels districtes com a les accions i els processos que desenvolupa cada territori.

Enguany, com a novetat **s'ha incorporat la figura referent d'interculturalitat al districte de les Corts**, i s'ha completat així la incidència del Programa BCN Interculturalitat als **10 districtes de la ciutat**.

S'han desenvolupat un total de **22 projectes** de diversa temàtica i tipologia, que han incidit en les principals necessitats detectades des dels districtes. A continuació detallem els projectes duts a terme i el suport econòmic rebut des de la Direcció de Serveis d'Atenció i Acollida a Immigrants, que ha estat de **419.413 euros en el total dels districtes**.



Amb la finalitat de donar visibilitat als diferents projectes, s'ha elaborat la **memòria de projectes de districte** (Memòria 2017), que vol mostrar de manera virtual i interactiva la tasca duta a terme pels diferents districtes.

Enguany, s'han fet dues trobades amb els districtes: s'han abordat de manera transversal l'**educació intercultural a l'àmbit escolar** i el **foment de la participació de persones de contextos diversos**; hi van assistir els tècnics/tècniques d'educació i els de participació, respectivament, sempre acompanyats de les tècniques d'interculturalitat.

### Suport a àrees i àmbits temàtics

Impulsem la Interculturalitat ha col·laborat també amb diferents àrees de l'Ajuntament que han sol·licitat assessorament en la incorporació de la perspectiva intercultural en accions com la realització d'estudis, el disseny de formacions o en l'elaboració de documents com plans, informes o mesures de govern.

En aquest sentit, s'ha mantingut la col·laboració amb les àrees d'**Educació, Salut, Democràcia activa i participació, Feminismes i Comerç**, entre d'altres. D'altra banda, i de manera més proactiva, s'ha treballat per la **promoció de l'educació intercultural** en l'àmbit escolar i s'ha iniciat una línia de treball en col·laboració amb el Consorci d'Educació de Barcelona.

### Gestió de projectes subvencionats / convenis

En el marc de la convocatòria general de subvencions de l'Ajuntament de Barcelona 2018, s'ha mantingut la **línia X de "Promoció de la perspectiva intercultural i suport a la diversitat"**. Per a l'any 2018 s'ha destinat un total de **525.000 euros** per subvencionar **123 projectes** dels **176** que s'hi van presentar.

A més, amb l'objectiu de crear sinergies, s'ha ofert a les entitats subvencionades els diferents recursos del programa, suport comunicatiu i individualitzat, i s'ha organitzat una **trobada d'entitats**, a la qual hi van participar **42 entitats**.

Línia X: Promoció de la perspectiva intercultural i suport a la diversitat		
Sublínies	Projectes presentats	Projectes aprovats
Xa Formació i educació, any 2018	39	21
Xb Formació i educació, curs escolar 2018-2019	12	9
Xc Promoció interculturalitat	62	50
Xd Transferència i aprenentatge de sabers	43	33
Xe Participació	20	10
<b>Total projectes</b>	<b>176</b>	<b>123</b>

Els **convenis territorials** busquen donar suport a entitats que treballen en zones d'especial interès. Enguany s'han signat tres convenis per un **valor total de 163.163 euros**: Pla d'acollida i convivència al Poblenou; pla d'acollida "Poble-sec per a tothom"; Xarxa Nou Barris Acull.

### Gestió de projectes impulsats pel Programa BCN Interculturalitat

Des del Programa BCN Interculturalitat, l'any 2018 s'ha continuat donant suport al **projecte Ros-sinyol**, projecte de mentoria que té per objectiu fomentar la cohesió social i, alhora, busca contribuir a la millora dels itineraris formatius i professionals de l'alumnat de Barcelona. Enguany hi han participat 62 parelles de 14 centres de 12 barris diferents, i s'ha arribat a un total de 124 joves.

D'altra banda, s'han seguit impulsant projectes adreçats als col·lectius asiàtics de la ciutat:

• **Teatre Fòrum - Aula de teatre social i interculturalitat: 53 participants** (35 dones i 18 homes) de 19 nacionalitats diferents.

- **Barcelona Coral Àsia:** Aquesta coral constitueix un grup intercultural format per entre **40 i 90 membres**, acompanyats de 5 músics, de **18 nacionalitats**.
- **“Poemes que ens apropem”:** Durant el curs 2018-2019 el projecte s’ha portat a terme al barri de Sant Andreu, en el qual hi han participat **280 adolescents i 105 adults**.
- **“Aprenem. Famílies en xarxa”:** Hi han participat **111 persones, 41 joves i 70 adults** de contextos culturals diversos. Enguany, el projecte ha estat reconegut amb el premi Francesc Candel, de la Fundació Carulla, i ha estat finalista dels Premios ApS, de la Red Española Aprendizaje-Servicio.

### 12.5. Comunicació intercultural

La comunicació intercultural pretén contribuir a la creació d'un relat comú sobre la diversitat cultural de la ciutat de Barcelona, cohesionat i a la vegada flexible i en reconstrucció contínua amb una voluntat nítidament transformadora.

**Xarxes socials:** Durant l'any 2018 s'han prioritzat les xarxes socials com a eina comunicativa clau, transmissora de missatge i contingut intercultural. Mitjançant Facebook ha augmentat de **3.712 a 4.146 i de 3.778 a 4.187 “m'agrada”**, hem aconseguit **434 nous seguidors i s'han incrementat notablement les interaccions amb els usuaris i usuàries**. L'índex d'impactes en les nostres comunicacions ha arribat fins a **5.000 persones**. Mitjançant el dos comptes de Twitter, @BCNAntirumors i @EspaiAvinyo, s'ha incrementat el nombre de seguidors/ores, 899 i 403, respectivament. Al canal de Youtube s'hi han penjat 29 vídeos i hem guanyat 118 subscripcions i 25.228 noves visualitzacions.

**Web:** Durant el 2018, s'han publicat **65 notícies** al web. A finals d'any hem estrenat el **nou web del programa**, <http://ajuntament.barcelona.cat/bcnacciointercultural/ca/inici>, amb un disseny renovat i fresc per fer-lo més proper i agradable visualment.

**Butlletí:** S'ha enviat un cop al mes i a final d'any hi havia 1.859 subscripcions, després de l'actualització a conseqüència del nou reglament de protecció de dades.

### 13. Consorci de Normalització Lingüística

La Direcció d'Atenció i Acol·lida a Immigrants efectua la transferència de recursos de l'Ajuntament per a la realització dels cursos d'acolliment lingüístic, cursos de nivell inicial i bàsics. Es tracta de cursos molt importants, atès que l'aprenentatge de la llengua catalana és clau per a l'autonomia i integració de les persones immigrades i refugiades que arriben a la nostra ciutat.

La Direcció d'Atenció i Acol·lida a Immigrants també és l'encarregada de facilitar el lloguer de l'espai del CNL Barcelona de la plaça de Catalunya 9, 2n 1a, on es duen a terme moltes classes atesa la seva ubicació i fàcil comunicació.

En l'actual mandat, l'Ajuntament fa una aportació específica per mantenir de manera gratuïta els cursos de llengua catalana de nivell inicial i bàsics. Barcelona és l'únic lloc de Catalunya on els cursos d'aquest nivell són gratuïts per a l'alumnat, amb la qual cosa es compleix l'acord polític establert en el Pla d'immigració 2018-2021: “Garantir l'oferta formativa de llengües a la ciutat de Barcelona de forma gratuïta per als nivells elementals i bàsics”.

El nombre de persones matriculades als cursos del Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL) han disminuït el 2018 en passar de 28.423 alumnes a 27.796.

Tanmateix, cal precisar que s'ha variat el sistema de comptabilització de les persones inscrites. S'ha implantat un nou sistema d'inscripció amb l'objectiu de disminuir el nombre de persones que s'inscrivien i no s'incorporaven al curs però que el CPNL les comptabilitzava.

El 2018 els cursos s'omplen igual que en anys anteriors, però abans hi havia un nombre de persones que no feien acte de presència al curs i que calia reemplaçar; enguany, si una persona no pot venir un cop matriculada s'ha de donar de baixa i ja no compta com a inscripció. Si les persones no es donen de baixa i no assisteixen al curs perdran la gratuïtat en la propera inscripció.

	2014	2015	2016	2017	2018	Increment
Primer nivell (inicials, B1 i CB)	10.157	12.406	13.052	14.380	13.305	-7,5%
Altres nivells bàsics (B2 i B3)	4.443	5.949	6.363	6.832	6.987	2,3%
Nivells elementals	2.245	2.023	1.940	1.935	2.294	18,6%
Nivells intermedis	2.434	2.471	2.186	2.090	1.971	-5,7%
Nivells de suficiència	1.937	1.912	2.051	1.931	1.974	2,2%
Nivell superior (D) i altres	1.436	1.409	1.405	1.255	1.265	0,8%
<b>TOTAL</b>	<b>22.652</b>	<b>26.170</b>	<b>26.997</b>	<b>28.423</b>	<b>27.796</b>	<b>-2,2%</b>

Font: CNL Barcelona.

## 14. Projecte "La meva ciutat, el meu vot"

Amb motiu de la propera convocatòria electoral prevista pel 26 de maig de 2019, i davant del baix percentatge d'inscripció al cens electoral de les persones estrangeres residents amb dret de vot (residents de països de la UE i residents de països amb acords de reciprocitat amb Espanya amb més de cinc anys de residència continuada en territori espanyol), s'ha dut a terme una campanya en col·laboració amb la Unió Europea per informar del dret a vot de les persones migrades i fomentar la inscripció al cens electoral. Sense la inscripció prèvia al cens electoral no es pot fer efectiu el dret de vot.

En aquest sentit, s'han emprès diverses accions:

- S'ha creat una pàgina web informativa [www.barcelona.cat/censat](http://www.barcelona.cat/censat).
- S'ha desenvolupat una campanya a través de les xarxes socials: Facebook, Instagram i Youtube, acompanyada de vídeos i diversos materials.
- S'ha editat un vídeo informatiu en diferents idiomes.
- S'ha fet un enviament de més de 106.000 cartes a totes les persones amb dret a vot empadronades a la ciutat.
- S'han identificat diversos actors (consolats, entitats, instituts, etc.) de les comunitats presents a la ciutat amb dret a vot i s'han fet visites i entrega de material informatiu (díptics i pòsters) a moltes associacions i entitats.
- S'ha informat de materials i s'han distribuït a través del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona i també a través de diversos serveis municipals.
- S'han dut a terme reunions institucionals amb els consolats dels països d'origen dels residents estrangers amb dret de vot.

## Indicadors de producció dels serveis

	2015	2016	2017	2018	% d'increment 2011-2015
Participants en alguna activitat o espai del programa "Noves famílies"	3.600	4.188	4.497	5.894	31,1%
Persones ateses pel SAIER	11.369	13.347	16.936	19.422	14,7%
Persones sol·licitants d'asil i refugiades ateses al SAIER	1.374	2.299	4.405	7.433	68,7%
Atencions fetes al SAIER	43.307	46.340	55.789	72.633	30,2%
Assistents a sessions informatives d'acollida	4.938	4.938	5.593	6.498	16,2%
Mediacions interpersonals	2.579	2.095	2.824	2.804	-0,7%
Traduccions presencials	4.479	3.153	3.593	4.232	17,8%
Traduccions telefòniques	717	757	1.100	1.461	32,8%
Instàncies rebudes per informes de disponibilitat d'habitatge	2.620	2.462	2.107	2.183	3,6%
Instàncies rebudes per informes d'arrelament social	4.684	3.426	3.352	3.794	13,2%
Instàncies rebudes per document de veïnatge			1.201	812	-32,4%
Assistents a mòduls C d'acollida		409	595	664	11,6%
Entitats que integren la Xarxa d'Acollida i Acompanyament	164	164	165	165	0,0%
Assistents a activitats antirumors	4.671	6.032	4.794	4.739	-1,1%
Assistents a activitats de l'Espai Avinyó de llengua i cultura	2.044	2.042	2.643	2.442	-7,6%
Nombre d'alumnes matriculats/ades a cursos de català del CNL	26.170	26.997	28.423	27.796	-2,2%

## Reptes per al 2019

- Desplegar i executar el Pla de ciutadania i Immigració de la ciutat de Barcelona 2018-2021.
- Millorar l'impacte de la commemoració del Dia Mundial de les Persones Refugiades.
- Ampliació del SAIER en un nou edifici al carrer de Tarragona, 141, reubicació d'espais entre les diferents entitats que componen el SAIER. Aquests canvis permetran atendre molt millor a les persones usuàries.
- Implementació dels criteris d'actuació per a l'atenció social a les persones immigrades i refugiades a Barcelona entre SAIER-CSS i SIS.
- Implantació de la cita prèvia i millores en la gestió de cues al SAIER per millorar el servei a les persones usuàries i disminuir temps d'espera innecessaris i optimitzar recursos.
- Fer front, en coordinació amb la Creu Roja, a les arribades per la frontera sud d'Espanya que són enviades per l'Estat a Barcelona: habilitació de la infraestructura necessària.
- Avaluació de l'impacte i l'efectivitat del document de veïnatge.
- Reforçar l'equip del servei d'atenció a joves del programa de reagrupament familiar per donar resposta a les necessitats i demandes d'oci / temps lliure, bàsiques per a la seva inclusió social.
- Reforç de la xarxa d'entitats d'acollida de la ciutat per fer front a la realitat de les noves arribades en cooperació de les entitats.

# Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat

Des de la Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat, la nostra aproximació als drets de ciutadania es fa des d'una mirada inclusiva respecte a la diversitat de la nostra ciutat, amb un plantejament intercultural. En aquest sentit, el programa "Barcelona, ciutat de drets" té com a repte complementar-se amb el programa "Barcelona intercultural", combinant la perspectiva intercultural i l'enfocament basat en els drets humans, que són les dues línies estratègiques i metodològiques en què ens basem.

Així, treballem pels objectius següents:

- Fer concret el dret a la ciutat i vetllar pel compliment dels drets humans a Barcelona. Repensar i promoure els drets humans en el marc del territori en el qual s'exerceixen, i no com a quelcom abstracte, sinó com a vertebradors de la ciutadania. Entenem els drets de ciutadania com aquella concreció local i en l'àmbit municipal dels drets de totes les persones que hi viuen, i que tenen per objectiu final la justícia social i la convivència.
- Fer de Barcelona una ciutat intercultural basant-nos en tres principis: reconeixement de la diversitat, igualtat-equitat i diàleg. Aquesta perspectiva intercultural, de la qual Barcelona ja és un referent a escala internacional, valora la diversitat cultural i religiosa, incorpora la lluita contra la discriminació i les desigualtats, i ho fa des d'un diàleg permanent i d'igual a igual, en el qual tots i totes som ciutadans.
- Treballar per erradicar la discriminació i els discursos d'odi. La Direcció de Serveis té l'objectiu de posar les eines necessàries per garantir la plena ciutadania de tots els veïns i veïnes de la ciutat i els seus drets a no ser discriminats per cap motiu de gènere, origen, ètnia o religió, pensament i consciència, entre d'altres.

## Context

Durant l'any 2018 s'ha desenvolupat el pla de treball de mandat decidit en l'exercici anterior; s'ha incorporat l'Oficina de Convivència a la Direcció de Serveis per donar un nou enfocament a l'Ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l'espai públic de Barcelona, i desenvolupar les mesures preventives més enllà de les sancionadores; s'ha dut a terme el desplegament del Centre de Recursos en Drets Humans, i s'ha ampliat l'Oficina per la No Discriminació per tal de reforçar-la com a eina de referència en la lluita contra la discriminació a la ciutat. L'entorn s'ha caracteritzat per aquesta continuïtat en la construcció tant d'equip com de relat, i per la prioritització política dels temes competents d'aquesta Direcció, com són els drets humans i la diversitat, la qual cosa ens ha portat a un increment de les activitats i les accions desenvolupades.

## Recursos

### Recursos humans

Departament	Persones
DS Drets de Ciutadania i Diversitat	5
Departament de Drets de Ciutadania	4
Oficina per la No Discriminació	4
Oficina de Convivència	6
<b>Total</b>	<b>19</b>

## Recursos econòmics

Pressupost executat	Euros
Capítol 2	1.014.348,28
Capítol 4	822.110,00
Capítol 7	150.000,00
<b>Total</b>	<b>1.986.458,28</b>

## Activitats

### 1. “Barcelona, ciutat de drets”

L'any 2016 es va aprovar la mesura de govern “Barcelona, ciutat de drets”, amb la qual es fa un gir conceptual i d'enfocament: els drets estan intrínsecament vinculats a la ciutat, amb la qual cosa l'Ajuntament esdevé responsable de la defensa i la garantia dels drets de totes aquelles persones que hi viuen, des d'una perspectiva transversal, inclusiva i intercultural.

Aquest enfocament ha dirigit l'actuació de la Direcció durant el 2018, tant des de l'àmbit de la prevenció de vulneracions de drets humans com des de l'àmbit de la seva garantia.

A continuació, es detallen les accions i les activitats més rellevants dutes a terme al llarg de l'any, i també aquelles iniciades durant l'any anterior que han tingut continuïtat enguany.

#### 1.1. Formació

##### Formació interna

El Pla de formació interna en drets humans i interculturalitat, una altra de les mesures aprovades el 2016, s'ha consolidat el 2018 amb nous productes i formats de formació, d'acord amb els objectius marcats en la mesura de govern, que eren els següents:

- Sensibilitzar tots els treballadors i treballadores de l'Ajuntament de Barcelona en drets humans i interculturalitat.
- Incorporar l'enfocament en drets humans i el reconeixement de la diversitat en l'exercici de les tasques del personal municipal perquè repercuteixi positivament sobre el gaudi i l'exercici efectiu dels drets de la ciutadania.

Durant el 2018, han completat la formació en els àmbits de drets humans i la no discriminació, la perspectiva intercultural i la diversitat religiosa 942 treballadors i treballadores del consistori.

S'han impartit 35 cursos, alguns dels quals amb més d'una edició, com és el cas de les 8 edicions adreçades a caporals i comandaments de GUB sobre diversitat i no discriminació, amb l'objectiu de formar personal amb contacte directe amb la ciutadania en la seva tasca diària i donar-los eines per detectar casos de discriminació i vulneració dels drets humans.

El contingut de la formació s'ha treballat tant amb entitats i docents externs, que en alguns casos han dut a terme dinàmiques vivencials específiques, com amb formadors i formadores del mateix personal de la Direcció, que han realitzat tallers com els oferts per l'Oficina per la No Discriminació i l'Oficina d'Afers Religiosos.

Durant el 2018 s'ha continuat treballant amb els grups objectiu del 2017, és a dir, Guàrdia Urbana i tramitadors i tramitadores de les Oficines d'Atenció a la Ciutadania i Serveis Socials, i s'ha ampliat, alhora, a altres grups professionals, com ara: tècnics i tècniques de prevenció, mestres del Consorci d'Educació, agents interventors de TMB o professionals de l'equip JIP que treballen als instituts de Barcelona.



Finalment, cal esmentar els productes que s'han treballat aquest 2018:

- S'han incorporat a la intranet municipal unes píndoles d'autoaprenentatge en línia que inclouen 2 vídeos rodats amb un lema final i 12 càpsules amb supòsits pràctics. Aquestes 12 càpsules es divideixen en 2 itineraris: l'itinerari de drets humans i l'itinerari d'interculturalitat. Actualment, 42 persones han acabat un dels dos itineraris. Aquestes càpsules estan allotjades al web <https://canviemlamirada.cat/intercultural>. Els dos vídeos es poden veure a través dels enllaços següents: <https://www.youtube.com/watch?v=RcFUtQ3Easg> i <https://www.youtube.com/watch?v=OQIKpTYAei0>
- S'ha elaborat un catàleg d'accions informatives i de sensibilització per districtes, sectors i serveis de l'Ajuntament, que aglutinen propostes de sessions de dues a quatre hores i que es poden sol·licitar a demanda. Les accions proposades les duen a terme, en gran part, entitats especialitzades en drets humans i perspectiva intercultural, o mitjançant serveis de la mateixa direcció de serveis, com ara l'OND, l'OAR o el Centre de Recursos de Drets Humans.

### Formació externa

La formació, com a eina de transmissió i aprofundiment de coneixements, ha estat un eix principal de treball també envers la ciutadania i les entitats de Barcelona.

En aquest sentit, s'ha dut a terme formació per part de diferents serveis de la Direcció —Oficina per la No Discriminació, Centre de Recursos en Drets Humans, Oficina d'Afers Religiosos—, així com accions formatives i de sensibilització emmarcades en plans o programes de la Direcció, com ara el Pla contra la islamofòbia o la línia de treball sobre la lluita contra el discurs d'odi i la discriminació.

Aquestes són les formacions més destacades:

#### Adreçada a entitats:

- **“Formació per a organitzacions locals de defensa dels drets humans en el sistema de protecció de drets humans de l'ONU”**, a càrrec de l'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Drets Humans, liderada i a iniciativa del Centre de Recursos en Drets Humans i la Comissió d'Inclusió Social, Democràcia Participativa i Drets Humans de Ciutats i Governos Locals Units (CGLU). A les sessions es van explorar els procediments centrals i els mecanismes de drets humans de l'ONU per denunciar i resoldre les violacions dels drets humans, com les ONG poden interactuar i aprofitar els mecanismes i processos de les Nacions Unides, i quina és la resposta que Espanya ha tingut fins ara en els diferents mecanismes. A aquesta formació van assistir-hi 20 persones.
- **“Defensores de drets humans: experiències des de la primera línia”**, curs organitzat pel Centre de Recursos en Drets Humans i celebrat a la Model de Barcelona, amb l'objectiu de donar a conèixer el concepte de persona defensora de drets humans, la seva tasca en l'àmbit internacional i local i el seu sistema de protecció integral, en especial a persones que ja estan actives en les entitats de la ciutat. A aquesta formació van assistir-hi un total de 33 persones.
- **Tallers de sensibilització** adreçats a entitats, en el marc del Pla contra la islamofòbia, organitzats conjuntament per l'Oficina per la No Discriminació i la Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania, en els quals es dona a conèixer l'Oficina per la No Discriminació i el Pla de lluita contra la islamofòbia. En total, s'han fet 8 tallers amb un total de 98 participants. Algunes de les entitats que han rebut el taller de sensibilització són la Fundació Surt, la Fundació Bayt al-Thaqafa, l'associació Joventut Multicultural Musulmana o l'Associació Diàlegs de Dona.
- **Tallers de sensibilització** adreçats a entitats i col·lectius diversos en els quals es dona a conèixer l'OND i alguns conceptes sobre drets humans i no discriminació, impartits per l'equip de l'OND i l'equip d'advocades de l'OND; s'han fet 10 tallers que han arribat a 145 persones. S'han dut a terme amb entitats com DINCAT, Fundació Comtal o la Fundació Capaç.



### Adreçada a la ciutadania:

- Cicle de conferències **“Jo també defenso els drets”**, organitzat pel Centre de Recursos en Drets Humans amb la col·laboració del Consorci de Biblioteques de Barcelona. S’hi van dur a terme quatre xerrades:
  - “Els drets humans també canvien”, en què es van analitzar les perspectives dels drets humans al s. XXI, dins l’anomenada “Declaració dels Drets Humans Emergents”.
  - “Els grans drets en petit”, al voltant dels drets de la infància.
  - “Morir dignament i en llibertat”, en què es va fer un recorregut legal al tema de la mort digna i s’hi van exposar les possibilitats a l’abast de la ciutadania amb els documents de voluntats anticipades.
  - “Educar en igualtat”, sobre la coeducació i el respecte a les diferències de gènere.
- Col·loqui **“El dret a la protesta: l’escenari”**, un dels drets de la ciutadania que ha estat més criminalitzat i sotmès a males interpretacions, amb la participació del veterà activista de la no-violència i l’objecció de consciència, Pepe Beúnza, així com Thais Bonilla, amb experiència en defensa de persones defensores de drets humans i en antirepressió.

### Adreçada a centres educatius:

- **Projecte MIST:** Elaborat des de la Direcció de Serveis i emmarcat dins del programa d’Escoles per la Igualtat i la Diversitat, amb la coordinació del Consorci d’Educació de Barcelona. Aquest projecte neix com a resposta a una de les prioritats temàtiques de la mesura de govern “Barcelona, ciutat de drets” en la lluita contra el discurs d’odi i la discriminació, i agrupa, d’una banda, el coneixement dels processos creatius i tecnològics que donen com a resultat un videojoc i, de l’altra, el treball amb la població jove escolar i adolescent en general i la lluita contra els missatges que poden generar odi a les xarxes socials.

Per poder elaborar aquest videojoc s’ha treballat amb gairebé 400 joves de 2n i 3r d’ESO de diferents centres educatius, que han realitzat dos tallers per entendre què és el discurs d’odi, com detectar-lo i on es manifesta, i han participat en el procés de creació del videojoc.

De tot el contingut sortit de l’alumnat, professionals del sector creatiu de videojocs han transformat els continguts, personatges i dibuixos generats per adaptar les aportacions al resultat final del joc. Finalment, un cop creada la versió beta del videojoc, els i les joves l’han provat i hi han aportat els seus comentaris. S’hi han incorporat les seves aportacions i la versió final s’ha publicat al canals de baixada, acompanyada d’una campanya de difusió en diferents mitjans. Per avaluar l’impacte del joc, cal destacar que hi han participat 7 centres educatius de secundària, amb la implicació final de 373 alumnes d’entre 13 i 15 anys, s’han impartit 120 hores de formació i desenvolupament del projecte de manera presencial a l’aula i, d’aquestes, s’han generat més de 400 elements creatius per a l’elaboració del videojoc. A banda de tot el procés esmentat anteriorment, s’ha pogut testear el videojoc en espais com el Dia de la Diversitat, en què van participar jugant-hi 369 alumnes d’entre 12 i 15 anys.

- Per part de l’Oficina per la No Discriminació s’han dut a terme tallers de sensibilització a centres educatius de secundària i a centres educatius de PFI (programes de formació i inserció). En total, s’han dut a terme 15 tallers amb un total de 342 joves que han rebut l’acció de sensibilització.
- Per part de l’OAR s’han ofert visites a centres de culte per part dels centres educatius: durant el 2018, un total de 159 alumnes de 5 escoles diferents han participat en aquesta activitat. També 2 grups universitaris han sol·licitat aquestes visites a centres de culte amb un total de 48 persones participants; d’altra banda, el microlloc “Coneix les religions” (amb material de consulta i divulgatiu per a escoles), accessible des de la pàgina web de l’OAR (<http://ajuntament.barcelona.cat/oficina-afers-religiosos/ca/visites-escolars>), ha rebut **5.860** visites al llarg del 2018.

## 1.2. Sensibilització

Una de les línies d’actuació de la Direcció té per objectiu aconseguir una ciutadania informada sobre quins són els seus drets i com els pot exercir. Per assolir-ho, al llarg de l’any 2018 s’han dut

a terme múltiples accions de divulgació i sensibilització, tant a través d'actes oberts com per mitjà de la difusió de continguts a través d'internet i xarxes socials, i també amb l'edició de materials adreçats a la ciutadania.

### **Actes oberts**

Durant l'any 2018 s'han dut a terme múltiples actes de divulgació i sensibilització, alguns dels quals organitzats directament des de l'Ajuntament, i d'altres impulsats des d'entitats i associacions en què l'Ajuntament ha col·laborat. A continuació es detalla un breu resum dels principals actes duts a terme:

#### **• Jornada "Veus emmordassades. La llibertat d'expressió a presó"**

La plataforma "No callarem" i l'Ajuntament de Barcelona van organitzar un espai de debats i reflexió el 12 d'abril, davant la constatació de l'augment de la pressió repressora respecte al dret a la llibertat d'expressió per part de l'Estat, iniciada amb l'aprovació de la Llei de seguretat ciutadana el 2014 —l'anomenada "lleï mordassa"— i la reforma del Codi penal del 2015. Amb aquestes jornades, es va voler donar veu tant a persones directament afectades per la regressió de drets i llibertats, com a figures d'àmbits diversos com el legal i judicial, el filosòfic o el polític. A la jornada van assistir-hi 140 persones.

#### **• Jornada "Tortura i violència institucional a l'Estat espanyol"**

Sota el marc de presentació de l'Informe anual 2017 de la Coordinadora per a la Prevenció i Denúncia de la Tortura, els dies 7 i 8 de juny La Model va acollir aquestes jornades, amb l'objectiu de donar visibilitat als mecanismes internacionals de prevenció de la tortura a l'Estat espanyol. A les jornades es van exposar les principals conclusions de l'informe, es va comptar amb el testimoni de persones afectades, i es va efectuar el passi i el posterior debat del documental *La Cifra Negra de la violència institucional*, un film en què víctimes, juristes, jutges, policies, persones defensores de drets humans i altres d'expertes analitzen les causes de la tortura a Espanya i les seves conseqüències tant per a víctimes com per a qui vulnera la llei, a partir de casos explicats en primera persona. Durant els dos dies de la jornada hi van assistir un total de 134 persones.

#### **• Exposició en el marc del Dia Mundial per a l'Eliminació de la Discriminació Racial**

El mes de març es va instal·lar, a l'Oficina per la No Discriminació, una exposició fotogràfica per commemorar el Dia Mundial per a l'Eliminació de la Discriminació Racial, amb un recull de fotografies d'entitats de la ciutat: SOS Racisme hi va participar amb un treball del col·lectiu de fotoperiodistes RUIDO Photo, la Fundació Secretariado Gitano va aportar unes instantànies de Jesús Salinas, i NOVACT i Suds van aportar fotos d'Ester Pérez Berenguer.

#### **• Jornada "Construint la pau. Reptes i oportunitats per al País Basc després de la fi d'ETA"**

En vista del nou horitzó de convivència, pau i reconciliació que enfronta el País Basc, l'Ajuntament va oferir un espai de debat a la Sala Martí l'Humà del Museu d'Història de Barcelona (MUHBA), en el qual van participar persones expertes, víctimes de diferents sensibilitats i una nodrida representació de la pluralitat política catalana. Durant l'acte es va obrir el diàleg al voltant de qüestions com ara el reconeixement a totes les víctimes, la polarització i politització del conflicte, els canvis en matèria penitenciària, el trànsit de l'excepcionalitat cap a una justícia de caràcter ordinari o sobre el paper de la justícia restaurativa en processos de pau i què ensenyen les experiències de reconciliació. Un total de 53 persones van participar en aquesta jornada.

#### **• Cicle d'activitats "1 d'octubre i més"**

Un any després dels fets de l'1 d'octubre, l'Ajuntament de Barcelona i les entitats de la campanya "Demà pots ser tu" van oferir a la ciutadania un espai on debatre i reflexionar al voltant del significat, les causes i les conseqüències d'aquella jornada.

Així, entre el 27 de setembre i el 16 d'octubre es va oferir a la ciutadania un conjunt d'exposicions amb dades, vídeos, testimonis i imatges de l'1 d'octubre, així com una exposició a partir de diferents disciplines artístiques que remetien a la repressió, la censura i la por, apel·lant alhora a la resistència pacífica i la rememoració. En paral·lel, durant el cap de setmana del 29 i 30 de

setembre, es van dur a terme un seguit de taules rodones i d'altres activitats amb la voluntat d'analitzar les revoltes socials davant les injustícies, en què es va debatre al voltant de la defensa del dret a la informació i la llibertat d'expressió amb personalitats com David Fernández, Jordi Évole, Marina Garcés, Santiago Alba Rico, Jordi Amat, Txell Bonet o Cristina Fallarás, entre altres, a les quals es van sumar el tinent d'alcaldia Jaume Asens i l'alcalde de Barcelona, Ada Colau, així com el premi Nobel de la pau, Adolfo Pérez Esquivel, a través d'un vídeo que va enregistrar per a l'ocasió. Durant els diferents dies que van durar les activitats, més de 16.000 persones van passar per la Model.

#### • Conferència internacional "Cities for Rights"

Amb motiu del 70è aniversari de la Declaració de Drets Humans i el 20è aniversari de la 1a Conferència Europea de Ciutats pels Drets Humans, a Barcelona va tenir lloc els dies 10 i 11 de desembre aquesta trobada internacional al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB), en la qual diferents personalitats expertes, activistes i figures polítiques municipals d'arreu van compartir estratègies i reflexions al voltant de quin ha de ser el paper de les ciutats en la lluita per la protecció dels drets i les llibertats de les persones.

Durant la conferència es van dur a terme diverses activitats, com la realització de tallers per part d'entitats de la ciutat o la presentació de l'exposició "Ciutats pels drets humans", una mostra de 24 bones pràctiques desplegades per ciutats europees en aplicació de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat. A la conferència van assistir-hi un total de 314 persones.

#### • Commemoració del Dia Internacional de la Lluita contra la Islamofòbia

En el marc de la Biennal del Pensament, el 12 de desembre, Dia Internacional de Lluita contra la Islamofòbia, es va instal·lar al CCCB un espai expositiu del col·lectiu de fotògrafs algerians Collective220, que van presentar el seu treball al públic assistent. Aquesta exposició va donar pas a la conferència "Trencant estereotips: Les dones musulmanes als mitjans de comunicació", a càrrec de Sahar Habib Ghazi. Un total de 32 persones van participar en aquesta activitat.

### Difusió a internet i les xarxes socials

Al llarg de l'any 2018, s'han dinamitzat i nodrit de continguts els webs de la Direcció, publicant-hi notícies, articles i entrevistes per informar i sensibilitzar la ciutadania al voltant de múltiples temàtiques i qüestions que tenen com a nexa comú els drets humans, la importància del seu respecte i promoció i la necessitat de combatre'n la vulneració.

Per reforçar la difusió d'aquests continguts, i aprofitant la creació durant el mes de desembre d'un compte de Twitter propi per a l'Àrea de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència, des de la seva entrada en funcionament s'han realitzat regularment piulades de tots aquells continguts generats als webs de la Direcció.

A continuació, es fa un breu repàs quantitatiu de la difusió a internet i les xarxes:

Quant a la difusió web:

• **Direcció de Drets de Ciutadania i Diversitat** (<http://barcelona.cat/dretsidiversitat>). Web que centralitza la informació relativa a les accions que es duen a terme des de la Direcció. El 2018 s'hi han penjat un total de 91 notícies i ha rebut un total de 34.544 visites.

• **Oficina per la No Discriminació** (<http://barcelona.cat/oficina-no-discriminacio>). Portal que ofereix informació relativa als serveis que ofereix l'OND, tant en l'àmbit de prevenció com de garantia contra la no discriminació. El 2018 s'hi han penjat un total de 70 notícies i ha rebut un total de 11.111 visites.

• **Oficina d'Afers Religiosos** (<http://barcelona.cat/oficina-afers-religiosos>). Web que ofereix informació sobre diversitat religiosa a Barcelona i en què s'anuncien actes i activitats a la ciutat. El 2018 s'hi han publicat 134 entrades d'agenda de les entitats religioses, s'han penjat 72 notícies i 2 articles al blog, i s'han rebut un total de 15.818 visites.

• **Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona** (<http://barcelona.cat/consell-municipal-poble-gitano>). Web dedicat a oferir la informació relativa al Consell i les accions que impulsa. El 2018 s'hi han penjat un total de 10 notícies i ha rebut 2.194 visites.

• **Barcelona vs Odi** (<http://barcelona.cat/bcnvsodi>). Portal en què se centralitzen tots els continguts dirigits a la conscienciació contra els discursos d'odi i discriminació i a la lluita contra aquests. El 2018 s'hi han penjat un total de 43 continguts i ha rebut un total de 9.073 visites.

Quant a la difusió a les xarxes:

- Durant la Conferència Internacional "Cities for Rights" es va dur a terme un relat en directe a través del nou compte de Twitter **@BCN\_CiutatDrets**, amb un total de 82 piulades.
- La producció mitjana de piulades relacionades amb qüestions pròpies de la Direcció durant el període del 2018 en què ja va ser actiu el compte de Twitter de l'Àrea va ser de 5 piulades diàries.

### Edició de materials

En paral·lel a l'acció efectuada per internet i a través d'activitats, durant l'any 2018 s'han produït un seguit de materials que s'han distribuït a la ciutadania en diferents moments i contextos. A continuació se'n relacionen els principals:

- 3.000 llibrets de la Carta Europa de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat
- 2.000 tríptics de la Declaració Universal dels Drets Humans
- 47.500 fulletons de l'Oficina per la No Discriminació, en formats diversos
- 1.300 exemplars de memòries i informes
- 7.750 productes de marxandatge (bosses, xapes, calendaris, polseres, pins, llibretes, etcètera)
- 5.700 programes de mà d'activitats dutes a terme (jornades, conferències, etcètera)

### 1.3. Pla municipal de lluita contra la islamofòbia

El Pla va ser aprovat el gener del 2017. El segon any de desplegament s'ha donat continuïtat a les accions del Pla, i s'ha posat el focus en les accions de formació i sensibilització, així com en la seva presentació i difusió en diferents fòrums estatals, europeus i internacionals.

La Comissió Mixta, òrgan obert i flexible d'impuls i seguiment del Pla, s'ha reunit tres vegades l'any 2018. La primera, el 17 de gener de 2018, coincidint amb el primer any de vigència del Pla, s'hi va presentar el recull de les accions desplegades durant el 2017. El 26 d'abril de 2018, en la línia de treballar sobre temes concrets en profunditat, es va dur a terme la cinquena sessió de la comissió mixta, dedicada a tractar el tema de la islamofòbia als mitjans de comunicació, en la qual van participar l'IEMed, que va presentar la tasca desenvolupada des de l'Observatori de la Islamofòbia als Mitjans; el Grup Barnils, que va explicar la feina que estan fent sobre aquesta temàtica i va presentar l'Observatori del Discurs Discriminatori als Mitjans, i Aina Cotto, de l'associació SAFI, que va explicar el seu treball de màster: un seguiment sobre el canal televisiu Cuatro. La darrera sessió de la comissió mixta de l'any 2018, del dia 12 de novembre de 2018, la va conduir la Xarxa BCN Antirumors, que va presentar els seus objectius i recursos disponibles, contextualitzant l'Estratègia BCN Antirumors a través dels testimonis de diverses entitats membres de la Xarxa. A més, s'hi va presentar una infografia específica d'estratègies contra la islamofòbia.

D'altra banda, d'acord amb l'objectiu de visibilització, en aquest any 2018 s'han realitzat múltiples presentacions del Pla a diversos actors presents en trobades, jornades i fòrums, tant a escala nacional com internacional, i s'han comptabilitzat un total d'11 presentacions externes, entre les quals destaquen les següents: la presentació del Pla en lectura fàcil a l'Assemblea General ECCAR, l'abril; la Conferència 25+ Human Rights a Viena, el maig; i el seminari CIDOB sobre prevenció dels extremismes violents, el juny del 2018.

Destaquem també les col·laboracions següents:

- Enfocats, festival de fotografia contemporània organitzat pel Centre Cívic Pati Llimona, amb la presentació d'un vídeo d'entrevistes després de l'atemptat del 17-A, el 8 de maig.
- Jornada de reflexió i debat al voltant de la prevenció de la islamofòbia en l'àmbit educatiu, organitzada per l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB), el 31 de maig.
- Presentació de l'Observatori IEMed, a l'octubre.

Durant l'any 2018 s'ha posat l'atenció en les sessions de formació i sensibilització del Pla, i s'han celebrat un total de 28 accions formatives i de sensibilització a personal de l'Ajuntament, persones membres d'entitats que participen en el Pla i ciutadania en general, amb 587 participants.

- El 12 de desembre, en el marc de la Biennal del Pensament, es va commemorar el Dia Internacional de la Lluita contra la Islamofòbia, en un acte conduït per Cheima El Jebary, membre de Joventut Multicultural Musulmana, que va combinar la reivindicació artística "Trencant estereotips: Les dones musulmanes als mitjans de comunicació", a càrrec de Sahar Habib Ghazi, periodista pakistanesa.

#### 1.4 BCN vs Odi

La lluita contra la discriminació i els discursos d'odi és una de les prioritats d'aquesta Direcció. Al llarg del 2018, s'han dut a terme accions per visibilitzar la discriminació i l'odi com una vulneració de drets humans, així com per donar eines de prevenció:

- Participació en el **Dia de la Diversitat**, una proposta educativa de foment, sensibilització i educació dels drets humans adreçada a estudiants de 12 a 18 anys, en què es va participar amb l'activitat "I tu, què hi faries?". En aquesta activitat es presentaven tres situacions i l'alumnat havia d'analitzar si s'hi troben o no discriminacions, els motius pels quals ho consideraven i solucions a les problemàtiques observades.
- Presentació de l'**Observatori del discurs discriminatori als mitjans de comunicació** amb el Grup de Periodistes Ramon Barnils, el 28 de febrer, al Col·legi de Periodistes de Catalunya. La sessió va exposar l'anàlisi feta a 162 notícies de 9 mitjans de comunicació generalistes, per detectar si fomenten la xenofòbia, la islamofòbia, l'antigitanisme o l'aporofòbia.
- Dinamització del web **#BCNvsODI** amb la publicació de 4 articles de reflexió, 10 entrevistes, 5 bones pràctiques i 24 notícies, continguts dirigits a conscienciar contra els discursos d'odi i la discriminació, i també a lluitar contra aquests discursos.
- Creació del videojoc per a plataformes mòbils **MIST**, una aplicació construïda amb la col·laboració de joves escolars per combatre els discursos generadors d'odi a les xarxes socials.

#### 1.5 Participació en xarxes i en fòrums internacionals

##### Col·laboració amb xarxes de ciutats

- L'Ajuntament té un conveni de col·laboració amb **Ciutats i Guberns Locals Units** (CGLU) per difondre i implantar la CESDHC i impulsar la Carta-Agenda Mundial de Drets Humans a la Ciutat, per posar en marxa mecanismes de garantia dels drets humans a la ciutat i fomentar la projecció internacional de l'Ajuntament en les xarxes de defensa dels drets humans.
- Barcelona també forma part de la **Coalició Europea de Ciutats contra el Racisme** (ECCAR).
- Finalment, l'Ajuntament de Barcelona participa en el grup de treball sobre el poble gitano d'**Eurocities**.

##### Participació en esdeveniments internacionals de drets humans

Durant el 2018, aquesta Direcció ha tingut una presència significativa en esdeveniments de caire internacional. A continuació, se'n resumeixen els principals:

- Tercera edició de la **Setmana Europea del Poble Gitano** (*EU Roma Week*), celebrada a Brussel·les entre els dies 9 i 12 d'abril. Barcelona va ser convidada per Eurocities per tal de compartir les seves bones pràctiques; va debatre sobre com millorar l'accés dels romanís a un ense-



nyament i una ocupació de qualitat, i va exposar l'enfocament intercultural de l'Ajuntament envers la promoció del poble gitano: reconeixement, diàleg intercultural, equitat i no discriminació.

- **Assemblea General de la Coalició Europea de Ciutats contra el Racisme** (ECCAR), celebrada a Lieja (Bèlgica) els dies 26 i 27 d'abril. Barcelona hi va assistir com a membre de la xarxa de ciutats, que tenen per objectiu compartir experiències a fi de millorar les seves polítiques per combatre el racisme, la discriminació i la xenofòbia.

- Trobada del **grup de treball EUROCITIES sobre la inclusió del poble gitano**, celebrada a Barcelona els dies 14 i 15 de maig. Barcelona va ser l'amfitriona d'aquesta trobada i visita d'estudi, en què es va treballar i debatre sobre polítiques i pràctiques per a la inclusió del poble gitano a escala local, així com sobre l'abordatge de la seva discriminació i la garantia en la igualtat d'oportunitats i l'accés als serveis públics.

- Conferència internacional d'experts en drets humans **"Vienna+25: Construint confiança. Fer dels drets humans una realitat per a tothom"**, celebrada a Viena els dies 22 i 23 de maig. Barcelona va exposar les seves bones pràctiques en la promoció i la protecció dels drets humans.

- **Fòrum Mundial de Ciutats pels Drets Humans**, celebrat a Gwangju (Corea del Sud), entre el 18 i el 21 d'octubre. Barcelona hi va ser present exposant el model "Barcelona, ciutat de drets" i explicant serveis com l'Oficina per la No Discriminació i l'Oficina d'Afers Religiosos, i també mesures com el Pla de lluita contra la islamofòbia i d'altres polítiques interculturals de gestió de la diversitat cultural. Amb tot, les polítiques municipals de drets humans de Barcelona van tenir l'oportunitat de ser estudiades i contrastades per més de 100 ciutats d'arreu del món.

- **II Fòrum Mundial sobre Violències Urbanes i Ciutats de Pau**, celebrat a Madrid el 7 de novembre. Barcelona hi va assistir per presentar la seva experiència amb l'OND com a recurs municipal amb prop de 20 anys d'existència en temes de no discriminació.

- **XV Congrés Internacional de Ciutats Educadores**, celebrat a Cascais (Portugal), del 13 al 16 de novembre. Barcelona hi va ser present per exposar dos projectes impulsats per l'Ajuntament: el projecte MIST, una iniciativa per crear un videojoc amb població jove escolar dirigit a combatre els missatges generadors d'odi a les xarxes socials; i el programa "Promoció escolar amb la comunitat gitana a la ciutat de Barcelona", una iniciativa per promoure la plena escolarització de l'alumnat d'ètnia gitana a la ciutat.

## Relació amb altres administracions

En el marc de la celebració de la conferència internacional "Cities for Rights", es va rebre una delegació de Gwangju (Corea del Sud), interessada a conèixer el programa "Barcelona, ciutat de drets" i el seu desplegament a la ciutat de Barcelona.

## 2. Serveis

### 2.1. Oficina per la No Discriminació (OND)

L'any 2018 a l'OND ha estat un any de consolidació de l'OND com a espai de referència de la ciutat en la lluita contra la discriminació, fet evidenciat, entre d'altres, per la reforma i l'ampliació dels seus espais de servei a la ciutadania.

Durant aquest any s'han intensificat les coordinacions amb altres institucions, com per exemple, amb la Síndica, a través de la signatura d'un protocol de col·laboració i treball conjunt; amb la GUB, a través del procediment operatiu de normes d'actuació per a la detecció, la prevenció i la gestió operativa dels comportaments discriminatoris; o amb la Fiscalia de Delictes d'Odi i Discriminació, potenciant una estreta col·laboració en la presentació, la gestió i la coordinacions de denúncies judicials.

Pel que fa al treball de coordinació intern dins els mateixos serveis municipals, durant el 2018 s'ha continuat amb el desplegament dels professionals referents de l'OND als districtes, fet que

encara es troba en una primera fase d'aplicació metodològica de les coordinacions i de les eines que han de tenir aquests referents dins l'organització dels districtes i les actuacions als barris per ajudar a aixecar situacions discriminatòries.

Un espai que ha tingut una evolució molt positiva en aquest període ha estat la Taula d'Entitats i el SAVD que la desenvolupa (iniciada a finals del 2017), ja que s'han pogut coordinar actuacions, compartir eines de treball i eixos de discriminació, i alhora crear conjuntament una metodologia comuna per copsar les dades de persones que han patit qualsevol tipus de discriminació a la ciutat durant el 2018, la qual cosa comportarà l'edició d'un informe sobre això.

També cal destacar l'impuls que ha tingut l'OND en l'àmbit comunicatiu el passat 2018, ja que s'han incrementat els productes de difusió de l'oficina, s'ha aprofundit en continguts i formats del nou web i l'OND ha estat protagonista d'una campanya comunicativa central per a tota la ciutat que ha tingut un ressò notable.

Des de l'**àmbit de la prevenció** s'agrupen aquells elements que han de servir per aconseguir que no es produeixin situacions de discriminació a la ciutat des d'un vessant informatiu, formatiu i de sensibilització en drets. A través del **Centre de Recursos en Drets Humans (CRDH)**, inicialment ubicat a l'OND, s'ha donat una oferta formativa adreçada a la ciutadania a fi d'assegurar una connexió i coordinació amb totes les entitats defensores de drets humans de la ciutat. Aquesta oferta formativa, durant l'any 2018, s'ha inserit dins la programació general formativa de la Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat. D'aquesta manera, l'OND ha realitzat tallers de sensibilització en drets humans i discriminació, amb formats diversos, a demanda de diferents col·lectius i entitats. D'altra banda, les professionals de l'OND han participat en tallers mixtos, en què han col·laborat en sessions formatives amb companyes de la mateixa Direcció de Serveis. També, l'OND ha participat en el desplegament de les actuacions formatives del Pla municipal de lluita contra la islamofòbia a través dels seus tallers de sensibilització. Alhora, també s'han fet algunes experiències de tallers formatius en col·laboració amb altres serveis, com per exemple, els PIAD.

La finalitat d'aquests tallers de sensibilització és difondre i reflexionar al voltant dels drets humans, diferenciant entre els tallers per a joves i adolescents dels tallers destinats a professionals d'atenció directa, tècnics i tècniques que treballen en entitats i ciutadania en general.

Durant aquest 2018, s'han sensibilitzat i format en drets humans i no discriminació 981 persones. Aquesta dada és un increment notable respecte l'any anterior (645) i gairebé duplica la del 2016 (496).

Dins l'**àmbit de la garantia**, l'OND intervé mitjançant l'atenció, l'acompanyament, l'anàlisi i l'assessorament quan es produeixen situacions de discriminació. L'OND ha d'exercir l'atenció i l'assessorament en diferents nivells de les persones que hagin patit situacions discriminatòries per donar-los suport i perquè se sentin protegides. Així, s'ofereix assessorament jurídic per a totes aquelles situacions en què es consideri que la persona o els grups afectats necessiten o volen resoldre la seva discriminació en l'àmbit judicial amb les gestions corresponents. I en l'àmbit de la garantia, s'utilitza la mediació com a eina alternativa per resoldre conflictes entre particulars, entitats o empreses i l'Administració com a solució al procediment judicial.

L'any 2018 s'han presentat a l'OND 544 situacions. D'aquestes, 320 han rebut exclusivament informació, però no han estat considerades situacions de vulneració de drets. Respecte a la resta, en 224 situacions s'ha intervingut, perquè inicialment s'han considerat possibles situacions de discriminació o vulneració de drets. I d'aquestes, 110 han estat considerades situacions de vulneracions de drets, i 114 situacions clares de discriminació.

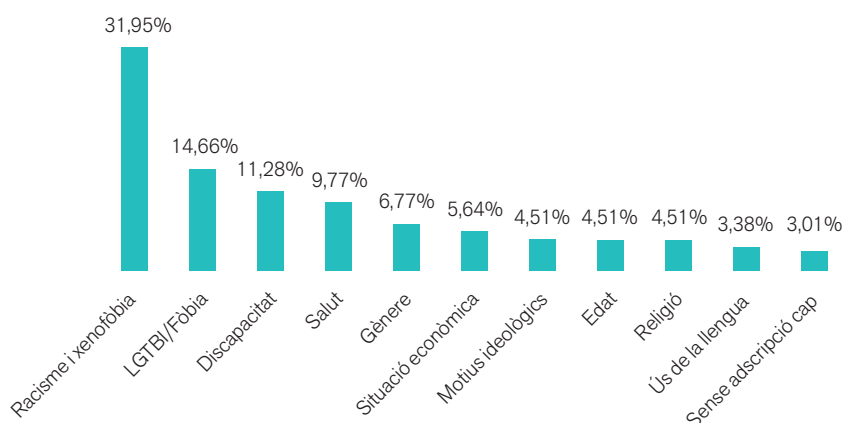


De les 320 situacions que han rebut informació i assessorament, el 49% han estat presentades per dones, el 39,3% per homes i l'11,7% per altres (TBI).

En la presentació de les 224 queixes per situacions viscudes de discriminacions o vulneració de drets, el 55% de les queixes han estat fetes per dones, el 35% per homes, el 6% per altres (TBI) i el 4% per grups o col·lectius. Aquí s'ha produït un protagonisme més gran en les dones que en els homes respecte el 2017. Amb referència a l'edat, el 35% de les queixes han estat fetes per adults de 41 a 65 anys, el 33% per adults de 26 a 40 anys, el 4% per joves de 16 a 25 anys, el 4% de les queixes pertany a gent gran (més de 65 anys), el 16% a col·lectius i un 6% no ha volgut fer constar la seva edat. Respecte a les dades d'edat de l'any anterior, s'observa una homogeneïtzació més gran de les franges, sobretot en la franja mitjana adulta.

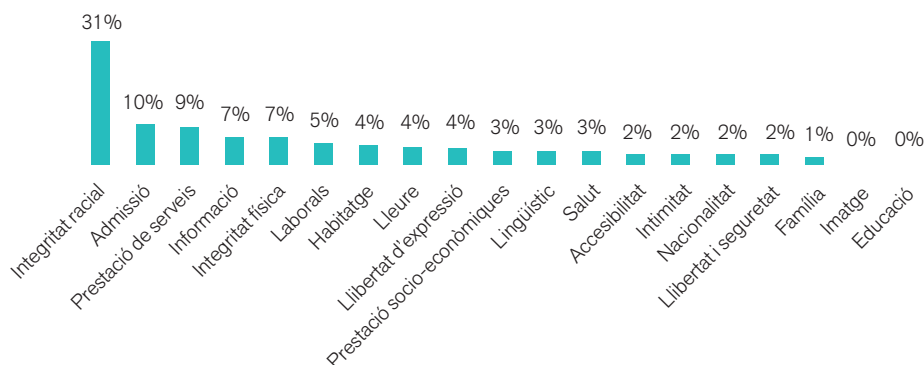
Pel que fa als motius principals pels quals s'ha produït discriminació el 2018, la raó més important ha estat per racisme i xenofòbia, que és, un any més, la que destaca per damunt de la resta. Els eixos de discapacitat (física i psíquica) i el d'orientació sexual són els que han crescut més respecte a l'any anterior, mentre que el de gènere ha baixat lleugerament. Altres eixos importants que es mantenen el 2018 són els de situació econòmica i salut.

### Principals motius de discriminació registrats durant el 2018



Respecte els drets vulnerats durant el 2018 trobem, una vegada més, la integritat moral com el dret més destacat, amb força diferència respecte a la resta. Els insults, les amenaces i les coaccions o menyspreus són les situacions que més dominen en aquest concepte. També continuen essent importants el dret d'admissió (que s'ha doblat respecte a l'any anterior), la prestació de serveis, la vulneració dels drets laborals i el d'habitatge, tot i que en aquest darrer s'ha produït un descens notori.

### Freqüència dels drets vulnerats durant el 2018



Respecte als àmbits en què s'han produït les queixes presentades durant el 2018, trobem que l'àmbit majoritari és l'Administració, amb un 41%; seguit d'empreses o entitats, amb un 35%, i entre particulars en el 24% de les situacions. En aquest sentit, s'ha produït una lleugera baixada de l'àmbit de l'Administració i, en canvi, ha augmentat força el de particulars respecte a l'any anterior.

Pel que fa al territori, el lloc on es produeixen les discriminacions, segons les dades manifestades per les víctimes, els districtes de la ciutat on més queixes hem rebut han estat Ciutat Vella (18,3%), Sant Martí (9,8%), l'Eixample (8,5%) i Nou Barris (4,5%).

**I davant d'aquestes situacions, què fa l'OND?** Tal com estableix la Mesura de govern, l'OND aposta clarament per un model que fugi de concepcions individualitzades i de necessitats, i potencia un model d'intervenció defensor de drets basat en la prevenció i la garantia d'aquests drets.

Amb aquesta intenció, durant el 2018 s'han potenciat encara més les accions educatives per diversificar la funció de suport, acompanyament i resolució de conflictes. També s'ha aprofundit en l'espai d'assessorament i atenció jurídica per analitzar clarament el recorregut jurídic de les queixes i ampliar el ventall de possibles denúncies judicials amb l'objectiu de potenciar al màxim totes aquelles actuacions que comportin una actuació punitiva en la defensa de les víctimes.

Respecte a les actuacions dutes a terme, totes les situacions han estat estudiades i han rebut la corresponent obertura d'expedient, atenció i seguiment. Durant el 2018, s'han dut a terme 1.108 actuacions d'acció educativa que han comportat suport, acompanyament i atenció en entrevista. S'han fet 146 actuacions en atenció psicosocial i s'ha actuat en 81 situacions de resolució de conflictes (conciliació, intermediació o mediació). Pel que fa a les actuacions en assessorament i atenció jurídica, aquestes han estat de 248, amb 27 notes jurídiques, 10 informes jurídics i 3 litigis estratègics.

## **2.2. Oficina d'Afers Religiosos**

L'Oficina d'Afers Religiosos (OAR) és un servei municipal adscrit a la Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat. Des de la laïcitat, permet tenir un coneixement profund i actualitzat del fenomen religiós a la ciutat a fi de garantir el dret a la llibertat religiosa, amb la voluntat de gestionar amb autoritat democràtica la diversitat de creences presents a la ciutat, facilitar la interacció dels diferents grups religiosos amb el territori, així com afavorir-ne la participació i la implicació en el desenvolupament comunitari.

Les dues grans funcions de l'OAR són, d'una banda, la interlocució i la mediació, tant cap endins de l'Ajuntament com amb les comunitats religioses, i de l'altra, la formació, la difusió i el diàleg al voltant de la diversitat religiosa.

### **Interlocució i mediació**

Durant aquest 2018, destaquem les actuacions següents:

#### **Relació amb altres àrees, departaments i serveis de l'Ajuntament de Barcelona**

Des de diferents departaments, àrees i personal de l'Ajuntament de Barcelona s'envien a l'Oficina d'Afers Religiosos consultes diverses sobre temes relacionats amb les comunitats i les entitats religioses de la ciutat. Durant el 2018 s'han elaborat 43 informes i documents per petició del personal de l'Ajuntament de Barcelona sobre comunitats i entitats religioses, celebracions religioses i interreligioses, detecció de problemàtiques i situacions conflictives, ús d'equipaments i via pública o informació sobre diversitat religiosa i fet religiós a Barcelona.

*Mesura de govern sobre la garantia del tracte igualitari a les entitats religioses quant a la realització d'activitats puntuals a l'àmbit públic, octubre del 2016.*

L'OAR ha elaborat dues guies amb l'objectiu de facilitar l'aplicació dels protocols per a l'ús d'equipaments i de via pública per part de les entitats religioses. Les guies van adreçades especialment a les entitats religioses, al personal municipal i als gestors d'equipaments, que hi troben un recull pràctic i senzill dels aspectes principals que cal tenir en compte a l'hora de gestionar peticions d'espai per a la celebració d'activitats puntuals de caire religiós. Les guies s'han publicat en format electrònic i són accessibles a través de la pàgina web de l'OAR, en català, castellà i anglès.

L'informe del primer any d'aplicació de la Mesura de govern es va elaborar el gener del 2018 i es troba publicat al web de l'OAR: [http://ajuntament.barcelona.cat/oficina-afers-religiosos/sites/default/files/recursos/informe\\_mesura\\_govern\\_equipaments\\_final.pdf](http://ajuntament.barcelona.cat/oficina-afers-religiosos/sites/default/files/recursos/informe_mesura_govern_equipaments_final.pdf)

*- Normativa de llocs de culte i regularització de centres de culte*

El 2018 s'han atès 52 casos relacionats amb consultes, assessoraments i seguiments sobre la regularització de centres de culte a la ciutat.

*Suport relatiu a l'ús d'equipaments i la via pública per a actes puntuals*

Al llarg del 2018 s'han rebut 109 sol·licituds o demandes per a l'ús d'equipaments i ocupació de la via pública, dividides en:

- Ús d'equipaments: l'OAR va assessorar 46 entitats religioses i tècnics de l'Ajuntament en el procés de cerca d'un espai en un equipament municipal per a la celebració d'una activitat puntual de caire religiós. D'aquests assessoraments, un 78,3% es van concretar en la realització d'una activitat en un equipament municipal.
- Via pública: l'OAR va assessorar 52 entitats religioses i tècnics de l'Ajuntament que tenien prevista la realització d'activitats puntuals de caire religiós a la via pública. D'aquests assessoraments, un 73% es van concretar en la realització de l'activitat.

Cal remarcar que dels 109 assessoraments totals a entitats religioses, 11 no definien un espai concret (via pública o equipament) per desenvolupar l'activitat, de manera que finalment no es van dur a terme.

*- Intervencions o assessoraments en casos de conflictes al voltant d'un centre de culte*

L'OAR intervé en situacions que requereixen facilitar la comunicació o exercir la mediació entre diverses parts, sempre que almenys una d'elles sigui una entitat religiosa. Les altres parts implicades poden ser altres comunitats religioses, entitats no confessionals, un organisme municipal diferent de l'OAR, el veïnat d'una comunitat, o el propietari d'un local. Les qüestions concretes són de naturalesa molt diversa i van des de queixes per soroll fins a explorar la possibilitat que dues comunitats comparteixin un local, passant per la facilitació d'acords amb els serveis tècnics d'un districte en vista del compliment de la normativa, entre altres qüestions. Al llarg del 2018, hi ha hagut una certa conflictivitat al voltant de dos centres de culte del districte de **Nou Barris**.

### **Informació, sensibilització, formació i diàleg**

La segona de les dues funcions principals de l'OAR és ser un referent actiu en tot allò relacionat amb el coneixement, el respecte i la convivència de la diversitat religiosa present a la ciutat.

## *- Informació*

Des de mitjan 2017, l'OAR disposa d'una nova pàgina web: <http://ajuntament.barcelona.cat/oficina-afers-religiosos/ca>. L'objectiu d'aquesta pàgina web és donar a conèixer l'activitat de l'Ajuntament i, concretament, de l'OAR en relació amb la diversitat religiosa, així com fer difusió d'aquesta realitat i visibilitzar les entitats i les comunitats religioses de Barcelona i les seves activitats.

Durant el 2018 s'ha continuat el projecte d'actualització de les dades d'entitats religioses i llocs de culte del directori de l'Ajuntament. La base de dades ASIA ha estat i continua essent validada, verificada i actualitzada pels tècnics i tècniques de l'Oficina amb la finalitat d'aconseguir les màximes dades possibles de cada una de les entitats religioses o llocs de culte, així com també perquè la ciutadania pugui obtenir dades sempre actualitzades.

## *- Formació i diàleg*

L'OAR ha liderat o col·laborat en diverses iniciatives orientades a facilitar un coneixement i respecte més gran de la diversitat religiosa present a Barcelona, com ara conferències o visites a llocs de culte. Alhora, impulsa iniciatives de diàleg interreligiós, com ara taules rodones, actes interreligiosos o plataformes de barri que agrupen diverses confessions, i els dona suport. Aquestes són les activitats més destacades dutes a terme per l'OAR:

### **I. Activitats organitzades per l'OAR per a comunitats i entitats religioses (190 assistents)**

- Sessions informatives en matèria de subvencions
- Formació: "El certificat digital" (quatre edicions), "Coneix l'Ajuntament: Direcció de Feminismes i LGTBI", "Coneix l'Ajuntament: l'Oficina per la Convivència".

### **II. Activitats organitzades per l'OAR adreçades a col·lectius religiosos concrets (22 assistents):**

- Sessió informativa sobre la gestió de la parcel·la islàmica del cementiri de Collserola

### **III. Activitats organitzades per l'OAR adreçades a professionals de serveis municipals dins el marc del Pla de formació interna en drets humans i interculturalitat** (incloses en les accions enumerades i esmentades a l'apartat de formació interna)

### **IV. Activitats de l'OAR per a la divulgació dels centres de culte i la diversitat religiosa de la ciutat**

- Visites a centres de culte (**207** participants):

Al llarg del 2018, un total de 159 alumnes de 5 escoles diferents han participat en aquesta activitat. També 2 grups universitaris han sol·licitat aquestes visites a centres de culte, amb un total de 48 persones participants.

El microlloc "Coneix les religions" (amb material de consulta i divulgatiu per a les escoles), accessible des de la pàgina web de l'OAR (<http://ajuntament.barcelona.cat/oficina-afers-religiosos/ca/visites-escolars>), ha rebut al llarg del 2018 5.860 visites.

## *- Sensibilització*

• **Commemoració dels 500 anys de la reforma protestant.** Aquest 2018, la commemoració va acabar amb un acte, el 29 de maig, al Saló de Cent amb la participació de les comunitats

evangèliques de Barcelona i la societat civil. L'acte va ser el punt final de diverses accions, dutes a terme al llarg de tot l'any, de reconeixement de la ciutat a la comunitat evangèlica que tant ha aportat a Barcelona i al món.

• **Accions al voltant dels atemptats ocorreguts a Barcelona i Cambrils l'agost del 2017.** El passat 17 d'agost va fer un any dels atemptats a la Rambla de Barcelona i al passeig marítim de Cambrils. Barcelona, seguint la resposta natural de la ciutadania, va optar per un acte d'homenatge auster, donant protagonisme a les víctimes, els familiars i els ferits i una notable presència de la música. Tot per recordar que Barcelona és una "ciutat de pau".

Atesa la diversitat de procedències de les setze víctimes, la benvinguda de l'acte va incloure la lectura d'un fragment d'un poema de John Donne a càrrec de joves de diferents religions en les vuit llengües de les víctimes mortals: català, castellà, portuguès, francès, anglès, italià, alemany i neerlandès. L'OAR s'ha encarregat del contacte amb els joves d'aquestes diferents confessions.

• **Commemoració de l'Any Panikkar** en col·laboració amb el Consorci de Biblioteques de Barcelona (**120** assistents): conferència "Llegir Raimon Panikkar", taula rodona "Qui era Raimon Panikkar? El repte d'una identitat complexa" i taller "Què és el diàleg interreligiós? Experiències i testimoniatge de diferents grups de diàleg interreligiós".

• **Místiques: música i poesia**, conjuntament amb Espai Avinyó - Llengua i Cultura s'organitzà una activitat al Pati Verger del Museu Frederic Marés amb motiu de la commemoració de l'Any Panikkar (**150** assistents). Consisteix en la lectura de textos místics de cinc tradicions religioses (cristianisme, hinduisme, budisme, islam i judaisme), acompanyats de música pròpia de cadascuna de les tradicions religioses especialment preparada per a l'ocasió. Acabarà amb un concert a tres veus entre els músics cristià, hindú i budista, per simbolitzar la triple adscripció de Panikkar a aquestes tres religions: "Me'n vaig anar cristià, em vaig descobrir hindú i torno budista, sense haver deixat mai de ser cristià".

• Activitats de formació i difusió adreçades a públic en general (**1.890** assistents):

- Formació "La tasca de l'OAR i la gestió de la diversitat religiosa a Barcelona", a alumnat del màster oficial de Política Social, Treball i Benestar de la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia (Universitat Autònoma de Barcelona).
- Sessió informativa "Islam i Ramadà", a veïnes i veïns de Nou Barris.
- Acte en commemoració dels 500 anys de la Reforma Protestant.
- Taula rodona "Minories religioses: identitats, acollida i pertinença", dins de les jornades de gestió de la cultura popular "Les nostres celebracions estan canviant".
- Formació "Mapa de la diversitat cultural, religiosa i lingüística de la ciutat de Barcelona", a dinamitzadors/ores comunitaris/àries.
- Formació "La diversitat religiosa en societats obertes i democràtiques", a dinamitzadors/ores comunitaris/àries.
- Participació en un taller curt durant el Dia de la Diversitat (quatre dies), per a alumnat d'ESO de diferents escoles de Barcelona.
- Projecció de la pel·lícula *La tortuga vermella* i col·loqui posterior, dins la XV Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya (dues edicions).
- Suport a l'organització de la Nit de les Religions, iniciativa de l'Associació Unesco per al Diàleg Interreligiós que té el suport de l'Àrea.

### 2.3. Oficina de Convivència

A partir del mes de maig, l'Oficina de Convivència va passar a formar part de la Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat. L'encàrrec d'aquesta Direcció té com a objectiu que

aquesta oficina endegui una sèrie d'iniciatives per a la modificació de diversos aspectes vinculats a l'Ordenança i la seva aplicació. Concretament:

- Adequar l'Ordenança als plantejaments del nou paradigma d'usos ciutadans de l'espai públic i les noves realitats socials.
- Potenciar l'aplicació de mesures alternatives. Establir la sanció com a darrera opció contra la infracció.
- Adequar les estructures i els òrgans responsables de l'aplicació i el seguiment de l'Ordenança a aquesta nova realitat.

### **Adequar l'Ordenança als plantejaments del nou paradigma d'usos ciutadans de l'espai públic i les noves realitats socials.**

Per complir aquest objectiu, durant aquest any es va crear un grup de treball transversal a diversos departaments de l'Ajuntament per conèixer les diferents mesures que es duen a terme a la ciutat per potenciar els usos ciutadans de l'espai públic.

El resultat d'aquest treball ha estat un informe sobre aquestes mesures, el qual ha de servir per guiar les polítiques i les mesures de prevenció dels comportaments dignes de sanció per l'Ordenança.

### **Potenciar l'aplicació de mesures alternatives. Establir la sanció com a darrera opció contra la infracció.**

En aquest sentit, s'han obert dues vies de treball. Una primera ha estat la col·laboració amb la Direcció de Serveis de Prevenció en la redacció del nou Decret de mesures alternatives a les sancions, que en aquests moments està pendent de l'aprovació de la Comissió de Govern.

Una segona via està essent mantenir contactes amb l'Àrea de Drets Socials per promoure les mesures alternatives a la sanció entre els col·lectius en situació de vulnerabilitat.

### **Adequar les estructures i els òrgans responsables de l'aplicació i el seguiment de l'Ordenança a aquesta nova realitat.**

En aquest sentit, s'està treballant en diferents informes per donar a conèixer aquelles infraccions més rellevants als diferents serveis implicats, per tal de promoure accions d'informació, formació i conscienciació sobre l'Ordenança i de les possibles sancions que pot implicar. Se'n detallen alguns exemples:

- Assistir a les taules següents, on s'ha pogut donar a conèixer i treballar per la millora de l'ús de l'espai públic:

- Taula de serveis a les persones i el territori
  - Taula de reenginyeria de la gestió de les ocupacions a l'espai públic
  - Taula pel Pla de joc
  - Taula de convivència de gossos a l'espai públic
- El mes de novembre té lloc una xerrada a l'OAR adreçada a diferents entitats interessades a conèixer l'aplicació de l'Ordenança de convivència a l'espai públic.
- El mes de novembre s'ha creat un IRIS propi de convivència perquè la ciutadania es relacioni amb l'Oficina de manera més efectiva. Però cal fer-ne difusió, perquè en aquest període s'ha donat resposta a dues consultes entrades per IRIS.
- El mes d'octubre es duu a terme la proposta de modificació d'importos d'algunes de les sancions: s'ha actualitzat l'import d'algunes de les sancions, com les de consum d'alcohol o les de necessitats fisiològiques, atès que no complien les finalitats bàsiques de l'Ordenança, com dissuadir les persones de cometre les infraccions o desincentivar la reincidència en la conducta infractora.



### **Indicadors de l'Oficina:**

- 59.660 expedients sancionadors tramitats per infracció de l'Ordenança.
- 439 instàncies rebudes.
- 386 al·legacions i recursos resolts.
- 33 sol·licituds d'adults per mesures alternatives a la sanció.
- 109 mesures alternatives iniciades d'ofici per sancions a menors.
- 16 expedients finalitzats satisfactòriament de mesures per a adults.
- 20 expedients finalitzats satisfactòriament de mesures per a menors.

### **2.4. Centre de Recursos en Drets Humans (CRDH)**

Des del mes de febrer, la Direcció ha ampliat el seus serveis amb un Centre de Recursos en Drets Humans, que té per objectiu ser un espai estable de consulta, difusió, formació i informació, i també assegurar una connexió i coordinació amb les persones i entitats defensores de drets humans de la ciutat.

Entre els seus eixos estratègics destaquen:

- Analitzar les polítiques públiques municipals i les normatives de tota mena, des de la internacional fins a la local, en matèria de drets humans.
- Assessorar l'Administració municipal en matèria de drets humans.
- Endegar iniciatives dutes a terme per la mateixa Administració, persones o entitats defensores dels drets humans.
- Incidir en el conjunt de la ciutadania, no només en aquelles persones i entitats que treballin en l'àmbit dels drets humans.
- Establir protocols d'actuació amb altres serveis municipals en matèria de drets humans.

Durant el primer any de funcionament, el CRDH ha dut a terme les accions que s'esmenten a continuació:

- Mapatge d'entitats de ciutat i internacionals que treballen en drets humans, des de diversos eixos de drets.
- Incorporació a la Taula d'entitats d'atenció a les víctimes de discriminació (OND) amb l'objectiu de coordinar una recerca sobre les discriminacions a Barcelona, amb l'Institut de Drets Humans de Catalunya.
- Creació de l'Escola de Defensores de Drets Humans, des de la qual se centralitza un seguit de formacions al voltant dels drets humans (vegeu l'apartat de "Formació adreçada a entitats").
- Organització de formacions diverses (vegeu l'apartat de "Formació adreçada a la ciutadania").
- Preparació de continguts per exposicions:
  - Concepció i disseny d'una exposició amb 24 bones pràctiques relacionades amb els drets de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat, en el marc de la conferència internacional "Cities for Rights".
  - Participació en una exposició fotogràfica per commemorar el Dia Mundial per l'Eliminació de la Discriminació Racial, amb un recull de fotografies d'entitats de la ciutat, ubicada a la seu de l'OND.
- Realització de 63 notícies i 4 reportatges per a difusió web.
- Creació d'un fons documental de consulta sobre drets humans.

## **3. Consells de participació**

### **3.1. Consell Municipal del Poble Gitano (CMPG)**

El Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona (CMPG) és un òrgan consultiu i de participació sectorial creat el 1989 que té com a funció promoure accions i iniciatives de reconeixement de la cultura gitana i combatre el racisme i la discriminació, estimular la participació i vetllar



per la pluralitat i el reconeixement de la cultura gitana, i cooperar activament amb l'Ajuntament i estudiar i emetre informes sobre temes d'interès per al poble gitano.

Durant el 2018, el Consell ha dut a terme dues sessions plenàries i set sessions de la Comissió Executiva, i els diferents grups de treball s'han reunit en quatre ocasions. El 2018 han conformat el CMPG un total de 22 entitats.

El Consell duu a terme un seguit d'actes i actuacions pròpies. A continuació se'n destaquen les principals dutes a terme el 2018:

- Ha col·laborat en el procés participatiu sobre l'estudi del tema 2018 *Lluita contra l'antigitanisme amb les eines de la interculturalitat*, amb una sessió específica i en diferents espais i moments del procés, com en la recollida d'enquestes efectuada als 18 punts d'informació del 8 d'abril.
- Ha fet un treball de revisió de les normes de funcionament intern a causa de l'aprovació del nou Reglament de participació ciutadana. Aquest tema s'ha treballat amb la Direcció de Democràcia Activa.
- El CMPG ha millorat la interlocució amb altres departaments de l'Ajuntament i ha potenciat la relació amb:
  - Consorci d'Educació de Barcelona, sobre el programa de promotors escolars d'ètnia gitana.
  - Barcelona Activa, amb la presentació de l'estudi diagnòstic sobre població gitana, formació i mercat laboral a la ciutat de Barcelona.
  - Oficina Central de Subvencions, amb l'organització de sessions informatives.
  - Amb el Programa Barcelona Interculturalitat per millorar les comunicacions amb la Xarxa Antirumors.
  - Direcció de Memòria, Història i Patrimoni de l'ICUB per treballar la visibilització del poble gitano en el nomenclàtor de la ciutat.
  - Oficina per la No Discriminació (OND), com a servei de garantia de drets i amb la incorporació de dues entitats gitanes a la taula d'entitats de l'OND.
  - Àrea Drets Socials, per informar sobre assentaments.
  - ICUB, per millorar la qualitat de les celebracions del 8 d'abril.
- Entre les accions de promoció de commemoracions i dies significatius, el CMPG ha treballat en:
  - 8 d'abril, Dia Internacional del Poble Gitano. Es van col·locar 18 punts d'informació durant 12 dies i a diversos barris de la ciutat, els quals oferien informació, tallers i activitats per a totes les edats i estaven gestionats per les entitats del CMPG. Alhora, el diumenge 8 d'abril es van organitzar actes:
    - Posada de la bandera-penó a la balconada de l'Ajuntament amb la interpretació de l'himne internacional del poble gitano.
    - Acte de cerimònia al riu Besòs i celebració al conservatori del Liceu del DAS PATIV, amb festival de rumba, representació teatral i quadre flamenc.
  - **27 de gener, Dia Internacional en Memòria de les Víctimes de l'Holocaust.** S'han dut a terme actes institucionals per destacar la cerimònia del record amb l'encesa de diferents espelmes, una de les quals per les víctimes gitanes.
  - **5 de novembre, Dia Internacional de la Llengua Romaní,** es va fer una campanya de difusió per xarxes socials, amb textos escrits en romaní i aprofitant aquesta data; la Direcció va traduir de l'anglès el manual *Mirrors*, un manual elaborat pel Consell d'Europa l'any 2015 per combatre l'antigitanisme a través de l'educació en drets humans.
- Respecte a la promoció de **declaracions institucionals i comunicats**, el CMPG ha efectuat:
  - Comunicat del Consell i promoció de la Declaració institucional de condemna a les declaracions considerades antigitanes del ministre d'interior italià, Matteo Salvini.
  - Comunicat en relació amb el monòleg de l'humorista Roberto Bodegas.

- Condemna al contingut del monòleg per considerar-lo un exemple de discriminació i incitació a l'odi vers el poble gitano.

- El maig del 2018 va tenir lloc la trobada del grup de treball sobre inclusió del poble gitano d'Eurociutats a Barcelona per treballar i debatre sobre polítiques i pràctiques per a la inclusió del poble gitano a escala local, així com sobre l'abordatge de la seva discriminació i la garantia en la igualtat d'oportunitats i l'accés als serveis públics.
- Barcelona va ser convidada a la Roma Week, organitzada pel Parlament Europeu i la Comissió Europea a Brussel·les i, entre d'altres temes, es va explicar el CMPG com a bona pràctica de participació de població gitana.
- El Consell també va participar en la jornada de debat "L'antigitanisme. Claus per prevenir-lo i combatre'l", organitzada pel Consell Estatal del Poble Gitano.

### 3.2. Consell Municipal d'Immigració de Barcelona (CMIB)

El Consell Municipal d'Immigració de Barcelona (CMIB) és un òrgan consultiu i de participació de l'Ajuntament de Barcelona, creat l'any 1997, que pretén incidir en l'entorn social, cultural i polític per assolir l'exercici de la plena ciutadania de les persones immigrades. Cada any el Consell escull una temàtica per treballar de manera participativa i que marca l'activitat anual. El 2018 el tema ha estat ***Persones immigrades i discriminació en el dret a l'habitatge***.

De l'any 2018 destaquem les activitats i els productes següents:

- 2 sessions plenàries del Consell.
- 5 sessions de la Comissió Permanent (1 d'extraordinària).
- 2 reunions de Comissió d'Opinió d'Urgència - COU.
- **Trobada BCN Ciutat Diversa:**
  - 15.100 persones assistents, un 37,3% més que el 2017.
  - 49 entitats participants, 40 del CMIB (el 75,5% del total) i 10 convidades.
  - 90 activitats, un 36,4% superior al 2017.
  - 16 reunions del grup de treball general o per carpes.
- 31 entitats van participar en la recerca per a l'elaboració de l'informe sobre habitatge (27 del CMIB).
- Comissió de Seguiment de les Propostes del CMIB per a la dignificació del treball de la llar i la cura de les persones (tema 2017).
- Constitució de la Comissió de Formació.
- Pla de formació i enfortiment del CMIB. 7 sessions formatives.
- Informe: ***Persones immigrades i discriminació en el dret a l'habitatge a Barcelona. Propostes del CMIB.***
  - Un manifest i dos comunicats del CMIB. Participació en un plenari municipal.
  - 4 vídeos de sensibilització o reportatge i 5 càpsules de difusió.
  - Aportacions al Pla immigració i ciutadania i al projecte "La meua ciutat, el meu vot".
  - Disseny i preparació d'un nou web del CMIB.

Tota la informació disponible al [web del CMIB](#)

### 1. Tema de l'any: Persones immigrades i discriminació en el dret a l'habitatge

El Consell Municipal d'Immigració va escollir el dret a un habitatge digne i sense discriminacions com a tema de treball en profunditat per al 2018, a partir d'un procés participatiu i després d'un debat en què es va acordar iniciar també el treball referent a la gent gran immigrada i l'envelliment, com a tema de dos anys per continuar el 2019.

L'habitatge és una **problemàtica** que afecta tota la població, però especialment les persones migrants de manera quotidiana i en els seus drets o oportunitats, a través d'obstacles específics

com poden ser **la llei d'estrangeria** i la situació d'irregularitat, o la **discriminació** i moltes vegades el racisme que pateixen, entre d'altres qüestions. Es va treballar en un seguit d'accions en col·laboració amb el Departament i la Regidoria d'Habitatge i amb entitats especialitzades; cal destacar:

- Sessió informativa amb la participació de les oficines d'habitatge i l'Oficina per la No Discriminació
- Manifest: Pel dret a un habitatge digne i sense discriminacions. A Barcelona, hi cabem totes. Llegit per les entitats a la Trobada BCN Ciutat Diversa 2018.
- Trobada BCN Ciutat Diversa, dedicada a la reivindicació d'aquest dret.
- Jornada oberta, en el marc de la trobada. 4 de novembre de 2018
- Vídeo de sensibilització, amb la participació d'entitats del CMIB.
- Informe: Persones immigrades i discriminació en el dret a l'habitatge a Barcelona. Propostes del CMIB. Elaborat a partir d'una recerca amb la participació de 31 entitats i d'institucions rellevants. Presentat i aprovat al plenari del CMIB de 27 de novembre.
- Acte dia migrant. Lliurament premi i conferència PAH. 18 de desembre.

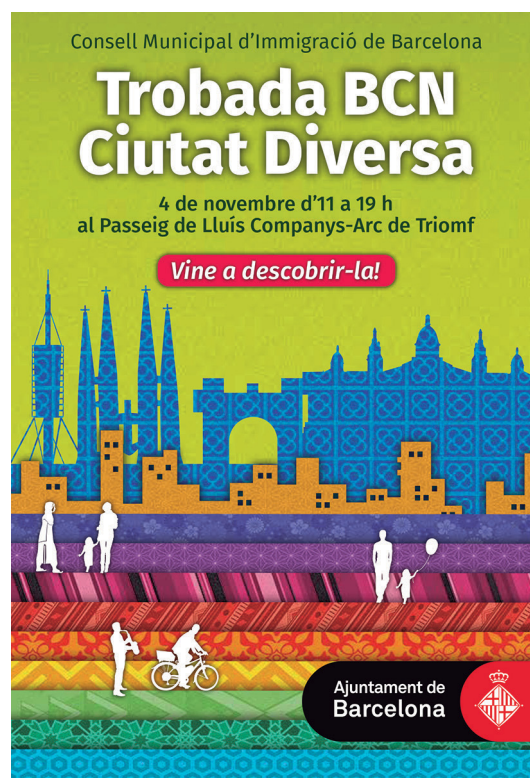
## 2. Trobada BCN Ciutat Diversa

La Trobada BCN Ciutat Diversa és un dels actes centrals del Consell, que es fa possible a través de la col·laboració i la tasca "sinergiada" de les entitats del Consell. Es tracta d'una **celebració festiva, intercultural i reivindicativa** que es duu a terme des de ja fa uns 15 anys, amb molta participació d'entitats i de ciutadania. Ha anat creixent i evolucionant, i ha esdevingut una cita referent en el calendari de la ciutat, a la tardor i a l'espai al voltant de l'Arc de Triomf. Un espai compartit amb tota la ciutadania de Barcelona, de construcció d'una ciutat plural i cohesionada, on reconèixer i celebrar la riquesa de la seva diversitat cultural i d'origens, trencant alhora estereotips. Se n'ha incrementat progressivament l'assistència i la participació, i el 2018 s'ha arribat a més de 15.000 persones de la ciutat.

Els darrers anys ha guanyat rellevància, i s'ha consolidat l'esperit reivindicatiu de la trobada: reafirmar els drets de les persones immigrades, sensibilitzant i aprofundint en la temàtica anual, el dret a l'habitatge. S'ha fet a través de la lectura del Manifest, una **jornada** per fer arribar la realitat i les problemàtiques a tota la població, i d'un bon nombre d'activitats al voltant del tema, amb l'objectiu de sensibilitzar el públic assistent, amb un component lúdic o divulgatiu.

Enguany va tenir lloc el diumenge 4 de novembre, amb la participació de **49 entitats, 40 del CMIB** (un 75% del total) i 9 convidades, que van col·laborar en la seva organització, a través d'un **grup de treball**, al llarg de molts mesos i d'unes 16 reunions. Es va mobilitzar unes 500 persones voluntàries.

A la trobada van assistir aproximadament **15.100** persones i es van dur a terme més de **90 activitats**: hi havia un escenari amb 22 actuacions, una mostra d'entitats i activitats al voltant de les carpes de cultura, d'acollida i de dona i joventut (amb jocs de rol o de preguntes, tallers, panells i taulells informatius...), jocs i tallers familiars, biblioteca vivent, antirumors...



La **Jornada sobre Dret a l'Habitatge Digne**, a la carpa auditori, va programar quatre taules rodones amb la projecció d'un **vídeo de sensibilització** i 25 intervencions: testimonis, realitat de la situació de l'habitatge, la llei d'estrangeria, la tasca de les entitats, reptes i propostes o projectes innovadors.

El creixement respecte al 2017 ha estat molt important en tots els ítems: el 37% en el públic, el 29% en entitats, el 36% en activitats... Ha suposat un salt quantitatiu i qualitatiu la col·laboració activa de 10 entitats i institucions convidades, que han establert interacció en el camí del treball en xarxa, que és sempre una fita per al Consell. S'hi han incorporat novetats, com ara l'exposició de RUIDO Photo, la desfilada lúdica de drets laborals, la jornada amb relatoria i la reproducció en continu per facilitar l'accés a les entitats, i també una relatoria gràfica.

### **3. Pla de formació i enfortiment del CMIB. Comissió de Formació**

L'any 2018 s'ha constituït la Comissió de Formació. Els **objectius**, alineats amb els del **Pla de treball** del CMIB, preveïen: promoure el coneixement de serveis i drets d'interès per a persones migrants, a fi de poder-los transmetre i orientar persones associades o usuàries de les entitats; promoure l'apropament i la col·laboració mútua i el treball en xarxa entre entitats, i especialment entre diferents tipologies (immigració, acollida, cíviques); aprofitar i remarcar el coneixement de les entitats i les persones del CMIB; i també conèixer i apropar territoris i serveis, centres cívics, serveis municipals...

Després de desenvolupar un pla d'enfortiment d'entitats del Consell durant uns quants anys, amb suport individualitzat i sense deixar de banda aquest suport, es va acordar obrir un pla de formació i enfortiment a totes les entitats del CMIB, atenent a la prioritització establerta per les mateixes entitats en un procés participatiu. S'han dut a terme set sessions, amb una mitjana d'assistència de 19 entitats i una valoració molt positiva.

### **4. Propostes per la dignificació del treball de la llar i la cura de les persones. Comissió de Seguiment**

Es va constituir una Comissió de Seguiment del desplegament de les propostes per a la dignificació del treball de la llar i les cures, a fi de donar continuïtat al grup de treball que es va constituir el 2017 per tractar el tema de l'any, i que va concloure en un document amb 68 propostes i un manifest, amb el suport d'una declaració institucional de l'Ajuntament.

Es va presentar el document editat en català i castellà. Les accions han avançat en coordinació amb el seguiment i el desplegament de la Mesura de govern per la democratització de les cures, i cal destacar la col·laboració amb la creació d'un espai de referència d'informació i recursos per a les cures, una guia de drets laborals per a les persones treballadores, la guia *Cuidem qui ens cuida*, una campanya de comunicació, així com la promoció d'accions per la ratificació del conveni 189 de l'OIT.

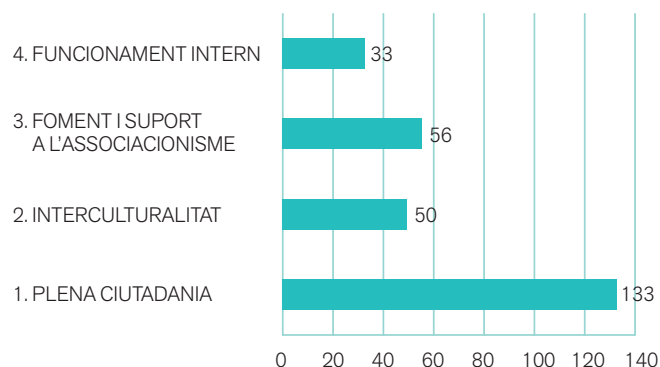
### **5. Seguiment del Pla de treball 2016-2019 del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona (CMIB)**

En el marc de la sessió plenària de juny, es va presentar el seguiment del Pla de treball 2016-2019 del Consell, especialment dels objectius prioritzats i a partir de l'actualització disponible al web del CMIB<sup>1</sup>. El juny del 2018 s'havien dut a terme 272 accions, amb una mitjana de 4,2 accions per objectiu. Sobre el total de 65 objectius del Pla, en trobem 63 amb algun acompliment, la qual cosa representa un grau molt elevat d'acompliment, un 97%, tot i que la major part d'objectius són de continuïtat.

1. <http://novaciudadania.cat/pdt/>

Tal com reflecteix el gràfic, s'ha avançat especialment en l'eix de plena ciutadania, el més destacable del Pla, seguit del de foment de l'associacionisme i el d'interculturalitat.

#### Seguiment Pla de treball CMIB 2017-18. Accions per eixos a juny del 2018



#### 4. Subvencions

Des d'aquesta Direcció de Serveis, l'any 2018 s'han atorgat subvencions per a les línies següents:

##### R-Afers religiosos:

- Ra: Contribució al coneixement de la diversitat religiosa i del fet religiós
- Rb: Celebració de festes i actes religiosos i interreligiosos

##### W-Drets de Ciutadania:

- Wa: Els drets humans a la ciutat: accions de promoció i defensa dels drets de ciutadania
- Wb: Lluita contra la discriminació i el discurs d'odi

	2018	2017
	Pressupost	Pressupost
R	70.000,00	70.000,00
W	380.000,00	383.000,00

Percentatge de sol·licitants que reben subvenció							
	2018			2017			Projectes amb continuïtat
	Sol·licituds	Aprovades	% sol·licituds aprovades	Sol·licituds	Aprovades	% sol·licituds aprovades	
Ra	32	20	62,50	28	17	60,71	
Rb	17	13	76,47	17	12	70,59	
R	49	33	67,35	45	29	64,44	54,5%
Wa	73	40	54,79	66	49	74,24	
Wb	39	22	56,41	30	18	60,00	
W	112	62	55,36	96	67	69,79	45%

Percentatge atorgat de l'import sol·licitat per al conjunt de sol·licituds tramitades						
	2018			2017		
	Import sol·licitat	Import atorgat	% atorgat respecte sol·licitat	Import sol·licitat	Import atorgat	% atorgat respecte sol·licitat
Ra	181.656,25	47.850,00	26,34	177.173,15	47.150,00	26,61
Rb	57.883,42	21.150,00	36,54	65.144,00	22.850,00	35,08
R	239.539,67	69.000,00	28,81	242.317,15	70.000,00	28,89
Wa	647.608,62	227.700,00	35,16	558.337,44	249.770,00	44,73
Wb	403.741,62	152.300,00	37,72	309.983,25	134.030,00	43,24
W	1.051.350,24	380.000,00	36,14	868.320,69	383.800,00	44,20

Per tal de garantir una comprensió correcta dels requisits per sol·licitar, justificar i reformular les subvencions ofertes, durant el mes de gener es va dur a terme una sessió informativa per a les entitats de cada línia de subvencions (R i W), en què van participar, en total, 58 entitats.

Així mateix, amb l'objectiu d'afavorir vincles de col·laboració i treball conjunt en aquelles entitats que treballen qüestions similars o relacionades, el mes de juny es va organitzar una segona sessió per a cada línia de subvencions, en aquest cas amb un format més dinàmic i participatiu, a fi de poder donar-se a conèixer entre elles i establir sinergies. En aquesta segona sessió van participar un total de 26 entitats.

## Reptes per al 2019

Durant el 2019, els reptes i les actuacions més importants que afronta la Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Diversitat són els següents:

- Consolidar l'espai de l'OND amb la incorporació de l'equip de l'Oficina de la Convivència i les funcions que exerceix en l'àmbit de la promoció dels usos ciutadans de l'espai públic.
- Desplegar les funcions dels Centre de Recursos en Drets Humans al nou espai del carrer del Rec, núm. 15.
- Aconseguir referencialitat en temes de drets humans per al nou compte de Twitter @Bcn\_CiutatDrets.
- Desplegar les actuacions del document de lluita contra l'antigitanisme amb les eines de la interculturalitat, que expliqui el canvi de mirada en aquestes polítiques sota el guiatge de les entitats gitanes, en general, i del CMPG, en particular.
- Elaborar un pla de convivència amb tots els actors involucrats de l'Ajuntament i aconseguir els recursos necessaris per al seu desplegament tècnic.
- Mantenir el bon servei prestat des de l'OAR i millorar el projecte de Grups de Diàleg Interreligiós i Interconviccional.



# Direcció de Serveis d'Acció Comunitària

La Direcció d'Acció Comunitària (DSAC) té una missió triple:

**a) Construir una política pública municipal d'acció comunitària (AC)**, dotant el conjunt de les actuacions municipals que portin l'etiqueta "comunitària" d'un marc comú que els faciliti un desplegament coherent d'acord amb aquest marc, així com els suports o acompanyaments que calgui.

**b) Col·laborar amb la resta d'àrees i sectors per desenvolupar l'AC a la ciutat**, en projectes concrets que s'impulsen des de la resta de l'organització i tenen un fort component comunitari.

**c) Desplegar encàrrecs propis específics**, que tenen a veure amb una estratègia de desenvolupament de l'AC a través de tres eixos centrals:

- Els equipaments de proximitat com a motors de l'AC
- L'enfortiment de projectes associatius
- La dimensió comunitària dels serveis de la política social

## Context

L'any 2018 ha estat un període de consolidació d'equips i projectes, després dels importants canvis dels anys anteriors (2016-2017). Les novetats més significatives han tingut a veure amb l'ampliació de les convocatòries de subvencions, que han incorporat la bianualitat a dues convocatòries: la ja existent per a Plans i Processos de Desenvolupament Comunitari (PPDC), i una de nova creació adreçada al finançament de projectes associatius amb una vessant comunitària significativa i/o estratègica.

Altres novetats tenen a veure amb el desplegament, o la intensificació, de projectes ideats l'any 2017: s'han dut a terme tres plans directors d'acció comunitària als barris del Guinardó, Vilapicina i la Torre Llobeta i el Congrés i els Indians, i s'ha concretat el marc de col·laboració amb el Consorci d'Educació de Barcelona.

Finalment, i abans d'entrar en el detall de l'activitat que tot seguit presentem, cal esmentar també l'any 2018 com un any d'impuls significatiu del Fitxer General d'Entitats Ciutadanes (FGEC).

## Recursos

### Recursos humans

Departament	Persones
DS d'Acció Comunitària	3
Departament d'Associacionisme i Iniciativa Ciutadana	8
Departament Xarxa d'Equipaments de Proximitat	6
<b>Total</b>	<b>17</b>



## Recursos econòmics

Pressupost executat	Euros
Capítol 2	956.324,22
Capítol 4	1.774.511,29
Capítol 6	15.955,67
Capítol 7	
<b>Total</b>	<b>2.746.791,18</b>

## Activitat

L'acció comunitària és va consolidant com una manera de fer transversal a un conjunt cada cop més nombrós de projectes i programes municipals. Els projectes d'AC busquen donar una resposta col·lectiva als reptes socials; conscients dels límits que tenen les respostes només de tipus individual, que han de continuar, evidentment. La DSAC col·labora en aquest desplegament amb activitats i rols diversos, aportant recursos i elements metodològics.

Al llarg del 2018, s'ha donat continuïtat a l'estreta col·laboració amb l'Àrea de Drets Socials, així com amb el Pla de barris.

També ha tingut continuïtat el desenvolupament de projectes amb Barcelona Activa i el Comissionat d'Economia Social.

Els districtes, no cal dir-ho, són impulsors principals d'acció comunitària des de la proximitat de la seva relació amb entitats, i des de les potencialitats que presenten els equipaments de proximitat, com casals de barri, biblioteques, centres cívics, etcètera.

Els projectes tot just assenyalats no esgoten el conjunt de l'activitat municipal de base comunitària, ni recullen de manera exhaustiva tota la feina que fem conjuntament les diverses àrees i sectors municipals. Volen ser mostra, amb exemples concrets, d'allò que apuntàvem al començament: l'acció comunitària es va consolidant com una manera de fer transversal a un conjunt cada cop més nombrós de projectes i programes municipals.

**L'activitat de la DSAC s'estructura en cinc línies de treball** que expliquem a continuació. En cadascuna es defineix l'objectiu, s'anomenen els projectes, les dades que els expliquen i, finalment, se'n fa una valoració (evolució, resultats).

### Línia 1: Suport a l'associacionisme

**Objectiu:** Impulsar, planificar i desenvolupar l'estratègia de suport a l'associacionisme. Aquesta estratègia se centra en tres dispositius fonamentals: les subvencions a entitats i el seguiment dels projectes; l'organització d'activitats de visibilització, reconeixement i sinergies de les associacions, en especial l'organització de l'Associa't, i la facilitació de suport específic a projectes associatius.

#### 1.1. Subvencions i convenis: organització de la convocatòria, criteris i avaluació de projectes. Seguiment de convenis i subvencions

Els objectius de les subvencions al Departament d'Acció Comunitària i Associacionisme han estat, principalment, dos. D'una banda, donar **suport a l'associacionisme** per ampliar la seva base social i promoure la millora del seu funcionament democràtic i, d'altra banda, **desenvolupar polítiques d'acció comunitària** per a l'enfortiment i l'apoderament ciutadà.

Durant l'any 2018, s'han començat a fer canvis en els criteris de la convocatòria d'acord amb les línies estratègiques del marc de l'acció comunitària. En aquest sentit, **s'han unificat, en una**

**sola línia** (J), les dues antigues línies que diferenciaven acció comunitària i associacionisme (Q i J, respectivament).

Una de les principals novetats ha estat l'establiment d'una nova línia de subvencions pluriennals (2018-2019), amb l'objectiu d'oferir un suport estable a projectes considerats **estratègics** des de la visió de la Direcció d'Acció Comunitària. S'ha partit de la hipòtesi que donar suport al llarg de dos anys consecutius permetria que aquests projectes es poguessin **desenvolupar en millors condicions**, ja que hi ha processos que necessiten **més marge de temps per implementar-se** i veure'n els fruits i els canvis produïts.

	Convocatòria ordinària	Convocatòria pluriennal
Presentades	243 projectes presentats	100 projectes presentats
Aprovades	104 atorgats	21 atorgats
Denegades	139 denegats	80 denegats
<b>Import total</b>	<b>229.100 €</b>	<b>172.000 €</b>

Un altre aspecte que cal destacar ha estat la identificació de projectes singulars, d'acord amb les línies estratègiques de la Direcció d'AC i el seu seguiment posterior. En aquesta línia, s'ha fet el seguiment, l'acompanyament i la facilitació als projectes associatius presentats a la convocatòria de subvencions i convenis (referenciat al punt següent). Finalment, s'ha organitzat i desplegat una nova metodologia de valoració i anàlisi de dades de la convocatòria.

S'han signat tres convenis amb la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB), un conveni de tres anys que va acabar el desembre del 2018 amb la Federació Catalana de Voluntariat Social (FVCS) i un amb el Consell d'Associacions de Barcelona (CAB) que va acabar, també, el desembre del 2018. S'ha treballat amb les entitats perquè el projecte presentat a conveni incidís en el treball comunitari que les entitats federades desenvolupen.

## 1.2. Seguiment, acompanyament i facilitació de projectes a les entitats

S'ha continuat donant suport a les entitats de manera directa i individualitzada, sobre la construcció, l'orientació i l'actualització del seu projecte associatiu.

Aquest acompanyament es fa segons les demandes sobre el projecte associatiu de diferents entitats o a partir de la detecció de projectes d'interès pel que fa a l'àmbit d'acció comunitària; s'ha donat suport i acompanyament en diferents modalitats: formació, gestió, treball en xarxa i assessorament per al projecte.

## 1.3. Associa't

L'any 2017 va ser l'any en què el projecte de l'Associa't ("Associem-nos a la comunicació, enfortim l'acció comunitària") va començar a caminar. El 2018 ha suposat la consolidació de l'Associa't, un projecte que té per objectiu general contribuir a l'apoderament del teixit associatiu (com una de les expressions de la democràcia participativa) per tal que aquest tingui més capacitat d'actuar col·lectivament i incrementi la seva capacitat d'incidència social transformadora i comunitària.

L'Associa't 2018 s'ha articulat al voltant de dues grans línies d'actuació estratègiques:

- Associa't a la Festa, un programa d'activitats que es duu a terme a la plaça de Catalunya en el marc de les festes de la Mercè. Associa't a la Festa es va celebrar per primer cop el 2016 i va ser a partir del seu èxit quan es va plantejar ampliar-ne els objectius, donant peu a una segona pota que anomenem Associa't a la Comunicació.

• Associa't a la Comunicació seria, doncs, el conjunt de totes aquelles accions i/o objectius que van més enllà de la programació o les fites plantejades a Associa't a la Festa, amb l'objectiu de donar continuïtat a processos d'enfortiment de les entitats des de la perspectiva d'una comunicació estratègica i transformadora, per augmentar la seva capacitat de governar-se democràticament, actuar i enxarxar-se col·lectivament, aprofundir en la cultura de la col·laboració dins el teixit associatiu i transformar les relacions entre el teixit associatiu i les institucions democràtiques.

Així doncs, el projecte Associa't avança sobre la base d'aquestes dues potes, Associa't a la Festa i Associa't a la Comunicació, amb la voluntat de donar continuïtat a tots els processos que es posin en marxa fent servir l'eina de la comunicació comunitària i generant el màxim de sinergies entre tots aquests processos i entre les entitats que hi participen.

### **Associa't a la Festa**

El 2018 hem coproduït, amb les entitats de Barcelona, la tercera edició de l'Associa't a la Festa de la Mercè, amb la consolidació definitiva del canvi de model de la Mostra d'Associacions a l'Associa't a la Festa, després de la valoració positiva per part de tots els actors implicats.

L'objectiu és oferir una proposta lúdica i festiva basada en activitats organitzades per les associacions barcelonines per donar a conèixer la seva acció comunitària de millora de les condicions de vida de les persones i dels barris de la ciutat de manera vivencial i atractiva, potenciant la vinculació i la feina en comú de les entitats participants. Activitats 100% coproduïdes amb les entitats.

Aquesta tercera edició s'ha caracteritzat pel treball, ja iniciat l'edició passada, al voltant de l'objectiu de treballar propostes d'activitats de manera col·laborativa per part de grups d'entitats afins, per àmbit d'actuació, temàtica, projecte, etc.

Aquest treball col·laboratiu ha donat els seus fruits, i aquest any s'han identificat nou xarxes clarament definides que han pogut mostrar i oferir a la ciutadania propostes d'activitats creades conjuntament. A aquest procés de treball conjunt l'hem anomenat "Pla de sinergies".

Al llarg de tres dies a la plaça de Catalunya:

- S'han fet 230 propostes d'activitats registrades a l'aplicació web.
- Hi han participat 213 entitats que han acabat duent a terme més de 200 activitats (de les quals 180 han estat recollides a temps al programa de mà).
- Com a mínim, un 43% de les activitats proposades gaudien d'un perfil eminentment participatiu i el 70% tenien la voluntat o estaven obertes a organitzar-se en xarxa amb altres associacions participants.
- El 56% de les entitats que volien participar a l'Associa't 2018 no van ser presents a l'edició del 2017, i el 44% eren entitats repetidores.
- La dada més significativa són les 2.540 persones vinculades a les entitats participants que han fet realitat el programa d'activitats de l'Associa't a la Festa 2018, mitjançant la realització de concerts, balls, espectacles, tallers, activitats de dinamització, etc.
- Si parlem de l'afluència del públic a la plaça, es van comptabilitzar 63.634 assistències repartides durant dos dies i mig d'activitats.

El nivell de satisfacció de les entitats respecte a la seva participació a l'Associa't a la Festa 2018 i respecte al projecte en la seva globalitat és força elevat. La valoració global és de 4,26 punts sobre 5. Aquesta qualificació té encara més valor si considerem que el nombre d'entitats que responen el qüestionari és força gran: 91 sobre les 168 donades d'alta a l'aplicació de la base

de dades de les sol·licituds (que no inclou la totalitat d'entitats participants en les activitats). Això significa una participació en la valoració del 54%.

Totes aquestes dades estan per sobre de les de l'any 2017 i apunten clarament un creixement i una consolidació del projecte, amb un nivell de fidelitat i alhora renovació de les entitats participants que s'ha mantingut força equilibrat d'ençà de l'any 2016.

### **Associa't a la Comunicació**

Aquesta línia d'actuació es va començar a dissenyar el segon semestre del 2016, amb l'objectiu de desenvolupar-la durant el 2017, i és aquest any que es va començar a desplegar, continuant al llarg del 2018.

En el context de l'“Associa't” com a projecte global s'ha valorat positivament donar suport a les entitats en l'àmbit de la comunicació participativa i comunitària, entenent la comunicació com una eina d'enfortiment de les entitats, amb l'objectiu de facilitar relacions, sinergies i xarxes entre elles per potenciar-ne la capacitat de transformació social.

L'activitat “Associa't: viver de comunicació” que va començar el darrer trimestre del 2017 ha continuat el 2018 i ha permès:

- La generació d'eines i metodologies formatives i d'acompanyament a les entitats; a les avaluacions de les participants a les sessions, les eines aportades tenen, en general, una valoració molt positiva.
- L'elaboració de paquets pedagògics de suport a les sessions de l'itinerari formatiu.
- La visibilització del Fitxer d'Entitats durant l'Associa't a la Festa 2018.
- La contribució al manual de metodologia per a casals de barri, on el viver aporta enfocament i continguts de comunicació (en construcció).
- En relació amb el Fitxer d'Entitats, s'han treballat algunes propostes (com la seva integració en la campanya sortint de la HackaCOM de l' #ATuQuèEtVa).

Quant a accions i participants, més concretament, s'han fet:

- Dos itineraris del viver de comunicació amb entitats, de quatre sessions cadascun: 28 entitats (el 57% participen en dues o més sessions); 36 persones (el 56% venen a dues o més sessions).
- La HackaCOM 14/4/2018 a l'Harmonia Sant Andreu: 15 entitats, 16 persones.
- Espai d'aprenentatge sobre el Pla de comunicació amb casals de barri: 16 casals, 17 persones.
- Espai d'aprenentatge amb PPDC 20/6/2018 al Casal de Navas: 12 PPDC, 36 persones (el 55% tècniques i el 45% persones d'entitats).
- Les sessions participatives del procés de preparació de l'Associa't a la Festa, 5/6/2018, 21/6/2018, 3/7/2018 a Torre Jussana: 30 entitats, 40 persones i 7 ràdios comunitàries.
- Els assessoraments a mida per a entitats participants en els itineraris: 1 entitat, 8 persones.

### **1.4. Conveni i seguiment de Torre Jussana**

Aquest any 2018, amb el conveni de gestió recentment signat i la definició de l'espai de seguiment acabada per part del Departament, s'ha continuat acompanyant la posada en marxa de la nova configuració de Torre Jussana, que bàsicament s'ha articulat a través de les comissions de seguiment mensuals, on s'ha incidit en el projecte i la governança del nou espai Torre Jussana.

S'han fet dotze reunions de la comissió de seguiment.

En aquest any, s'ha prioritzat l'acompanyament per part del nostre Departament en l'assoliment del projecte tècnic, sobretot a abordar i aprofundir en les dificultats de canvi de model de gestió de Torre Jussana, el primer any d'activitat.

Aquest acompanyament tècnic s'ha orientat a l'establiment de les bases perquè Torre Jussana esdevingui un equipament on l'associacionisme sigui facilitador de l'acció comunitària a la ciutat de Barcelona.

Des del nostre Departament, s'han facilitat coproduccions amb diferents àrees i serveis de l'Ajuntament, com el Pla de barris, Barcelona Activa, l'IMPD i el SEDAC.

També s'han impulsat accions de Torre Jussana en projectes propis del Servei d'Acció Comunitària: en l'Associa't, en la funció de dinamització i coordinació de l'espai de Ràdios Comunitàries, i en el Programa d'enfortiment d'entitats de gestió ciutadana i comunitària, conjuntament amb l'Ateneu Popular de Nou Barris.

### **1.5 Coordinació o feina conjunta amb àrees i àmbits sobre suport a entitats**

S'ha continuat treballant de manera conjunta amb les diferents àrees de l'Ajuntament (Pla de barris, Barcelona Activa, Direcció d'Innovació, IMPD, etcètera) en la definició dels diferents programes de suport a les entitats de cada àrea o bé de coordinació amb elles per diferents projectes relacionats amb entitats, ja sigui per donar suport, enfortir o treballar sobre l'acció comunitària.

També s'ha ofert assessorament sobre l'àmbit de l'associacionisme i l'acció comunitària, la definició de criteris en els diversos àmbits d'intervenció o els processos (convocatòries, plans d'ocupació, actuacions, projectes, etcètera).

S'ha seguit una línia de continuïtat en la construcció d'espais i processos de treball iniciats i s'ha arribat a consolidar algun d'aquests espais:

- Pla de barris: programa de suport i acompanyament a associacions del territori del Pla de barris. L'empresa municipal Foment de Ciutat, SA, encarregada d'executar deu plans de barri durant el període 2016-2020, té una línia de treball **d'apoderament a les entitats dels barris per enfortir-les i reforçar-ne la xarxa comunitària**, és a dir, suposa un suport i acompanyament per a les entitats dels barris que a través d'un seguiment puguin desenvolupar eines que els permetin una millora en un camp concret. La col·laboració que es va iniciar el 2017 entre Foment de Ciutat, Torre Jussana, el Centre de Serveis a les Associacions i el Departament d'Associacionisme ha continuat aquest 2018 per seguir treballant per a l'enfortiment de quinze entitats com a agents de canvi i transformació.
- Institut Municipal de Persones amb Discapacitat: S'ha treballat en coordinació amb el Departament de Participació, amb la formació a mida del nostre equip en "Eines per a una participació accessible i inclusiva".
- SEDAC: S'han dut a terme accions de formació amb l'objectiu de crear un fons documental amb el material produït pel nostre servei.
- Joventut, PMJ: En l'àmbit de la joventut, l'àrea de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència ha formalitzat un annex al Conveni de l'Ajuntament amb el Consell de la Joventut de Barcelona. La Direcció d'Acció Comunitària ha format part d'aquest conveni específic per subvencionar aquelles activitats adreçades als i les joves en l'àmbit de la participació i l'acció comunitària. S'ha treballat per incorporar al projecte la perspectiva comunitària i iniciar un procés per assumir pràctiques d'acció comunitària en el treball amb joves i territoris.
- Plataforma Decidim: S'ha iniciat un treball conjunt amb el Departament d'Innovació Democràtica per formalitzar un conveni que impulsi la implantació, entre els agents socials de la ciutat sense ànim de lucre, de la plataforma Decidim. A aquest efecte, la Direcció d'Acció Comunitària

facilitarà i acompanyarà les entitats signants del conveni en temes comunicatius referents a l'ús de Decidim, farà difusió del Fitxer General d'Entitats Ciutadanes i col·laborarà en la facilitació, la difusió i la implantació de la plataforma Decidim en el món associatiu i comunitari a través del manteniment d'un repositori de documentació de tot el que s'hagi produït i es produeixi arran de la seva implantació entre la ciutadania organitzada.

- Barcelona Activa: Una de les línies de treball que preveu el Pla d'impuls de l'economia social i solidària és la d'execució d'accions per a l'impuls i l'enfortiment de la innovació socioeconòmica dels districtes de Barcelona. Concretament, l'enfortiment d'iniciatives d'economia social i solidària a través d'accions d'acompanyament i formació que potenciïn la seva sostenibilitat econòmica. En aquesta línia, es va acordar donar suport a entitats que gestionen serveis i equipaments municipals i altres espais i es va treballar en la detecció de necessitats i en la preparació del contracte menor que es va publicar per buscar l'entitat que portés el programa. La durada del programa és fins al juny del 2019.

- Departament de Transversalitat de Gènere: Estudi "Gènere i acció comunitària a Barcelona". Rol de les dones i igualtat a l'acció comunitària. Durant aquest any 2018 s'ha començat l'elaboració, conjuntament amb el Departament de Transversalitat de Gènere, d'un estudi que pretén analitzar la participació de les dones en l'àmbit comunitari, concretament en els plans i processos de desenvolupament comunitari. L'objectiu principal se centra a determinar fins a quin punt les accions comunitàries fomenten la igualtat de gènere, analitzant la presència de les dones en termes quantitius però també qualitatius.

- Suport a la Plataforma de Gestió Ciutadana: Durant l'any 2018, s'ha continuat donant suport a les reunions que el comissionat de Democràcia Activa i la regidora de Participació tenen amb la Plataforma de Gestió Comunitària, treballant les demandes de la plataforma en tres grans línies:

1. Modificació de les bases de gestió cívica amb la modificació del que s'ha redactat sobre codi ètic, fent-lo extensiu a d'altres codis ètics, no tant sols al de les associacions. Possibilitat que l'entitat tingui la seu social a l'equipament durant el període de vigència del conveni, adequació a la normativa de prevenció i seguretat i obligació de recollida d'indicadors que permetin avaluar l'impacte del servei.

2. Comunicació: facilitar la visibilització de les entitats gestores d'equipaments en la retolació de l'equipament. S'han fet dues trobades per desbloquejar els temes de comunicació amb Direcció de Comunicació i amb Paisatge Urbà. Hi ha una proposta per fer compatible l'aparició de l'entitat gestora de l'equipament en la B d'identificació del servei

3. Construir una proposta de fons de contingència: S'han dut a terme tres sessions de treball amb la comissió motor amb els representants de la plataforma i l'entitat contractada per fer la proposta. En aquest moment, la proposta està en fase d'estudi per part de la plataforma.

## **Línia 2: Observatori de la realitat comunitària i associativa**

**Objectiu:** Organitzar i impulsar l'estratègia de generació i difusió de coneixement a l'entorn de la realitat comunitària i associativa, així com de les polítiques, projectes i propostes d'intervenció.

### **2.1. Fitxer d'entitats i mapa d'accions comunitàries**

Al llarg del 2018 s'ha continuat treballant en el disseny de la nova aplicació del Fitxer General d'Entitats Ciutadanes (FGEC). S'ha treballat de manera col·laborativa amb diferents tècnics i tècniques de les àrees, districtes i Torre Jussana en les funcionalitats que tindrà l'eina digital, tant per al món associatiu com per al personal municipal.

S'ha continuat treballant amb l'IMI la part tècnica de l'eina i també s'ha continuat amb les tasques d'actualització de dades.

S'ha continuat treballant amb el Mapa d'Entitats, eina associada al FGEC, per tenir a l'abast les dades objecte d'estudi del món associatiu. Aquesta tasca s'ha obtingut a través de l'alimentació



continua de dades per part del nostre equip, amb la col·laboració d'altres àrees de l'Ajuntament. Per donar a conèixer l'aplicació digital, es continua amb la utilització del dispositiu mòbil del mapa interactiu, que des de l'equip tècnic de Torre Jussana dinamitzen en la seva agenda associativa de la ciutat.

Amb el mateix objectiu d'aprofundir en el coneixement de la realitat associativa de la ciutat, s'ha iniciat un primer estudi de l'explotació de dades del FGEC; amb les dades resultants, s'elaborarà un informe que es publicarà el 2019.

## **2.2. Estudi i coneixement de la realitat comunitària i associativa de la ciutat**

- Inici del procés d'avaluació de nou casals de barri.
- Estudi-explotació del FGEC

## **2.3. Formació i jornades**

### **• Energies comunitàries:**

Durant el 2018 s'ha donat una nova orientació a les Energies Comunitàries, projecte innovador iniciat el novembre del 2016 que busca conèixer, reconèixer i connectar les energies comunitàries de la ciutat; la nova orientació posa l'atenció en el treball a un barri de la ciutat. Un barri que interpel·la la ciutat.

Del 28 de maig al 3 de juny, el barri de la Verneda i la Pau va ser el barri d'acollida de les Energies Comunitàries 2018 que tenien, entre d'altres, els objectius següents:

**Connectar** amb agents del territori que fan acció comunitària, en tenen encàrrec o interès per convidar-los a participar-hi o implicar-se en accions concretes.

**Dur a terme** accions que siguin d'interès per als projectes d'acció comunitària del territori. De les **onze** activitats del programa d'energies comunitàries, nou han estat dissenyades i coproduïdes amb agents del territori. S'ha comptat amb dinou coproductores del barri de la Verneda.

**Generar vincles** i aliances entre projectes comunitaris del territori i projectes comunitaris de la ciutat o d'altres territoris per al seu enfortiment.

**Crear documents i eines de sistematització** i difusió del procés d'inconnexió amb el territori per poder avaluar-lo.

Els documents generats per a l'avaluació han estat els qüestionaris per avaluar cada una de les activitats, dues sessions d'avaluació amb els coproductors de la trobada, una sessió d'avaluació amb els principals agents implicats de l'Administració i la valoració conjunta entre DSAC i l'equip d'Energies Comunitàries. La valoració mitjana de les activitats ha estat de 4 sobre 5. Les activitats que han estat més ben valorades han estat la trobada de dones cosidores, "Vecina baja tu silla" i seguretat humana.

Treball previ al territori: S'han fet 152 accions, 64 de les quals han estat al barri (el 50%), i s'ha contactat amb 57 entitats (23 del barri i 34 de fora del barri).

Nombre d'entitats contactades: 23

Nombre de serveis públics contactats: 15

Nombre de professionals de l'Administració: 21

Després d'haver estat treballant al territori al llarg de l'any amb el suport de la Cooperativa Et-cèteres, la setmana de les energies comunitàries es va treballar amb la voluntat de visibilitzar el



moviment comunitari del territori, i també d'abordar aspectes com l'espai públic i el gènere i la seguretat humana i la convivència.

#### **Altres espais de formació:**

- Assessorament i formació de Torre Jussana.
- Sessions informatives de la convocatòria de subvencions.
- Sessions de formació als equips de policia de barri.
- Sessions d'informació sobre la tramitació amb certificat digital, amb la gerència.

#### **2.4. Fons documental, publicacions**

No hem deixat de generar documents metodològics pensats per orientar l'acció sobre el terreny i que romanen penjats al web del servei (AC en medi obert, orientacions metodològiques per a equipaments de proximitat, indicadors d'avaluació i seguiment, anàlisis de xarxes socials, construcció d'un sistema comunitari de polítiques socials, i d'altres).

Cal destacar, així mateix, la continuïtat del fons documental de Torre Jussana i de la proposta de futur sobre la construcció d'un projecte integrat i coordinat amb el SEDAC.

#### **2.5. Plans directors:**

Des del SAC s'ha ofert la possibilitat a tots els districtes de poder dur a terme un pla director en aquells barris que veiessin la possibilitat de fer una anàlisi en clau comunitària, identificant potencialitats i noves línies d'intervenció comunitària.

Hi ha un triple objectiu en la realització d'aquests plans directors:

- Elaboració d'un diagnòstic de l'acció comunitària al territori.  
(Mapa d'agents, recursos, accions i visions del barri)
- Definició d'un pla d'acció de desenvolupament de l'estratègia comunitària.  
(Línies de treball, projectes i accions per dur a terme en un futur)
- Definició d'una proposta organitzativa de treball de l'estratègia comunitària.  
(Arquitectura: sistema comunitari de polítiques socials i participació ciutadana)

Els districtes d'Horta-Guinardó, Nou Barris i Sant Andreu han aprofitat aquesta oportunitat i s'han portat a terme tres plans directors als barris de:

- Vilapicina i la Torre Llobeta,
- el Guinardó, i
- el Congrés i els Indians.

S'han fet reunions de seguiment amb cadascun dels districtes durant el procés d'immersió en els barris i s'han començat a treballar amb cada districte les possibilitats de desenvolupar línies de treball comunitari en aquests barris, fins i tot de poder fer alguna intervenció conjunta, atès que són barris que fan frontera l'un amb l'altre.

#### **Comunicació web d'acció comunitària**

L'abril del 2018 es va posar en funcionament el web d'Acció Comunitària. Fins al final de l'any s'hi han fet 3.520 visites, amb un total de 6.571 pàgines visitades.

El web d'Acció Comunitària vol ser l'espai per mostrar els projectes, les línies estratègiques de treball, la informació i els recursos, i els documents estratègics i metodològics que es produeixen tant des dels serveis públics com des de les entitats i grups de la ciutat.

El repte de futur és convertir el web i les xarxes socials associades en el portal d'experiències i recursos conceptuais i metodològics de l'acció comunitària.

### **Línia 3: Els equipaments de proximitat com a motors de l'acció comunitària**

**Objectiu:** Definir la metodologia i l'estratègia per fer dels equipaments de proximitat espais de vertebració de la comunitat i de reforç de projectes associatius. Constituir i alimentar la Xarxa de Casals de Barri, i donar suport tècnic i metodològic específicament als casals de barri.

#### **3.1. Xarxa de Casals de Barri:**

Dinamitzar i impulsar la Xarxa de Casals de Barri amb les tècniques referents dels districtes i les gestores dels casals. S'han dut a terme dues reunions preparatòries amb els districtes per coordinar les sessions amb els 35 casals. Durant l'any 2018 s'han incorporat tres nous casals a la xarxa: Torre de la Sagrera, Trinitat Nova i Verdun.

#### **3.2. Indicadors:**

Durant el 2018 s'ha continuat el procés de recollida i validació de la proposta d'indicadors que tenen com a objectiu avaluar el compliment de la missió dels casals de barri, i s'ha posat atenció a tres grans àmbits: L'escolta, l'accessibilitat i l'autonomia.

Es va fer la recollida de les dades dels dos primers trimestres. El mes de juliol es va fer una sessió amb tots els casals per valorar el procés i es va arribar a l'acord de modificar els aspectes següents:

- Recollir trimestralment tots els indicadors.
- Incloure informació i criteris en cada un dels indicadors.

S'ha passat la proposta de modificacions a la Comissió de Treball, que estava formada per tres gestores: l'Ateneu L'Harmonia, la Font d'en Fargues i Ton i Guida, i tres tècniques referents dels casals dels districtes de Sant Martí, Sant Andreu i Gràcia amb el suport del Departament de Recerca i Planificació de la Gerència de Drets Socials.

Per complementar el procés de treball dels indicadors s'ha demanat una revisió externa dels indicadors amb l'objectiu de millorar l'instrument.

#### **3.3. Eines per analitzar la dimensió comunitària dels equipaments. Seguiment de l'anàlisi de casos**

La feina iniciada amb l'anàlisi de casos ha continuat amb la realització de les presentacions individualitzades i el suport individualitzat en set dels nou equipaments que van participar en el procés. A les sessions de retorn es convocaven des dels equipaments: persones o entitats implicades i tècniques referents dels districtes.

Els casals que van participar en les sessions de retorn són: Putxet, Congrés-Indians, Folch i Torres, Font d'en Fargues, Ateneu L'Harmonia, Bac de Roda i la Vinya. L'assistència a les sessions són per part de la gestora del casal, la tècnica de barri i, en alguns casos, entitats gestores.

El retorn a la Vila Olímpica no ha estat possible: l'equipament no rep bé l'informe i s'acorda que es treballarà primer internament amb el districte; no s'ha concretat cap sessió per poder fer aquest retorn.

A La Cosa Nostra tampoc no es pot fer el retorn. El motiu principal és la dificultat d'agendes dels tècnics gestors del casal.

S'ha ofert un acompanyament per treballar aspectes concrets que sorgien de l'anàlisi. Aquesta proposta s'ha recollit per part de Bac de Roda i Font d'en Fargues. A Font d'en Fargues el procés iniciat és d'acompanyament a les entitats gestores per repensar les comissions de treball i incrementar la participació en la presa de decisions i l'obertura a noves entitats i grups del territori.

### **3.3.1 Eina d'autoreflexió de la dimensió comunitària**

Fruit de l'informe de l'anàlisi de casos, s'ha treballat en la creació d'una eina d'autoanàlisi per a tota la resta de casals de la ciutat i també per als equipaments de proximitat.

El procés de creació de l'eina ha comptat amb la col·laboració i les aportacions de dues comissions de treball que han constatat de dues sessions de treball cadascuna, contrastades entre elles:

- Referents de casals de barri, gestors i tècnics i tècniques de districte. S'ha treballat el desenvolupament de l'eina en una comissió formada pels casals de barri del Putxet i la Prosperitat i, posteriorment, s'ha fet una sessió de contrast amb la xarxa de casals de barri.
- Referents d'altres equipaments de proximitat: centres cívics, biblioteques, equipaments esportius, equipaments educatius, espais de gent gran, etc. A la taula d'equipaments de proximitat s'ha compartit l'eina treballada amb els casals de barri i s'han realitzat dues sessions de treball per incorporar les visions i necessitats dels diferents equipaments.

A la taula es proposa fer una prova pilot per validar-ne l'ús com a element de treball per a la reflexió del paper comunitari dels equipaments de proximitat en línia amb les altres experiències que s'estan treballant: indicadors, balanç comunitari, etc.

El mes de juliol es fa una prova pilot amb una sessió de treball amb els equipaments de proximitat de la Marina: casals de barri, biblioteca, centres cívics, espais de gent gran, casals de joves, etcètera. Es valora positivament aquest procés i s'apunta la necessitat de millorar l'eina, ja que cal reflexionar sobre els elements de context i la intencionalitat que l'eina dona, i és necessari conceptualitzar-la i simplificar-la.

### **3.4. Assessorament i suport als districtes en temes relacionats amb la definició del projecte i la gestió dels casals:**

El Servei d'Equipaments de Proximitat ha participat i col·laborat amb les comissions de seguiment dels convenis i els processos de concurrència pública dels casals següents: Casal de Barri Besòs i Casal de Joves del Clot-Camp de l'Arpa del Clot. Tanmateix, s'ha col·laborat en el procés per a l'adjudicació directa del casal de barri Ateneu L'Harmonia a través de la participació en l'assemblea de barri.

L'equip de tècnics que es va crear per donar suport en el disseny dels projectes dels casals de barri a sol·licitud dels districtes ha continuat treballant amb l'ampliació de l'acompanyament a diferents casals de barri:

- Al Casal de Barri de Torre de la Sagrera, s'inicia un procés de suport a l'entitat gestora del nou equipament a demanda del districte.
- Suport a l'elaboració del projecte del Casal de Barri de la Pau, amb la incorporació de l'espai compartit amb l'associació de veïns i altres entitats ubicades a la segona planta del Piramidón.
- A Can Portabella s'inicia un procés de reforçament del projecte de l'equipament amb l'entitat gestora a demanda del districte.
- Als locals del carrer de la Química, al barri de la Marina, s'ha donat suport per obrir un procés participatiu a fi que les entitats defineixin el pla d'usos del nou equipament.
- A El Poblet, ateneu de la Sagrada Família, s'està fent l'acompanyament en la formulació del projecte de l'equipament amb mirada comunitària i la governança per a la gestió del nou equipament que s'ha previst per a la darrereria del 2019.

S'han fet sessions prèvies de treball amb els equips del districte per definir l'abast de cadascun dels projectes, el seguiment del procés i el tancament de l'informe. És important treballar la dimensió comunitària del projecte abans de l'obertura de l'equipament i darrerament des dels districtes es fa la demanda prèviament.

### **3.5. Metodologia:**

Des de la Xarxa d'Equipaments de Proximitat s'ha estat promovent la creació d'una metodologia que permeti facilitar una perspectiva comunitària als equipaments de proximitat.

Aquest procés es va iniciar l'any 2016 i durant l'any 2017 va acabar la diagnosi dels casals de barri de Can Travi, l'Espai Antoni Miró Peris, Besòs i el Centre Cívic de Zona Nord i dels casals de Torre Baró i Vallbona que participen en la prova pilot. Fruit de la diagnosi, s'ha concretat un pla d'acció per cada equipament, i durant el 2018 se'ls ha facilitat suport per poder dur a terme aquestes accions.

El 2018 també s'han dut a terme unes sessions formatives pels equips gestors dels equipaments que participen en el pilot i altres equipaments de proximitat de la ciutat. Les formacions han girat al voltant de tres mòduls: relacions, poder i conflicte; models de governança i gestió dels casals de barri; xarxa i connexió entre equipaments de proximitat.

Aquesta guia disposarà d'un recull de fitxes amb recomanacions i recursos per treballar al voltant dels tres mòduls de formació establerts.

### **3.6. Taula d'equipaments de proximitat:**

La finalitat ha estat construir un espai de treball amb persones referents de diverses tipologies d'equipaments amb l'objectiu de crear un marc de treball comú del paper dels equipaments de proximitat com a motors de projectes i articulació comunitària.

S'han fet dues sessions de treball amb les i els diferents referents tècnics que componen la taula, biblioteques, d'infància, d'esports, de gent gran, de centres cívics i representants de districtes.

Des del Servei d'Acció Comunitària s'ha participat en les taules d'indicadors de cultura aportant la mirada comunitària i compartint els indicadors treballats a la xarxa de casals de barri.

Les properes Energies Comunitàries del 2019 posaran la mirada en els equipaments de proximitat en la lluita contra l'exclusió social.

### **3.7. Cuines amb projecte comunitari:**

S'ha treballat, conjuntament amb Barcelona Activa, sobre la definició d'un model comunitari de l'espai de la cuina en els equipaments de proximitat que inclogui la perspectiva de la sobirania alimentària. Per això s'ha iniciat l'elaboració d'un document que recull aquest model i sintetitza els equipaments de la ciutat que disposen d'espai de cuina, el qual acabarà el 2019.

A més, s'ha participat en la jornada internacional "(Re)pensant l'alimentació des d'una perspectiva global i no reduccionista de les necessitats" el 25 d'octubre, i de la informació extreta de la Xarxa pel Dret a una Alimentació Adequada de l'Acord Ciutadà de Barcelona.

D'aquestes experiències en van sortir sinergies i coneixements que faciliten la reflexió a l'entorn de l'espai de la cuina com a comunitari.

Aquesta feina permetrà la implementació d'una prova pilot de cuina comunitària al llarg del 2019 en alguns dels equipaments públics de la ciutat.

### **3.8. Formació:**

S'han fet vuit sessions de formació:

- Sis sessions de formació de metodologia comunitària adreçades a equips gestors dels casals de barri i a d'altres equipaments de proximitat. Cada sessió de formació ha tingut una durada de quatre hores, i els continguts estaven organitzats en tres mòduls: relacions, poder i conflicte; models de governança i gestió dels casals de barri; i xarxa i connexió entre equipaments de proximitat. A les sessions s'ha treballat el marc conceptual de la temàtica, visites d'experiències, dinàmiques i recursos per incorporar la perspectiva comunitària.
- Una sessió sobre comunicació per facilitar eines als equips gestors dels casals de barri sobre com elaborar un pla de comunicació. Aquesta sessió es va orientar a comprendre les claus bàsiques i la importància de treballar l'estratègia i la planificació de la comunicació de manera integral. A conseqüència d'aquesta formació, es va oferir la possibilitat de rebre un assessorament individual, i el casal de barri Bac de Roda el va sol·licitar.
- Una sessió sobre anàlisi de xarxes en els equipaments de proximitat adreçada a equips gestors dels equipaments de proximitat i a tècniques referents dels equipaments dels districtes. A la sessió es va fer un taller de formació i reflexió sobre anàlisi de xarxes en intervenció comunitària, i posteriorment es va elaborar un document amb orientacions pràctiques i reptes de la incorporació de l'anàlisi de xarxes com a instrument per al treball comunitari d'equipaments de proximitat de Barcelona.

### **3.9. Comunicació:**

- Web dels casals de barri:

L'abril del 2017 es posa en marxa el web Casals de Barri amb l'objectiu de centralitzar tota la informació pròpia dels casals de barri de Barcelona i de dinamitzar les activitats que s'hi desenvolupen. Durant l'any 2018, el web ha tingut un volum de 9.687 visites, que han augmentat progressivament des que es va posar en marxa.

L'any 2018 s'ha treballat la incorporació dels nous casals de barri i una nova orientació dels continguts del web, donant més èmfasi als projectes que desenvolupen els casals. A demanda de la xarxa de casals de barri s'ha treballat en dues sessions de treball la creació d'un banc de recursos que permeti compartir i establir sinergies entre aquests.

- Webs individuals dels casals:

Amb l'objectiu de treballar des de la visió de l'acció comunitària i la creació de xarxa amb els equipaments municipals i d'altres titularitats, s'ha treballat perquè els casals de barri puguin estar dotats de totes les eines, i així es puguin donar a conèixer com a equipament a tota la ciutadania i informar de les seves activitats, la seva vida comunitària, i com la ciutadania pot participar en la vida del casal.

A petició dels mateixos casals, s'ha continuat donant suport a la creació dels webs propis d'aquells casals que així ens ho han demanat. Els primers casals que han rebut el web han estat: Espai 210, Congrés-Indians, La Pau, Trinitat Nova, Poblenou, Can Rector, La Vinya, Torre Baró i Diagonal Mar. Tanmateix, a aquests casals se'ls ha facilitat una formació en Drupal i en WordPress per conèixer les eines per poder actualitzar els webs. També s'ha acompanyat en aquest procés els casals mitjançant assessoraments individuals per gestionar els continguts dels webs.

S'ha creat un model de pàgina feta a mida perquè s'adapti a la normativa municipal, i durant el 2019 resta pendent la creació dels webs per a set casals de barri més.

### **3.10. Pla d'accessibilitat tecnològica dels casals de barri:**

El 2017 es va elaborar una diagnosi tecnològica de tots els casals de barri amb l'assessorament de l'IMI, amb l'objectiu de dotar tots els casals de barri de servei de wifi per a la ciutadania i la gestió pròpia del casal. L'estudi s'ha conclòs amb una diagnosi de l'estat de tots els casals i unes recomanacions tecnològiques.

L'any 2018 s'ha iniciat una prova pilot per a la instal·lació d'internet a cinc casals de barri: La Vinya, Can Travi, Can Portabella, Bac de Roda i La Cosa Nostra. L'any 2019 està previst garantir l'accessibilitat a la resta de casals de barri, i per fer-ho es tindran presents les conclusions extremes de la prova pilot.

### **Línia 4: Construcció d'un sistema comunitari de polítiques socials als barris:**

**Objectiu:** Acompanyar, facilitar i liderar quan calgui, promoure l'activació dels equips, els equipaments i els dispositius de la política social als barris (escola, centre de salut i centre de serveis socials, principalment) com a constructors de comunitat. Aportar estratègia i coneixement i dissenyar projectes amb els equips de professionals d'aquests equipaments. Acompanyar i facilitar la participació d'aquests equipaments en els processos comunitaris que es produeixin als barris.

#### **4.1. Projectes amb els serveis de la política social als barris:**

S'han desenvolupat projectes pilot de suports als serveis de la política social, en els àmbits de salut i serveis socials. Cal destacar el suport al projecte de prescripció social comunitària al CAP La Verneda del districte de Sant Martí, i la posada en marxa de Xarxa d'Infància i Famílies (XAPO) a Ciutat Meridiana del districte de Nou Barris. S'han fet sessions de treball per elaborar conjuntament una proposta sobre acció comunitària amb els serveis de la política social.

#### **4.2. Projectes transversals amb àrees (especialment amb l'Àrea de Drets Socials):**

Realització de sessions de treball amb les diverses àrees de la política social per elaborar conjuntament una proposta sobre acció comunitària:

Amb l'IMSS, el SAC forma part de la Comissió Tècnica que s'ha constituït per fer el seguiment de la línia comunitàriament, per l'impuls de la perspectiva comunitària dels centres de serveis socials, del projecte Impulsem. S'han fet quatre sessions de la comissió durant aquest any per participar del disseny de la formació per a tots els CSS de la ciutat i el seguiment dels primers centres que ho han iniciat.

D'altra banda, des del SAC i conjuntament amb l'IMSS es valoren les noves demandes de projectes i intervencions comunitàries que provenen dels centres de serveis socials i es canalitza el suport cap a l'àrea o servei pertinent.

Per part de l'IMEB, hi ha una coordinació periòdica per teixir sinergies i complementarietats dels programes que desenvolupen amb una mirada comunitària. Es treballa a escala territorial i en funció dels projectes específics.

Pel que fa al Consorci d'Educació, s'han fet dues sessions amb l'equip de coordinadors territorials de districtes per compartir la visió i l'estratègia comunitària des dels serveis públics.

Pel que fa a salut, es manté una coordinació periòdica amb l'Institut Català de la Salut (ICS) i l'Agència de Salut Pública de Barcelona. Amb aquesta darrera, es treballa conjuntament als barris en què ens trobem en el marc dels plans i processos comunitaris.

#### **4.3. Col·laboració i suport al Pla de barris, pel que fa a la construcció del SCPS:**

S'ha coproduït amb Foment de Ciutat l'estratègia d'acció comunitària dels plans de barri.



S'ha donat suport en el disseny i la posada en marxa d'un Equip d'Organitzadores Comunitàries. Aquest equip té la funció d'impulsar l'estratègia comunitària als barris a partir de la participació de tots els agents del territori i donant resposta a les necessitats detectades. Un dels objectius principals és donar resposta a les necessitats de la població a través del disseny d'un projecte comunitari, per arribar a aquella que no està organitzada i treballar amb la població atesa en els serveis de la política social, com seria l'escola, el centre de salut i els serveis socials.

Proposta treballada conjuntament amb el Pla de barris i els districtes implicats. S'ha iniciat l'experiència als barris de la Trinitat Nova, la Trinitat Vella, Baró de Viver / el Bon Pastor.

#### 4.4. Continuïtat d'un grup de treball amb representants dels diferents sistemes de la política social:

Serveis socials	IMSS
Salut	ICS i Agència de Salut Pública
Educació	Consorti i l'IMEB
Ocupació	Barcelona Activa
Pla de barris	Territoris

Durant l'any 2019, s'han fet les quatre últimes sessions del grup, que es va crear per tenir un primer document amb una primera definició del concepte de Sistema Comunitari de Polítiques Socials. S'han dut a terme també sessions d'anàlisi i contrast amb les respectives organitzacions i amb experiències concretes als barris de Sants, la Verneda i el Poble-sec.

Confecció del primer document marc *Cap a un sistema comunitari de polítiques socials: Elements conceptuals, de diagnòstic i propostes d'acció*, publicat al web del Servei.

#### 4.5. Encàrrec *Estudi sobre serveis públics, motors de l'acció comunitària*

A partir del primer document marc sobre el sistema comunitari de polítiques socials, des de la Direcció d'Acció Comunitària s'encarrega un estudi per identificar quins són els elements comuns de quatre experiències significatives des del marc de l'educació, la salut, els serveis socials i els equipaments de proximitat impulsades per l'Administració. L'objectiu és aportar eines per millorar l'acció comunitària des dels serveis de la política social.

Durant l'últim trimestre de l'any, s'ha desenvolupat la fase de treball de camp i recollida de la informació.

#### 4.6 Desplegament de la política d'acció comunitària del B-Mincome:

El Servei d'Acció Comunitària té la responsabilitat de desplegar la Política 4 del projecte B-Mincome amb les famílies a les quals se'ls ha assignat aquesta política de participació i acció comunitària.

Se'ns ha dotat d'un equip de quatre educadores socials per treballar amb els grups que s'han constituït a cadascun dels barris. A continuació, hi ha la taula amb el nombre de participants. L'objectiu d'aquesta política és que participin en activitats comunitàries i que vehiculin les seves necessitats i demandes a través de projectes d'interès comú. L'objectiu és contribuir a augmentar les seves capacitats i habilitats i apoderar les famílies perquè desenvolupin les seves pròpies estratègies contra la pobresa.



Taula. Distribució per barris de les 270 llars assignades a la Política 4

Districtes	Barri	Llars	
Nou Barris	50 - Les Roquetes	30	
	53 - La Trinitat Nova	24	
	54 - Torre Baró	23	113 (44%)
	55 - Ciutat Meridiana	31	
	56 - Vallbona	5	
Sant Andreu	57 - La Trinitat Vella	25	
	58 - Baró de Viver	12	56 (21%)
	59 - El Bon Pastor	19	
Sant Martí	70 - El Besòs i el Maresme	76	
	73 - La Verneda i la Pau	19	95 (35%)

La metodologia de treball:

Desplegament que consta de diverses fases; durant l'any 2018 se n'han dut a terme les tres primeres: la d'acollida, la d'identificació d'interessos que poguessin ser compartits i la fase de disseny i desenvolupament de tasques/comissions.

En cadascun d'aquests barris s'ha constituït un grup de persones que, voluntàriament, han participat d'aquesta política; es reuneixen setmanalment i se'ls ha acompanyat en la creació de vincles entre elles, en la vinculació al seu entorn més proper i en la detecció de necessitats comunes, trobant una resposta col·lectiva a aquesta necessitat amb el disseny i desplegament d'un projecte per fomentar l'autoorganització.

### Línia 5: Accions comunitàries als barris i relacions amb els districtes

**Objectiu:** Donar suport als districtes (tècniques de proximitat de les DSPiT) en la tasca de promoció d'accions comunitàries singulars als barris, d'acord amb l'estratègia d'enfortiment comunitari des dels equipaments de proximitat, les entitats i els serveis. El focus de l'acció es concentra en les zones sense estratègies d'intervenció integral ni PDC.

#### 5.1. Suport a tècnics i tècniques de barri

Durant l'any 2018 s'ha posat en marxa el projecte ACcent. Aquest pretén ser un espai tècnic de treball conjunt entre les tècniques i els tècnics de proximitat dels districtes i de la Direcció de Serveis d'Acció Comunitària per a la construcció de la perspectiva comunitària en el treball als barris. S'ha treballat per crear un projecte estable de referència en què es generin recursos, guies i processos de treball de construcció conjunta.

Per crear aquest espai s'ha constituït un grup motor format per tècniques de diferents districtes —Horta-Guinardó, Ciutat Vella i Sarrià - Sant Gervasi—, i per tècniques de la Direcció de Serveis d'Acció Comunitària. S'han fet quatre trobades del grup motor per preparar les sessions plenàries amb la resta de tècniques dels districtes.

El 2018, s'han fet quatre sessions plenàries, la primera de les quals va començar el mes de març, i se celebren en un període bimensual aproximadament. Aquestes sessions s'han dut a terme en diferents equipaments de proximitat al voltant dels temes següents:

- Reflexió al voltant de l'administració relacional.
- Presentació de la recerca "Acció comunitària en medi obert. Estudi de casos".
- Presentació de l'estudi "Casals de barri de Barcelona: estudis de cas i anàlisi en clau comunitària".
- Presentació del projecte B-Mincome comunitari.

## **5.2 Mirada de barri**

Enguany s'ha creat un grup de treball transversal a la DSAC, "Mirada de barri", el qual reflexiona entorn del repte metodològic que representa actuar conjuntament al territori entre els diversos equips que componen la DSAC, buscant solucions òptimes que permetin oferir un millor servei a les tècniques de barri i als territoris, fent més eficient la feina desenvolupada.

S'han dut a terme un total de tres sessions de treball durant el 2018.

## **5.3. Seguiment d'experiències comunitàries singulars**

Al llarg del 2018 s'hi ha donat suport en diferents formats i hem fet seguiment i reforç d'onze processos o accions comunitàries a diversos barris de Barcelona. S'ha revisat i sistematitzat el conjunt d'accions comunitàries de barris, i també s'ha valorat, conjuntament amb els districtes, l'inici d'accions noves que es considerin.

En concret, s'ha donat suport en accions comunitàries als barris de la Marina, el Coll, la Vila de Gràcia, les Planes, el Gòtic, el Raval, l'Esquerra de l'Eixample, el Casc Antic, Sarrià, Zona Nord i la Sagrera, el Turó de la Peira i Can Peguera.

A l'Esquerra de l'Eixample s'ha donat suport i assessorament acompanyant la taula de salut en el seu procés de construcció d'una jornada de treball compartida, mitjançant l'assistència, el 26 d'octubre, a un grup de treball de salut i aïllament del territori. Al Casc Antic, després d'haver fet reunions i coordinacions amb tècniques referents dels serveis del Casc Antic, el mes de novembre es va dinamitzar una trobada comunitària dels equipaments, entitats i serveis del territori per tal de facilitar la consolidació i l'estructuració d'un espai comunitari al barri.

En resposta a un encàrrec del districte de Nou Barris, s'ha fet una diagnosi sobre la situació en l'àmbit comunitari i la valoració de possibles escenaris de futur al barri del Turó de la Peira i Can Peguera que donin peu a treballar conjuntament estratègies d'intervenció comunitària amb la incorporació de nous agents.

S'ha treballat conjuntament amb el districte de Nou Barris el desplegament de l'estratègia comunitària de Zona Nord. S'han fet tres reunions amb els referents de districte i del Pla de barris.

## **5.4. Plans i processos de desenvolupament comunitari (PPDC):**

Durant aquest any s'ha fet un procés de revisió de la convocatòria dels PPDC tal com s'havia fet fins ara. S'ha fet un nou model de convocatòria de subvenció de plans i processos de desenvolupament comunitari biennal, amb l'objectiu de reforçar els PPDC existents, però també per donar cabuda a altres processos comunitaris que es desenvolupen en altres barris de la ciutat. Se'n van presentar 26 i es van aprovar 13 PPDC, distribuïts en tota la ciutat.

Un dels plans comunitaris, el del Poble-sec, ha canviat d'entitat gestora el mes de juny, perquè l'entitat gestora nova va obtenir una millor valoració. Així doncs, la nova entitat ha rebut la part proporcional de la subvenció atorgada de juny a juliol i l'antiga de gener a maig.

S'ha consolidat la feina de coordinació amb els districtes amb l'objectiu d'arribar a una convocatòria conjunta aquest any.

### Suport i seguiment dels PPDC:

Seguiment tècnic: s'han fet reunions bimensuals de seguiment amb tots els plans, a través de les comissions i els grups motors de cada pla. També s'ha facilitat un suport tècnic en el disseny i canvis de l'estratègia comunitària als barris enfortint el projecte existent. S'han fet un total de 90 reunions de seguiment i 30 accions de suport tècnic estratègic.

S'ha dut a terme amb tres districtes (Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Martí) el disseny i la planificació de la millora de l'estratègia comunitària del plans i processos comunitaris dels seus barris corresponents. S'ha treballat coordinadament amb les direccions de serveis a les persones i els tècnics de barri corresponents.

D'altra banda, a partir de la identificació de les necessitats de cada pla, s'han pogut portar a terme suports tècnics concrets i reforços específics segons les necessitats (revisió de taules de treball, projectes).

Reforç pressupostari: S'han reforçat pressupostàriament alguns PPDC de la ciutat i s'han portat a terme accions de suport concretes amb l'aportació econòmica corresponent.

#### Xarxa de Plans i Processos de Desenvolupament Comunitaris (PPDC):

S'ha continuat la construcció d'una xarxa de PPDC, amb l'objectiu de potenciar la interrelació entre tots ells, enfortir-los, potenciar projectes comuns i socialitzar i compartir metodologies, recursos, dificultats i reptes en funció de les necessitats dels PPDC.

Per continuar aquest treball en xarxa, s'han creat espais de treball amb entitats gestores i amb tècniques comunitàries: espais de formació i d'intercanvi d'experiències.

S'ha organitzat una activitat conjunta amb joves i tècniques de plans comunitaris diferents dintre del marc de l'"Associa't a la Festa" de la festa de la Mercè.

Nombre i tipologia de sessions dutes a terme		
Actors	Tipologia	Nombre sessions
Entitats gestores	Sessions informatives	2
	Sessions de treball/intercanvi	4
Tècniques i grup de joves	Sessions de treball/intercanvi	6
Sessions conjuntes: Entitats gestores / tècniques comunitàries	Participació en jornades i debats	2

S'ha començat a fer entrevistes als diferents PPDC per donar difusió al web d'acció comunitària de les activitats que duen a terme.

S'ha iniciat el treball per a l'elaboració dels indicadors d'avaluació per als PPDC: S'ha constituït un grup motor, amb entitats gestores i tècnics i tècniques comunitàries, i s'ha fet una primera sessió amb una persona experta per començar a treballar aquest tema.

S'ha iniciat una col·laboració amb el CIRD per fer un estudi sobre la perspectiva de gènere als PPDC: s'han fet onze entrevistes amb tècniques comunitàries, membres de les entitats gestores i agents de serveis, un grup de discussió amb veïnes que participen en les activitats dels PPDC per donar contingut a l'estudi. També s'han dut a terme tres observacions d'espais de treball diferent.

## Reptes per al 2019

La idea central dels reptes del 2019 continua sent *consolidar*. Tot i que s'ha fet molta feina en desenvolupament, som un servei encara en construcció, i els canvis fets i els projectes endegats necessiten temps per mostrar l'impacte positiu que confiem aconseguir.

- Impulsar (i acompanyar) el paper dels equipaments de proximitat en la inclusió i l'acollida de la societat diversa i la no organitzada.

- Consolidar les eines d'(auto)reflexió i indicadors de la perspectiva comunitària dels equipaments de proximitat.
- Iniciar el procés d'ideació de nous prototips d'equipaments comunitaris amb capacitat per atendre les noves realitats socials i comunitàries de la ciutat.
- Consolidar la construcció de xarxes i l'enfortiment de les entitats, fent de la marca "Associa't" un paraigua per a projectes de suport i promoció de l'associacionisme.
- Acabar la construcció de l'aplicació informàtica del FGEC i el posterior desenvolupament de l'eina, i també l'oportunitat de generar coneixement mitjançant la publicació de petits estudis a partir de les dades recollides al fitxer i al mapa.
- Continuar donant suport a les diferents demandes i oportunitats de treball conjunt al voltant del món associatiu i comunitari amb les diferents àrees o sectors de l'Ajuntament.
- Consolidar l'equip d'Organitzadores Comunitàries.
- Consolidar la xarxa de PPDC.

# Direcció de Serveis de Democràcia Activa i Descentralització

Els principis fonamentals de la Direcció de Democràcia Activa i Descentralització són produir i facilitar processos, canals i eines per fomentar el paper actiu de tota la ciutadania i el desplegament efectiu de la participació al conjunt del territori. La intenció és construir espais de relació entre institucions i ciutadania posant la iniciativa ciutadana, els mecanismes de decisió directa, l'enfortiment comunitari i els processos de deliberació col·lectiva com a elements centrals. Entre altres, l'objectiu és privilegiar la veu i acció de les persones que menys poder tenen, reconeixent les pràctiques ciutadanes organitzades a escala de barri que produeixen ciutat.

Es considera l'acció de govern envers la participació com un element que ha de ser transversal al conjunt d'àrees del govern local. I és per aquest motiu que es despleguen tres línies de treball que responen de manera operativa a l'estratègia d'aquesta Direcció. En primer lloc, avaluar i millorar els òrgans participatius. En segon lloc, facilitar processos inclusius, plurals i innovadors. I, com a tercera línia, polítiques i plans que fomentin la iniciativa ciutadana. Totes les línies tenen la voluntat d'articular forces del territori per donar respostes a demandes de tots els segments socials, especialment els més vulnerables, i totes les accions i els programes estaran acompanyats de tasques de facilitació, comunicació i acompanyament, que no seran puntuals, sinó de caràcter estructural, i formaran part del *modus operandi* de la Direcció.

Per tant, la definició d'una estratègia té una doble vessant: l'una centrada en la ciutadania, i l'altra, en el territori. D'una banda, incidir en la *democràcia activa* en tant que fomentem la iniciativa ciutadana i la democràcia directa. D'altra banda, incrementar la *descentralització* en la mesura que produïm processos i mecanismes per donar més poder als barris.

**Eines per portar a terme la missió:** per fer possible la participació com a element que ha de ser transversal al conjunt d'àrees del govern local, ens hem dotat de dos elements nous: el **Programa de democràcia activa** i la figura **del responsable o la responsable de Democràcia Activa**. Tots dos tenen un marcat accent territorial i neixen per fer possible una millor coordinació i desplegament de la participació dins l'Ajuntament.

El Programa de democràcia activa ha suposat la creació —a partir d'una instrucció interna— d'un **Comitè Director** per fer el seguiment de totes les accions relacionades amb la política de millora de la qualitat democràtica i de la participació ciutadana.

## Context

L'any 2018 ha estat caracteritzat pel desplegament, la difusió i el desplegament als districtes del Reglament de participació ciutadana, tant pel que fa referència a l'activitat generada sobre la iniciativa ciutadana, sobre els canals de participació i sobre el sistema d'avaluació, com pel que fa a l'acompanyament en altres departaments municipals per garantir que la participació ciutadana sigui un objectiu transversal i compartit pel conjunt de l'organització municipal, especialment pel que fa a línies estratègiques de la participació ciutadana.

A més, en el decurs de l'any 2018 s'ha creat un sistema de garanties perquè totes les persones que es puguin sentir perjudicades o menystingudes en l'aplicació dels canals i els mecanismes de participació previstos s'hi puguin adreçar.

Finalment, s'ha iniciat la revisió de la participació als districtes en relació amb les normes reguladores del funcionament dels districtes prevista en el Reglament de participació ciutadana i s'ha constituït el grup impulsor del procés de reflexió de la participació als districtes, amb representants dels grups municipals i d'entitats de tots els districtes. En aquest marc, s'ha impulsat un procés de treball per analitzar, sistematitzar, aclarir i ordenar les avaluacions i les recomanacions respecte al funcionament actual dels òrgans dels districtes, i elaborar una proposta per la seva inclusió en el Reglament de participació ciutadana.

Entre altres fites que ho exemplifiquen, destaquem les següents:

- Presentació a la Comissió de Presidència, Drets de Ciutadania, Participació, Seguretat i Prevenció, el 14 febrer de 2018, de la Mesura de govern per al foment de la participació de persones d'origens i contextos culturals diversos en els canals de participació.
- 5 d'abril de 2018: nomenament dels membres de la Comissió d'Empara per decret d'alcaldia i constitució de la Comissió el 19 del mateix mes d'abril.
- 10 d'abril de 2018: la votació del Plenari Municipal va rebutjar les consultes ciutadanes anomenades "Re-municipalitzem Barcelona" i "Memòria, justícia i reparació: canvi de nom de la plaça d'Antonio López per plaça d'Idrissa Diallo".
- En data 17 de maig de 2018, s'aprova un decret d'alcaldia pel qual es delega la competència per aprovar i convocar processos participatius en els regidors de govern, el gerents sectorials i els gerents de districte, tal com es preveu al Reglament.
- El 26 de juliol de 2018 un decret d'alcaldia va nomenar els membres de la Comissió assessora de processos participatius un cop acabat el procés d'elecció de candidatures ciutadanes iniciat el 25 de maig.

## Recursos

La Direcció de Democràcia Activa i Descentralització, abans de l'aprovació del Reglament de participació, va desplegar un equip tècnic de Democràcia Activa als districtes amb l'objectiu d'aportar metodologia als districtes en temes de participació ciutadana, canals de participació, gestió de processos participatius, òrgans de participació, etcètera. Aquest equip està tenint també un paper molt important en l'acompanyament i assessorament pel desenvolupament del Reglament, tant pel que fa al seu desplegament als districtes com per a projectes de ciutat.

### Recursos humans

Departament	Persones
DS Democràcia Activa i Descentralització	14
<b>Total</b>	<b>14</b>

### Recursos econòmics

Pressupost executat	Euros
Capítol 2	616.531,48
Capítol 4	307.492,95
<b>Total</b>	<b>924.024,43</b>

## Activitat

### Actuacions de caràcter general

#### Pla de formació sobre participació ciutadana a RH municipals.

L'Ajuntament és el responsable de promoure la formació en temes de participació ciutadana del seu personal tècnic més directament relacionat amb aquest àmbit. En aquest sentit, s'ha treballat amb la Gerència de Recursos Humans i Organització un pla de formació sobre els mecanismes de participació al nou Reglament de participació ciutadana, adreçat al conjunt de personal tècnic d'àrees i districtes municipals, instituts i organismes autònoms, necessari perquè els diferents professionals de l'Ajuntament la coneguin i els capaciti per desenvolupar les seves funcions en matèria del nou sistema de participació.

Es tracta d'un acompanyament formatiu pensat per a totes les persones que han de conèixer les principals novetats i eines del nou Reglament de participació ciutadana, atès que tenen un paper important en el desenvolupament d'alguna acció prevista al reglament. S'han convocat un total de 252 persones, de les quals 186 estan adscrites a districtes i 84 a àrees i empreses municipals.

Aquesta formació s'ha dividit en tres mòduls:

Un primer mòdul en dues sessions de cinc hores cadascuna. La primera, en la qual s'explicarà la visió sobre l'Administració pública deliberativa i el paper de la participació en l'aprofundiment democràtic, i la segona, en la qual es detallaran els mecanismes del nou Reglament de participació ciutadana. L'objectiu és conèixer els canvis principals que introdueix el nou Reglament, reflexionar sobre com impacten en la gestió de les polítiques municipals i conèixer el funcionament dels canals i els mitjans de participació nous.

Entre els mesos d'octubre i novembre del 2018 es van fer tres sessions sobre Administració pública deliberativa i deu sessions sobre els mecanismes del nou Reglament de participació.

La valoració global de les persones que han participat en aquestes sessions fins ara ha estat la següent:

Valoració	Mitjana
objectius	7,43
organització	7,94
resultats	7,67
formadors	8,24
<b>Valoració global</b>	<b>7,43</b>

El segon mòdul és una sessió formativa especialitzada, de cinc hores, sobre l'administració bàsica de la plataforma Decidim. El tercer mòdul serà una sessió formativa especialitzada sobre els Consells de Barri, que està prevista per la primera setmana de març de 2019.

També està previst organitzar un grup de treball de coordinació dels serveis jurídics d'àrees i districtes sota la coordinació dels Serveis Jurídics de la Gerència de Recursos i de Secretaria General.

#### Difusió del Reglament de participació ciutadana

Per difondre entre la ciutadania i la pròpia organització municipal els mecanismes i els canals previstos al Reglament, s'han fet les actuacions següents:



- Publicació d'una nova pàgina web de Participació Ciutadana / Ciutat Democràtica vinculada al web de l'Ajuntament, en la qual s'expliquen de manera entenedora els diferents canals de participació i els mecanismes per activar-la.

En la mateixa pàgina està publicat el text del Reglament amb traducció al castellà i l'anglès. <http://ajuntament.barcelona.cat/participaciociutadana/ca>

- Edició i impressió del nou Reglament de participació en format llibret, amb el text en català i castellà. Està previst fer-ne la distribució durant el primer trimestre del 2019.

- Edició de quatre infografies que expliquin el funcionament i el procediment per activar els canals de participació previstos al Reglament (consultes, iniciatives ciutadanes, òrgans i processos).

- S'està treballant en l'edició de cinc guies útils, adreçades al públic general, que detallen els mecanismes dels canals de participació previstos al Reglament. Les guies, segons el seu contingut, es divideixen en els volums següents: iniciatives, consultes, òrgans de participació, processos participatius i una de general que engloba les altres quatre. Aquestes guies es presentaran durant el primer semestre del 2019.

- S'ha fet un projecte d'explicació dels continguts del Reglament (centrat, especialment, en els nous canals i en les iniciatives ciutadanes) per a grups i col·lectius dels districtes. S'ha treballat una primera fase amb entitats del districte de Ciutat Vella, amb un total de 26 reunions. Està previst que es pugui fer a la resta de la ciutat durant el 2019.

- Revisió i adaptació al Reglament de participació de diversos materials tècnics i comunicatius generats des de la Direcció de Democràcia Activa

### **Presentació i difusió del sistema de participació en jornades i diferents actes públics**

En aquests mesos hem participat en diferents jornades, conferències i sessions de treball per explicar el sistema de Participació Ciutadana que es concreta en el nou Reglament.

Així, hem participat, a la Universitat Pompeu Fabra, en el Grau de Ciències Polítiques, en el Màster en Planificació Urbana i Sostenibilitat de la Universitat Politècnica de Catalunya, en el Màster en Gestió i Avaluació de la Intervenció per a la Transformació Social, de la Universitat de Lleida, en sessions organitzades pels ajuntaments de Gijón, Molina de Segura, Bilbao, Pamplona, per la Diputació Foral de Guipúscoa i pel Govern de Navarra, entre d'altres.

En l'àmbit internacional, l'hem explicat a la reunió de la Unión de Ciudades Capitales Iberoamericanas que va tenir lloc a Quito, i als ajuntaments de Metz i Grenoble (França).

Ha servit de base per elaborar la resolució de l'assemblea de l'Observatori Internacional de la Democràcia Participativa, que va tenir lloc a Barcelona el novembre de 2018. Aquesta resolució ha acordat una "agenda per a la democràcia local" que recull una bona part de l'ecosistema de participació definit en el nostre Reglament de participació.

El 18 de juny de 2018 es va celebrar la jornada **"Consultes ciutadanes. Democràcia sense intermediació"**, que va tenir lloc al Laboratori d'Innovació Democràtica de la Fabra i Coats. Hi van participar un centenar de persones i es va estructurar en dues taules rodones en què es van presentar diferents experiències de ciutats de tot el món que han dut a terme consultes ciutadanes d'iniciativa municipal o ciutadana. Hi van participar acadèmics, activistes i responsables municipals de les ciutats de **San Francisco, Grenoble, Madrid, Berlín, Cracòvia i dels municipis de Cajamarca (Colòmbia) i Olesa de Montserrat**, que van debatre sobre l'impacte d'aquests processos de consulta en la (re)distribució del poder i els conflictes que pot generar amb els actors polítics i econòmics establerts.

Els dies 25, 26 i 27 de novembre de 2018 es va celebrar a Barcelona la **s**, a Montjuïc. El lema central de la trobada va ser "Democràcia directa i iniciativa ciutadana". Va aplegar més de 600

participants, organitzacions, associacions i ciutadania de més de 35 països, amb un programa configurat a base de conferències, taules rodones, tallers, etcètera. Un total de 150 ponències amb debats al voltant de tres eixos temàtics principals: la iniciativa ciutadana, la democràcia participativa i la recerca de canals de participació inclusius.

La conferència va acabar amb una jornada dedicada a explorar les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la participació, les eines digitals i els processos col·lectius que estan transformant les ciutats. Entre els principals assumptes tractats van destacar la democràcia per sorteig, els processos d'intel·ligència col·lectiva, la governança urbana, la gestió dels comuns i el futur de la democràcia directa.

Es van programar dues conferències obertes a tothom: "Iniciativa ciutadana: recollir signatures o escriure lleis de manera col·laborativa?" i "Votem! La democràcia directa local a la teoria i a la pràctica".

En el marc de la conferència, també es va celebrar l'Assemblea General de l'OIDP, en la qual es va aprovar una resolució que proposa una "agenda per a la democràcia local" que recull una bona part de l'ecosistema de participació definit en el nostre Reglament de participació.

### **Revisió de la normativa de participació als districtes**

En relació amb la revisió de les normes reguladores del funcionament dels districtes prevista al Reglament de participació ciutadana, s'han fet les actuacions següents:

- Prova pilot sobre el funcionament dels consells ciutadans de Nou Barris i Sant Martí. Es van definir les actuacions que calia fer en cada cas, però no s'han aplicat per manca d'acord polític als districtes respectius.
  - Elaboració d'un sistema d'avaluació dels òrgans de participació de districte i desplegament dels indicadors als òrgans de participació i de govern als districtes de Sant Andreu i d'Horta-Guinardó, com a prova pilot. Es van presentar les conclusions el febrer de 2018.
  - Constitució del **Grup impulsor del procés de reflexió de la participació als districtes**, amb representants dels grups municipals i d'entitats de tots els districtes.
- Aquest grup impulsor s'ha reunit en quatre ocasions durant aquest període, ha estat informat dels diversos informes encarregats sobre l'avaluació dels òrgans de districte i ha participat en el debat sobre els canvis en l'estructura participativa del districte i la proposta d'elecció directa dels consellers i les conselleres de districte.

En aquest marc, s'ha impulsat un procés de treball en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB). Aquest procés, desenvolupat entre setembre i novembre de 2018, s'ha estructurat en tres grups de treball: un grup de tècnics del Districte i de la Direcció de Democràcia Activa; un grup de consellers i conselleres i el grup impulsor ja constituït. Aquests tres grups s'han reunit en dues ocasions cadascun d'ells: en una primera sessió, per fer una diagnosi i apuntar propostes, i en una segona sessió, per valorar la proposta feta per l'IERMB.

El resultat d'aquest procés han estat **dos informes** que s'han presentat al grup impulsor el gener de 2019:

- Anàlisi i orientacions per a la millora de la participació en els Districtes de Barcelona
- Sistemes electorals inframunicipals i governança multinivell en perspectiva comparada

Per obrir aquest debat a la ciutadania i conèixer altres experiències de descentralització i d'elecció directa en òrgans descentralitzats, es va organitzar la jornada **"La metròpoli propera."**

**Descentralització, governança i participació als districtes de Barcelona**" els dies 22 i 23 d'octubre de 2018 al Centre Cultural La Farinera del Clot.

La jornada tenia com a objectiu:

- aportar una visió comparada de l'estat actual de la descentralització
- identificar escenaris de descentralització en el context de la Barcelona metropolitana
- valorar nous models d'elecció directa dels consellers i les conselleres de Districte.

En aquestes jornades es van presentar i debatre els models de descentralització i elecció directa d'òrgans descentralitzats a partir de les experiències de les ciutats de Milà, Lisboa, Madrid i Saragossa, així com dels consells oberts de Vitòria, i es van fer diverses propostes per aprofundir en la descentralització de l'Ajuntament de Barcelona i avançar en l'elecció directa dels consellers municipals de districte.

L'assistència va superar el centenar de persones i hi van participar acadèmics, activistes i responsables municipals de Barcelona, Madrid, Milà, Lisboa, Saragossa i Vitòria.

### **Sobre la iniciativa ciutadana**

El Reglament regula les iniciatives ciutadanes com el mecanisme previst per a la intervenció ciutadana per promoure determinades actuacions per part de l'Ajuntament. Aquest mecanisme s'activa a partir de la recollida de signatures de suport.

Les iniciatives ciutadanes amb registre a partir de l'1 de gener 2018 són les següents:

<b>INICIATIVA "AVINGUDA RIERA DE CASSOLES"</b>		
<b>Grup promotor: Iniciativa Riera de Cassoles (col·lectiu de ciutadans individuals)</b>		
<b>Exp.: 552/18. Data d'entrada a registre: 2 de març de 2018</b>		
Títol: "Perquè l'avinguda del Príncep d'Astúries recuperi el seu nom de Riera de Cassoles coincidint amb la seva reurbanització"		
<b>Objecte:</b> Promoure un punt de l'ordre del dia als consells de Districte (Gràcia i Sarrià - Sant Gervasi)	<b>Requisit</b> 1.170 signatures (Sarrià - Sant Gervasi, 630, i Gràcia, 540)	<b>Àmbit</b> 2 Districtes (Sarrià - Sant Gervasi, Gràcia)
Resolució regidoria: 18/4/2018	Compareixença inicial plecs: 18/4/2018	
Pròrroga dos mesos: No	Res. favorable: -	En data: -
Lliurament plecs amb signatures: Sí	En data: 14/6/2018	
Signatures lliurades: 5.313	Signatures vàlides: - 4.683	
Percentatge de validesa: 88%	Requisit assolit: Sí	P. fedatàries: 62
<b>Resultat de la iniciativa / Situació actual:</b> El juliol del 2018 els plenaris dels districtes de Gràcia i Sarrià - Sant Gervasi van aprovar la iniciativa i es va traslladar la proposta a la Comissió de Nomenclàtor de la ciutat. El dia 11 d'octubre de 2018 es va fer pública l'aprovació de la iniciativa. Està previst que durant la reobertura de la renovació de la via es faci efectiu el canvi de nom.		
<b>INICIATIVA "PLAÇA DE L'1 D'OCTUBRE"</b>		
<b>Grup promotor: Iniciativa plaça de l'1 d'octubre (col·lectiu de persones individuals)</b>		
<b>Exp.: 1314/18. Data d'entrada a registre:</b>		
Títol: Estic d'acord que s'inclougui un punt específic a l'ordre del dia del plenari del districte d'Horta-Guinardó perquè l'Ajuntament de Barcelona dugui a terme els tràmits necessaris perquè l'espai format per la cruïlla del passatge de Llivia amb el carrer de la Renaixença i per la zona de vianants envoltada pel mercat del Guinardó i el CAP Guinardó s'anomeni plaça de l'1 d'Octubre.		
<b>Objecte:</b> Promoure un punt a l'ordre del dia del Plenari del Districte d'Horta-Guinardó	<b>Requisit</b> 800 signatures	<b>Àmbit</b> Districte d'Horta-Guinardó
Resolució regidoria: 28/11/2018	Compareixença inicial plecs: 12/12/2018	
Pròrroga dos mesos: No	Res. favorable:	En data:
Lliurament plecs amb signatures:	En data: -	
Signatures lliurades: -	Signatures vàlides: -	
Percentatge de validesa: -	Requisit assolit:	P. fedatàries: 23
<b>Resultat de la iniciativa / Situació actual:</b> En fase de verificació tècnica de les signatures presentades.		

**INICIATIVA "ÉS UNA QÜESTIÓ DE GÈNERE"**

Grup promotor: Fundació Àmbit Prevenció

**Exp.: 1313/18. Data d'entrada a registre:**

Títol: Estic d'acord que s'inclougui un punt específic a l'ordre del dia del plenari del Districte de Ciutat Vella perquè l'Ajuntament de Barcelona faciliti una formació obligatòria i presencial en temes de gènere a totes les unitats de la Guàrdia Urbana que actuen en aquest districte.

<b>Objecte:</b>	<b>Requisit</b>	<b>Àmbit</b>
Promoure un punt a l'ordre del dia del Plenari del Districte de Ciutat Vella	500 signatures	Districte de Ciutat Vella
Resolució regidoria: 11/12/2018	Compareixença inicial plecs: 12/12/2018	
Pròrroga dos mesos: Sí	Res. favorable:	En data:
Lliurament plecs amb signatures:	En data: -	
Signatures lliurades: -	Signatures vàlides: -	
Percentatge de validesa: -	Requisit assolit:	P. fedatàries: 6

**Resultat de la iniciativa / Situació actual:**

En fase de recollida de signatures per part del grup promotor.

S'ha presentat escrit mitjançant el qual se sol·licita una pròrroga en la recollida de signatures.

**INICIATIVA "CAP A LA MISERICÒRDIA JA!"**

Grup promotor: Associació Cultural El Lokal

**Exp.: 1387718. Data d'entrada a registre:**

Títol: Estic d'acord que s'inclougui com a punt específic del Plenari del Consell Municipal una proposició d'impuls que insti el Govern municipal a iniciar els tràmits pertinents per extingir la concessió de l'espai de la Capella de la Misericòrdia, atorgada en el seu dia a favor del MACBA, amb la finalitat de destinar aquest espai a la construcció del nou CAP Raval Nord.

<b>Objecte:</b>	<b>Requisit</b>	<b>Àmbit</b>
Promoure un punt a l'ordre del dia del Plenari del Consell Municipal	3.750 signatures	Ciutat
Resolució regidoria: 12/12/2018	Compareixença inicial plecs: 14/12/18	
Pròrroga dos mesos: No	Res. favorable:	En data:
Lliurament plecs amb signatures:	En data: -	
Signatures lliurades: -	Signatures vàlides: -	
Percentatge de validesa: -	Requisit assolit:	P. fedatàries: 10

**Resultat de la iniciativa / Situació actual:**

En fase de validació de les signatures presentades.

**INICIATIVA "RECUPEREM MALADETA"**

Grup promotor: Associació de Veïns i Veïnes de Porta

**Exp.: 1403/18. Data d'entrada a registre:**

Títol: Estic d'acord que s'inclougui un punt específic a l'ordre del dia del Consell del Districte de Nou Barris perquè l'Ajuntament de Barcelona iniciï els tràmits pertinents perquè el solar del carrer de la Maladeta, ubicat entre els carrers d'Alcúdia i de l'Escultor Ordoñez, sigui declarat espai públic.

<b>Objecte:</b>	<b>Requisit</b>	<b>Àmbit</b>
Promoure un punt a l'ordre del dia del Plenari del Districte de Nou Barris	800 signatures	Ciutat
Resolució regidoria: 10/1/19	Compareixença inicial plecs: 11/1/19	
Pròrroga dos mesos: ---	Res. favorable:	En data:
Lliurament plecs amb signatures:	En data: -	
Signatures lliurades: -	Signatures vàlides: -	
Percentatge de validesa: -	Requisit assolit:	P. fedatàries: 15

**Resultat de la iniciativa / Situació actual:**

En fase de recollida de signatures per part del grup promotor.

**El suport municipal a les iniciatives ciutadanes i els circuits interns de tramitació.**

El suport des de l'Ajuntament a les iniciatives ciutadanes ha consistit en el següent:

- Assessorament previ a la presentació sobre el procediment a seguir
- Acompanyament en el procés de presentació de la documentació necessària
- Valoració i validació de la iniciativa presentada.
- Lliurament de la resolució de la regidora mitjançant la qual s'acceptava la presentació i s'establí el termini i les condicions per a la presentació de les signatures de suport.
- Elaboració i lliurament dels plecs de signatures numerats necessaris per recollir els suports.

- Acreditacions de les persones fedatàries.
- Acompanyament als promotors per a la publicació de la iniciativa a la plataforma Decidim.
- Difusió de la iniciativa per canals municipals.
- Tramitació i lliurament de les llicències d'ocupació de l'espai públic.
- Validació de les signatures presentades i certificació de les que reuneixen els requisits demanats.
- Tramitació al departament corresponent de les iniciatives que han aconseguit els suports necessaris.
- Tramitació del pagament de la subvenció corresponent a les iniciatives que han aconseguit els suports mínims.

Les actuacions de suport a les iniciatives descrites més amunt s'han fet des de diferents departaments municipals:

- Direcció de Democràcia Activa i Descentralització, Gerència de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència
- Serveis Jurídics de la Gerència de Recursos
- Regidoria de Participació i Districtes
- Secretaria Municipal
- Direcció d'Informació i Atenció Ciutadana, Gerència de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència
- Direcció de Recerca, Desenvolupament i Innovació, Gerència de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència
- Districtes
- Departament de Població
- Servei de llicències d'Ecologia Urbana

El fet que les iniciatives ciutadanes hagin estat regulades per primera vegada ha fet que l'organització municipal hagi hagut d'establir models de documentació, així com acordar canals de coordinació i protocols de tramitació i de traspàs de documentació entre els departaments implicats.

Entre la documentació que es va fer cal esmentar, especialment, la sol·licitud d'admissió a tràmit de la iniciativa i el plec de signatures per a la recollida de suports a la iniciativa, que són documents que sistematitzen tota la informació i el contingut de la iniciativa i que pauten i ordenen la recollida de signatures, la qual cosa en facilita la comprovació posterior.

També ha calgut modificar i millorar els diferents procediments de gestió interna de les iniciatives, i preparar la plataforma decidim.barcelona per incorporar-hi les iniciatives que es proposin, unificant les diferents resolucions de la regidoria, preparant els formularis pel registre electrònic de les iniciatives, actualitzant els peus de protecció de dades dels diferents formularis, unificant la gestió dels permisos d'ocupació de la via pública, actualitzant el model d'enregistrament de les dades i el procediment de validació de les signatures, etcètera.

En el moment de tancar aquesta memòria anual s'estan acabant les gestions internes per:

- habilitar la recollida de signatures en línia a través de la plataforma decidim.barcelona, amb totes les garanties de seguretat i confidencialitat.
- Incloure la presentació d'una iniciativa ciutadana en el portal de tràmits municipals per facilitar la presentació de tota la documentació en línia.

## Sobre els canals de participació

### Processos participatius

Segons el Reglament de participació ciutadana, un procés participatiu és una seqüència d'actes, delimitats en el temps, dirigits a promoure el debat i el contrast d'arguments entre la mateixa ciutadania i amb els i les responsables municipals, a fi de recollir les seves opinions i propostes respecte a una actuació municipal determinada.

Els processos participatius poden ser promoguts tant per iniciativa ciutadana com pel Consell de Ciutat o pel propi Ajuntament i, la seva aprovació i convocatòria, el desenvolupament (fases), les modalitats i les garanties i les condicions necessàries estan regulades a l'RPC.

Des de l'aprovació del Reglament s'han fet o s'estan desenvolupant un total de 33 processos participatius que han generat 266 sessions i tallers de debat, en els quals han participat més de 6.700 persones:

Procés	Districtes	Promotor	Comitè Director
Modificació de l'ordenança de terrasses	Ciutat	Ecologia Urbana	7/3/2018
Pla especial d'ordenació dels establiments comercials destinats a la venda d'articles de record o souvenirs	Ciutat	Ecologia Urbana	4/4/2018
Pla de Mobilitat Urbana 2019-24	Ciutat	Ecologia Urbana	2/5/2018
Modificació del PGM en matèria de regulació urbanística d'habitatge	Ciutat	Ecologia Urbana	3/7/2018
Pla estratègic dels espais litorals de la ciutat	Ciutat	Gerència Municipal	3/7/2018
Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona	Ciutat	Gerència de Recursos	3/7/2018
Pla del joc a l'espai públic	Ciutat	Institut d'Infància	20/9/2018
Pla de mobilitat de Ciutat Vella	Ciutat Vella	Regidor Ciutat Vella	11/10/2017
Estratègies del projecte d'urbanització de la Rambla	Ciutat Vella	Regidor Ciutat Vella	13/12/2017
Projecte de transformació de la via Laietana	Ciutat Vella	Ecologia Urbana	7/3/2018
La Model s'obre a la ciutat	L'Eixample	Ecologia Urbana	13/12/2017
Pla d'equipaments de la zona centre de Sants-Montjuïc	Sants-Montjuïc	Regidor Sants-Montjuïc	11/10/2017
Modificació del PGM de la Marina del Prat Vermell	Sants-Montjuïc	Ecologia Urbana	7/2/2018
Modificació PGM del Turó de la Font de la Guatlà	Sants-Montjuïc	Regidor Sants-Montjuïc	2/5/2018
Montjuïc, un parc per a Barcelona	Sants-Montjuïc	Regidor Sants-Montjuïc	3/7/2018
Tria el verd de la colònia (Colònia Castells)	Les Corts	Regidor Les Corts	10/1/2018
Pla educatiu dels barris de Vallcarca i els Penitents i el Coll	Gràcia	Regidor Gràcia	5/12/2018
Modificació del PGM del nucli antic d'Horta	Horta-Guinardó	Ecologia Urbana	7/2/2018
Modificació del PGM de la Clota Reordenació	Horta-Guinardó	Ecologia Urbana	20/9/2018
Montbau + Accessible	Horta-Guinardó	Regidor Horta-Guinardó	10/10/2018
Pla de futur de Can Peguera	Nou Barris	Regidor Nou Barris	10/1/2018
Procés Ideal Plàstica Flor	Nou Barris	Regidor Nou Barris	10/1/2018
Diagnosi del Pla d'equipaments de Nou Barris	Nou Barris	Regidor Nou Barris	2/5/2018
MPGM de la Zona Nord de Nou Barris	Nou Barris	Foment de Ciutat	15/11/2018
Repensem Trinitat Nord	Sant Andreu	Regidor Sant Andreu	11/10/2017
Fabra i Coats, un espai obert a Sant Andreu	Sant Andreu	Regidor Sant Andreu i ICUB	20/9/2018
Dissenyem la zona verda de les Cases Barates	Sant Andreu	Regidor Sant Andreu	20/9/2018
Fem un nou espai jove a Sant Andreu	Sant Andreu	Districte de Sant Andreu	20/9/2018
Repensem el 22@	Sant Martí	Regidor Sant Martí	6/9/2017
Equipaments i plaça de Sant Bernat Calvó	Sant Martí	Regidor Sant Martí	7/3/2018
Definició dels usos veïnals Palo Alto	Sant Martí	Regidor Sant Martí	7/3/2018
Modificació del PGM de la rambla de Prim	Sant Martí	Ecologia Urbana	2/5/2018
Reforma de la plaça dels Porxos	Sant Martí	Regidor Sant Martí	10/10/2018



Actualment, la plataforma decidim.barcelona permet complir amb tots els requeriments previstos al Reglament pels processos participatius. Es dona resposta a totes les necessitats dels processos participatius que es poden endegar des de l'Ajuntament, amb possibilitat d'activar funcionalitats com debats, comentaris, propostes, donar suport a propostes, fer enquestes i sortejos, pressupostos participatius, blog, seguiment de resultats, textos participatius i, sobretot, articular les trobades presencials. Aquestes trobades les poden activar en qualsevol moment les persones administradores de la plataforma en el disseny dels processos participatius. <https://www.decidim.barcelona/processes>

Des de l'octubre de 2017 s'han publicat a la plataforma 33 processos participatius que han generat 1.598 propostes. Els espais web d'aquests processos participatius han generat un total de 66.762 visites. Entre tots els processos, en destaquem quatre pel seu nombre de visites: "La Model s'obre a la ciutat" (11.465), el "Pla de futur de Montjuïc" (11.339), el Pla d'equipaments de la zona centre de Sants-Montjuïc (9.885) i "Repensem el 22@" (9.329).

Per afavorir una major qualitat i homogeneïtat dels processos participatius s'està treballant en la redacció d'un plec de condicions per licitar un **Acord Marc per a la contractació dels serveis de suport extern per a la dinamització dels processos participatius** de l'Ajuntament de Barcelona. Això també permetrà simplificar molt la contractació d'aquests serveis, alhora que es garantirà la nova regulació en els processos que es convoquin del segon semestre de 2019 de tots els departaments i les empreses municipals. Està prevista la resolució d'aquest contracte durant el segon semestre del 2019.

### Els òrgans de participació

El Reglament de participació ciutadana tracta dels òrgans de participació com els mitjans de trobada regular entre la ciutadania i l'Ajuntament per debatre i recollir opinions i propostes.

Durant el primer semestre de 2018 es van posar en marxa a la plataforma decidim.barcelona tres òrgans de participació: la Comissió Assessora de processos participatius, la Comissió d'Empara i l'Audiència Pública de nois i noies. Tant la Comissió d'Empara, constituïda l'abril de 2018, com la Comissió Assessora, nomenada el mes de juliol, són òrgans de nova creació previstos al Reglament.

Entre aquests tres primers òrgans publicats a la plataforma digital, cal destacar l'espai web de la **Comissió Assessora de Processos Participatius**, que va posar en marxa un procés d'elecció de dos membres de la comissió a proposta ciutadana a través de la plataforma, tal com preveu l'article 34 del Reglament. Es van presentar sis candidatures i, entre els dies 2 i 15 de juliol, els usuaris de la plataforma van poder votar dues de les candidatures. Es van expressar més de 600 suports, i les dues persones amb més suport van ser nomenades membres de la Comissió per decret d'alcaldia. Aquest òrgan va ser, amb diferència, el que va generar més activitat a la plataforma durant l'any, amb 4.720 visites.

Durant el segon semestre de 2018 s'han posat en marxa els espais web de deu **consells de barri** a la plataforma Decidim Barcelona, corresponents als barris dels districtes de Sant Andreu i les Corts. La posada en marxa d'aquests òrgans ha permès articular elements previstos al reglament, com ara la proposta ciutadana de punts a l'ordre del dia dels consells de barri. Els consells amb sis mesos de funcionament han generat entre 300 i 600 visites cadascun. Actualment, hi ha 55 webs de consells de barri que ja contenen tota la informació relativa al seu funcionament, i que estan pendent de publicació a la plataforma.

Durant els mesos de novembre i desembre de 2018, també s'ha dut a terme una **prova pilot del Grup de Treball de Cooperació Publicoprivada del Consell de Ciutat** al Decidim. A



la prova esmentada, només han tingut accés a la pàgina web els membres del grup de treball esmentat. Es constaten les dificultats en els canvis a l'hora de recollir les propostes i les aportacions dels seus membres en un entorn en línia.

El 31 de desembre de 2018 hi havia quinze òrgans publicats, que tenien 375 seguidors i havien generat 9.557 visites. Podeu consultar el detall de les visites dels òrgans a l'annex 3.

Finalment, a finals de desembre, es va posar en marxa l'espai web del Consell Escolar Municipal de Barcelona, que conté com a subespais els deu consells escolars municipals de districte. Aquests espais s'utilitzaran per presentar les candidatures i fer les votacions als consells escolars de ciutat i de districte per renovar-ne els membres, durant el mes de febrer de 2019.

### Consells sectorials

Existeix un espai tècnic de coordinació dels secretaris tècnics dels consells sectorials de Barcelona, que va acordar un pla de treball conjunt des de finals de l'any 2017 per **facilitar l'adaptació del funcionament dels consells respectius al nou Reglament**. Els divuit consells sectorials, a més del Consell de Ciutat i del Pacte per la Mobilitat, han desenvolupat un treball conjunt per:

1. Identificar i compartir l'estat actual de cada òrgan de participació respecte a sis grans eixos: composició, renovació, funcions, dinamització, comunicació/transparència i treball en xarxa.
2. Concretar les adaptacions que s'han de fer i com fer-les.
3. Generar debat sobre les adaptacions que es poden treballar de forma conjunta i elaborar criteris que serveixin de full de ruta conjunt.

S'han fet quatre sessions de treball i s'han detectat temes que cada òrgan pot resoldre individualment i d'altres que seria millor abordar de manera conjunta per ser més eficients i facilitar l'inici d'un **treball real en xarxa** d'aquests canals de participació. El debat s'ha centrat en les qüestions següents:

- Participació individual
- Renovació dels consells
- Reglament intern de cada òrgan
- La xarxa de consells
- La plataforma Decidim
- La participació dels grups polítics municipals

Posteriorment, es va prioritzar la inclusió dels òrgans sectorials de ciutat a la **plataforma Decidim**, acordant un calendari progressiu que va començar amb una prova pilot amb tres consells els mesos de juliol i octubre: Consell de Ciutat, Consell Municipal de Benestar Social i Consell Municipal d'Immigració. En el cas del Consell de Ciutat, s'ha fet formació específica a membres de la Comissió Permanent per comprovar les potencialitats que suposa la Plataforma. Es preveu desplegar en altres consells el primer trimestre del 2019. Aquest procés es farà amb un acompanyament específic que el faciliti.

S'està donant suport i assessorament als consells que han plantejat el **canvi de reglament intern**, amb grups de treball, per adaptar-se al nou reglament. En aquests moments, cinc consells ja han iniciat aquesta tasca:

- Consell de Cooperació
- Consell del Poble Gitano

- Consell de Consum
- Consell de l'Habitatge Social
- Consell de la Formació Professional

En el darrer trimestre del 2018 es va completar l'esborrany de dos reglaments (Consell de Cooperació i Consell de Consum) que serviran de model per a les modificacions necessàries per adaptar tots els consells sectorials al nou Reglament de participació ciutadana. En aquests moments, un informe de serveis jurídics respecte a la proposta de reglament del Consell de Cooperació serveix de pauta de criteris per a tots els òrgans. Aquests dos consells tenen pendent l'aprovació del seu reglament en els seus plenaris respectius al llarg del primer trimestre de 2019. Posteriorment, els haurà d'aprovar el Plenari Municipal.

En el darrer trimestre de 2018 s'ha donat assessorament a:

- Consell Escolar Municipal per a la utilització de la Plataforma Decidim en el procés electoral de renovació d'aquest òrgan,
- Consell Municipal de l'Esport en el procés de renovació del Pla Estratègic de l'Esport,
- Consell de Comerç i el Fòrum del Comerç pel possible solapament de les seves funcions i l'inici del procés de renovació de les seves normes,
- Creació del nou Pacte del Litoral
- Consell de la Formació Professional de Barcelona per la renovació del seu reglament

També s'ha començat a treballar en el desplegament d'un **sistema d'avaluació conjunt** amb indicadors compartits i el paper del Consell de Ciutat en la coordinació i el treball en xarxa amb la resta de consells sectorials de la ciutat.

Finalment, s'ha informat sobre la possible dissolució del Consell Municipal d'Entitats de Barcelona, atès que no s'ha reunit en els darrers dos anys i que els seus objectius els han assumit altres organismes i, en bona part, el mateix Consell de Ciutat.

### **Els consells de barri**

En relació amb la composició i el funcionament dels consells de barri i de les seves comissions de seguiment, durant el primer trimestre de 2018 es va constituir un grup de treball amb la participació de consellers de diferents districtes. Aquest grup ha elaborat un document que concreta com desplegar el Reglament de participació de manera homogènia a tots els districtes, amb recomanacions i documents model per fer el resum dels acords, recollir les dades dels assistents, fer el seguiment i la traçabilitat de les propostes, i canalitzar propostes ciutadanes a través de la plataforma digital decidim.barcelona. L'objectiu final d'aquest document és avançar perquè els consells de barri siguin espais de participació ciutadana on es puguin conèixer i debatre projectes i propostes que afecten els barris de la ciutat.

Entre els mesos de juliol i setembre de 2018, des de la Direcció de Democràcia Activa es van dur a terme reunions amb les direccions de Serveis a les Persones i al Territori dels deu districtes per valorar el desplegament d'aquest document, que es va iniciar en els consells de barri del segon semestre de 2018.

El nou model d'acta i els fulls d'intervenció s'han començat a utilitzar en diversos districtes, i en un d'aquests s'ha iniciat el procediment per poder canalitzar propostes d'ordre del dia de la ciutadania a través de la plataforma Decidim.Barcelona fins a tres dies abans de la celebració de la Comissió de Seguiment del Consell de Barri, (art. 62.4 del Reglament). Aquesta experiència ha permès que en el Consell de Barri de la Sagrera de desembre de 2018 s'incorporés un punt a l'ordre del dia a proposta ciutadana.

D'altra banda, al Consell de barri de Montbau d'abril de 2018 es va aprovar sol·licitar la inclusió d'un punt de l'ordre del dia al plenari del Consell de Districte d'Horta-Guinardó (d'acord amb l'RPC).

Finalment, durant el segon semestre de 2018 s'ha dut a terme una avaluació dels consells de barri de la ciutat a través del nou sistema d'indicadors de Democràcia Activa. S'ha avaluat el funcionament de 58 consells de barri en els quals es van registrar més de 2.700 persones assistents. L'avaluació s'ha fet a través d'un qüestionari a la persona tècnica referent de cadascun dels barris i de quasi 900 qüestionaris a les persones participants.

D'aquesta àmplia mostra se'n desprèn que el 49% de les persones participants als consells de barri són dones i el 50,5% són homes. Per grups d'edat, un 48,5% té més de 60 anys; un 42%, entre 30 i 60 anys, i un 9,5%, menys de 30 anys. L'índex de diversitat d'origen és d'un 2,5%, i molt concentrada en dotze barris.

En relació amb el seu funcionament, la valoració global dels consells de barri és d'un 6,67, amb mitjanes de districte que oscil·len entre el 6,14 de les Corts i el 7,88 de Sant Andreu.

Al llarg del 2018, es va incloure a la plataforma Decidim la informació bàsica de tots els consells de barri de la ciutat per facilitar-ne la incorporació i permetre l'ús de la plataforma per part de totes les persones membres i interessades. En aquests moments, estan publicats a la plataforma els consells de barri dels districtes de Sant Andreu i les Corts, que han tingut un total de 3.900 visites.

### **Consultes a proposta d'iniciatives ciutadanes**

Els dies 4 i 5 de desembre de 2017 es van presentar al registre tres iniciatives ciutadanes amb l'objectiu de promoure consultes a la ciutadania de Barcelona. Les preguntes proposades eren les següents:

- “Voleu que la gestió de l'aigua a Barcelona sigui pública i amb participació ciutadana?”, promoguda per l'Associació Catalana d'Enginyeria sense Fronteres.
- “Esteu d'acord en el fet que l'Ajuntament adquireixi la parcel·la de la ronda de Sant Pau, 46 amb l'objectiu de contrarestar l'expulsió de veïnes dels barris mitjançant:
  - Engregar un projecte pilot de 50 habitatges públics i inclusius
  - Garantir la continuïtat de l'acció solidària i comunitària del projecte “Gimnàs Social Sant Pau”, promoguda per Gimnàs Social Sant Pau SCCL.
- “Esteu d'acord que es canviï el nom de la plaça d'Antonio López pel de plaça d'Idrissa Diallo com un acte de reparació històrica?”, promoguda per l'Associació IDRISSA.

Una vegada acabat el termini de la recollida de signatures, només les iniciatives de l'Associació Catalana d'Enginyeria sense Fronteres i de l'Associació IDRISSA van assolir el mínim de 15.000 signatures necessàries i van ser admeses per formar part de l'acord d'aprovació de la Multiconsulta previst per a la sessió de Plenari del Consell Municipal, que es va celebrar el 10 d'abril de 2018. En aquesta sessió no es van presentar altres consultes promogudes a iniciativa municipal.

El resultat de la votació del **Plenari Municipal del 10 d'abril 2018** va ser:

- Pel que fa la iniciativa d'Enginyeria sense Fronteres: 18 vots a favor (BCN en Comú, ERC, CUP), 21 vots en contra (PDeCAT, C's, PSC, PP) i 1 abstenció (regidor no adscrit)
- Pel que fa la iniciativa d'Idrissa: 15 vots a favor (BCN en Comú, ERC), 24 vots en contra (PDeCAT, C's, PSC, PP, CUP) i 1 abstenció (regidor no adscrit).

Com a conseqüència d'aquestes votacions, el Plenari no va aprovar la convocatòria de la Multiconsulta.

A partir d'aquest moment, es van succeir un seguit d'accions per part de diferents agents que demanaven que el Plenari replantegés la seva decisió:

- 24/4/2018: Informe de la Comissió d'Empara, a demanda de les entitats promotores
- 22/6/2018: Decisió de la Síndica de Greuges respecte a la queixa formulada per les entitats promotores
- Presentació de dos recursos de reposició contra l'Acord del Plenari per part de les entitats promotores (25/5/2018) i de persones signatàries de les iniciatives (13/7/2018)
- 2/10/2018: Informe preceptiu de la Comissió d'Empara respecte als recursos interposats

Finalment, el **Plenari del Consell Municipal, convocat en data 26 d'octubre de 2018**, va acordar la resolució dels recursos de reposició i l'aprovació de les dues consultes promogudes per iniciatives ciutadanes.

En aquests moments, per tant, les consultes estan aprovades, però pendents de convocar-se atès que el Reglament estableix que no es pot fer coincidint amb períodes d'eleccions municipals. Això ho haurà de fer l'alcalde o l'alcaldesa que s'esculli després de les properes eleccions municipals, previstes per al maig del 2019.

### L'organització de la multiconsulta

Per organitzar la multiconsulta, l'Ajuntament va establir un equip municipal de coordinació integrat per responsables i personal tècnic de les diferents àrees i departaments implicats (Gerència Drets de Ciutadania, IMI, Direcció de Comunicació, Serveis Generals, Secretaria General), que es va posar en marxa a partir del gener de 2018.

Prèviament, el desembre de 2017, es va convocar un concurs per contractar els serveis de producció de la multiconsulta. Atès que aquest concurs es va haver d'aturar com a conseqüència d'un recurs, i que calia iniciar l'organització de la multiconsulta, es va muntar un equip operatiu de treball amb recursos variables en funció de la feina i el calendari d'aplicació, que va ser l'encarregat de planificar, gestionar i coordinar les diferents tasques que comportava el projecte.

La planificació de les feines de la multiconsulta, sobretot en la fase prèvia a la convocatòria formal, ha estat fortament condicionada pels diferents recursos i impugnacions que s'han anat presentant als diferents actes administratius i les resolucions produïdes per tirar endavant el projecte. Això ha obligat a anar modificant el desenvolupament del projecte.

Podem resumir les actuacions fetes en el quadre següent, organitzades per fases de treball i amb el calendari previst inicialment:

FASE A – Acord i decret de convocatòria

FASE B – Informació, campanya institucional, debats i actes.

FASE C – Consulta, votació presencial i electrònica, escrutini i proclamació de resultats.

FASES MULTICONSULTA 2018						
FASE A (Acord)			FASE B (Bustiada)		FASE C (Consulta)	
ACORD MULTICONSULTA	CONSTITUCIÓ COMISSIÓ DE SEGUIMENT	DECRET CONVOCATÒRIA	CAMPANYA INSTITUCIONAL		VOTACIÓ TELEMÀTICA	VOT PRESENCIAL
			DEBATS I ACTES			
	LLISTA ENTITATS INTERESSADES		CONSTITUCIÓ MESES VOTACIÓ			
			LLISTAT CENS I ENVIAMENT Codi pers. de votació			
23 març	10 dies hàbils + publicació	30 abril	Del 10 de maig al 10 de juny		De l'11 al 17 de juny	
						ESCRUTINI Proclamació resultats

Immediatament després de la no aprovació al Plenari del 10 d'abril de 2018 de l'acord de la multiconsulta 2018, es van aturar les diferents línies de treball, es van suspendre les licitacions en curs del Pla de Comunicació i també es va rescindir el contracte del personal tècnic de Borsa de Treball d'interinatge Municipal que es trobava a l'estructura del projecte.

El Plenari del Consell Municipal del 26 d'octubre de 2018 va aprovar la celebració de la primera multiconsulta de Barcelona, amb 19 vots a favor, 8 en contra i 14 abstencions. En concret, la votació va suposar l'acceptació del recurs administratiu que van presentar persones particulars que es van sentir afectades pel rebuig que el Plenari va dur a terme el passat 10 d'abril i l'aprovació de les preguntes que les iniciatives han impulsat en els darrers mesos.

Així, a finals de 2019 o principis de 2020, es podrà dur a terme la multiconsulta que permetrà preguntar per les dues qüestions previstes inicialment i per totes les que s'hi vulguin sumar i superar els tràmits necessaris per fer-ho. Però, sobretot, el més important és que aquest mecanisme de participació ciutadana quedarà implantat a la ciutat de cara al futur. Es tractaria de la primera consulta a la ciutat de Barcelona que conté preguntes impulsades per entitats i associacions.

Tot i que la multiconsulta no està convocada, està feta la feina de planificació i disseny de totes les gestions i tasques que comporta i de les contractacions necessàries per a la seva organització. Així, quan es signi el decret de convocatòria de la multiconsulta es se'n podrà reprendre l'organització.

## **Línies estratègiques del Programa de democràcia activa i descentralització**

### **El patrimoni ciutadà d'ús i gestió comunitària**

L'any 2017 s'impulsava el Programa de patrimoni ciutadà d'ús i gestió comunitària per donar suport, impulsar i consolidar processos d'ús i gestió comunitària de patrimoni públic municipal a través de la construcció d'un marc institucional i normatiu que permetés reconèixer, posar en valor i promoure aquestes experiències ciutadanes participatives i d'ús comunitari d'allò públic. D'aquest propòsit es constituïa, per Decret d'Alcaldia S1/D/2017-3192 de 19 d'octubre, la Taula de Patrimoni Ciutadà, amb els objectius següents:

El compliment dels objectius marcats s'ha concretat en el desenvolupament d'un nou marc institucional i normatiu, que inclou les eines i mesures següents:

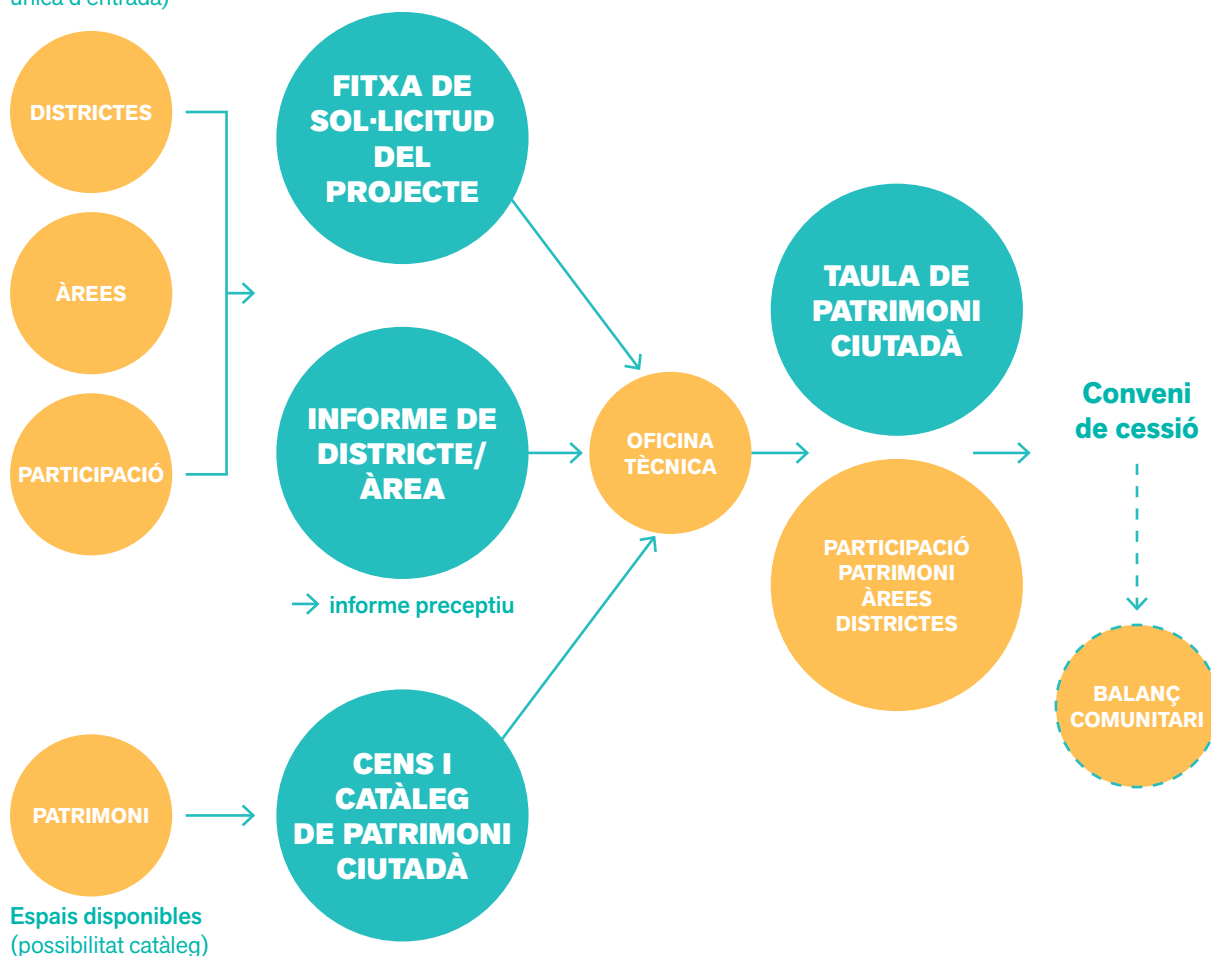
### **• Circular sobre “Circuit de funcionament intern del Programa de patrimoni ciutadà en la cessió d'espais municipals”: *COMPLETAT***

La construcció del circuit intern entre les diferents àrees i districtes de l'Ajuntament de Barcelona i les direccions de Patrimoni i de Democràcia Activa ha implicat la preparació de la documentació necessària per al seu compliment:

1. Sol·licitud de participació en el Programa de patrimoni ciutadà.
2. Informe tècnic del Districte/Àrea de l'àmbit del projecte, de valoració/justificació del projecte presentat per l'entitat.
3. Informe tècnic de l'Oficina Tècnica de Patrimoni Ciutadà, de valoració del projecte presentat per l'entitat.
4. Comunicació del Districte/Àrea de l'àmbit del projecte a l'Oficina Tècnica de Patrimoni Ciutadà, de la creació de la Comissió de Seguiment del projecte presentat per l'entitat.
5. Balanç comunitari del projecte presentat per l'entitat.
6. Informe tècnic del Districte/Àrea de l'àmbit del projecte, de valoració/justificació respecte al balanç comunitari del projecte.
7. Informe tècnic del Districte/Àrea de l'àmbit del projecte, de valoració/justificació respecte a la pròrroga del projecte presentat per l'entitat.

## Circuit de funcionament intern del Programa de patrimoni ciutadà

Entrada Sol·licitud  
(possibilitat finestra  
única d'entrada)



### • Balanç Comunitari: **COMPLETAT**

El Balanç Comunitari és una eina amb la qual les entitats autoavaluen el funcionament intern i extern del seu projecte en relació amb qüestions socials, ambientals i de bon govern, per poder emprendre així processos de millora. El compromís que les entitats adquireixen amb el Balanç Comunitari quan s'inscriuen al Programa de patrimoni ciutadà pretén acompanyar i fer seguiment de la gestió comunitària de recursos públics. El formulari de Balanç Comunitari consta d'una sèrie de preguntes i indicadors enfocats a valorar la corresponsabilitat social del projecte, la gestió democràtica i l'orientació a les necessitats de la comunitat i l'entorn.

### • Cens i catàleg de patrimoni ciutadà: **COMPLETAT**

El Catàleg d'espais de patrimoni ciutadà mostra la riquesa associativa de la ciutat de Barcelona en la participació sobre la gestió i l'ús comunitari d'allò públic. Mitjançant aquest catàleg es facilita a la ciutadania l'accés i el coneixement sobre quins recursos i patrimoni públics formen part del programa i en quines condicions es cedeix a les diverses entitats. El catàleg mostra la relació de béns immobles i sòlars cedits i aquells disponibles i que són susceptibles d'una futura cessió a entitats sense ànim de lucre.

### • Condicions marc d'adjudicacions de cessió o autorització d'ús del Patrimoni ciutadà: **COMPLETAT**

Es construeix un nou pacte entre comunitats i l'Ajuntament, a partir d'un model de condicions renovat que, més enllà d'establir els termes formals del pacte (drets i obligacions de l'entitat a qui



es fa la cessió i de l'Ajuntament, terminis de vigència de la cessió, procés i espai de coordinació de seguiment, causes d'extinció del conveni, etcètera), es construeix sota els principis de corresponsabilitat i reconeixement del valor de l'autogestió per part de les comunitats d'allò públic. L'objectiu és que les cessions de béns municipals a entitats sense ànim de lucre es facin seguint un mateix model de cessió o autorització d'us (adaptat a cada casuística).

▪ **Valorar i informar favorablement de les peticions d'adjudicació de patrimoni ciutadà a entitats sense ànim de lucre des de la Taula de Patrimoni Ciutadà: *COMPLETAT***

Taula de Patrimoni Ciutadà	Assistència	Aprovacions	Retornades a revisió
18/1/2018	15	2	-
15/2/2018	11	1	3
15/3/2018	9	13	-
19/4/2019	11	2	-
14/6/2018	9	10	6
19/7/2018	13	2	-
18/10/2018	10	4	3
15/11/2018	9	2	-
20/12/2018	6	6	-

**Foment de la participació de persones d'orígens i contextos culturals diversos en els canals de participació**

En relació amb la participació i la diversitat, el primer semestre del 2018 es va concloure una diagnosi realitzada als districtes de la ciutat per conèixer i identificar els col·lectius d'orígens i contextos culturals diversos actius o no al territori, amb l'objectiu de desenvolupar estratègies i propostes d'intervenció per afavorir-ne la participació.

El foment de la participació de persones d'orígens i contextos culturals diversos en els canals de participació és una línia estratègica que s'incorpora de manera transversal al conjunt de les actuacions de participació ciutadana en l'àmbit municipal i ho fa seguint els objectius i els eixos d'actuació de la Mesura de govern per al foment de la participació de persones d'orígens i contextos culturals diversos. La mesura de govern vol reconèixer la diversitat existent a la ciutat i potenciar el dret a la participació ciutadana per a totes les persones que l'habiten. Així, la mesura ofereix criteris d'actuació i posa en marxa dotze línies de treball i un total de 34 accions de manera compartida entre la Regidoria de Participació i Districtes i la Comissionada d'Immigració, Interculturalitat i Diversitat, amb el convenciment que aquesta diversitat fa més rica la ciutat i que és imprescindible incorporar les diferents mirades, cultures, costums, creences, etcètera.

El febrer de 2019 l'Informe de seguiment de la mesura de govern dona compte del grau de compliment assolit un any després de la seva presentació a la Comissió de Presidència, Drets de Ciutadania, Participació, Seguretat i Prevenció. Els resultats de l'informe es poden concretar en 23 accions fetes, 7 accions que estan en curs i 4 accions pendents del total de 34 accions previstes en la mesura de govern.

Per al bon seguiment dels objectius marcats, la mateixa mesura de govern, en l'apartat 4.1, proposa un seguit d'indicadors per a cada eix d'actuació a fi de permetre conèixer el grau de compliment de cada objectiu. A continuació exposem els resultats dels indicadors proposats per la mesura de govern a l'any de la seva presentació:

**Eix 1: Els canals de participació**

**Objectiu:** Reconèixer i fer visible la diversitat cultural reforçant la participació de persones d'orígens i contextos culturals diversos i les seves agrupacions en els canals de participació que l'Ajuntament de Barcelona posa a disposició de la ciutadania.



**Indicador proposat:** Nombre i percentatge de processos participatius que han convidat a participar-hi entitats i col·lectius de persones d'orígens i contextos culturals diversos.

**Resultat (febrer 2019): 21 processos.** (iniciats des del desembre del 2017 al desembre del 2018; un 63% respecte al total d'aprovats pel Comitè Director).

**Indicador proposat:** Nombre i percentatge de processos participatius que han comptat amb la participació d'entitats o col·lectius de persones d'orígens i contextos culturals diversos.

**Resultat (febrer 2019): 14 processos.** (Un 41% respecte al total d'aprovats pel Comitè Director).

**Indicador proposat:** Nombre de materials interns municipals fet amb visió intercultural.

**Resultat (febrer 2019): 12**

**Indicador proposat:** Nombre de diagnòstics realitzats

**Resultat (febrer 2019): 12**

## **Eix 2: Treball amb actors i reforç de l'organització social**

**Objectiu:** Aprofundir en el coneixement de les realitats i les necessitats socioculturals entorn de la participació ciutadana i contribuir al foment d'espais d'autonomia i d'autoorganització d'aquests col·lectius, a partir d'un treball conjunt amb actors d'orígens culturals diversos.

**Indicador proposat:** Nombre d'accions vinculades amb el programa Interculturalitat amb la finalitat de promoure la participació.

**Resultat (febrer 2019): 20**

**Indicador proposat:** Nombre d'accions fetes amb els òrgans de participació i dels programes desenvolupats en temes d'interculturalitat (CMIB i CMPG)

**Resultat (febrer 2019): 367**

**Indicador proposat:** Nombre de projectes presentats en la línia de subvencions per al foment de la participació de col·lectius amb orígens culturals diversos. (conv. 2018)

**Resultat (febrer 2019): 15**

**Indicador proposat:** Percentatge (%) d'augment de pressupost atorgat en la línia de subvencions per al foment de la participació de col·lectius amb orígens culturals diversos.

**Resultat (febrer 2019):** no s'assigna per línia de programa, sinó per àmbit.

## **Eix 3: L'Ajuntament de Barcelona**

**Objectiu:** Enfortir la capacitat del personal municipal i d'altres agents al servei de l'Ajuntament per incorporar de manera activa la interculturalitat en les actuacions dirigides a promoure la participació ciutadana i la mediació intercultural.

**Indicador proposat:** Nombre de formacions obertes al personal municipal

**Resultat (febrer 2019):** 37 (en Drets Humans i Interculturalitat: 24; sobre el Reglament de participació ciutadana: 13)

**Indicador proposat:** Nombre de tècnics i tècniques municipals participants de les formacions.

**Resultat (febrer 2019): 957** (en Drets Humans i Interculturalitat, 697; sobre el Reglament de participació ciutadana, 260)

## **Eix 4: Els canals de comunicació**

**Objectiu:** Incorporar criteris de diversitat cultural en els canals i els mitjans de comunicació municipals.

**Indicador proposat:** Realització de campanyes fetes amb més de dos llengües.

**Resultat (febrer 2019):** 7

**Indicador proposat:** Nombre de mitjans culturals diversos incorporats en la publicitat electrònica de les convocatòries

**Resultat (febrer 2019):** 8

**Indicador proposat:** Nombre d'accions de publicitat pagada en mitjans culturals diversos.

**Resultat (febrer 2019):** 38 (21 al 2017; 17 al 2018)

## Eix 5: La participació política

**Objectiu:** Facilitar l'exercici dels drets polítics de les persones residents a la ciutat de Barcelona

**Indicador proposat:** Increment d'inscrits estrangers en el cens electoral respecte a les eleccions anteriors.

**Resultat (febrer 2019):** pendent que l'Oficina del Cens Electoral en faci públiques les dades.

Pel que fa la **participació inclusiva**, s'està treballant amb l'Institut de Persones amb Discapacitat l'elaboració d'una guia sobre la participació inclusiva per facilitar-ne la posada en pràctica. Està previst que es presenti al llarg de l'any 2019.

## El Consell de Ciutat

L'any 2018 l'activitat del Consell s'ha caracteritzat per un ànim de transformació envers un comportament crític i d'obertura que s'ha concretat amb:

- La incorporació d'un elevat nombre de persones **coneixedores** dels temes que han de desplegar els Grups de treball i la Permanent no tant sols com a experts, sinó com a components de ple dret.
- La cerca de **sinergies** amb altres consells o grups a fi d'evitar les duplicitats i les contradiccions i d'augmentar el ressò de les iniciatives compartides.
- L'oferiment a altres consells de l'**amplificació social** que pot representar el Consell de Ciutat com a màxim òrgan de participació de la ciutat.
- La iniciativa de **difondre** i anar a presentar in situ a altres consells municipals l'encàrrec i la utilitat del Consell de Ciutat.

Igualment, cal esmentar la creació de la Comissió d'Empara, integrada en el Consell de Ciutat, com un òrgan de caràcter consultiu que té per objecte vetllar per la realització efectiva dels drets i les obligacions derivats de la normativa sobre participació ciutadana, i per la bona pràctica en l'ús dels canals de participació ordenats en el Reglament de participació ciutadana. En l'exercici de la seva funció, emet l'informe de la Comissió d'Empara del Reglament de participació ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona.

<http://www.conselldecitutat.cat/ca/page.asp?id=56>

L'activitat del Consell de Ciutat durant l'any 2018 s'ha presentat en dos plenaris celebrats els mesos d'abril i desembre de 2018, i ha estat conduïda a través de la Comissió Permanent en les nou reunions de treball celebrades en el decurs de l'any respecte a la tasca desenvolupada per un total de sis grups de treball. La seva evolució, a desembre de 2018, ha estat:

Grups de treball **en continuïtat operativa des del 2017:**

Visibilitat i comunicació: Pla de comunicació executant-se.

<http://www.conselldecitutat.cat/site/files/202/2018-06-12-acta-comunicacio-visibilitat.pdf>

Desigualtats i Vulnerabilitats en sinergia amb altres Consells  
<http://www.conselldeciutat.cat/site/files/60/2018-05-23Acta%20Permanent.pdf>

#### Grups de treball **actius**

Cooperació publicoprivada: en procés  
<http://www.conselldeciutat.cat/ca/page.asp?id=231>  
Memòria 2018

#### Grups de treball **conclusos**

Rellançar Barcelona: informe  
<http://www.conselldeciutat.cat/site/files/68/informe-rellancar-bcn-2018-07-20.pdf>  
Estat de la Ciutat: informe  
[http://www.conselldeciutat.cat/site/files/68/2018-04-4%20POSICIO\\_CdC\\_ESTAT\\_DE\\_LA\\_CIUATAT.pdf](http://www.conselldeciutat.cat/site/files/68/2018-04-4%20POSICIO_CdC_ESTAT_DE_LA_CIUATAT.pdf)

#### Grups de treball **pendents**

Pressupost i ordenances fiscals  
<http://www.conselldeciutat.cat/ca/page.asp?id=216&ui=1636&page=1>  
Desplegament de normes  
Accessibilitat i participació

Aquests grups han estat oberts no només al Plenari, sinó a altres persones i professionals de l'administració, de consells sectorials, d'entitats i experts, amb una mitjana de participació d'11 persones per grup i un volum aproximat de 899 hores voluntàries de treball entre els plenaris, la permanent i els grups de treball.

### **Sistema de garanties**

El Reglament de participació estableix un sistema de garanties perquè totes les persones que es puguin sentir perjudicades o menystingudes en l'aplicació dels canals i els mecanismes de participació previstos s'hi puguin adreçar.

### **Comissió d'Empara**

En compliment del que estableix el Reglament de participació ciutadana i per Decret d'alcaldia de 5 d'abril de 2018, es van nomenar les sis persones membres de la Comissió d'Empara a proposta del Consell Municipal (2), la Comissió de Govern (2), el Consell de Ciutat (1), i la Sindicatura de Greuges (1).

La Comissió es va constituir el 19 d'abril. El dia 24 del mateix mes va emetre el seu primer informe com a resposta a una queixa presentada per les entitats que havien promogut les consultes a iniciativa ciutadana, que van ser rebutjades al Ple del Consell Municipal del 10 d'abril, considerant que s'havien vulnerat els drets i les obligacions derivats de la normativa de participació ciutadana. <https://www.decidim.barcelona/assemblies/comissioempara/f/2413/>

La Comissió es va presentar davant el Plenari del Consell de Ciutat, òrgan en el qual es troba integrada (art. 114.1), en la sessió ordinària del dia 24 d'abril i va presentar el seu primer informe davant la comissió permanent del Consell en data 23 de maig. Per difondre i donar a conèixer les funcions i la composició de l'òrgan i els mecanismes per presentar queixes davant la comissió, es va obrir una pàgina de l'òrgan a la plataforma decidim.barcelona.

Per decret d'alcaldia de 24 de maig de 2018 es va nomenar la presidenta de la Comissió a proposta dels seus membres.

L'octubre de 2018 la Comissió va emetre el segon informe, en el qual informava de manera favorable sobre la tramitació dels recursos de reposició interposats contra els acords del Plenari del Consell Municipal del 10 d'abril de 2018.

### **Comissió Assessora dels Processos Participatius**

D'acord amb el que preveu el Reglament de participació ciutadana, es va posar en marxa el procés d'elecció de les persones membres de la Comissió Assessora dels Processos Participatius: a proposta del Consell de Ciutat (2), a proposta de la Comissió de Govern (2) i a proposta ciutadana (2). Les quatre primeres van ser proposades pels òrgans corresponents i les dues darreres es van escollir a través de la plataforma digital, tal com preveu l'article 34.2.

Per fer possible l'elecció a través de la plataforma Decidim, ja s'havia creat una pàgina de l'òrgan, en la qual es recollia informació sobre la seva composició i funcions, es donava publicitat a les candidatures presentades i validades, i des de la qual les persones usuàries de la plataforma van poder votar els dos membres de la comissió a proposta ciutadana. <https://www.decidim.barcelona/assemblees/comissioassessora/>

El procés de presentació de candidatures per escollir els dos membres a proposta ciutadana es va iniciar amb el decret d'alcaldia de 25 de maig, que establia un termini per presentar candidatures que acabava el 10 de juny. Un cop validades les candidatures, un nou decret de 28 de juny va oficialitzar les sis candidatures i va obrir el període de votació, entre els dies 2 i 15 de juliol. Es van expressar 601 suports per part d'un mínim de 301 usuaris. Un cop escollides les dues candidates a proposta ciutadana, un decret d'alcaldia de 26 de juliol va nomenar els sis membres de la Comissió Assessora dels Processos Participatius.

Entre setembre i desembre de 2018, la Comissió Assessora es va reunir en tres ocasions i va elaborar un informe a petició del Comitè Director, en relació amb les duplicitats i les possibles convalidacions de processos participatius per a modificacions del Pla general metropolità (MPGM).

### **Organització Administrativa per la Participació**

Un sistema de participació ciutadana necessita uns recursos i una organització que en permeti el desplegament.

Durant el primer any de vigència del reglament s'han revisat els protocols i els procediments per facilitar la utilització dels canals de participació definits al reglament, de manera que els diferents motors de la seva activació, tant institucional com des de la ciutadania, els puguin promoure de manera efectiva.

Així mateix, tal com estableix el reglament en l'article 5, s'ha estat treballant en l'organització administrativa per a la participació ciutadana partint de la base que es tracta d'una competència transversal que afecta el conjunt de l'activitat política i administrativa de l'Ajuntament i que requereix una coordinació per donar-li eficiència i visibilitat.

En aquest sentit, es proposa que el Programa de democràcia activa i, singularment, el Comitè Director de Democràcia Activa, siguin els instruments que facilitin aquesta coordinació, promoguin la interacció i garanteixin el compliment dels principis i les exigències de qualitat establerts en el reglament.

El Comitè Director, gestionat per la Direcció de Democràcia Activa i Descentralització, és l'òrgan transversal de l'Ajuntament integrat per persones referents de les àrees i els districtes municipals que ha de coordinar les accions relacionades amb la política de millora de la qualitat democràtica i de la participació ciutadana.

Des de l'octubre de 2017 fins al desembre de 2018, el Comitè Director ha mantingut tretze reunions, en les quals ha conegut i ha fet recomanacions en relació amb 34 processos participatius que s'han volgut posar en marxa a la ciutat. Destaquen, sobretot, les aportacions i les propostes que s'han plantejat per garantir una participació diversa i inclusiva i per incorporar la perspectiva de gènere i intercultural en el conjunt dels processos que s'impulsen.

Per configurar i adaptar tant el Programa de democràcia activa com els procediments d'actuació per al desplegament dels diversos mecanismes de participació previstos en el reglament, s'ha elaborat una instrucció que està en tramitació i pendent d'aprovació per part de l'Alcaldia, la qual té les competències en participació ciutadana atribuïdes per la Carta municipal de Barcelona. Així mateix, s'està treballant en la revisió de les competències, la composició i el funcionament del Comitè Director de Democràcia Activa actual (creat per resolució d'Alcaldia el 3/11/16), perquè pugui coordinar totes les actuacions relacionades amb el sistema de participació dissenyat pel Reglament.

### **Sistema d'avaluació**

D'acord amb els principis enunciats a l'article 1 del Reglament, i amb el que estableix l'article 3 per garantir i impulsar l'exercici del dret a la participació, la Direcció de Serveis de Democràcia Activa i Descentralització ha treballat un sistema d'indicadors per avaluar el grau de compliment del reglament.

Aquest sistema avaluarà el desplegament del reglament i a partir de 53 indicadors estructurats en cinc àmbits:

- coordinació del sistema participatiu (5),
- processos participatius (16),
- òrgans de participació (17),
- iniciatives ciutadanes (8),
- consultes ciutadanes (7).

Per facilitar i sistematitzar la recollida d'indicadors, cadascun dels eixos disposa de diferents eines d'avaluació: 1 per coordinació, 5 pels processos, 2 per les consultes, 3 pels òrgans, 1 per les iniciatives. En total dotze eines d'avaluació que alimentaran el sistema municipal d'indicadors de Democràcia Activa.

Aquest sistema d'avaluació s'ha començat a desplegar en processos participatius a partir del maig del 2018, i en òrgans de participació (consells de barri) a partir del juliol del 2018, i està previst disposar d'un primer informe d'avaluació durant el primer semestre del 2019. Es desplegarà de manera progressiva i comptarà amb la participació dels diferents agents municipals implicats.

### **Subvencions 2018**

#### **RESUM SUBVENCIONS 2018 PARTICIPACIÓ CIUTADANA (I)**

##### SOL·LICITUDS PER SUBVENCIONAR

- 112.250,00 € Dotació pressupostària
- 39 sol·licituds al Programa de democràcia activa i participació ciutadana
  - 27 sol·licituds al Programa Ia (foment de la participació en polítiques municipals)
  - 12 sol·licituds al Programa Ib (la ciutadania, protagonista i foment de la participació en centres de secundària i batxillerat)

**(total: 39 sol·licituds a la lletra I)**

## VALORACIÓ TÈCNICA DE LES SOL·LICITUDS

- 29 sol·licituds aprovades i amb proposta favorable de subvenció al programa I
- 10 sol·licituds denegades per no arribar a la nota de tall: 10 punts (4 punts màxim per criteris generals d'entitat i 6 punts màxim per criteris específics de projecte).
- 1 sol·licitud inadmesa per no complir els requisits administratius.

Cal tenir present que s'ha presentat una SL amb dues sol·licituds de dos projectes diferents que, per haver estat correctament admesa a tramitació, s'han hagut de valorar tècnicament, però en la revisió administrativa posterior és possible que no superin el darrer filtre si no són admeses com a entitats sense ànim de lucre, com expressa la base 4 de la convocatòria.

### **Respecte a les entitats i els projectes presentats**

- 25 projectes i les entitats que els presenten són nous per a la lletra I (un 64%) i 14 projectes presentats (36%) són de continuïtat respecte al 2017.
- En la convocatòria de 2018, hem obtingut un ampli ventall de projectes que responen a les línies prioritàries del nostre programa I, tal com es detalla a continuació:

- Processos de democràcia participativa (projectes que incentiven pràctiques participatives)	09
- Veïns i entitats (processos que potencien sinergies de treball)	04
- Promoció de cultura participativa (joves)	10
- Promoció de persones i col·lectius de cultures i origen diversos	11
- Projectes que promouen la inclusió en dinàmiques participatives de col·lectius invisibilitzats	04
- Projectes de suport a la promoció del patrimoni ciutadà	01

**Resum:** el 2018 hem aconseguit atraure projectes centrats en processos de democràcia participativa i de promoció i accés a l'espai de participació de col·lectius invisibilitzats. Aquest era el repte principal després que en l'edició de 2017 el 38% de les sol·licituds rebudes fossin projectes aliens a les línies de treball de la Direcció de Democràcia Activa i Descentralització.

### **Proposta de la direcció de democràcia activa i descentralització**

112.250,00 €: Dotació pressupostària Programa I

257.599,26 €: Suma dels imports demanats per les entitats en la convocatòria de la lletra I

112.249,33 €: Suma dels imports proposats per la Direcció de Democràcia Activa i Descentralització

42,43% Percentatge mitjà que atorguem respecte a la quantia sol·licitada per les entitats

70,67 € Suma restant per esgotar pressupost

0,00 € Suma dels imports que queden fora de pressupost

### **Distribució dels imports atorgats:**

#### **Del Programa I:**

5 sol·licituds reben proposta del 100% de l'import sol·licitat del Programa I: (12,5% de les sol·licituds a atorgar)

17 sol·licituds reben proposta d'entre el 60% i el 99% de l'import sol·licitat (42,5% de les sol·licituds a atorgar)

6 sol·licituds reben proposta d'entre el 20% i el 59% de l'import sol·licitat (15,0% de les sol·licituds a atorgar)

11 sol·licituds reben proposta del 0% de l'import sol·licitat. (És a dir, es deneguen el 28% de les sol·licituds)

1 sol·licitud inadmesa per manca de requisits administratius (manca de documentació no presentada després del període)

**Total: 40 sol·licituds al Programa I**

## Reptes 2019

- Dissenyar i organitzar el procés participatiu del Pla d'actuació municipal i els Pressupostos participatius del període 2019-2023.
- Desplegar les consultes ciutadanes.
- Donar ple compliment a la Mesura de govern per al foment de la participació de persones d'orígens i contextos culturals diversos en els canals de participació.
- Posar en marxa l'oficina tècnica del Programa municipal de patrimoni ciutadà d'ús i gestió comunitària.
- Difondre la normativa de participació ciutadana.
- Elaborar un pla de treball per a l'adequació del funcionament dels òrgans de participació.
- Consolidar el desplegament del sistema d'indicadors per avaluar el grau de compliment del reglament.



# Direcció de Serveis de Recerca, Desenvolupament i Innovació

La missió de la Direcció de Recerca, Desenvolupament i Innovació (abreujat DRDI d'ara endavant) és promoure accions de recerca, innovació i desenvolupament des de la participació, que permetin millorar tant les actuacions i els serveis de la Gerència de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència com de tot l'Ajuntament de Barcelona.

El Pla d'actuació municipal (PAM) 2015-2019 determina, com a objectius propis de la DRDI, *desenvolupar entorns i infraestructures digitals de participació i col·laboració públiques i comunes, i promoure que els processos d'investigació i innovació siguin participatius, oberts i col·laboratius*.

En el context polític de la Regidoria de Participació i Districtes i el comissionat de Participació, aquesta Direcció ofereix serveis d'R+D+I en tots els projectes que demanin capacitat innovadora i desenvolupament d'investigació generals o adaptats, especialment, a la Direcció d'Acció Comunitària i la de Democràcia Activa.

Atesa la rellevància que la participació democràtica té per al projecte de ciutat, per a la societat i per a l'equip de govern, aquesta Direcció té un paper transversal, i els serveis d'innovació en participació s'han d'oferir i es poden desenvolupar en totes les línies d'actuació del PAM.

De la mateixa manera, la Direcció ha d'oferir serveis i metodologies a projectes com els pressupostos participatius, el Pla de barris, la participació en normatives i reglaments, els consells de districte, el Pla jove, les superilles, la multiconsulta i, en general, tots els processos de participació que posi en marxa l'Ajuntament, inclosa la rendició de comptes.

## Context

Des que es va crear, la Direcció s'ha centrat en el desenvolupament d'infraestructures de participació democràtica i, concretament, en el desenvolupament de la plataforma. Tot i la manca de recursos humans i pressupostaris en una direcció de nova creació, cal considerar que la plataforma Decidim ha estat tot un èxit. La innovació i les possibilitats de participació que presenta a través de les noves tecnologies han permès la col·laboració de les universitats i les administracions públiques que han mostrat interès en ser participants del projecte i han suposat una millora sostinguda de la plataforma.

Ara per ara, es pot afirmar que la plataforma Decidim presenta moltes més possibilitats per a la democràcia i la participació de les que l'Ajuntament de Barcelona utilitza, ja que s'ha creat una infraestructura de participació que es comença a consolidar i que està pensada per a la participació d'avui i preparada per a la de demà.

Paral·lelament, el mes de maig del 2018 es va inaugurar el Laboratori d'Innovació Democràtica (LID), un dels objectius clau que tenia la Direcció per desenvolupar les línies d'investigació i experimentació amb la ciutadania. Es tracta d'un espai obert, participatiu i en xarxa per a la innovació democràtica i l'articulació de processos de recerca i ciència ciutadana que caldrà consolidar d'ara endavant.

## Recursos

### Recursos humans

Direcció	Persones
Direcció de Recerca, Desenvolupament i Innovació	5
<b>Total</b>	<b>5</b>

### Recursos econòmics

Pressupost executat	Euros
Capítol 2	417.912,19
Capítol 4	123.162,10
<b>Total</b>	<b>541.074,29</b>

### Acords de col·laboració i convenis

La Direcció ha dut a terme convenis de col·laboració amb altres entitats interessades en el projecte que n'han permès la continuïtat i l'extensió, malgrat la manca de recursos inicials.

**Conveni UOC:** aporta recursos a Decidim per valor de 100.000 euros anuals (el 50%, l'aporta la UOC i l'altre 50%, l'Ajuntament): "Participació ciutadana, desenvolupament tecnopolític i comunicació en xarxa a través de Decidim per fomentar, per a la investigació, la formació i la divulgació en participació ciutadana mitjançant plataformes digitals". El duu a terme el grup de recerca Communication Networks and Social Change (CNSC) de l'Internet Interdisciplinary Institute (IN3) de la UOC. La iniciativa té un valor econòmic de 300.000 euros i cada part —Ajuntament i UOC— assumeix el 50% de l'import total. La durada és de tres anys. L'objecte és dissenyar, desenvolupar, implantar, fer el seguiment, l'estudi, la investigació, la docència, la divulgació, l'extensió i la capacitació sobre la participació ciutadana amb l'ús de les tecnologies de la informació en xarxa mitjançant el projecte Decidim.

**Conveni Localret:** aporta un suport tècnic específic per a ajuntaments i administracions de l'àmbit català que instal·len el Decidim i col·laboren per desenvolupar-lo. El 2017, es va signar l'acord de col·laboració amb el Consorci Localret per facilitar a qualsevol altre ajuntament de Catalunya l'adopció del Decidim com a infraestructura democràtica digital. Actualment, hi ha més de 60 ajuntaments i administracions catalanes que han instal·lat el Decidim.

A més, el conveni amb Localret possibilita que altres ajuntaments o administracions catalanes facin millores en el desenvolupament del programari que després s'incorporen al codi del Decidim.org, de manera que hi ha aportacions econòmiques indirectes que repercuteixen positivament en el desenvolupament del projecte.

## Activitat

### 1. Metodologies de treball i innovació en la Direcció

#### 1.1. Innovació en l'organització i el treball en equip

Des del principi, la Direcció ha adoptat una metodologia de treball innovadora basada en el treball en equip, la presa de decisions per consens, l'autoassignació de rols i la distribució consensuada de responsabilitats.

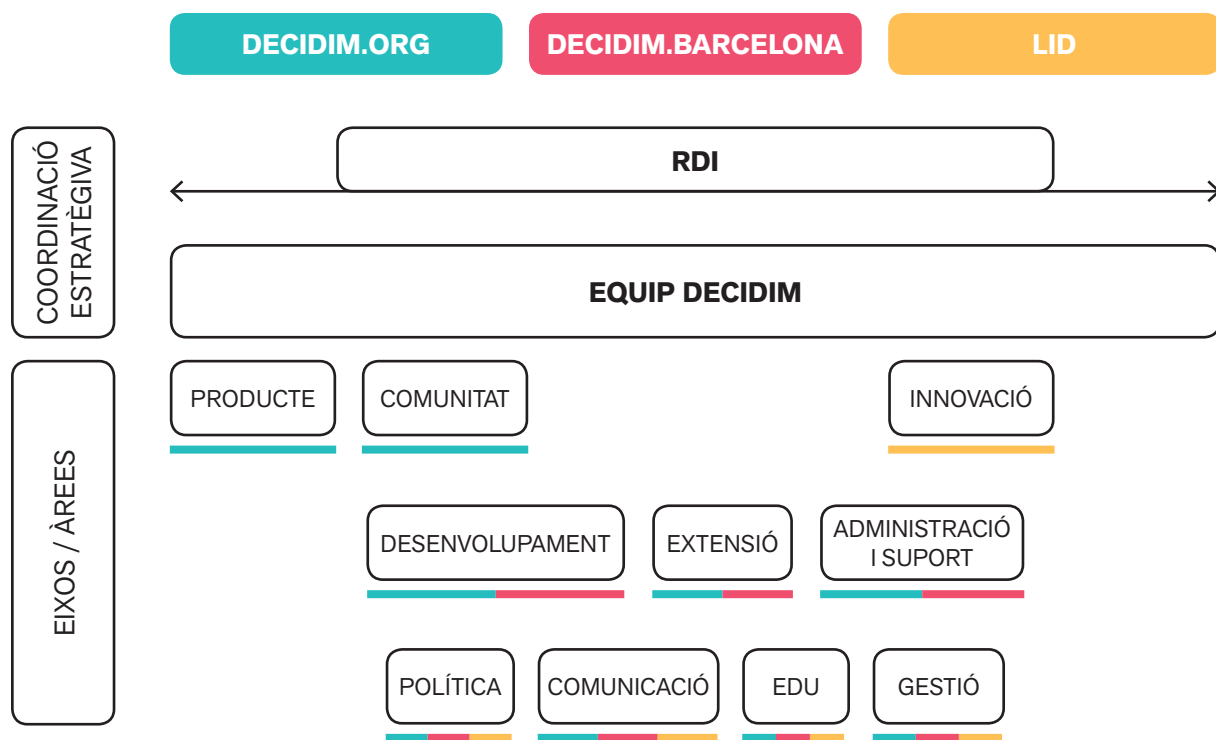
Amb aquesta metodologia, es treballa conjuntament amb persones d'altres institucions i empreses —amb les quals es col·labora a través de convenis i contractes— per crear sinergies d'in-

novació al voltant dels diversos serveis que es presten. La dependència orgànica del personal professional és irrellevant a l'hora de treballar en equip, però és decisiu el bagatge de cadascú per aportar coneixement col·lectiu orientat al producte o el servei.

**Nous espais de treball:** a partir de l'1 de desembre de 2017, la Direcció va instal·lar una seu a la Fàbrica de Creació Fabra i Coats per fer-hi les reunions i les tasques de treball col·lectiu, col·laboratiu i obert, i va mantenir l'espai del passeig de Sant Joan per a tasques de gestió i administratives. Compartir l'espai de feina i el de reunió permet coordinar i integrar l'activitat amb els proveïdors de serveis i els col·laboradors.

**Metodologies agile:** per organitzar la feina de la Direcció, partint de la idea que el canvi és una constant en els projectes del servei, s'entén l'execució de tasques com un procés no seqüencial. L'aparició dels canvis suposa rectificar passos anteriors per donar cabuda a la flexibilitat durant tot el procés: és el *work in progress* (treball en curs).

Organigrama de l'equip de treball de la DRDI (l'acrònim LID fa referència al Laboratori d'Innovació Democràtica).



## 1.2. Innovació en l'ús del programari lliure

El servei continua apostant per la innovació amb eines col·laboratives de programari lliure. D'una banda, ho fa per principis ètics, però, sobretot, per necessitats de transparència i possibilitats d'experimentació i adaptació del programari i, de l'altra, pel cost elevat de les llicències que les empreses de programari acostumen a imposar a l'Administració pública.

Per això, la creació de decidim.barcelona i, per consegüent, el desenvolupament del programari lliure i de codi obert han tingut com a conseqüència l'exportació del projecte a altres administracions, fonamentalment a través del Consorci Localret. Durant l'any 2018, a més, cal destacar l'extensió de la plataforma Decidim a organitzacions socials i altres administracions públiques de l'àmbit català (l'Hospitalet, Mataró, Sant Cugat, Diputació de Barcelona i de Girona, Generalitat de Catalunya), espanyol (Comunitat de Castella-la Manxa) i internacional (França, Bèlgica, Finlàndia, Mèxic, etcètera).

El projecte Decidim ha esdevingut exportable i traslladable a qualsevol tipus d'organització que vulgui ampliar dinàmiques democràtiques, i hi estan participant de manera col·laborativa altres institucions i universitats. Això ens porta a diferenciar entre **decidim.barcelona**, que és la plataforma de la ciutat de Barcelona, i **decidim.org** com a plataforma de programari genèric i reutilitzable per a altres organitzacions i institucions gràcies a la seva llicència lliure (AGPL 3.0).

Dins el marc de fer del Decidim una eina universal per a la democràcia d'administracions i organitzacions, i per dissenyar i desenvolupar entorns digitals (oberts, segurs i lliures) per a la democràcia participativa i la coordinació col·laborativa, l'any 2017, es va posar en funcionament el Metadecidim, <https://meta.decidim.org/>, un portal per gestionar el projecte democràtic Decidim en totes les seves dimensions i que durant el 2018 ha funcionat activament com a espai propi de comunicació i participació de la comunitat Decidim.

### 1.3. Innovació en investigació

Les ciutats estan immerses en unes transformacions socials i tecnològiques profundes. En els últims anys, han proliferat espais d'innovació en els quals l'experimentació tecnològica i la social van de bracet. El Laboratori d'Innovació Democràtica (LID), que es va inaugurar el mes de maig del 2018, vol iniciar un diàleg i un debat al voltant dels canvis de les ciutats relacionats amb les tecnologies de la comunicació i els processos democràtics. Es tracta d'explorar nous models de pensar i construir la ciutat, uns models que garanteixin drets fonamentals per a la participació democràtica, que entenguin i dialoguin amb els conflictes urbans, que fomentin l'autonomia i l'autoorganització de la ciutadania i que posin el focus sobre les intel·ligències i els coneixements existents a la ciutat. En aquest sentit, i a través de la col·laboració activa amb la ciutadania, els veïns i les veïnes de la ciutat, les organitzacions socials, les universitats i els centres de recerca, els projectes de l'economia social i solidària i altres projectes d'emprenedoria, així com amb col·lectius especialitzats en les diverses temàtiques, el LID ha obert, de manera periòdica, espais de treball, de debat, d'experimentació i d'innovació sobre qüestions fonamentals que travessen la participació, la democràcia i les tecnologies.

### 1.4. Innovació en comunicació

La Direcció té una estratègia pròpia de comunicació que preveu quatre projectes diferenciats. Les activitats de comunicació que cal destacar de l'any 2018 han estat:

- Innovació democràtica: és la web municipal, el lloc de l'Ajuntament des del qual es dona accés als llocs web de la Direcció.
- Decidim.barcelona: aquest any ha suposat la consolidació d'equips de comunicació coordinats amb els de gerència i amb la direcció de Democràcia Activa. D'aquesta manera, s'ha reforçat la comunicació de Decidim.barcelona mitjançant la coordinació, l'assessorament i la transferència de coneixements i experiències amb les persones responsables de comunicació de l'Àrea. En general, s'ha coordinat el relat de la plataforma, els missatges d'alguns processos i el relat de l'Ajuntament en cada procés.
- Plataforma Decidim: s'ha desenvolupat una nova identitat gràfica de la marca Decidim que s'ha desplegat en canals en línia i físics, a través de suports comunicatius diversos i mitjançant campanyes de comunicació específiques, així com accions d'assessorament i coordinació de naturalesa diversa en els àmbits de comunicació. Cal destacar la campanya comunicativa per a les jornades JAM 18, que celebraven la tercera edició en el marc de la conferència internacional de l'OIDP, que incloïen la sessió sobre ciutats democràtiques i que formaven part del programa de la Biennial de Pensament.
- Laboratori d'Innovació Democràtica: la inauguració, que va tenir lloc el mes de maig del 2018, va comportar la creació de la seva imatge, la projecció pública i les accions de convocatòria i difusió d'activitats que han centrat l'estratègia de comunicació d'aquest projecte.

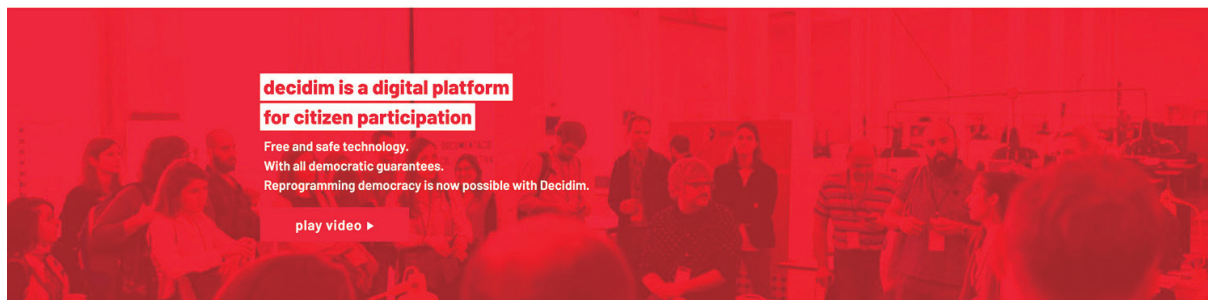


Figura 1: Nova imatge de Decidim.org

## 2. Línies d'actuació de la DRDI segons el PAM 2015-2019 i projectes relacionats

Les línies del PAM que recauen en la DRDI són les següents.

1. Desenvolupar una plataforma de participació digital.
2. Garantir una participació digital inclusiva, segura i transparent.
3. Investigar la ciutat intel·ligent i la ciutat democràtica.
4. Crear un laboratori d'innovació democràtica i col·laboració ciutadana.

La primera línia d'actuació, "Desenvolupar una plataforma de participació digital", ha donat lloc a dos projectes diferenciats:

**2.1. Decidim.barcelona** és el portal web de participació de l'Ajuntament i del Decidim.org, i des d'aquí es despleguen els canals de participació previstos al Reglament de participació: processos, òrgans, iniciatives i consultes. El projecte Decidim.barcelona també preveu el Decidim com a servei públic a l'abast de les entitats de la ciutat i el Decidim que s'ofereix com a plataforma de participació a determinades instàncies i serveis de l'Ajuntament.

**2.2. Decidim.org** és el desenvolupament, la millora i l'extensió de la plataforma de programari que ha suposat la constitució d'una comunitat que participa en la seva millora i governança.

La segona línia d'actuació, "Garantir una participació digital inclusiva, segura i transparent", ha donat lloc al programa:

**2.3. Pla de capacitat**, que inclou el desenvolupament del lloc web edu.decidim.org com a plataforma d'aprenentatge del Decidim, les sessions de formació de formadors i el Pla de mediació orientat a la ciutadania, així com la convocatòria de subvencions de la DRDI.

Les línies 3 i 4, "Investigar la ciutat intel·ligent i la ciutat democràtica" i "Crear un laboratori d'innovació democràtica i col·laboració ciutadana", es treballen conjuntament des del projecte:

**2.4. Laboratori d'Innovació Democràtica (LID)**, que es va inaugurar formalment el mes de maig del 2018 i té com a objectiu principal la investigació de la ciutat democràtica amb la col·laboració ciutadana.

### 2.1. DECIDIM.BARCELONA

Línia del PAM 2015-2019 de referència: "0.4.2.1. Desenvolupar una plataforma de participació digital".

Durant l'any 2018, la plataforma decidim.barcelona ha continuat creixent tant en processos i òrgans com en iniciatives i rendició de comptes.



**Figura 2: Dades de participació de la plataforma decidim.barcelona (desembre del 2018)**

### Desplegament del nou Reglament de participació de l'Ajuntament

El nou Reglament de participació esmenta, en l'article 105, que "tots els canals de participació definits en aquest reglament s'han de poder registrar, si es considera així en el moment de la seva utilització, en la plataforma digital". A més, en l'article 107 esmenta els continguts mínims que la plataforma ha de tenir quant als processos, els òrgans de participació, les iniciatives ciutadanes i les consultes.

Així, el Reglament insta a fer que la informació dels òrgans de participació municipals, com els ordres del dia, les actes de sessions i la documentació rellevant, estiguin disponibles a la plataforma. En el cas de les iniciatives ciutadanes, esmenta que s'ha de possibilitar la recollida de signatures de suport quan estigui garantida la identitat de la persona signant, i, en el cas de les consultes, el nou reglament assenyalava que hi ha d'haver un espai diferenciat i, quan sigui possible, el vot electrònic.

Tot i que la plataforma ha millorat les seves funcionalitats i tècnicament està capacitada per recollir signatures i suports a les iniciatives, per allotjar tota la informació dels consells i els òrgans de participació municipal i per possibilitar la transparència i la decisió ciutadana en tots els processos participatius, cal dir que no s'ha arribat al nivell que caldria esperar passat més d'un any des de l'aprovació del nou Reglament de participació de l'Ajuntament el 6 d'octubre del 2017.

Hi ha hagut tres problemes interns que han dificultat el desplegament del reglament, en general, al decidim.barcelona:

1. Diferències d'interpretació del nou Reglament de participació pel que fa als mínims de participació digital que han de tenir els processos participatius que s'incorporen a decidim.barcelona. En aquest sentit, cal dir que encara queda molt per recórrer en l'aplicació correcta del reglament, així com en la transparència i la traçabilitat dels processos participatius que duen a terme les àrees i districtes de l'Ajuntament.
2. Manca de pressupost per desenvolupar o posar en pràctica les millores necessàries a la plataforma, quant a l'especificitat de participació a la ciutat de Barcelona que marca el nou Reglament de participació de l'Ajuntament.
3. Falta de coordinació general amb totes les àrees i els districtes a fi de consensuar i impulsar la implantació dels òrgans de participació de l'Ajuntament al decidim.barcelona.



## Processos participatius al decidim.barcelona durant el 2018

Processos	Seguidors	Visites	URL
Dissenyem la zona verda de les Cases Barates	17	1669	<a href="https://decidim.barcelona/processes/ZonaverdaCasesbarates">decidim.barcelona/processes/ZonaverdaCasesbarates</a>
Fabra i Coats, un espai obert a Sant Andreu	24	1130	<a href="https://decidim.barcelona/processes/urbanitzacioFiC">decidim.barcelona/processes/urbanitzacioFiC</a>
Fem un nou Espai Jove a Sant Andreu	17	258	<a href="https://decidim.barcelona/processes/espaijoveSantAndreu">decidim.barcelona/processes/espaijoveSantAndreu</a>
La Meridiana et demana un canvi	15	1093	<a href="https://decidim.barcelona/processes/meridiana">decidim.barcelona/processes/meridiana</a>
La Model s'obre a la ciutat	40	11465	<a href="https://decidim.barcelona/processes/lamodel">decidim.barcelona/processes/lamodel</a>
Les Rambles	11	2154	<a href="https://decidim.barcelona/processes/lesrambles">decidim.barcelona/processes/lesrambles</a>
Modificació de l'Ordenança de terrasses	5	477	<a href="https://decidim.barcelona/processes/terrasses">decidim.barcelona/processes/terrasses</a>
Modificació del PGM de Ciutat Meridiana	16	-	<a href="https://decidim.barcelona/processes/MPGMCiutatMeridiana">decidim.barcelona/processes/MPGMCiutatMeridiana</a>
Modificació del Pla general metropolità en matèria de regulació urbanística d'habitatge	27	1607	<a href="https://decidim.barcelona/processes/MPGMhabitatge">decidim.barcelona/processes/MPGMhabitatge</a>
Montbau + accessible	19	558	<a href="https://decidim.barcelona/processes/montbauaccessible">decidim.barcelona/processes/montbauaccessible</a>
Montjuïc, un parc per a Barcelona	42	11339	<a href="https://decidim.barcelona/processes/futurmontjuic">decidim.barcelona/processes/futurmontjuic</a>
MPGM La Clota Reordenació	17	1094	<a href="https://decidim.barcelona/processes/mpgmclaclota">decidim.barcelona/processes/mpgmclaclota</a>
PGM de la Marina del Prat Vermell	3	652	<a href="https://decidim.barcelona/processes/pgmlamarina">decidim.barcelona/processes/pgmlamarina</a>
Pla Clima	4	1829	<a href="https://decidim.barcelona/processes/placlima">decidim.barcelona/processes/placlima</a>
Pla d'equipaments de la zona centre de Sants-Montjuïc	13	9885	<a href="https://decidim.barcelona/processes/plaequipamentssantscentre">decidim.barcelona/processes/plaequipamentssantscentre</a>
Pla d'equipaments del Poble-sec	2	5691	<a href="https://decidim.barcelona/processes/plaequipamentspoblesec">decidim.barcelona/processes/plaequipamentspoblesec</a>
Pla d'equipaments de Nou Barris	9	1165	<a href="https://decidim.barcelona/processes/plaequipamentsnoubarris">decidim.barcelona/processes/plaequipamentsnoubarris</a>
Pla de mobilitat de Ciutat Vella	1	2895	<a href="https://decidim.barcelona/processes/mobilitatcv">decidim.barcelona/processes/mobilitatcv</a>
Pla de mobilitat urbana (PMU) 2019-2024	32	3891	<a href="https://decidim.barcelona/processes/plamobilitatBCN">decidim.barcelona/processes/plamobilitatBCN</a>
Pla del joc a l'espai públic	20	866	<a href="https://decidim.barcelona/processes/pladeljoc">decidim.barcelona/processes/pladeljoc</a>
Pla especial d'ordenació dels establiments comercials destinats a la venda d'articles de records o <i>souvenirs</i>	21	420	<a href="https://decidim.barcelona/processes/souvenir">decidim.barcelona/processes/souvenir</a>
Pla estratègic dels espais litorals de la ciutat	32	2715	<a href="https://decidim.barcelona/processes/PlaLitoralBCN">decidim.barcelona/processes/PlaLitoralBCN</a>
Reglament per a l'equitat de gènere a l'Ajuntament de Barcelona	26	1388	<a href="https://decidim.barcelona/processes/reglamentequitatdegenere">decidim.barcelona/processes/reglamentequitatdegenere</a>
Repensem el 22@	23	9329	<a href="https://www.decidim.barcelona/processes/Repensem22a">https://www.decidim.barcelona/processes/Repensem22a</a>
Repensem Trinitat Nord	32	1669	<a href="https://decidim.barcelona/processes/trinitatnord">decidim.barcelona/processes/trinitatnord</a>
Tria el verd de la Colònia!	7	1347	<a href="https://decidim.barcelona/processes/colonia-castells">decidim.barcelona/processes/colonia-castells</a>
Via Laietana, un carrer per al veïnat	39	1504	<a href="https://decidim.barcelona/processes/vialaietana">decidim.barcelona/processes/vialaietana</a>
<b>Total</b>	<b>514</b>	<b>78090</b>	

Tot i que la gran majoria de processos participatius posats en pràctica per l'Ajuntament de Barcelona s'han publicat a decidim.barcelona, cal dir que la qualitat de la participació en cadascun, així com els marges de decisió de la ciutadania, són desiguals i varien molt depenent de l'àrea o el districte que lidera el procés. En aquest sentit, seria bo establir uns estàndards mínims de qualitat dels processos municipals que s'implementen al decidim.barcelona per garantir la qualitat de la plataforma i assegurar-ne la credibilitat.

## Òrgans de participació:

Pel que fa als òrgans de participació, cal destacar que només s'ha implementat dins el decidim.barcelona una petita part del que era l'objectiu del Reglament.

- Consells i òrgans d'àmbit de ciutat (tres consells): Consell Escolar, Consell de Ciutat i Audiència Pública als Nois i Noies.
- Consells de barri (onze): tres de les Corts, set de Sant Andreu i un de Nou Barris.
- S'han implementat els dos consells constituïts amb motiu de l'aprovació del Reglament: la Comissió d'Empara i el Consell Assessor dels Processos Participatius.

Tot i que la plataforma està preparada per allotjar l'activitat de tots els consells de la ciutat, actualment s'hi han implementat menys del 10% dels consells que estan en funcionament.



#### Òrgans de participació municipal actius al Decidim

Òrgans	Seguidors	Visites	URL
Audiència Pública als Nois i Noies de Barcelona	15	214	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/audiencianoisnoies">decidim.barcelona/assemblees/audiencianoisnoies</a>
Comissió Assessora de Processos Participatius	9	4720	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/comissioassessora">decidim.barcelona/assemblees/comissioassessora</a>
Comissió d'Empara	2	867	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/comissioempara">decidim.barcelona/assemblees/comissioempara</a>
Consell de Barri de Baró de Viver	3	67	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/barribarodeviver">decidim.barcelona/assemblees/barribarodeviver</a>
Consell de Barri de la Maternitat i Sant Ramon	6	144	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/barrimaternitatsantramon">decidim.barcelona/assemblees/barrimaternitatsantramon</a>
Consell de Barri de la Sagrera	30	533	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/barrisagrera">decidim.barcelona/assemblees/barrisagrera</a>
Consell de Barri de la Trinitat Vella	3	561	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/barritrinitatvella">decidim.barcelona/assemblees/barritrinitatvella</a>
Consell de Barri de les Corts	7	224	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/barrilescorts">decidim.barcelona/assemblees/barrilescorts</a>
Consell de Barri de Navas	6	515	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/barrinavas">decidim.barcelona/assemblees/barrinavas</a>
Consell de Barri de Pedralbes	4	90	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/barripedralbes">decidim.barcelona/assemblees/barripedralbes</a>
Consell de Barri de Vilapicina i la Torre Llobeta	5	16	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/barrisvilapicinatorrellobeta">decidim.barcelona/assemblees/barrisvilapicinatorrellobeta</a>
Consell de Barri del Bon Pastor	4	531	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/barribonpastor">decidim.barcelona/assemblees/barribonpastor</a>
Consell de Barri del Congrés i els Indians	3	533	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/barricongresindians">decidim.barcelona/assemblees/barricongresindians</a>
Consell de Barri de Sant Andreu de Palomar	8	337	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/barrisantandreu">decidim.barcelona/assemblees/barrisantandreu</a>
Consell de Ciutat	6	151	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/consellciutat">decidim.barcelona/assemblees/consellciutat</a>
Consell Escolar Municipal de Barcelona	27	70	<a href="https://decidim.barcelona/assemblees/CEMB">decidim.barcelona/assemblees/CEMB</a>
<b>Total</b>	<b>380</b>	<b>9573</b>	

Cal destacar que durant el 2018 es va fer una prova pilot en tres consells sectorials seleccionats per la Direcció de Democràcia Activa: el Consell Municipal d'Immigració, el Consell de Ciutat i el Consell Municipal de Benestar Social.

De totes les possibilitats d'autoorganització, democràcia en la presa de decisions i transparència que ofereix el [decidim.barcelona](https://decidim.barcelona) als òrgans de participació, només va arribar a implementar-se —de forma parcial— el Consell de Ciutat. Així, cal revisar com poden els consells sectorials fer un procés d'adaptació per utilitzar el [decidim.barcelona](https://decidim.barcelona) i tenir uns òrgans més transparents i oberts a la ciutadania.

#### Iniciatives ciutadanes

Durant el 2018 s'han iniciat cinc iniciatives ciutadanes a Barcelona, que s'han difós a través del [decidim.barcelona](https://decidim.barcelona). A la plataforma, hi consta tota la documentació que els promotors de la iniciativa han volgut difondre, però cal destacar que durant el 2018 no ha estat operativa la funcionalitat de recollida de signatures a través de la plataforma per motius diversos.

Nom	Promotors	Objecte	Assoliment de signatures
Terrasses	FAVB	Modificació d'ordenança	No
Canvi de nom de la plaça d'Antonio López	Associació Idrissa	Pregunta a multiconsulta	Sí
Gestió pública de l'aigua	Enginyers sense Fronteres	Pregunta a multiconsulta	Sí
Habitem el Sant Pau	Gimnàs Social Sant Pau SCCL	Pregunta a multiconsulta	No
Avinguda Riera de Cassoles	Diversos ciutadans	Proposició a plenari	Sí

[Decidim.barcelona](https://decidim.barcelona) està preparada tècnicament per recollir signatures en línia a través de la verificació amb el padró. Tot i això, aquesta funcionalitat no s'ha pogut posar en marxa durant el 2018 per inseguretats jurídiques i de procediment. S'ha hagut de fer un treball intern entre diversos departaments de l'Ajuntament de Barcelona per resoldre aquests obstacles. S'ha encarregat un informe jurídic a una persona experta i s'han fet reunions amb Registre, IMI, Secretaria General, Atenció al Ciutadà i Democràcia Activa, que han tingut com a resultat un compromís compartit pel que fa a la seguretat i la implementació de la recollida de signatures en línia.

És necessari que aquesta funcionalitat estigui disponible al més aviat possible, ja que facilitarà enormement la recollida de signatures de suport a les iniciatives i, per tant, augmentaran les possibilitats de la ciutadania d'incidir en l'agenda política de la ciutat. Està previst que estigui en funcionament abans del mes de maig del 2019.

## **La rendició de comptes al decidim.barcelona**

Durant aquest 2018 s'ha anat actualitzant el seguiment del PAM 2015-2019 en la secció de rendició de comptes i seguiment de les actuacions, on es pot veure l'evolució de cadascuna de les actuacions en detall amb els seus projectes respectius.

## **La comunicació a persones registrades al decidim.barcelona**

Les persones registrades al decidim.barcelona reben informació de les novetats a través dels butlletins electrònics. Durant el 2018 s'han enviat tretze butlletins: el de gener a les 13.675 persones destinatàries registrades, però el desembre del 2018 el nombre de persones destinatàries va disminuir fins a 5.823 persones arran de l'aplicació del Reglament General de Protecció de Dades (RGPD).

## **El Decidim com a servei públic a l'abast de les entitats de la ciutat**

Un dels objectius del Decidim és estendre la plataforma com a infraestructura de participació a les organitzacions i les entitats socials de la ciutat, perquè puguin aprofundir en els mecanismes de democràcia interna i de participació ciutadana.

Durant el 2018 s'ha iniciat un treball de col·laboració amb les direccions d'Acció Comunitària i d'Economia Cooperativa, Social i Solidària i Consum, per oferir el Decidim com a eina de democràcia interna d'organitzacions socials a través de la signatura de dos convenis de col·laboració que es farà el 2019. La DRDI ofereix a les entitats la instal·lació gratuïta del Decidim, així com formació i assessorament per administrar la plataforma.

Les entitats amb les quals s'ha contactat per presentar el Decidim, proposades per la Direcció de Serveis d'Acció Comunitària, han estat:

- **Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya (FAPAC)**
- **Associació Àgora de l'Escola d'Adults de la Verneda** (pel Pla d'acció comunitària dels barris de la Verneda i la Pau) → [decidim.lavernedailapau.org](http://decidim.lavernedailapau.org)
- **Associació de Veïns i Veïnes del Poblenou** (Pla de desenvolupament comunitari del Poblenou)
- **Plataforma d'Entitats de Roquetes** (per l'equipament Casal Ton i Guida)
- **Federació Catalana de Voluntariat Social**
- **Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB)** → [participa.favb.cat](http://participa.favb.cat)
- **Associació de Veïns i Veïnes de Sarrià**
- **Lafede.cat – Organitzacions per a la Justícia Global** → [decidim.lafede.cat](http://decidim.lafede.cat)
- **Federació d'Ateneus de Catalunya** → [participa.ateneus.cat](http://participa.ateneus.cat)
- **Fundació Tot Raval**
- **Associació Xarxa Dos Deu** (per l'equipament Casal de Barri 210)
- **Federació Catalana d'Entitats de Salut Mental**
- **Esplais Catalans (Esplac)**
- **Associació Barceloneta Alerta** (pel Pla de desenvolupament comunitari de la Barceloneta)

S'han iniciat els Decidim de tres entitats de l'àmbit de l'economia social, el desenvolupament local i el consum:

- **Food Coop BCN** → [decidim.foodcoopbcn.cat](http://decidim.foodcoopbcn.cat)
- **L'Economat Social** → [participa.leconomat.queviure.cat](http://participa.leconomat.queviure.cat)
- **Xarxa d'Economia Social (XES)** → [decidim.xes.cat](http://decidim.xes.cat)

### Nou servei d'atenció a entitats i administradores

Durant el 2018 s'ha obert un nou servei fix d'assessorament a organitzacions en l'administració del Decidim, que ha funcionat els dijous a la Fabra i Coats de 15.00 a 17.00 hores.

### **Decidim com a servei que s'ofereix a l'Ajuntament**

Barcelona Energia, la comercialitzadora elèctrica pública metropolitana, gestionada per TERSA, empresa pública de serveis mediambientals, ha optat pel Decidim com a plataforma per a la participació de les seves persones usuàries.

Actualment, Barcelona Energia subministra electricitat a edificis i equipaments municipals de l'Ajuntament de Barcelona i, a partir del 2019, també obrirà el servei als equipaments de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i a la ciutadania.

Hi hagut altres demandes per implementar el Decidim en algunes instàncies municipals, que es faran efectives durant el 2019:

- Demanda de la Fàbrica de Creació Fabra i Coats
- Demanda dels Ateneus de Fabricació
- Decidim, per la participació de tota la plantilla municipal

## **2.2. DECIDIM.ORG**

Línia del PAM 2015-2019: "0.4.2.1. *Desenvolupar una plataforma de participació digital*".

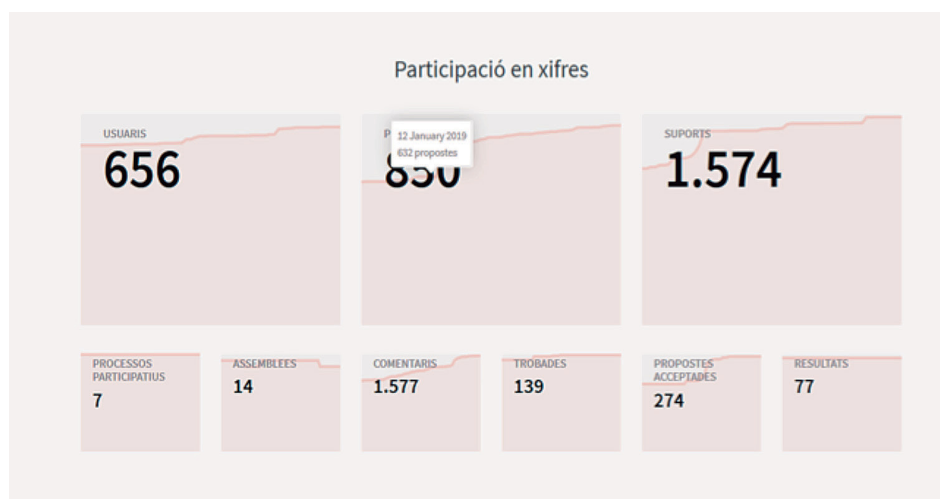
### **Desenvolupament del programari**

L'any 2018 va començar amb la versió 0.8 acabada d'estrenar del Decidim i va acabar amb la versió 0.15. Vet aquí un resum de les modificacions més importants que s'hi van fer durant el 2018:

Millores generals durant el 2018: millores en la usabilitat i les característiques d'assemblees, conferències, reunions, administració, registre ràpid, propostes, processos i iniciatives.

Noves característiques que cal destacar:

- Visualització de mètriques per a espais i components participatius diversos.
- Possibilitat d'incorporar ajudes contextuais des de l'administrador dels processos i els òrgans.



**Figura 3** Exemple de mètriques automatitzades incorporades al decidim.org el 2018

- Textos participatius: recollida ordenada de propostes que constitueixen un text complet.
- Funció d'esmenes en la redacció de textos col·laboratius.
- Esborranys col·laboratius: es poden fer propostes de forma col·laborativa entre diverses persones usuàries.
- Grups: permet a les persones usuàries formar part de grups i fer propostes en nom seu.
- Adaptació de la plataforma a l'RGPD.
- Motor de cerca global per a propostes i reunions.
- Millores generals en el perfil de la persona usuària: nom, avatar, biografia, insígnies.
- Insígnies: les persones usuàries obtenen insígnies en el seu perfil com a reconeixement per les accions participatives fetes per incentivar i ludificar l'experiència usuària.

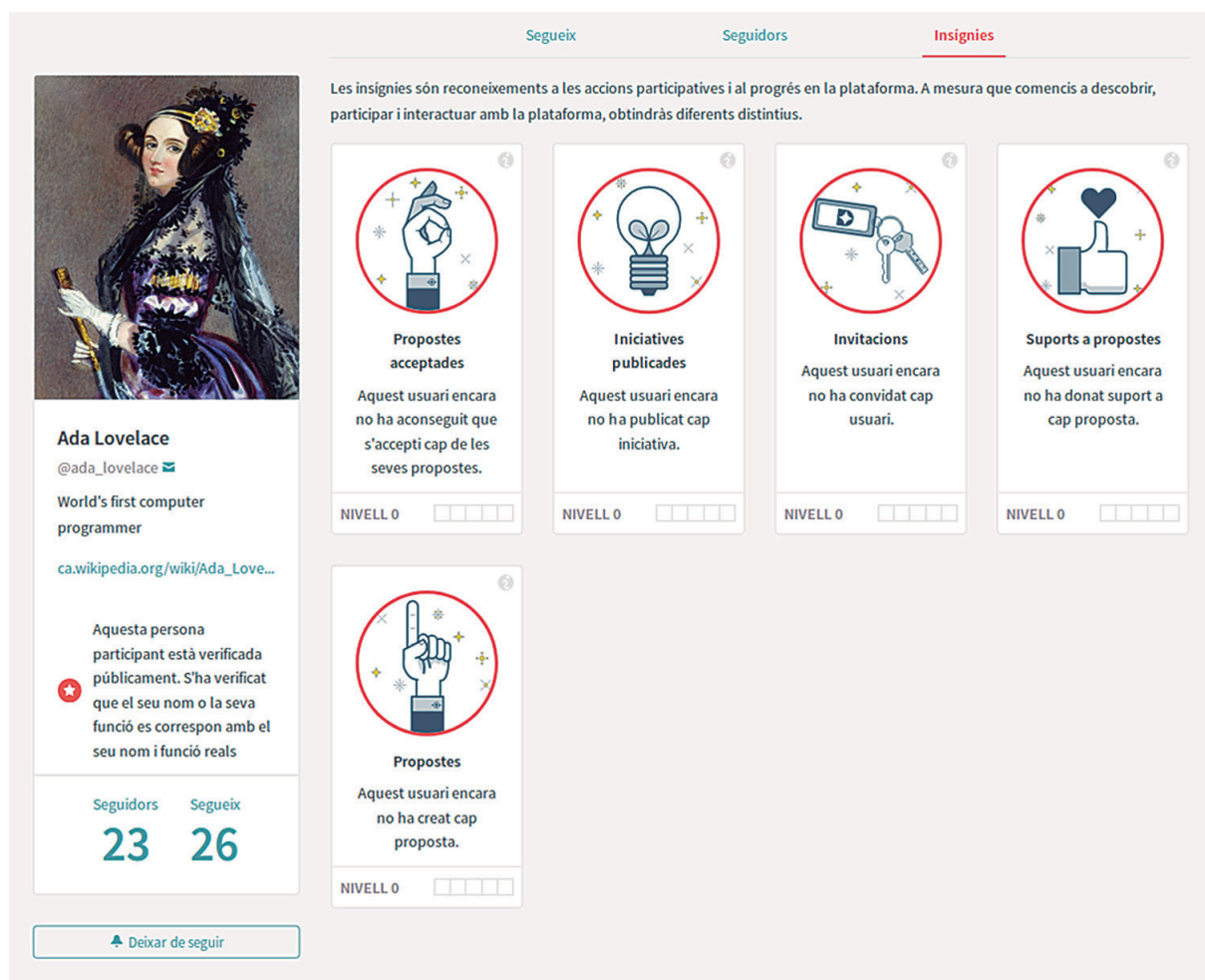


Figura 4: Exemple de perfil públic i insígnies que ara possibilita el decidim.org

Indicadors comparatius 2017-2018 del desenvolupament de la plataforma Decidim								
Decidim.org	Desenvolupament tecnològic	Nombre de mòduls nous produïts per la plataforma Decidim (1)	2017	10	3	2	15	Real
			2018	8	6	4	18	Previsió
			2018	8	8	5	21	Real
		Nombre de <i>pull requests</i> (PR) creades a GitHub per la plataforma Decidim (2)	2017	533	340	420	1293	Real
			2018	660	490	370	1520	Previsió
			2018	535	482	484	1501	Real
	Servei digital decidim.barcelona	Nombre de mòduls nous en desplegament a la plataforma Decidim	2017	2	3	3	8	Real
			2018	3	3	3	9	Previsió
			2018	4	4	8	16	Real
		Nombre de processos nous que fan servir Decidim	2017	4	4	6	14	Real
			2018	6	4	4	14	Previsió
			2018	4	5	8	17	Real

Indicadors comparatius 2017-2018 del desenvolupament de la plataforma Decidim								
Decidim.org	Servei digital decidim.barcelona	Nombre d'iniciatives noves que fan servir Decidim	2017	0	0	3	3	Real
			2018	4	10	10	24	Previsió
			2018	0	1	3	4	Real
		Nombre d'òrgans nous que fan servir Decidim	2017	0	0	0	0	Real
			2018	6	10	20	36	Previsió
			2018	1	9	4	14	Real
		Nombre de persones usuàries noves del decidim.barcelona	2017	695	695	695	2085	Real
			2018	2000	10000	5000	17000	Previsió
			2018	244	1552	1039	2835	Real
	Acompanyament d'entitats en el desplegament propi de Decidim	Nombre d'administracions o organismes que fan servir la plataforma Decidim	2017	7	7	7	21	Real
			2018	8	8	8	24	Previsió
			2018	11	4	7	22	Real
		Nombre d'instal·lacions (instàncies) noves del Decidim d'organitzacions socials amb seu o delegació a Barcelona (3)	2017	0	0	3	3	Real
			2018	4	4	4	12	Previsió
			2018	1	1	10	12	Real

## Extensió de la plataforma fora de Barcelona

Aquest 2018, cal destacar un creixement significatiu de l'extensió del Decidim a:

- Petits ajuntaments més enllà de l'àrea metropolitana
- Extensió internacional
- Extensió a entitats i associacions

Tipus d'instància	
Ajuntaments de Catalunya	56
Ajuntaments de la resta de l'Estat espanyol	1
Comunitats autònomes	2
Diputacions	2
Estats (Bèlgica)	1
Administracions i organitzacions internacionals	31
Universitats	1
Ajuntament de Barcelona (decidim.barcelona + Fabra i Coats)	2
Entitats i associacions	19
Metadecidim	2
<b>Total (instàncies en preproducció o producció)</b>	<b>118</b>

Tämä sivusto käyttää evästeitä. Jatkamalla tämän sivuston käyttöä hyväksyt selaiminesi asettamamme evästeet. Lue lisää [täältä](#). [Hyväksyn](#)

**Helsinki** Etusivu Osallistu Ohjeet Suomi Rekisteröidy Kirjaudu sisään

## OmaStadi

**Osallistu. Ideoi. Vaikuta.**

Osallistu

**OmaStadi on Helsingin kaupungin tapa toteuttaa osallistuvaa budjetointia. Kaupunkilaiset voivat ideoida ehdotuksia ja äänestää siitä, miten kaupunki käyttää 4,4 miljoonaa euroa rahaa vuosittain.**

[Rekisteröidy](#)

Figura 5: Decidim, de l'Ajuntament de Hèlsinki



## Documentació

Durant aquest 2018 s'ha dut a terme un treball de creació de documentació pròpia del Decidim.org, útil per a tot tipus d'organitzacions gestores d'una instància del Decidim. Es tracta d'un material de caràcter universal per a la configuració i l'administració del Decidim.

S'ha creat un lloc web específic per a documentació, <https://docs.decidim.org>.

Aquest lloc conté dos documents:

- “Funcionalitats i característiques de Decidim”
- “Documentation Authoring and Publishing Guide”

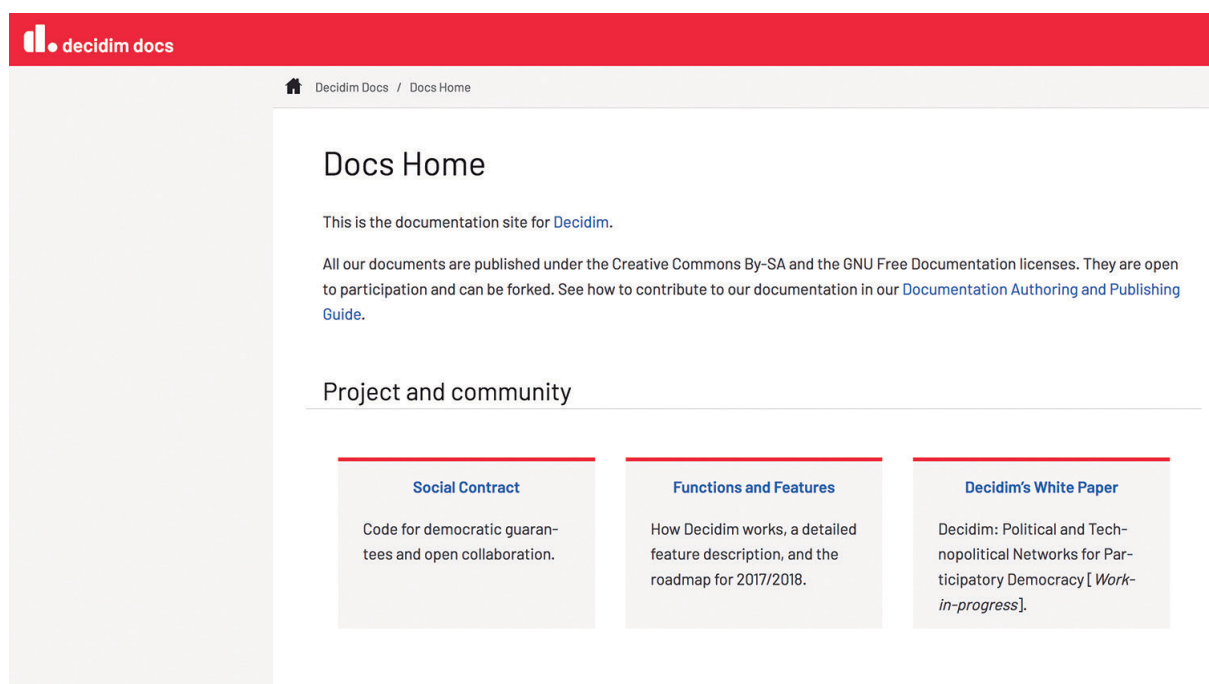


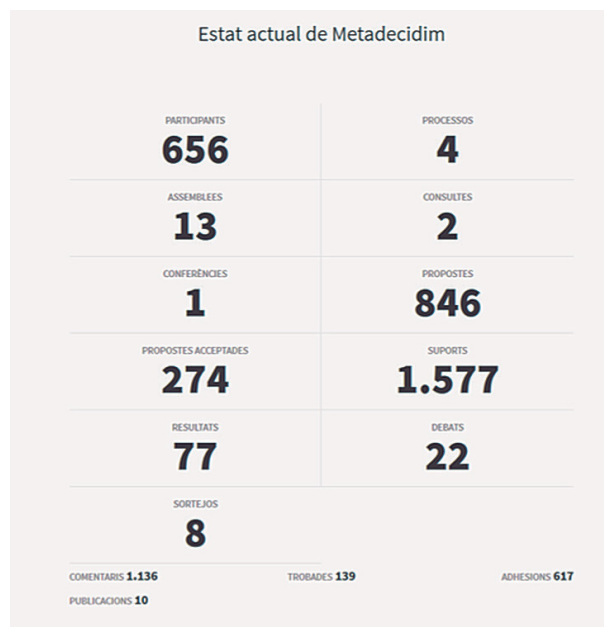
Figura 6: Lloc web Decidim Docs

## També s'han elaborat els documents i les tasques relacionades següents:

- Redacció del manual d'administració de documentació
- <https://docs.decidim.org/docs-authoring/en/administration>
- Configuració i automatització de la publicació de documents
- Elaboració del manual de redacció de documentació
- <https://docs.decidim.org/docs-authoring/en/prerequisites/>
- <https://docs.decidim.org/docs-authoring/en/authoring/>
- Creació d'un tutorial de configuració de Decidim
- Desenvolupament d'un sistema de generació automàtica de documents PDF
- Desenvolupament de la cerca integrada al lloc de documentació de Decidim
- Elaboració del manual d'instal·lació de Decidim

## La comunitat Metadecidim

Metadecidim és la comunitat per (re)dissenyar les funcionalitats de la plataforma Decidim, prioritzar les línies de desenvolupament, decidir projectes de millora i deliberar sobre els seus usos i possibilitats futures. El lloc web també està encaminat a apoderar la ciutadania en la possibilitat d'apropiar-se l'eina, de contribuir-ne al desenvolupament i de ser copartíips en la seva construcció.



**Figura 7: Dades de participació al meta.decidim.org el febrer del 2019**

### Activitats públiques i trobades de la comunitat

Des de la DRDI, a través del Metadecidim, es fan, al llarg de l'any, diverses jornades en les quals es convida la comunitat a participar obertament. Unes són mensuals, com les SOM, sessions enfocades principalment a la comunitat i obertes a tothom, i d'altres, com els LAB, són sessions també obertes a tota la ciutadania, però orientades sobretot a persones acadèmiques, estudiants i grups de recerca. Des del mes de maig del 2018, les sessions LAB s'organitzen des del Laboratori d'Innovació Democràtica (vegeu l'apartat 5.4).

Les jornades JAM 2018 (Jornades Anuals Metadecidim) són la cita anual de tota la comunitat: s'hi mostren les novetats que s'han incorporat al Decidim durant l'any, i l'equip de la DRDI hi té un paper protagonista a l'hora de comunicar els objectius assolits i els reptes futurs de la globalitat del projecte Decidim.

Enguany, des del Laboratori d'Innovació Democràtica s'han organitzat tres esdeveniments, a part dels que es fan cada any: la inauguració del LID, el 17 de maig, i dos tallers, el de dades d'allotjaments turístics, el 28 i 29 de setembre, i el de mapatge col·laboratiu, el 12 de desembre. Aquestes activitats es detallen a l'apartat del Laboratori d'Innovació Democràtica.

Jornades i actes de la comunitat	Assistents
Jornades anuals JAM 18	158
9 assemblees SOM	187

### Governança del projecte decidim.org

Durant el 2018 s'ha accelerat el procés participatiu de governança amb l'objectiu de fomentar l'autonomia organitzativa de la comunitat i poder donar resposta a la gran demanda internacional que està adquirint el projecte. Es tracta d'un procés obert a tota la comunitat sobre quins han de ser els òrgans de decisió i representativitat de què s'ha de dotar el projecte per construir una organització autònoma, transparent i democràtica del Decidim.

L'objectiu del procés participatiu, que va iniciar la fase de debat el 25 de novembre de 2018, és definir un sistema organitzatiu i de representació (òrgans interns i com s'escullen) que es pugui transformar en una entitat autònoma o associació des de la qual tota la comunitat gestioni de forma democràtica tot el projecte des de nivells diversos.



Els objectius d'aquest procés són:

1. Donar autonomia i garanties de qualitat democràtica en la gestió dels repositoris del programari Decidim.
2. Reconèixer la comunitat com a legítima per governar el projecte.
3. Assegurar la continuïtat del Decidim com a projecte de programari lliure i bé comú.

Procés governança

## Fases

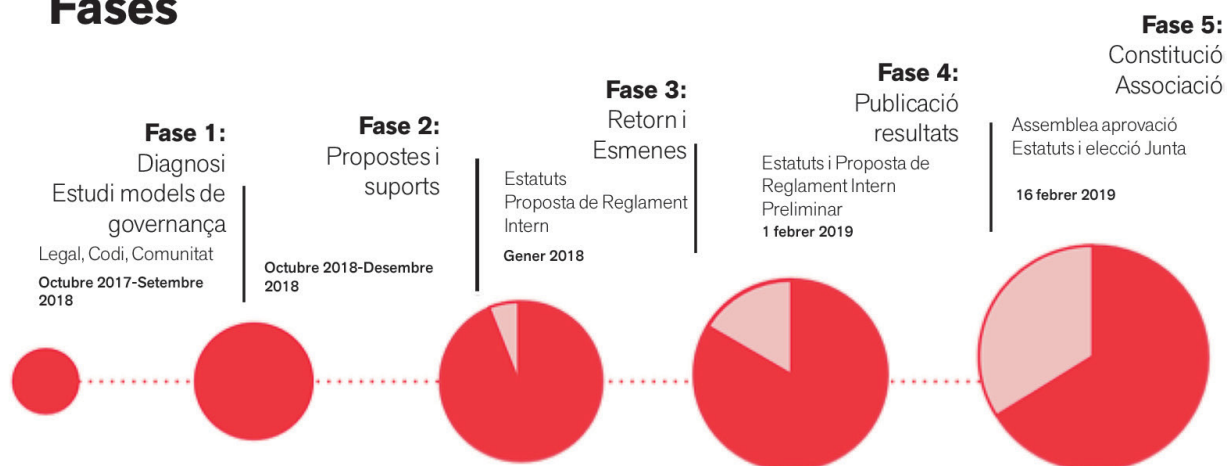


Figura 8: Fases del procés participatiu de governança de la comunitat Decidim

### 2.3. Capacitació i mediació digital

Línia del PAM: "0.4.2.6. Garantir una participació digital inclusiva, segura i transparent"

#### Pla de capacitació

El lloc web <https://edu.decidim.org/> vol ser un espai on compartir l'experiència en l'aprenentatge sobre com administrar el Decidim i com utilitzar les tecnologies per a la participació en general. Ofereix accés als materials de formació i aprenentatge i un espai per proposar millores i activitats noves.

Durant el 2018 s'han editat dos manuals nous disponibles en aquest lloc web:

- "Iniciació al disseny de processos participatius al Decidim"
- Disseny i continguts, formació en línia del mòdul d'òrgans de participació

Des de la Direcció també s'ha elaborat un repositori de material formatiu sobre la seguretat digital i les implicacions que té per a les persones fer mediàtica la seva vida participativa a través dels mitjans digitals.

#### Formacions presencials

A més, s'han dut a terme dues formacions presencials:

Formacions per a persones formadores sobre participació digital segura (tres dies). En aquesta formació han participat professionals de la formació de persones adultes, de la dinamització digital i personal tècnic de participació d'ajuntaments o organitzacions que volen impulsar processos democràtics. S'han compartit eines i estratègies per tenir una vida digital que garanteixi una privacitat i una seguretat de les dades personals mínimes.

Formacions d'iniciació al disseny de processos participatius al Decidim (dos dies). Es tracta d'un camí formatiu de participació ciutadana que aprofita les funcionalitats i el desenvolupament de Decidim per a l'aprenentatge.

El total d'assistents entre les dues formacions ha estat de prop de 100 persones.

Estat de Decidim Edu al final del 2018	
Participants	134
Processos	3
Assemblees	1
Propostes	156
Propostes acceptades	36
Suports	62

### Disseny del Pla de mediació

Durant el 2018, s'ha acabat el disseny del Pla de mediació, disponible en aquest enllaç: [https://docs.google.com/document/d/1hf99bjy\\_YBSqC9T9dcyWJ9IxD7GpzVdC\\_IKDtbrneV8/edit?usp=sharing](https://docs.google.com/document/d/1hf99bjy_YBSqC9T9dcyWJ9IxD7GpzVdC_IKDtbrneV8/edit?usp=sharing)

La proposta per posar-lo en pràctica el 2019 és fer una prova pilot en col·laboració amb el Consorci de Biblioteques de Barcelona. La concreció d'aquesta prova pilot s'ha de dur a terme durant el primer trimestre del 2019.

### Convocatòria general de subvencions

La convocatòria general de subvencions és una oportunitat per incentivar la creació de projectes per part de la ciutadania que aprofundeixin en la innovació i la democràcia a la ciutat.

Durant el 2018 no es va fer cap convocatòria de subvenció extraordinària amb motiu dels Premis de Qualitat Democràtica, per la qual cosa la convocatòria ordinària és l'únic instrument per incentivar projectes dissenyats directament per la ciutadania en el nostre àmbit.

Les línies de projecte que s'han prioritzat en la convocatòria del 2018 són:

P) Innovació democràtica:

- a) Desenvolupament del programari i d'infraestructures digitals per millorar la participació democràtica.
- b) Implantació del Decidim en organitzacions socials, associacions, comunitats o col·lectius per millorar la coordinació i la qualitat democràtica.
- c) Defensa dels drets digitals.
- d) Capacitació digital per a una participació democràtica innovadora i per a la defensa dels drets digitals.

Resum dels resultats de la convocatòria del 2018:	
Projectes presentats	22
Projectes amb subvenció aprovada	12
Projectes denegats per puntuació inferior en la nota de tall	3
Projectes denegats per manca de documentació	2
Projecte que ha renunciat a la subvenció	1
Projectes denegats per requisits tècnics	4
<b>Import total atorgat</b>	<b>73.162,1 €</b>
<b>Import mitjà per projecte</b>	<b>6.096 €</b>

#### Comparativa d'indicadors 2017-2018

Pla de capacició	Nombre de persones que participen en el programa de formació en capacició	2017	0	0	18	18	Real
		2018	9	30	45	84	Previsió
		2018	10	75	36	121	Real
	Nombre de formacions dutes a terme (organitzacions participants, dinamitzadors/ores participants, voluntaris/àries participants)	2017	0	0	1	1	Real
		2018	1	2	3	6	Previsió
		2018	1	4	3	8	Real
	Nombre d'organitzacions socials noves adherides/incorporades al programa d'enfortiment digital	2017	0	0	2	2	Real
		2018	1	3	3	7	Previsió
		2018	0	0	0	0	Real

## 2.4. Laboratori d'Innovació Democràtica

### Línies del PAM de referència:

"0.4.2.11. Investigar la ciutat intel·ligent i la ciutat democràtica"

"0.4.2.12. Crear un laboratori d'innovació democràtica i col·laboració ciutadana"



Figura 9: Lloc web del Laboratori d'Innovació Democràtica

El 17 de maig de 2018, es va inaugurar el Laboratori d'Innovació Democràtica (LID), ubicat a la Fàbrica de Creació Fabra i Coats. El LID constitueix un espai de recerca de la ciutadania, que es fa amb la ciutadania i per a la ciutadania, al voltant de processos participatius, democràcia municipal, col·laboració social, recollida de dades i informació sobre la ciutat, apoderament ciutadà, i autoorganització col·lectiva i distribuïda.

Amb l'objectiu general de crear un laboratori d'innovació democràtica i col·laboració ciutadana, que és un compromís del Pla d'actuació municipal 2016-2019, el LID, en l'activitat del seu primer any, ha dedicat els seus esforços als objectius següents:

- Oferir serveis, recursos i infraestructures (coneixement, tecnologia, assessoria jurídica i econòmica) al desenvolupament de projectes de codisseny i coproducció d'acció social.
- Experimentar en les noves funcionalitats i aplicacions del Decidim per impulsar la democràcia participativa en ciutats i organitzacions.
- Promoure la investigació ciutadana i les sinergies amb l'acadèmia, l'Administració, la indústria i la societat per generar solucions democràtiques als problemes de la ciutat i dels seus habitants i organitzacions.

- Proporcionar recursos oberts i espais de participació per a la investigació de projectes de l'Ajuntament i de la ciutadania.
- Prototipar models de ciència de ciutadania, innovació social, cogestió i governança de laboratoris urbans.
- Generar un ecosistema productiu de serveis al voltant de la innovació social i democràtica.

Per aconseguir aquests objectius, s'han pres com a base les dinàmiques de la comunitat Metadecidim per estendre, a continuació, l'àmbit del laboratori a la innovació oberta i a la investigació participativa, com a aproximacions als problemes que afecten la qualitat democràtica de les ciutats, amb una atenció especial a Barcelona i a la seva àrea metropolitana.

### Seminaris del LAB Metadecidim

Els seminaris del LAB Metadecidim constitueixen una de les activitats més recognoscibles de les que se celebren al Laboratori d'Innovació Democràtica. La majoria dels seminaris de l'any anterior es van celebrar al campus de Poblenou de la Universitat Pompeu Fabra (ocasionalment es va celebrar el darrer seminari del desembre del 2017 al Canòdrom - Parc de Recerca Creativa). Amb l'assentament del projecte d'Innovació Democràtica a la Fàbrica de Creació Fabra i Coats, els seminaris es van traslladar a aquesta nova seu i van adquirir, així, un espai permanent en el qual disposaven de recursos propis per celebrar-se.

A continuació, es detallen els seminaris que van tenir lloc el 2018 un cop inaugurat el Laboratori.

Seminari	Data	Persones convidades	Assistents
Decidim.procediment: Validesa administrativa-jurídica per a la participació digital	3 de maig	Agustí Cerillo Anton Queralt Mercè Mestre	31
decidim.mov: Tecnologies de participació ciutadana per a moviments socials i organitzacions	6 de juliol	Margarita Padilla Marc Pradel Jordi Mir	35
decidim.cultura: Tecnologies de participació ciutadana per a la gestió i la producció cultural	11 d'octubre	Beatriz Redondo Carla Alsina Natàlia Oliete Sheila Corchete	35
Decidim.ambCiència: Tecnologies de participació per a polítiques públiques guiades per ciència ciutadana	14 de desembre		29

### Organització i comissariat d'activitats des del LID

Activitat	Data	Persones convidades	Participants
Inauguració LID: Innovació a la ciutat democràtica	17 de maig	Carola Castellà, Arantxa Mendiharat, Alberto Abellán, Virgile Deville, Gala Pin, Yanina Welp, Ada Colau, Manel Castells, Joan Subirats, Álvaro Porro, Francesca Bria	107
Ciència participativa: taller de dades sobre allotjaments turístics	28 de setembre	Turisme de Barcelona, Oficina Municipal de Dades, Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona, Universitat Rovira i Virgili, ENERHAT, UPC, DataHippo, AIS - Aplicacions d'Intel·ligència Artificial, PAH - Observatori DESC	25

Activitat	Data	Persones convidades	Participants
Ciutats digitals, llibertats digitals: comú digital, estàndards ètics i software lliure	18 d'octubre	Programa Biennal de Pensament	
Conferència de l'OIDP: Taula rodona sobre tecnologia digital i democràcia directa	25-27 novembre		
Conferència de l'OIDP: Taller 128-E: Laboratoris ciutadans per la governança democràtica	25-27 novembre		
Ciutats democràtiques	28 de novembre		
Sessió de mapatge col·laboratiu de l'Àrea Metropolitana de Barcelona: participació, ciència, dades i feminismes	12 de desembre		18

## Altres serveis del LID que s'han dut a terme:

- Facilitació d'activitats organitzades per altres entitats o direccions de l'Ajuntament
- Accions de promoció de Decidim i LID
- Seguiment d'investigacions

Comparativa d'indicadors 2017-2018							
Pla d'investigació "Ciutat democràtica"	Nombre d'activitats organitzades pel LID	2017	0	0	18	18	Real
		2018	4	3	3	10	Previsió
		2018	3	2	2	7	Real
	Premis de Qualitat Democràtica	2017	0	2	0	2	Real
		2018	0	4	0	4	Previsió
		2018	0	0	0	0	Real
Creació del Laboratori d'Innovació Democràtica	Nombre de seminaris i esdeveniments d'investigació	2017	4	4	7	15	Real
		2018	8	5	9	22	Previsió
		2018	6	5	7	18	Real
	Nombre de formacions d'investigació	2017	0	0	1	1	Real
		2018	8	8	8	24	Previsió
		2018	10	8	10	28	Real
	Nombre de projectes d'investigació propis	2017	0	1	5	6	Real
		2018	0	0	0	0	Previsió
		2018	0	0	2	2	Real
	Nombre de projectes europeus sol·licitats	2017	0	0	2	2	Real
		2018	1	0	0	1	Previsió
		2018	1	0	0	1	Real
	Nombre de projectes europeus en execució	2017	1	0	0	1	Real
		2018	2	0	0	2	Previsió
		2018	2	0	0	2	Real

## 3.2 Xerrades i presentacions de la DRDI

Esdeveniment	Contingut	Dates
Foro de Transparencia e Innovación Democrática (Gobierno de Aragón)	Visualització de dades per a la innovació democràtica	25-27 d'abril, Saragossa
Techfest 2018 UPV (Universitat Politècnica de València)	Sistemes de participació ciutadana per al compromís social i polític	2 de maig, València
Lab Meeting Iberoamericano (MediaLab Prado)	Taller de laboratoris de governança per a la democràcia ciutadana distribuïda	11-13 setembre, Madrid
g0v Summit 2018 (Taiwan)	Caracterització computacional de la participació en les tecnologies cíviques	5 d'octubre, Taiwan
Seminari de participació i TIC a la regió de Mafrag (AECID Jordània)	La participació municipal El Decidim	Desembre, Jordània

Esdeveniment	Contingut	Dates
Smart City Expo World Congress 2018	Presentació del LID Presentació del Decidim Presentació de Decidim DIBA Presentació de Decidim Sharing Cities	12-15 novembre, Barcelona
DECODE Symposium, CCCB	Taula rodona en la qual es van presentar propostes d'alternatives democràtiques al capitalisme digital	19 d'octubre, Barcelona
Biennial	Ciutats digitals, llibertat digital: comú digital, estàndards ètics i software lliure	18 d'octubre, Barcelona
Repensar la planificació estratègica local CCCB	Seminari	7/11
JAM	El Decidim i la participació política	28 de novembre, Barcelona
Inauguració del LID	Participaven en aquesta taula, Ada Colau, alcaldessa de Barcelona, i Manuel Castells, de la Universitat Oberta de Catalunya i la University of Southern California	17 de maig

## Reptes per al 2019

### Decidim.barcelona:

- Continuar impulsant el desplegament del Reglament de participació, en especial en les iniciatives ciutadanes; activar la funcionalitat de recollir signatures digitals i la funcionalitat d'enllaçar amb el portal de tràmits per fer el tràmit com a persones promotores en línia.
- Multiconsulta: acabar el procés d'elaboració de plecs i adjudicació del concurs de desenvolupament de la funcionalitat de vot electrònic al decidim.barcelona.
- Desenvolupar un Decidim a l'interior de l'Ajuntament de Barcelona per promoure la participació dels treballadors i les treballadores, així com en altres serveis municipals o de gestió públicocomunitària a la ciutat.

### Decidim.org:

- Signatura de l'acord marc de col·laboració entre l'Ajuntament de Barcelona, el Consorci Localret i l'Associació Decidim.
  - Promoure l'extensió internacional del projecte Decidim.
- Capacitació i mediació digital:
- Dur a terme la prova pilot del Pla de mediació en col·laboració amb les biblioteques de Barcelona i amb altres equipaments municipals.
  - Fer el mòdul del Decidim dins el programa de formació adreçat a treballadors i treballadores municipals.
- Laboratori d'Innovació Democràtica:
- Constituir un comitè avaluador de persones expertes per al seguiment del LID.
  - Obrir a la participació la programació dels seminaris del LID a través del Decidim.
  - Ampliar la col·laboració amb els departaments municipals d'anàlisi de dades, així com treballar de manera transversal amb altres àrees.



# Departament de Relacions Ciutadanes

El Departament de Relacions Ciutadanes treballa de manera transversal a l'àrea, i duu a terme la tasca d'enfortir el teixit associatiu de les diverses comunitats presents a la ciutat i donar suport al coneixement i la difusió de les seves cultures.

Contribueix a protegir els trets d'identitat d'aquestes comunitats i també les noves aportacions, tant de persones com de col·lectius de la ciutat, i els facilita canals de participació i d'integració amb l'objectiu que la comunicació sigui oberta, plural i acollidora. Es dona suport a un gran nombre de manifestacions socioculturals sorgides de la iniciativa de ciutadans, associacions i institucions, fent una atenció especial als projectes i els actes propis de col·lectius originaris d'altres països i altres indrets de l'Estat.

Les línies de treball que es desenvolupen són: organitzar i impulsar l'estratègia de suport a l'associacionisme d'aquesta tipologia d'entitats, engegar projectes que impulsin la renovació de les seves pràctiques associatives, difondre entre la ciutadania les seves manifestacions culturals, donar suport a l'organització d'actes propis i de tercers, difondre la memòria històrica i, en general, millorar la seva organització i incidència social.

## Context

Al llarg de l'any 2018 s'han mantingut la majoria de projectes que s'estaven desenvolupant amb els recursos econòmics i de personal assignats.

L'activitat s'ha centrat a executar les accions del pla de treball 2017-2019 pendents i s'ha reforçat la xarxa d'entitats de cultura popular (federacions i cases regionals), amb la qual cosa s'ha donat compliment als compromisos adquirits. Ens trobem, però, amb algunes problemàtiques intrínseques d'aquest sector associatiu: falta de relleu generacional en les estructures organitzatives, poca adaptació al canvi i a les necessitats de la societat actual, i perquè fonamentalment ja han acomplert els objectius fundacionals pels quals es van constituir. Cal un procés de redefinició i, si cal, d'acompanyament en la definició de nous plans estratègics d'entitats que estiguin disposades a fer aquest pas. En aquest sentit, és clau el paper d'impuls i de reformulació que també han de fer les federacions, amb les quals s'està treballant.

Pel que fa a la coordinació i acompanyament de projectes i manifestacions culturals d'origen i contextos diversos, s'ha apostat per promoure una coordinació estable i en xarxa, i han participat noves entitats que han sol·licitat incorporar-se. Aquest any 2018 s'ha pogut millorar la comunicació i s'ha donat valor a l'activitat festiva de veïns i veïnes d'orígens diversos, de manera que s'ha enriquit tota la ciutadania i s'ha aportat la riquesa de la diversitat i interculturalitat entesa com a diàleg, participació i dret de ciutadania.

S'ha continuat treballant en col·laboració i coordinació amb districtes, àrees i serveis municipals.

S'ha desenvolupat també una tasca interdepartamental, en què s'ha representat el conjunt de la Gerència en la Ponència d'esdeveniment i s'ha mantingut l'agenda de planificació d'esdeveniments de ciutat.

## Recursos

### Recursos humans

L'equip humà del Departament de Relacions Ciutadanes va estar integrat per quatre persones: la cap de departament, dues tècniques i una administrativa.

Departament	Persones
Departament de Relacions Ciutadanes	4
<b>Total</b>	<b>4</b>

### Recursos econòmics

Pressupost executat	Euros
Capítol 2	141.066,41
Capítol 4	135.700,00
Capítol 7	147.130,81
<b>Total</b>	<b>423.897,22</b>

## Activitat

### 1. Les cases regionals i federacions

El 2018 es va donar atenció i servei a 46 entitats entre cases regionals i federacions, que apleguen un col·lectiu d'unes 15.000 persones aproximadament.

La concentració més gran d'entitats es troba als districtes de Ciutat Vella (7), l'Eixample (7) i Sant Martí (7), seguits de molt a prop de Sant Andreu (6), Nou Barris (5) i Sants (5).

El Departament de Relacions Ciutadanes és el servei executiu referent de les entitats, des d'on es dona suport integral a l'activitat associativa. S'està molt receptiu a les seves peticions i necessitats, tot i que sovint no són fàcils d'acomplir, sobretot pel que fa a temes de cessió de locals municipals. Se'ls ofereix el suport institucional i de representació municipal que requereixen per organitzar els seus actes de reconeixement i difusió de les cultures, l'atenció a necessitats específiques que puguin sorgir i l'assessorament en diferents àmbits.

Gaudeixen d'una doble vinculació: d'una banda, pel que fa a l'àrea orgànica i funcional establerta i, de l'altra, territorialment al districte on tenen la seva seu social i desenvolupen fonamentalment la seva activitat.

### Pla de treball amb les entitats

Durant el 2018 s'ha dut a terme la implementació del pla de treball establert per al període 2017-2019, un document estratègic amb objectius i actuacions concretes per desenvolupar en aquests anys. Aquest pla respon a algunes de les problemàtiques i peticions de les entitats, que han de servir per treballar plegats i aconseguir rellevància en la vida associativa i cultural de la ciutat.

En l'elaboració del pla es va tenir en compte l'anàlisi de qüestionaris a persones clau de les organitzacions, així com l'adaptació a les principals necessitats emergents i la situació contextual actual de les entitats.

A partir dels resultats obtinguts de l'anàlisi d'aquestes variables, es van establir les línies estratègiques i els mecanismes de funcionament que han anat evolucionant en posar-les en marxa.

### **a) Enfortiment associatiu**

Algunes entitats es veuen abocades a continuar les seves activitats portades per la inèrcia del que han estat fent durant tota la seva existència, sense plantejar-se si les necessitats de l'entorn són les mateixes, o els canvis que s'estan produint en la societat poden afectar la continuïtat de la mateixa entitat. El dia a dia de les entitats, i més en el moment actual, en què els recursos són escassos, fa molt difícil aturar-se per plantejar com ha de ser el futur (sostenible i efectiu) de l'entitat. Per aquest motiu, s'ha facilitat la realització d'un procés d'acompanyament en la definició de nous plans estratègics d'entitats que estiguin disposades o considerin necessari plantejar-s'ho de cara a definir les directrius, els objectius i l'orientació dels propers anys. Aquest suport s'ha fet mitjançant l'acompanyament proper i a mida per a cada entitat en la gestió del canvi i en la redefinició de la seva estratègia que aposti per una acció més transversal en el context de la ciutat, i alhora que afavoreixi el relleu generacional, tot reforçant el caràcter cultural i de qualitat de l'entitat.

Cal destacar sobretot el procés d'acompanyament realitzat amb l'Hogar Centro Castellano y Leonés de Catalunya en el procés de definició del seu nou pla estratègic, estructurat en cinc fases de treball (organització del procés, diagnòsi, formulació estratègica, pla d'acció i tancament), amb tres nivells de participació, i amb l'elaboració d'un document final que l'entitat ha d'implementar.

### **b) Formació associativa**

La formació esdevé una eina cada vegada més imprescindible perquè les entitats puguin funcionar de manera autònoma i estable. A fi de millorar les capacitats de les entitats, a través de l'actualització dels coneixements de les persones que hi estan vinculades, es va impulsar i definir una línia de formació associativa. Ateses les necessitats detectades, es va facilitar una formació pràctica per aprendre i millorar la presentació de subvencions, saber definir els projectes i fer més efectiu el seu abast mitjançant la innovació, fer més atractius i eficaços els projectes mitjançant una correcta formulació, un adequat finançament, una impecable execució i una estricta avaluació.

### **c) Comunicació**

Per enfortir la comunicació i difusió que fan les entitats de les seves programacions d'activitats, ser més visibles, adequar-se a les noves eines comunicatives que puguin ajudar les entitats a millorar la seva comunicació, apropar-se més al seu públic i donar a conèixer la seva tasca, s'ha implantat amb èxit la prova pilot d'una *news/letter*, com a eina de comunicació amb els seus socis i simpatitzants.

### **d) Utilització d'espais i locals**

Barcelona té un ampli i potent teixit associatiu amb múltiples necessitats, com ara espais adequats per poder desenvolupar les seves activitats. Hi ha associacions de nova creació que no poden accedir a un local, o bé entitats més consolidades que també poden tenir dificultats a causa del descens d'ingressos o l'increment del cost de lloguer. Des del Departament de Relacions Ciutadanes es van explorar possibilitats de col·laboració per incrementar l'ocupació i utilització dels locals i espais de les cases regionals, tot buscant noves oportunitats. En aquest sentit, s'han dut a terme iniciatives d'èxit amb entitats migrades en col·laboracions puntuals, una gran oportunitat per compartir experiències i generar coneixement entre entitats.

També es van fer gestions amb els tècnics i tècniques territorials amb la finalitat de buscar possibles solucions i alternatives a la problemàtica que manifesten algunes entitats amb els seus locals, i, alhora, es va treballar en la recerca d'estratègies per obrir els equipaments de les cases regionals als barris i aprofitar-los com a centres culturals de proximitat.

### **e) Memòria històrica**

Amb l'objectiu de crear una eina divulgativa que valori la importància de la creació d'espais de trobada, tradició i cultura, es va fer una exposició permanent de fotografies i textos sobre la memòria històrica de les cases regionals, i memòries de vida de persones vinculades a diferents entitats que busquen acostar aquest col·lectiu als visitants.

L'exposició, inaugurada al Pati Verger del Museu Frederic Marès, es va incloure en el programa d'activitats de Més Mercè del 2017. Posteriorment, es va traslladar al Museu d'Història de la Immigració de Catalunya, amb seu a Sant Adrià de Besòs (on ha rebut més de 2.000 visitants), al Centre Cívic del Besòs (2.000 visitants) i al CAP Maragall (més de 17.000 visitants).

Paral·lelament es va crear una mostra de petit format que permetés una itinerància àgil, amb un sistema de transport econòmic i sense costos de muntatge per a les entitats que sol·liciten acollir-la al seu local. Des de la seva creació, ha estat exposada en 10 entitats.

### **f) Gastronomia**

Del 19 al 21 d'octubre es va celebrar la Fira Mercat de Mercats a l'avinguda de la Catedral, una fira oberta i popular pensada per promocionar els productes de qualitat i proximitat dels mercats barcelonins. En la seva 9a edició, i per segona vegada, es va arribar a un acord amb l'Institut Municipal de Mercats de Barcelona perquè les entitats poguessin participar-hi oferint els productes típics i representatius de la regió o el territori al qual representen en un espai destacat a la fira a la zona de "Productes d'arreu". Un total de cinc entitats (Casa de los Navarros, Centro Aragonés de Barcelona, Centro Asturiano, Federación de Comunidades Originarias de Castilla - La Mancha en Catalunya i Federación de Entidades Culturales Galegas en Catalunya) van aportar una selecció del millor dels sabors típics de les seves zones amb productes de denominació d'origen.

### **g) Programació d'activitats**

Amb l'objectiu d'oferir un catàleg de recursos per a aquelles associacions a les quals els manquen propostes de programació, es va treballar amb el Departament de Promoció de la Gent Gran la realització de tallers de teatre fòrum en el marc de la campanya municipal "Soc gran, i què", per a la creació col·lectiva de peces teatrals sobre discriminació i diversitat, així com amb d'altres operadors, la realització del taller "Teixint records", on es treballa el record des de diferents punts de vista.

Alhora es va aprofitar per fer difusió i explicar serveis municipals com VinclesBCN, un projecte d'innovació social que es crea per reforçar les relacions socials de les persones grans que se senten soles i millorar el seu benestar a través de la tecnologia i del suport d'equips de dinamització social per relacionar-se amb el seu entorn.

### **h) Creació d'un directori de grups culturals de les cases regionals**

Per donar resposta a una de les demandes de les entitats, i amb la voluntat de poder explicar i difondre la varietat i riquesa de la nostra cultura, s'ha confeccionat un directori de grups culturals. Aquesta eina ha de permetre generar complicitats entre les diferents entitats, ha de facilitar compartir i optimitzar els recursos entre entitats, i alhora, ha de servir com a element de difusió i promoció de les activitats per reforçar-ne la visibilitat tot convidant el conjunt de tota la ciutadania a conèixer els diferents grups, tradicions i costums existents a la nostra ciutat. En el procés d'elaboració hi han participat 35 cases regionals, amb un total de 81 grups que, per les seves característiques, s'han classificat en les categories següents: ball, música, cant, teatre i literatura.

El directori de grups s'ha distribuït en format electrònic en un llapis de memòria a totes les entitats. Aquest no és un document rígid i tancat, sinó que es tracta d'un directori viu que necessàriament s'anirà actualitzant d'acord amb les variacions produïdes a cada entitat.

## **2. Promoció i coordinació de les produccions socioculturals d'abast ciutadà**

### **Fira d'Abril de Catalunya**

Esdeveniment de gran format amb més de 400.000 visites que ha arribat a la 47a edició. És una gran ocasió per conèixer la feina, i donar-hi suport, de les entitats andaluses que, durant uns dies, es dediquen de ple a fer que es pugui gaudir d'aquest espai de trobada i convivència. Representa un "pont cultural" entre Andalusia i Catalunya, una festa integradora que forma part del patrimoni cultural de Catalunya.

Amb aquesta edició, la Fira —que va ocupar 87.000 metres quadrats— ha sumat catorze anys consecutius celebrant-se en el parc del Fòrum. Enguany s'ha renovat tot el pòrtic que dona la benvinguda als visitants amb leds de colors. Entre els principals esdeveniments, es va celebrar una gala i un concert impulsats per l'emissora Radiolé, els habituals concursos de casetes i un altre de gastronòmic, a més d'una desfilada de moda flamenca.

Des del 2016, any en què per primera vegada es va optar per convocar un concurs públic per a l'adjudicació del lloguer del recinte del Fòrum per l'empresa municipal Barcelona de Serveis Municipals (BSM), la FECAC organitza l'esdeveniment. Des d'aleshores, pel que fa a la participació de l'Ajuntament de Barcelona, cal destacar l'important estalvi respecte a anys anteriors, que prové sobretot de la nova gestió de l'esdeveniment, i es limita a donar suport en temes de comunicació i difusió exclusivament.

## **3. Producció i organització d'activitats pròpies i suport a tercers**

### **Corpus i l'ou com balla**

La celebració del Corpus configura una tradició viva de Barcelona. Alguns dels espais més emblemàtics de la ciutat obren les portes, els patis i els claustres i s'engalanen amb flors per participar en aquesta manifestació de la rica tradició popular de la ciutat.

L'Ajuntament de Barcelona, juntament amb la Catedral de Barcelona, ja fa molts anys que va decidir recuperar una de les festes més antigues que al llarg de la història s'han celebrat a la ciutat: el Corpus. I això ho ha fet a partir de dos dels aspectes més populars i participatius de la festa, fruit de l'herència col·lectiva dels barcelonins: l'ou com balla i la processó.

A l'edició del 2018 hi van participar 22 espais, en 17 dels quals es va fer ballar l'ou, amb què es distingeix de manera singular la celebració a Barcelona. A més dels espais tradicionals, es va sumar a la festa el pati del Museu Etnològic de les Cultures del Món, situat als palaus Nadal i del Marquès de Llió. També cal destacar la novetat de la creació d'una catifa floral a la plaça de la Virreina feta pels Catifaires de Gràcia i inspirada en un trencadís d'estil "gaudinià".

L'acte que clou la festa, la processó cívica, que és el seguici popular més antic de la ciutat, va commemorar els 100 anys dels Gegants nous de la Casa de la Caritat o del Corpus, i com a novetat cal esmentar la incorporació al recorregut d'uns nous participants, els Gegants de Sant Jaume Apòstol.

### **Ciutats contra la impunitat franquista**

La ciutat de Barcelona segueix avançant en iniciatives a favor dels valors antifranquistes de "Justícia, veritat i reparació". Per aquest motiu, l'Ajuntament de Barcelona va celebrar la II Trobada de Ciutats contra la Impunitat Franquista a l'antiga presó Model, amb l'objectiu de posar en comú,

amb d'altres ciutats integrants de la xarxa i experts, les diferents iniciatives municipalistes de l'Estat espanyol que s'han dut a terme per afavorir l'accés a la justícia de les víctimes dels crims contra la humanitat comesos per la dictadura franquista en els diferents municipis. Organitzada per la Tinència d'Alcaldia de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència, des del Departament de Relacions Ciutadanes s'ha donat suport en la producció de la jornada, la gestió d'inscripcions, aspectes logístics, d'infraestructures i de comunicació.

### **Jornades sobre la llibertat d'expressió**

Davant la constatació de l'augment de la pressió repressora respecte al dret a la llibertat d'expressió per part de l'Estat, l'Ajuntament de Barcelona va organitzar, amb la col·laboració de la plataforma No Callarem, unes jornades de debat i reflexió al voltant d'aquesta qüestió des d'on es va donar la veu a persones directament afectades per aquesta regressió en els drets i llibertats, i es van escoltar propostes per revertir aquesta situació, tant des de l'àmbit legal i judicial com des del filosòfic i polític.

Coordinada per la Tinència d'Alcaldia de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència, des del Departament de Relacions Ciutadanes es va donar suport en la recerca de l'emplaçament i la producció de les jornades a l'antiga presó Model de Barcelona.

### **Km per la Llibertat**

Iniciativa que va néixer del grup de corredors Correm per la Democràcia, en què es va fer un recorregut, a través d'una marxa de relleus, des de Barcelona fins a les presons madrilenyes per reclamar la llibertat dels presos polítics. Al seu pas per l'Ajuntament de Barcelona, se'ls va facilitar la infraestructura necessària per al correcte desenvolupament del primer tram (Parlament-Ajuntament) on estava previst compartir amb els corredors i corredores una recepció amb el Govern i els grups polítics, i la tramitació de la llicència de l'espai públic corresponent.

### **Jornades contra la Repressió**

Organitzades per la Plataforma 3 d'Octubre, formada per diversos col·lectius i organitzacions, en aquestes jornades s'hi van celebrar xerrades, tallers i taules rodones amb integrants de tot l'Estat, per debatre els casos més destacats de repressió de diferent índole i com se'ls hi havia donat resposta.

Des del Departament de Relacions Ciutadanes se'ls va oferir ajuda per orientar-los en la recerca de l'espai on celebrar les jornades i també col·laboració en aquestes jornades.

### **15a edició del Festival de Cinema i Drets Humans de Barcelona**

Certamen independent dedicat als drets humans que projecta pel·lícules de tots els gèneres, en què es denunciïn situacions dramàtiques d'explotació i injustícia sofertes per persones i comunitats d'arreu del món. En aquesta edició, el Festival va oferir més de cent pel·lícules de tots els gèneres i durada, cinc taules rodones amb importants experts i expertes, tallers sobre pensament crític, quatre *masterclass* en diferents facultats de Barcelona i cinc sessions en centres penitenciaris de la província.

Coordinada des de la Direcció de Serveis de Drets de Ciutadania i Immigració, des del Departament de Relacions Ciutadanes es va donar suport en la recerca dels diferents emplaçaments i la producció de les taules rodones i tallers a l'antiga presó Model de Barcelona.

### **Jornada de Drets de Ciutadania, Cultura, Participació i Transparència**

Jornada de treball amb tècnics i tècniques i equip directiu de l'Àrea organitzada per la Secretaria Tècnica de la Gerència; es va donar suport en la recerca de l'espai on celebrar les jornades i també col·laboració en aquestes jornades.

### **I Fira de la Contractació**



L'Ajuntament de Barcelona va impulsar, amb el suport de PIMEC, la I Fira de Contractació Pública Municipal per promoure una contractació pública sostenible, transparent i accessible. Un espai de trobada entre l'Ajuntament i els seus potencials proveïdors per conèixer de primera mà les característiques de les contractacions que s'hi exposen, promovent-ne un coneixement més gran que permeti garantir una participació més diversa en les futures licitacions. En total, s'hi van exposar una vuitantena de contractes per un import estimat superior als 545 milions d'euros.

El Departament de Relacions Ciutadanes va formar part del grup impulsor que garantia la bona organització de l'esdeveniment, i va col·laborar en l'organització i coordinació de les presentacions dels contractes més rellevants de l'Àrea.

#### 4. Les entitats de nova ciutadania

El Departament de Relacions Ciutadanes dona suport a les entitats de nova ciutadania de Barcelona en l'impuls de projectes que fomentin la realització d'activitats i manifestacions culturals d'origen i contextos diversos.

Amb l'objectiu de recollir informació de l'estat de l'entitat, les seves activitats i, sobretot, de l'organització de la seva festa, es va elaborar el calendari anual a partir de les reunions individualitzades amb cada entitat.

L'objectiu de les entitats que organitzen aquestes celebracions és crear un espai de trobada del seu col·lectiu, acostar l'associació a la gent, i crear un espai d'integració entre la seva cultura i la cultura d'acollida. Són unes activitats de caràcter folklòric, en què també es fan mostres de gastronomia i actuacions d'artistes rellevants en els països d'origen. **Durant l'any 2018 es va donar suport a 32 esdeveniments.**

#### Celebracions i diversitat cultural

##### Celebracions de gran format

Segons la tipologia de celebració de festes considerades de gran format, al Fòrum s'hi van organitzar tres esdeveniments. La proposta plantejada l'any anterior de fer dues celebracions en un mateix cap de setmana amb la finalitat de compartir les despeses d'infraestructura ha pogut tenir continuïtat en el cas de les celebracions de la festa de Bolívia i de l'Equador. En contraposició a la festa de Colòmbia, que no ha tingut aquesta possibilitat de compartir la celebració amb una altra entitat.

Des del Departament es van organitzar reunions prèvies amb els gestors del Fòrum i les entitats, amb la finalitat de coordinar els serveis necessaris, segons el format de cada celebració, i analitzar la possibilitat d'abaratir costos a partir de la valoració comparativa dels costos de producció d'esdeveniments en recintes (Fòrum i Poble Espanyol de Montjuïc). Es van acordar diferents mesures que es van implementar dins de les possibilitats reals i condicionaments de cada entitat i del Fòrum. Les mesures plantejades eren de seguretat, tancament perimetral, neteja i fraccionament de pagament. L'horari de tancament va ser a les 23.00 hores.

El 2018 l'afluència de públic a totes aquestes celebracions va ser lleugerament inferior a l'anterior.

Data	Festa	Assistents 2018	Assistents 2017
22/7/2018	Festa de Colòmbia	7.354	8.341
4/8/2018	Festa de Bolívia	5.908	6.939
5/8/2018	Festa de l'Equador	7.631	10.433
<b>Total</b>		<b>20.893</b>	<b>25.713</b>

### Celebracions de format mitjà

En relació amb les celebracions al Poble Espanyol, considerades d'un format mitjà, hi ha continuïtat de cinc celebracions de l'any anterior: Veneçuela, el Perú, Hondures, el Brasil i Mèxic (aquesta continua amb la celebració de dos dies).

També s'ha donat continuïtat al fet de compartir despeses d'infraestructura en un mateix cap de setmana de la festa d'Hondures i el dia del Brasil.

En aquestes celebracions igualment s'ha produït una petita disminució del públic assistent respecte a l'any l'anterior, llevat del cas de la festa de Mèxic, en què continuen augmentant els assistents.

Data	Festa	Assistents 2018	Assistents 2017
8/7/2018	Dia de Veneçuela	4.447	7.065
28/7/2018	Festa del Perú	3.555	4.780
8/9/2018	Festa d'Hondures	3.901	4.442
9/9/2018	Dia del Brasil	8.016	4.879
15-16/9/2018	Festival Barcelona Vive México	11.914	6.648
<b>Total</b>		<b>31.833</b>	<b>27.814</b>

En relació amb les festes celebrades a l'espai públic, aquest any ha estat el primer en què el Departament de Relacions Ciutadanes ha donat suport en l'organització de l'Any Nou Xinès, celebrat a l'Arc de Triomf amb una desfilada per diferents carrers de l'Eixample, que fins ara es feia des d'una altra direcció de l'Àrea, Direcció de Drets de Ciutadania i Diversitat. Això ha comportat el seguiment de la tramitació dels permisos i les llicències corresponents, així com la realització de diverses reunions de coordinació amb les entitats xineses, institucions (Casa Àsia i Institut Confuci) i els serveis de l'Ajuntament implicats (Guàrdia Urbana, Districte de l'Eixample i Districte de Ciutat Vella). Sobretot destaca la gran afluència de públic assistent: 5.000 persones.

Per primera vegada aquest any s'ha celebrat una mostra i fira gastronòmica de productes xinesos al passeig de Lluís Companys.

### Celebracions de format més reduït

Les celebracions considerades de format més reduït tenen lloc a la via pública o en espais tancats.

En relació amb l'espai públic, com a continuïtat de l'any anterior, hi ha, d'una banda, dues celebracions de la comunitat filipina, la festa filipina i la de la convivència, i, de l'altra, la Festa de la Independència de les Filipines. Hi ha les celebracions del Dia del Paraguai, la hissada de la bandera del Perú, el Festival d'Ucraïna i el Dia de Santa Cruz de Bolívia, amb una afluència de públic d'entre 1.000 i 2.000 persones.

Pel que fa als espais tancats, s'ha celebrat la festa Vive América – América Vive, que va organitzar l'acte a l'equipament municipal de les Cotxeres de Sants, i la festa de la Independència de l'Índia, que va tenir lloc a l'espai Creu Coberta Meeting Point.

### **Noves peticions de celebracions**

En relació amb les noves peticions, es tracta d'actes organitzats per entitats, com és el cas dels actes organitzats per FECUBE – ASCULFOLKBOL. Van demanar suport en la gestió de l'autorització per a dues celebracions que s'organitzen a escala mundial per donar a conèixer diferents danses tradicionals bolivianes. En concret, van ser Encuentro Mundial del Salay 100% Boliviano i Encuentro Mundial del Caporal 100% Boliviano, que es van celebrar a l'espigó del Gas els mesos de maig i novembre, respectivament.

També van arribar peticions d'entitats que, per primera vegada, han comptat amb el suport del Departament. Es tracta de tres celebracions:

- La celebració de l'Any Nou Tailandès, organitzada amb el suport del consolat, que es va celebrar al passeig de Lluís Companys el mes de maig.
- La festa de la comunitat xilena, organitzada per l'Associació Pablo Neruda, que va fer la celebració a l'espai tancat de l'Estació de França.
- L'Associació Ucraïnesa Bereghynya, que va demanar suport en la recerca d'espai públic per celebrar el 1r Festival Internacional d'Art Ucraïnès Lavyhyvanka a la plaça de Francesc Layret al mes de maig, amb l'objectiu de donar a conèixer i promocionar la cultura ucraïnesa, així com l'activitat principal de l'associació, a través de la creació de l'Escola Ucraïnesa Mriya.

Finalment, l'associació Sociedad Civil de Colombianos en el Exterior, que demanava assessorament en la recerca d'un espai on celebrar el Foro Colombiano a Europa, amb l'objectiu de tractar temes d'especial preocupació de la comunitat colombiana a l'exterior, com són el reconeixement del fet migratori, colombians en situació irregular, etc.

### **Campanya de comunicació "Celebrem Barcelona"**

Per encàrrec de la comissionada d'Immigració, Interculturalitat i Diversitat, Lola López, des del Departament de Relacions Ciutadanes, en coordinació amb el Departament de Comunicació de l'Àrea, s'ha organitzat la campanya de comunicació "Celebrem Barcelona" per visibilitzar i destacar l'activitat festiva de veïns i veïnes d'origens i contextos culturals diversos, amb la finalitat d'informar a tota la ciutadania.

El canal de comunicació s'ha fet a través de la creació d'un calendari amb les festivitats de les comunitats diverses, i de cada festivitat un desplegable amb una petita informació contextual. Durant aquest any s'han comunicat les celebracions a través de quatre cartells.

El disseny de la campanya s'ha basat en la imatge que es va utilitzar l'any anterior per promoure els valors que s'impulsen des de l'Ajuntament: diversitat, interculturalitat, no discriminació, integració, ciutat acollidora, etc.

La campanya també ha volgut ser una eina per animar a intercanviar i compartir entre entitats la comunicació de les celebracions.

Amb la finalitat de disposar d'imatges i vídeos concrets de les diferents festes, s'han efectuat gravacions de diferents celebracions, recollint tant diferents espais com cultures de diferents orígens. I així es podran utilitzar en la planificació de posteriors campanyes de comunicació.

### **Projecte de formació a les entitats migrades**

Com a continuïtat a la formació iniciada el 2017, es van desenvolupar els dos projectes de formació per a les entitats migrades en relació amb la celebració d'esdeveniments:

#### a) Formació individualitzada en la conceptualització i formulació de projectes vinculats a esdeveniments

Aquesta formació es va adreçar a les entitats que per primera vegada es presentaven a la convocatòria de subvencions per rebre suport econòmic. Les entitats que van rebre aquesta formació finalment van ser: Associació Ucraïnesa Djerelo, Asociación Espíritu de Santa Cruz de la Sierra i Asociación de Paraguayos y Amigos del Paraguay. En aquest sentit, també es va organitzar una sessió informativa a totes les entitats de justificació de subvencions, destinada a donar suport per la seva presentació.

#### b) Disseny i treball grupal per a la producció d'esdeveniments a les comunitats migrades

A partir de l'anàlisi de les aportacions i necessitats que les entitats van plantejar a les sessions de treball dutes a terme durant l'any anterior en dos grups diferenciats, segons l'espai que ocupen les festes, es van extreure les necessitats de formació en matèries concretes. En tractar-se de matèries comunes per als dos grups, aquestes sessions es van celebrar conjuntament. Les sessions que es van fer són:

- Normativa. Destinada a clarificar les principals normatives que afecten la realització dels esdeveniments en el sentit d'assegurar-ne una correcta i segura realització.
- Voluntariat. Amb l'objectiu de donar orientacions en la gestió del voluntariat.
- Comunicació. Per tractar aspectes de la comunicació interna i externa: planificar la comunicació d'acord amb l'objectiu del que volem comunicar.
- Sessió devolutiva i de valoració. Recollir la valoració d'aquestes sessions formatives per part de les entitats i, alhora, les necessitats i propostes a fi de planificar la continuïtat de la formació.

Durant l'any 2018 es van organitzar 16 sessions, amb la participació de 222 persones.

#### **Projecte amb Barcelona Activa: ocupació-immigració**

Es va donar continuïtat a aquest projecte amb l'objectiu d'acostar i personalitzar els recursos i serveis d'orientació i recerca de feina a les entitats de persones d'origen divers.

Durant aquest any 2018, s'han fet tres sessions informatives que, com a novetat, han agrupat diverses federacions o entitats en la mateixa sessió. Una sessió destinada a la comunitat equatòria i colombiana amb una assistència de 40 persones, una altra destinada al col·lectiu de cinc entitats i una assistència de 85 persones, i finalment una sessió per al col·lectiu integrat en FEDELATINA, amb assistència de 49 persones.

### **5. Subvencions**

Al llarg de l'any 2018, el Departament de Relacions Ciutadanes va treballar i resoldre dues convocatòries de subvencions.

#### a) Convocatòria general de subvencions ordinàries

En l'àmbit "Democràcia activa i participació ciutadana" – "Projectes que fomentin la realització d'activitats i manifestacions culturals d'origen i contextos diversos" (Ic), s'hi van presentar 75 entitats:

	Entitats de cultura popular	Comunitats migrades	Altres	Total
Aprovades	33	19	0	52
Denegades	0	0	1	1
Derivades a altres departaments	0	0	15	15
No superen la nota de tall	0	2	2	4
Incompleixen els requisits administratius	1	1	1	3
<b>Total</b>	<b>34</b>	<b>22</b>	<b>19</b>	<b>75</b>

En l'àmbit "Foment d'activitats organitzatives" – "Foment de l'activitat pel funcionament de les entitats" (Mb), s'hi van presentar 4 sol·licituds.

En total, l'import de les subvencions atorgades va ser el següent:

	Entitats de cultura popular	Comunitats migrades	Total
Codi Ic	78.300 euros	84.700 euros	163.000 euros
Codi Mb	1.170 euros	2.130 euros	3.300 euros
<b>Total</b>	<b>79.470 euros</b>	<b>86.830 euros</b>	<b>166.300 euros</b>

b) Convocatòria de subvencions per a l'arranjament i adequació de locals d'entitats de caire cultural representatives d'altres ciutats i comunitats autònomes amb seu social a Barcelona

Atesa la bona acollida que va generar la primera convocatòria el 2017 —en ser una línia d'ajuda molt esperada pel teixit associatiu—, l'Ajuntament ha donat continuïtat a la convocatòria de millora de l'estat dels locals de titularitat pública municipal i privada destinats a les activitats d'entitats de caire cultural representatives d'altres ciutats i comunitats autònomes. Les deficiències en aquests locals de rellevància social, històrica i patrimonial poden tenir importants repercussions en seguretat, accessibilitat, o dificultar la cohesió social si es produeixen molèsties a tercers. Per aquesta raó, la finalitat de la convocatòria era cooperar en l'adequació d'aquests espais socioculturals gestionats sense ànim de lucre —els quals, d'acord amb la seva naturalesa, no poden afrontar en solitari les despeses que genera— i contribuir al reforçament del teixit associatiu i a la millora en la qualitat dels serveis prestats.

Les subvencions es van destinar a finançar projectes d'obres menors iniciades a partir de l'1 de gener de 2018 i acabades abans del 31 de juliol de 2019, amb una dotació econòmica de 147.130,81 euros.

- S'hi van presentar 9 entitats: 7 sol·licituds van ser atorgades i 2 denegades per motius administratius.
- L'import atorgat a cada projecte oscil·la entre un 50% i un 65% del pressupost segons categories, amb un topall màxim de 40.000 euros.

## 6. Resum d'activitats

Accions de suport a l'organització d'actes	
Actes propis de l'Ajuntament	7
Actes d'entitats de cultura popular	67
Actes d'entitats migrades	32
Actes d'altres entitats	2
<b>Total</b>	<b>108</b>

Gestió per a la cessió d'espais	
Reserves d'espais municipals	29
Reserves d'espais no municipals	11
Jornades Auditori Axa	17
Reserves d'espais a la via pública	17
<b>Total</b>	<b>74</b>

Actuacions de formació i sensibilització	
Sessions	25
Participants	376

Reunions	
Reunions amb entitats de cultura popular	61
Reunions amb entitats migrades	69
Reunions amb altres entitats	36
<b>Total</b>	<b>166</b>

Iniciatives de suport a la comunicació	
Materials editats	34.948
Campanyes	1

## Reptes per al 2019

Com a reptes principals per a l'any 2019, seguint les nostres línies d'actuació volem destacar:

- Consolidar la millora i l'adequació de locals d'entitats de caire cultural de comunitats autònomes i continuar impulsant la utilització i els acords de cessió entre entitats, donant-los un nou impuls.
- Promoure un espai de reflexió sobre el paper de les federacions donant el suport tècnic necessari per definir nous objectius i proposta de nous serveis.
- Desenvolupar noves estratègies de capacitació associativa i treball en xarxa, ampliant els recursos si són necessaris.
- Reorientar i fer un canvi de model de gestió en l'organització del Corpus.
- Mantenir el bon servei donat en l'assessorament i la coordinació dels esdeveniments i les manifestacions culturals d'origen i contextos diversos.



# Pressupost executat direccions Àrea 2018

PRESSUPOST EXECUTAT 2018 ÀREA DRETS CIUTADANIA, CULTURA, PARTICIPACIÓ I TRANSPARÈNCIA					
Direcció/Departament	Capítol 2	Capítol 4	Capítol 6	Capítol 7	TOTALS
DS Planificació i Control	312.533,18 €	242.770,00 €	60.162,09 €		615.465,27 €
Dep. Relacions Ciutadanes	141.066,41 €	135.700,00 €		147.130,81 €	423.897,22 €
DS Acció Comunitària	956.324,22 €	1.774.511,29 €	15.955,67 €		2.746.791,18 €
DS Democràcia Activa i descentralització	616.531,48 €	307.492,95 €			924.024,43 €
DS Recerca, Desenvolupament, Innovació	417.912,19 €	123.162,10 €			541.074,29 €
DS Drets Ciutadania i Diversitat	1.014.348,28 €	822.110,00 €		150.000,00 €	1.986.458,28 €
DS Informació i Atenció Ciutadana	8.027.452,14 €	68.948,73 €	8.935,90 €		8.105.336,77 €
DS Atenció i Acol·lida Immigrants	7.222.205,73 €	3.283.214,83 €	17.968,50 €		10.523.389,06 €
DS Feminismes i LGTBI	4.606.710,00 €	3.092.144,77 €	22.709,03 €	66.684,44 €	7.788.248,24 €
Sindicatura de Greuges	57.980,44 €				57.980,44 €
<b>Total pressupost 2018 Gerència</b>	<b>23.373.064,07 €</b>	<b>9.850.054,67 €</b>	<b>125.731,19 €</b>	<b>363.815,25 €</b>	<b>33.712.665,18 €</b>
IBE		23.142.869,48 €			23.142.869,48 €
ICUB		120.750.610,41 €		4.883.177,33 €	125.633.787,74 €
<b>TOTAL INCLOSOS INSTITUTS</b>		<b>153.743.534,56 €</b>	<b>125.731,19 €</b>	<b>5.246.992,58 €</b>	<b>182.489.322,40 €</b>

# Organismes autònoms adscrits

## Institut Barcelona Esports

L'Institut Barcelona Esports (IBE) té com a missió dissenyar i impulsar polítiques que permetin gestionar de manera eficaç l'esport de Barcelona, com un dels elements protagonistes per augmentar la qualitat de vida dels ciutadans i per al desenvolupament i la projecció de la ciutat.

És funció d'aquest institut promoure l'activitat esportiva a la ciutat de Barcelona, tant mitjançant programes propis com donant suport als projectes associatius, federatius i altres agents del sector esportiu que hi desenvolupen la seva activitat.

Les seves funcions s'estructuren en quatre grans àmbits d'acció:

- La dotació i la gestió dels equipaments esportius municipals.
- La promoció de l'activitat esportiva entre tota la ciutadania.
- L'organització directa o en col·laboració amb altres organitzacions d'esdeveniments de tots els nivells, tant pròpiament esportius com amb continguts més teòrics i d'anàlisi i reflexió sobre el fet esportiu en general.
- La relació amb altres organismes i institucions, nacionals i internacionals, per captar noves activitats per a Barcelona i per fer xarxa amb altres ciutats del món.

Per tant, l'IBE dona suport i participa en la gestió de l'esport i l'activitat física de manera innovadora i eficaç per contribuir al desenvolupament de la ciutat i la seva projecció internacional des de la pràctica esportiva, així com al seu augment entre els ciutadans i les ciutadanes i a l'adquisició d'hàbits de vida saludables.

## Context

Marta Carranza Gil-Dolz del Castellar és la comissionada d'Esports. Francesc Terron va ser el gerent de l'IBE fins al mes d'octubre, en què va ser substituït per Xavier Olivella Echevarne.

## Recursos

El pressupost liquidat per l'IBE l'any 2018 ha estat un 14,17% superior a l'import aprovat inicialment, atesa la incorporació de l'execució de les inversions previstes en el Pla d'inversions municipals (PIM) i encarregades a l'IBE per l'Ajuntament de Barcelona. Sense tenir en compte les actuacions d'inversió, el grau d'execució del pressupost de l'IBE per a l'any 2018 ha estat del 94,48%.

Pel que fa als ingressos, el 88,56% del total per a l'exercici provenen de l'Ajuntament de Barcelona. La resta correspon a ingressos propis, que provenen de la gestió de les instal·lacions (en forma de cànons i distribució d'excedents), per la gestió de les curses (inscripcions i cànons) i per subvencions d'altres administracions (Diputació de Barcelona).

Taula 1. Liquidació del pressupost. Despeses (en euros). Institut Barcelona Esports, 2018

Capítols de despesa	Euros	%
Personal	3.063.238,08	9,90
Béns i serveis	7.471.472,24	24,16
Transferències corrents	17.318.922,15	56,00
Inversions	1.960.988,42	6,34
Transferències de capital	1.114.196,19	3,60
<b>Total</b>	<b>30.928.817,08</b>	<b>100,00</b>

Taula 2. Liquidació del pressupost. Ingressos (en euros). Institut Barcelona Esports, 2018

Fonts de finançament	Euros	%
Ajuntament de Barcelona	25.922.087,53	88,56
Altres fonts	3.349.302,87	11,44
<b>Total</b>	<b>29.271.390,40</b>	<b>100,00</b>
Ingressos afectats a despeses futures	1.673.353,47	
<b>Total</b>	<b>30.944.743,87</b>	

Taula 3. Recursos humans 2018 (31 de desembre). Institut Barcelona Esports, 2018

Categoria	Homes	Dones	Total
Directius/directives	4	3	7
Tècnics/tècniques	13	17	30
Administratius/ives i auxiliars	8	7	15
Altres	1	1	2
<b>Total</b>	<b>26</b>	<b>28</b>	<b>54</b>

## Instal·lacions esportives adscrites a l'IBE

L'IBE té adscrites 70 instal·lacions esportives municipals distribuïdes per tots els districtes de la ciutat, de les quals 41 són complexos esportius municipals i 29 són instal·lacions especialitzades.

Taula 4. Instal·lacions esportives adscrites a l'IBE. Institut Barcelona Esports, 2018

Centres esportius municipals	Instal·lacions esportives especialitzades
1. CEM Parc de la Ciutadella	42. Instal·lació Esportiva Espai de Mar
2. CEM Can Ricart	43. Instal·lacions Esportives de l'Escola Industrial
3. CEM Colom	44. Pistes Municipals de Tennis Montjuïc
4. CEM Sant Sebastià	45. Escola Municipal d'Hípica la Foixarda
5. CEM Marítim	46. Complex Esportiu Municipal Pau Negre - Parc del Migdia
6. CEM Joan Miró	47. Piscina Municipal de Montjuïc
7. CEM Estació del Nord	48. Pistes Municipals d'Aeromodelisme de Montjuïc
8. CEM Aiguajoc Borrell	49. Camp Municipal de Rugbi la Foixarda
9. CE Piscina Sant Jordi	50. Centre Municipal d'Escalada la Foixarda
10. CEM Sagrada Família	51. Camp Municipal de Beisbol Carlos Pérez de Rozas
11. CEM Piscines Bernat Picornell	52. Camp Municipal de Softbol
12. CEM la Bordeta	53. Fossars Municipals de Tir amb Arc
13. CEM l'Espanya Industrial	54. Estadi Municipal d'Atletisme Joan Serrahima
14. CEM les Corts	55. Camp Municipal d'Agility
15. CEM Can Caralleu	56. CM de Tennis de Taula Reina Elisenda
16. CEM Putxet	57. CM d'Esgrima Reina Elisenda
17. CEM Claror	58. Pavelló Poliesportiu Municipal el Carmel
18. CEM Perill	59. CM de Tennis Vall d'Hebron
19. CEM Can Toda	60. Piscina Municipal de la Clota
20. CEM Sardenyà	61. Velòdrom Municipal d'Horta
21. CEM Carmel	62. Pistes Municipals de Tennis i Pàdel Bon Pastor
22. CEM Olímpics Vall d'Hebron	63. CM de Vela
23. CEM Mundet	64. Base Nàutica Municipal de la Mar Bella
24. CEM Guinardó	65. CxEM Mar Bella
25. CEM Horta	
26. CEM Can Dragó	<b>Instal·lacions d'ús lliure a l'espai públic</b>
27. CEM Can Cuyàs	66. Àrea d'Escalada Túnel de la Foixarda
28. CEM Artesania	67. Parc Esportiu Urbà Jardins Àrea Cuadrado
29. CEM Cotxeres Borbó	68. Parc Esportiu Urbà Nou Barris
	69. Parc Esportiu Urbà Mar Bella
	70. Parc Esportiu Urbà Baró de Viver

# Activitat

## 1. Gerència

Més enllà de la direcció estratègica i executiva del funcionament de les diferents direccions i departaments, des de la Gerència de l'IBE i la seva Secretaria Tècnica s'assumeixen tant alguns encàrrecs transversals i genèrics de l'organització com alguns de singulars que arriben de manera ocasional.

Com a projecte singular de l'any 2018, cal destacar la commemoració dels **quaranta anys des de l'inici de les primeres polítiques esportives** que es van dur a terme a l'Ajuntament de Barcelona en democràcia. Aquesta celebració s'ha concretat en diverses actuacions de visualització de l'aniversari en els esdeveniments esportius i els programes de promoció celebrats a la ciutat, i l'acte principal ha estat l'exposició **"Ara fa 40 anys: l'inici de la política esportiva a Barcelona"**. L'exposició mostrava la realitat esportiva de la ciutat durant aquests primers anys de democràcia i els principals eixos d'actuació del consistori en matèria esportiva en aquella època. Això va significar una reflexió sobre el paper de l'Ajuntament de Barcelona en el desenvolupament de l'esport durant el període 1979-1986 i, alhora, un reconeixement a la tasca duta a terme pels principals artífexs d'aquestes polítiques esportives municipals.

En aquest marc, es va organitzar una conferència on es reflexionava sobre l'esdevenir d'aquests anys a partir de la projecció d'una sèrie de converses amb alguns dels principals impulsors d'aquestes mesures.

Altres encàrrecs que s'han assumit des de la Gerència al llarg del 2018 són:

- Mapa d'Instal·lacions Esportives Municipals de Barcelona (MIEMB).
- Cicle de conferències "El valor de l'esport en el segle XXI".
- Enquesta d'hàbits esportius de la població adulta de la ciutat de Barcelona.
- Enquesta d'hàbits esportius de la població en edat escolar.
- Coordinació de la participació de l'IBE en el programa de Ciutats Educadores.
- Participació de l'Ajuntament de Barcelona en el projecte europeu Movespace.
- Secretaria del Consell Municipal de l'Esport de Barcelona i la dinamització dels seus grups de treball.
- Coordinació i seguiment de la tramitació de les respostes a les queixes i suggeriments de la ciutadania en matèria d'esports (IRIS, síndics de greuges, precs i preguntes dels partits polítics).
- Coordinació amb altres departaments i àrees de l'Ajuntament i els plans transversals.

## 2. Direcció de Serveis d'Instal·lacions i Obres

Les IEM es classifiquen en 41 centres esportius municipals (CEM), 24 instal·lacions esportives especialitzades i 5 instal·lacions d'ús lliure situades a l'espai públic. Les 70 instal·lacions donen servei a prop de 730.000 persones usuàries (individuals, escoles, clubs, associacions, etcètera). A més, les instal·lacions esportives municipals han tancat l'any amb 192.922 persones abonades, comptant les abonades dels CEM i d'algunes instal·lacions especialitzades que tenen aquesta modalitat d'accés.

A les instal·lacions esportives s'ofereixen activitats esportives i de salut per a la ciutadania, així com espais de pràctica esportiva per als clubs i les entitats de les diferents modalitats esportives, i també cursos d'iniciació i pràctica de tota mena de modalitats i activitats físiques.

Com en anys anteriors, les instal·lacions han permès la pràctica esportiva dels diferents equips d'iniciació, promoció i competició de més de 800 entitats i clubs esportius de la ciutat, tant en

l'àmbit federatiu com en l'escolar i de lleure. La pràctica de modalitats tant populars, com ara el futbol, el futbol sala, el bàsquet, l'atletisme, l'handbol o el tennis, com més especialitzades, com ara l'esgrima, l'equitació, el beisbol, el ciclisme, l'escalada, l'hoquei herba o el rugbi, ha trobat en les IEM un lloc on poder-se dur a terme.

Des de l'IBE també es promou la pràctica esportiva de diversos col·lectius específics mitjançant una política de tarificació social que els facilita l'accés als equipaments. L'any 2018 ha tingut continuïtat el programa d'ajuts per a persones en situació d'atur, alhora que, dins del paraigua del programa "Barcelona, ciutat refugi", s'ha consolidat la mesura engegada el 2017 per facilitar l'accés de les persones refugiades als centres esportius municipals. Un total de 42 centres esportius amb persones abonades ofereixen fins a 100 places per a aquest programa. Al llarg de l'any s'han beneficiat d'aquestes places fins a 224 persones. També s'ha avançat en l'ampliació de les tarifes familiars i monoparentals als centres esportius municipals, que s'han desplegat en el 95 i el 100% dels centres, respectivament.

Les IEM també actuen com a agents actius en la dinamització social del territori, ja que s'involucren en l'organització de moltes de les activitats del calendari festiu tradicional, així com en projectes d'altres àmbits d'acció social, com la salut o la intervenció social. L'any 2018 s'han dut a terme més de 30 projectes de promoció de la salut en col·laboració amb diferents hospitals, centres d'atenció primària i altres agents de promoció de la salut, entre els quals destaquem: els programes de rehabilitació cardíaca en col·laboració amb l'Hospital de la Vall d'Hebron, l'Agència de Salut Pública i l'Hospital del Mar; els programes per a la fibromiàlgia amb l'Hospital de Sant Pau i l'Associació de Fibromiàlgia de Catalunya, o les activitats per a pacients amb càncer de mama amb la Fundació Amics de l'Hospital del Mar.

Les IEM també són el lloc on s'executen molts dels programes de promoció esportiva municipals ("Ja nedo", "De marxa fent esport", Campus Olímpia, etcètera), així com la seu d'alguns dels actes esportius de referència que tenen lloc a la ciutat.

### **Actuacions relacionades amb la planificació i el control de la gestió de les instal·lacions esportives**

Aquesta direcció assumeix el control i el seguiment de la gestió de les instal·lacions esportives municipals (IEM) adscrites a l'IBE mitjançant la relació directa i continuada amb els seus concessionaris, per supervisar-ne i analitzar-ne la gestió, la conservació i la millora.

A més d'aquesta tasca continuada i quotidiana de supervisió del funcionament de les instal·lacions adscrites a l'IBE, durant el 2018 s'han dut a terme algunes actuacions concretes, entre les quals cal destacar les següents:

- Licitació de la gestió del CEM Turó de la Peira per una durada de cinc anys (4 + 1).
- Licitació de la gestió del Centre Municipal de Tennis Vall d'Hebron per una durada de vuit anys.
- Licitació i adjudicació de la gestió de l'Estadi d'Atletisme Joan Serrahima i Camp Municipal d'Agility, per quatre anys a l'Agrupació Atlètica Catalunya.
- Signatura de la continuïtat del contracte de concessió del Camp Municipal de Beisbol Pérez de Rozas i Camp Municipal de Rugbi la Foixarda, ja que s'ha de licitar com a contracte de prestació de serveis incorporant-hi addicionalment algunes prestacions per desenvolupar als Fossars de Tir amb Arc i les Pistes Municipals d'Aeromodelisme de Montjuïc.
- Signatura de la continuïtat del contracte de concessió del Velòdrom Municipal d'Horta, CEM Mundet i Escola Municipal d'Hípica la Foixarda fins al 31 de març de 2019 en els termes i les condicions previstos al plec, mentre es prepara la nova licitació segons el nou model de concessions.

- Acceptació, per part de la Comissió de Govern de l'Ajuntament de Barcelona, de la proposta del Consell d'Administració de l'Autoritat Portuària de Barcelona, de modificar la concessió administrativa per a l'ocupació del domini públic portuari corresponent a la finca on s'ubica el CEM Sant Sebastià, per la qual s'amplia el termini de concessió fins al 3 de març de 2033 i es determinen les obres que cal dur a terme a l'equipament esportiu municipal esmentat.
- S'ha fet efectiva la segona pròrroga del contracte de concessió del CEM Maresme per dos anys més, fins al desembre del 2020, en els termes i les condicions previstos al plec.
- Resolució de mutu acord del contracte de gestió del Complex Esportiu Pau Negre - Parc del Migdia amb continuïtat en la prestació del servei fins a la seva nova licitació.
- Licitació i adjudicació del contracte del servei de seguiment dels ajuts a persones en situació d'atur per a la pràctica esportiva en instal·lacions esportives municipals de la ciutat, per un any.

Al llarg de tot el 2018, s'ha treballat també en dos projectes importants: la **nova tarifa per a persones amb diversitat funcional** usuàries dels CEM i el **Protocol per a la detecció i prevenció de maltractaments i/o abusos sexuals d'infants i joves** a les IEM.

En relació amb la nova tarifa, amb el vistiplau de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD), s'ha treballat una proposta de quota per a persones amb discapacitat (per aplicar a partir del gener del 2019) centrada en la renda de les persones beneficiàries. Disposar de la targeta rosa i ser menor de 60 anys era la manera més pràctica i eficient de definir una part del col·lectiu de persones amb discapacitat de la ciutat, atendre les necessitats de bonificacions més importants i, en conseqüència, dimensionar l'impacte econòmic de la mesura en el sistema esportiu de la ciutat.

La proposta acordada finalment (aprovada a la Comissió de Govern del 13 de desembre i publicada al BOP del 21 de desembre del 2018) estableix, a partir de l'1 de gener de 2019, una nova tarifa a tots els CEM, amb modalitats diferents d'accés (segons serveis, dies, horaris, etcètera) que suposa, com a mínim, un 43% de descompte respecte a la quota d'adult general. La tarifa mitjana mensual per a aquest col·lectiu el 2019 és de 25,17 €.

En relació amb el Protocol, el darrer semestre del 2018 s'ha fet un procés de treball amb diferents gestors i agents esportius de la ciutat per a la redacció d'un document que recull les pautes d'actuació per a la prevenció, la detecció i l'actuació davant de possibles situacions de maltractaments o abusos sexuals infantils que es puguin donar o detectar a les instal·lacions esportives municipals. El protocol s'aprovarà al començament del 2019 i es farà extensiu a totes les IEM.

### Projectes i obres

L'Ajuntament de Barcelona, mitjançant l'IBE i Barcelona d'Infraestructures Municipals, SA (BIMSA), ha executat durant l'any 2018 obres de millora i manteniment en equipaments esportius municipals adscrits a l'IBE per un total d'11.321.946,14 euros en diferents instal·lacions. La taula 5 mostra els projectes més destacats.

En aquest apartat també cal tenir present que BIMSA ha executat 8.489.281 euros més en instal·lacions esportives adscrites als districtes de la ciutat.

**Taula 5. Projectes i obres. Institut Barcelona Esports, 2018**

Descripció	Pressupost (euros)	Òrgan executor
Redacció de projectes i estudis previs (CEM i IEM diversos)	151.528,59	IBE
Adequació a la normativa (CEM i IEM diversos)	436.065,95	IBE
Adequació del frontó del CEM Olímpics Vall d'Hebron	274.138,34	IBE
Subvencions per a obres en IEM i gran manteniment	1.625.896,31	IBE
CEM Bon Pastor: reforma a les pistes de tennis i de pàdel	93.418,23	IBE
Subvencions a obres en instal·lacions esportives de clubs privats <sup>1</sup>	51.787,57	IBE
Adquisició de béns immobles del Pau Negre - Parc del Migdia	199.826,15	IBE
CEM Horta. Fase 2	4.384.770,00	BIMSA
Redacció de projectes (diversos CEM)	26.637,00	BIMSA
Piscina Turó: reforma	3.997.590,00	BIMSA
Inici de la segona fase del Camp de Softbol	16.783,00	BIMSA
CEM: adequació de la llicència ambiental	37.288,00	BIMSA
Camps de futbol (projecte de renovació de gespes artificials)	25.309,00	BIMSA
Inici de les obres de l'Skate Parc Circumval·lació (prèvies)	908,00	BIMSA

1. Representa el 25% de l'import atorgat.

**Nota:** Addicionalment, des de l'IBE s'ha gestionat el traspàs als districtes d'un total de 516.560,45 euros per arranjar deficiències dels camps de futbol i pavellons o pistes poliesportius municipals.

De les actuacions executades el 2018 a les instal·lacions esportives adscrites a l'IBE, en destaquem les següents:

### Grans actuacions de l'IBE

- Redacció dels plans directors del CEM Tennis Vall d'Hebron i del Velòdrom Municipal d'Horta per als cinc anys vinents.
- Actuacions correctives de baixa tensió al Camp Municipal de Rugbi de la Foixarda i a les Pistes Municipals d'Aeromodelisme de Montjuïc.
- Substitució dels aparells de clima de les oficines del CEM Estació del Nord.
- Primera fase de substitució de lluminàries per LED al Velòdrom Municipal d'Horta.
- Segona fase de les obres de millora dels frontons del CEM Olímpics Vall d'Hebron per als Campionats del Món de Pilota 2018.
- Inici de les obres de remodelació de les Pistes Municipals de Tennis i Pàdel del Bon Pastor.
- Substitució del paviment del poliesportiu del CEM Can Cuyàs.
- Substitució de la gespa artificial del Camp Municipal de Futbol de l'Escola Industrial.
- Trasllat de les pistes de petanca de la Llosa de Bon Pastor al costat del camp de futbol del Bon Pastor.
- Reparació de la impermeabilització de la coberta del pavelló del CEM Guinardó.
- Reparació del recobriment i els equips de filtratge i desinfecció de la piscina d'estiu del CEM Guinardó.

### Projectes i obres executades per BIMSA

- Finalització del nou CEM Turó de la Peira (piscina i pista poliesportiva).
- Finalització de les obres d'ampliació del CEM Horta. 2a fase.
- Redacció del projecte Fase IV CEM Mundet i de l'Skate Parc Circumval·lació i la renovació de la gespa artificial de diversos camps de futbol.
- Redacció de l'avantprojecte d'un PAV3 davant del Canòdrom Meridiana.
- Inici de les obres de remodelació del Camp Municipal de Softbol de Montjuïc. 2a fase.
- Inici de les obres de construcció del Complex Poliesportiu del Camp del Ferro.

### Transferències de capital. Subvenció capítol 7

(Obres executades el 2018 amb transferència de pressupost del 2017):

- Obres d'adequació a la normativa per obtenir la llicència ambiental del CEM Colom. 2a fase, clima.



- Actuacions de millora i estalvi energètic al CEM Sagrada Família. Projecte GrowSmarter.
- Redacció del projecte de legalització i ampliació del CEM Sant Sebastià.
- Substitució del *boulder* (bloc) del Centre Municipal d'Escalada la Foixarda.
- Millora dels espais de sota les grades, vestidors i gimnàs de la pista d'atletisme del CEM Can Dragó.
- Reforma i ampliació dels vestidors del CEM Verneda.
- Reforma dels vestidors i de la zona d'accés del CEM Vintró.
- Substitució de la impermeabilització de la coberta i instal·lació d'un camp de plaques solars al pavelló del CEM la Mar Bella.

### Transferències de capital. Subvenció capítol 7

(Obres per executar el 2019 amb transferència de pressupost del 2018):

- Obres de rehabilitació de la zona d'aigües del CEM Aiguajoc Borrell i de la reparació de les patologies i desperfectes ocasionats per les filtracions de les piscines.
- Treballs de rehabilitació i protecció del foc de la coberta telescòpica de la piscina del CEM Bon Pastor.
- Obres d'implantació del nou sistema de producció de calor del CEM Marítim, així com la contractació de la nova connexió de servei de gas.

### Altres actuacions transversals

- Redacció d'un manual tècnic per al tractament d'hibernació i manteniment preventiu de les piscines públiques descobertes de la ciutat durant el període d'inactivitat. Es preveu aprovar el protocol durant els primers mesos del 2019 perquè sigui d'aplicació l'hivern vinent.

### Actuacions d'accessibilitat a les IEM

El resultat de les 21 auditories dutes a terme a diverses IEM durant el 2017 ha servit per detectar les mancances en matèria d'accessibilitat i classificar-les en funció del grau de necessitat i complexitat. En aquest sentit, s'ha implicat el gestor de les instal·lacions per esmenar aquelles mancances que, per la seva facilitat o immediatesa, li són fàcilment assumibles, alhora que des de l'IBE s'han iniciat els projectes tècnics que impliquen la redistribució d'espais o el subministrament de cadires adaptades. En aquest sentit, s'ha encarregat el projecte per instal·lar cambres higièniques accessibles a quatre instal·lacions diferents: CEM Piscina Sant Jordi, Complex Esportiu Pau Negre - Parc del Migdia, CEM Olímpics i CEM Estació del Nord. També s'ha convertit en accessible un bany existent al vestíbul del CEM Can Felipa i s'han subministrat deu cadires autopropulsables, un elevador elèctric i una cadira hidràulica a diverses IEM.

### Desplegament del programa de gestió del manteniment de les IEM assistit per ordinador

El 2015 es va desplegar un programa informàtic (GMAO) per a la gestió d'actius i manteniment de les quinze IEM a les quals aquest manteniment es fa mitjançant l'empresa de serveis de l'IBE. Durant el 2018, s'ha incorporat en els plecs de les noves concessions l'obligatorietat d'implantar el programa que utilitza l'IBE (el mateix que utilitza tot l'Ajuntament) per a la gestió del manteniment de les seves instal·lacions. Les primeres concessions que han incorporat aquest requisit han estat les dels CEM Can Ricart, Colom, Olímpics Vall d'Hebron i Trinitat Vella. Es preveu la incorporació al GMAO de cinc instal·lacions noves que acaben el contracte el 2019.

Taula 6. Indicadors de producció dels serveis. Institut Barcelona Esports, 2018

	2017	2018	% d'increment
<b>Gestió d'equipaments esportius adscrits a l'IBE</b>			
Abonats el 31 de desembre	190.184	192.922	1,44
<b>Programa d'ajuts per a l'accés a les persones en situació d'atur</b>			
Persones beneficiàries de l'ajut al llarg de l'any	8.471	8.198	-3,22
Persones beneficiàries abonades el 21/12	4.871	4.536	-6,88
Nombre de places disponibles als CEM	6.545	6.545	0,00
Import dels ajuts atorgats (euros)	1.113.671,00	1.042.299,31	-6,41

### 3. Direcció de Promoció Esportiva i Esdeveniments Esportius

#### Esdeveniments esportius

Des de l'IBE s'organitzen actes esportius per promocionar la pràctica de l'esport entre la ciutadania i també es dona suport a l'execució d'actes esportius que s'organitzen des del teixit associatiu, federatiu, d'altres agents dinamitzadors de l'esport o des dels gestors de grans actes esportius. Aquests esdeveniments inclouen des d'activitats populars de participació ciutadana (com curses populars, activitats en bicicleta, dia del *fitness* o de la roda petita, etcètera) fins a grans competicions internacionals. De les competicions internacionals, en destaquem les següents, les quals han tingut lloc a la ciutat al llarg del 2018:

#### Competicions internacionals:

- Campionat del Món de Pilota Barcelona
- Campionat d'Europa de Waterpolo Barcelona
- Bàdminton World Tour Barcelona
- EHL Round 1 Barcelona
- Tarragona 2018. Proves d'Hípica. Jocs del Mediterrani
- Open Internacional Landsailing
- World Cup Tour Beach Tennis Barcelona
- Barcelona Urban Street Challenge World Cup
- Trofeu Ciutat de Barcelona de Bàsquet Femení
- Extrem Sailing
- Trofeu Internacional Cup Barcelona de Rugbi Subaquàtic. 8a edició

#### Competicions internacionals del calendari anual de la ciutat:

- CSIO Barcelona. 107a edició
- eDreams Mitja Marató de Barcelona. 40a edició
- Zurich Marató de Barcelona. 40a edició
- Barcelona Open Banc Sabadell Trofeu Conde de Godó. 65a edició
- Imagine Extrem Barcelona. 9a edició
- Supercross & Freestyle Barcelona. 20a edició
- Trial Indoor. 41a edició
- Volta Ciclista a Catalunya. 98a edició
- Down Urban Barcelona (Cycling Week BCN). 6a edició
- Caminada Internacional de Barcelona. 18a edició
- Copa Potter. 46a edició
- Trofeu de Vela Conde de Godó. 45a edició
- Ral·li Monte Carlo Historique. 21a edició
- Ral·li RACC Costa Daurada. 54a edició
- Torneig Internacional de Voleibol Femení Indoor. 2a edició
- Travessia Nedant al Port de Barcelona. 91a edició
- Leg Len OOWW Cup Barcelona. 3a edició
- Barcelona Triathlon by Santander. 31a edició
- Trofeu Ciutat de Barcelona de Lacrosse. Fase final. 1a edició
- Memorial Roberto Vizcaino Torneig Internacional Sènior Barcelona. 2a edició

A aquestes competicions internacionals s'han d'incorporar els 25 trofeus internacionals Ciutat de Barcelona que s'han organitzat enguany.

En total, l'any 2018 s'ha donat suport a un total de 141 actes, la qual cosa suposa un increment del 23,7% en relació amb l'any anterior. Val a dir que enguany s'ha comptat la totalitat dels actes que han rebut suport. El nombre de participants als esdeveniments s'ha elevat fins a un total de 282.683, un increment del 3,7% en comparació amb l'any anterior.

Taula 7. Esdeveniments organitzats o als quals s'ha donat suport. Institut Barcelona Esports, 2018

	2017	2018 <sup>1</sup>	% d'increment
<b>Total d'esdeveniments</b>			
Nombre d'esdeveniments	114	141	23,68%
Participants en els esdeveniments	272.522	282.683	3,73%
Nombre de modalitats esportives	62	85	37,10%
<b>Trofeus Internacionals Ciutat de Barcelona</b>			
Nombre d'esdeveniments	25	25	0,00%
Participants en els esdeveniments	14.183	13.626	-3,93%
Nombre de modalitats esportives	25	25	0,00%

1. L'any 2018 també es compten aquells actes que només han rebut suport econòmic

## Promoció esportiva

La Direcció de Promoció i Esdeveniments Esportius centra la seva actuació, de manera especial, en la promoció de l'activitat física i l'esport en edat escolar (dins i fora de l'horari lectiu), entre col·lectius específics (persones amb discapacitat, nouvingudes o en risc d'exclusió social, gent gran, etcètera) i en el foment de l'activitat física per a la salut i a l'espai públic. L'esport no és concebut només com una competició o una millora del rendiment físic individual i col·lectiu, sinó com una eina de millora de la societat, tant en l'àmbit educatiu com en el de la cohesió social, la salut, la integració social i la convivència. Des de l'IBE es desenvolupen diferents programes i serveis adreçats a aquesta línia.

### A. "L'escola fa esport a la ciutat"

És un programa d'activitats de promoció esportiva que s'ofereix als centres educatius de la ciutat per reforçar i donar suport al programa d'educació física curricular mitjançant el professorat d'educació física. Les activitats es duen a terme en horari escolar i hi ha oferta d'activitats per a tot l'alumnat d'educació infantil, primària i secundària.

El programa inclou:

#### • Activitats d'interès per al professorat

- Presentació del programa "L'escola fa esport" i **jornades de formació** "L'esport fa escola" adreçades als docents, amb una durada de prop de 3 setmanes, 110 hores, 50 formadors, 34 institucions i entitats formadores que hi participen i un acte central, que aquest any ha disposat d'un taller sobre l'avaluació de competències, una conferència de Salvador Cardús sobre les virtuts socials de l'esport, una sessió pràctica sobre ludificació a l'aula i la presentació del llibre *20 anys del joc perdut*. A la primera jornada de presentació de les activitats del programa van assistir 218 professors i professores dels centres educatius de la ciutat, mentre que a les jornades de formació hi va haver 574 inscripcions a les diferents activitats.
- Servei de préstec de material esportiu i didàctic per treballar les diferents disciplines esportives a les escoles dins de l'horari lectiu. Pel que fa a aquests serveis de préstec, des de Programes Municipals s'han atès 144 centres educatius i 50 directament des de l'IBE. Al llarg del curs s'ha renovat i ampliat l'estoc de material disponible, i cal destacar el material de pilota (arran del mundial celebrat a la ciutat) i de tamborí i els neoprens.

#### • Activitats per a l'alumnat

- **"L'esport en curs"**, amb l'objectiu de transmetre valors com la companyonia, la solidaritat o el treball en equip amb experiències esportives a diversos equipaments i espais de la ciutat. Algunes d'aquestes activitats donen a conèixer esports poc practicats per l'alumnat. Aquestes activitats es fan de manera coordinada amb les federacions o entitats de la ciutat per oferir propostes educatives de qualitat i facilitar l'apropament i el coneixement de la modalitat esportiva, a més d'acostar-los a la pràctica d'aquell esport en horari extraescolar. En aquest bloc s'inclouen les activitats que en els cursos anteriors es diferenciaven en el bloc "L'esport, fa per tu!".

- **“Escala de valors”**, propostes de vídeos, relats solidaris, premis i accions per adquirir valors positius com la solidaritat, el treball en equip i l'esforç, així com la sensibilització vers les persones amb diferents capacitats.
- **Reptes esportius de ciutat**, per donar a conèixer els grans esdeveniments que es disputen a Barcelona i les disciplines implicades: s'ofereix a l'alumnat la possibilitat d'acostar-se a aquestes competicions com a espectadors o com a practicants, segons el cas.

**Taula 8. “L'escola fa esport a la ciutat”. Activitats. Institut Barcelona Esports, 2018**

L'esport en curs	Escala de valors	Reptes esportius de ciutat
• Joc perdut	• Gimnàstica	• Barcelona World Roller Games:
• Ja nedo	• Golf	<i>skater i scooter</i> , dansa amb patins,
• Ja nedo a l'aigua	• Judo	patinatge de velocitat
• Dansa Ara	• Handbol	i hoquei sobre patins
• Espectacles IT Dansa	• Corfbol	• Esports d'Hivern. Barcelona-
• Curses d'orientació	• Waterpolo i miniwaterpolo	Pirineus 2026: patinatge sobre gel,
• Flic Flac Circ	• Esgrima	cúrling, modalitats d'esquí
• Raid Atlètic	• Escacs	• Barcelona Equestrian Challenge.
• Biatló	• Escalada	Cavall i esport
• Triatló	• Tamborí	• Barcelona World Race: rem,
• Coneix el pentatló	• Rugbi	surf, vela lleugera i col·lectiva
• Pedala	• Voleibol i minivòlei	• 25è aniversari dels JJOO.
• Aprèn a pedalar	• Rem	El Joc dels Jocs
• Beach Tennis	• Beisbol	• Pilota mà, Campionat del
• Tennis	• Percussió corporal	Món de Pilota
• Tennis taula		• Waterpolo, Campionat d'Europa de Waterpolo

Pel que fa a les activitats per a l'alumnat, el conjunt de programes i activitats que configuren el programa “L'escola fa esport a la ciutat” ha registrat 80.258 participacions, amb 315 centres educatius de la ciutat que han participat en algun dels programes oferts.

Aquest curs tenim com a novetat les activitats de percussió corporal (per a 3r i 4t de secundària), tennis de taula (per a 5è i 6è de primària i 1r i 2n de secundària) i pilota (amb motiu de la celebració del mundial a la nostra ciutat, per a 5è i 6è de primària i de 1r a 4t d'ESO). També s'ha fet difusió del Dia de l'Educació Física al Carrer, organitzat pel COPLEFC.

**Taula 9. “L'escola fa esport a la ciutat”. Indicadors. Institut Barcelona Esports, 2018**

	2016-2017	2017-2018	% d'increment
Participants en les activitats organitzades	73.056	80.2581	12,01%
Total de centres participants	315	315	0,00%
Activitats ofertes	49	51	6,25%

1. No es compten les entrades lliurades per al Tennis Open Banc Sabadell Conde de Godó

Els 315 centres participants representen el 70% dels centres educatius de primària, secundària obligatòria i educació especial que té Barcelona. Entre aquests centres, volem destacar la presència de 29 escoles d'educació especial, que han format part del programa amb un total de 1.298 participacions d'alumnat amb necessitats especials.

## B. Homologació d'entitats organitzadores d'activitats en horari no lectiu

Aquest procés significa el reconeixement qualitatiu de les entitats organitzadores d'activitats esportives adreçades a infants i joves fora de l'horari escolar (clubs, entitats, AMPA, AFA, centres docents, empreses de gestió esportiva, etcètera), que vetlla pel compliment d'uns estàndards mínims de qualitat en la seva oferta d'activitats, així com pel que fa a la seva aportació a la cohesió social, la qualitat de vida i el benestar de la ciutadania de Barcelona.

Durant el curs 2017-2018, 291 entitats han complert els requisits d'homologació i han vist recollida la seva oferta d'activitats esportives proposades a la ciutadania a la *Guia d'oferta esportiva per a infants i joves*, que s'ha penjat al web de l'IBE a l'inici del curs.

Cal tenir en compte que aquest programa té una periodicitat de curs escolar, per la qual cosa en aquesta memòria incorporem les dades corresponents al curs 2017-2018. Tanmateix, el procés d'homologació de les entitats organitzadores és continu, i el setembre del 2018, a l'inici del curs següent, ja hi havia 297 entitats homologades per al curs vinent.

**Taula 10. Homologació d'entitats organitzadores d'activitats en horari no lectiu. Indicadors. Institut Barcelona Esports, 2018**

	2016-2017	2017-2018	% d'increment
Entitats homologades	265	291	12,77
Punts d'activitat	523	619	5,66

### C. Subvencions per als participants de les activitats de promoció esportiva

L'Ajuntament disposa d'un sistema de subvencions adreçades a les famílies que té com a objectiu facilitar l'accés dels infants i els joves a la pràctica física o esportiva fora de l'horari escolar. La subvenció cobreix una part de la despesa corresponent a les activitats esportives recollides en el programa d'homologació de les famílies que ho sol·licitin i compleixin els requisits.

Cal destacar l'increment de sol·licituds, de subvencions atorgades i de l'import assignat a aquest servei que es produeix any rere any. Enguany, aquest increment ha estat per sobre del 10% en tots els indicadors.

A l'inici del curs 2018-2019, les sol·licituds presentades s'han incrementat fins a 17.903, i han estat 12.622 els ajuts atorgats per un import de 2.999.996 €. L'increment de la demanda ha obligat a prioritzar les sol·licituds que cobreixen un percentatge més alt del cost de l'activitat i que corresponen a les famílies amb més dificultats econòmiques.

**Taula 11. Subvencions per als participants d'activitats de promoció esportiva. Indicadors. Institut Barcelona Esports, 2018**

	2016-2017	2017-2018	% d'increment
Sol·licituds de subvenció presentades	13.538	15.582	15,10
Subvencions atorgades	12.186	13.621	11,78
Import de les subvencions atorgades (en euros)	2.626.327	2.950.491	12,34

**NOTA:** Sol·licituds presentades i atorgades en la primera instància del procés d'homologació.

### D. "Convivim esportivament"

Aquest projecte es treballa conjuntament amb la Fundació per a l'Esport i l'Educació de Barcelona (FEEB) i té com a objectiu dinamitzar activitats esportives en les zones de la ciutat on no hi ha una oferta consolidada per als infants i joves del territori, ja sigui per la manca d'agents dinamitzadors o per factors d'exclusió o altres dificultats de l'entorn.

Les activitats es plantegen conjuntament amb l'escola, la família i les entitats locals constituint un treball comunitari en el qual l'esport esdevé el vehicle per al foment de la participació, la promoció i l'apoderament dels joves i del teixit associatiu esportiu del barri.

El projecte consta de dos grans eixos:

- **Pla "Aprenent esportivament"**. Fomenta la pràctica esportiva entre infants i adolescents en aquells centres educatius on no existeix cap tipus d'oferta d'activitat esportiva fora de l'horari escolar o aquesta és molt pobre per motius socioeconòmics.

• **Pla “Eines per a la convivència”.** Adreçat a adolescents i joves exposats a una dinàmica de risc social i que, en la majoria dels casos, estan desvinculats del sistema educatiu i laboral. Amb aquest col·lectiu no només es treballa la participació en activitats físiques, sinó també la seva formació com a tècnics i responsables d'activitats físiques obrint-los un camí per a la seva incorporació en l'organització de les activitats.

El curs 2017-2018 han participat 2.375 infants i joves en les activitats esportives de caire regular. Dels participants, el 70% correspon al pla “Aprenent esportivament”; el 44% són noies i el 46%, nois. Del 30% corresponent al pla “Eines per la convivència”, el 71% són noies.

Dels 94 monitors que han treballat el curs 2017-2018, el 51% eren noies i el 49% nois, i el 15% han estat antics participants del programa.

## E. Campus Olímpia i casals esportius

En la campanya de vacances d'estiu de l'Ajuntament de Barcelona, hi ha dos programes d'activitats esportives en els quals l'IBE, les seves instal·lacions adscrites i les entitats esportives de la ciutat tenen un rol important.

### Campus Olímpia

Segons les edats a qui s'ofereixen i l'especificitat dels continguts de la pràctica, es diferencien les modalitats següents de Campus Olímpia:

- **Precampus.** Iniciació a diferents esports, sense cap especialització.
- **Campus específic.** Pràctica d'un esport preferent, combinat amb altres esports complementaris.
- **Campus poliesportiu.** Combinació de diferents esports.
- **Campus especial.** Esports adaptats per a persones amb discapacitat intel·lectual o psíquica.
- **Campus de natura.** Pràctica d'un esport preferent o bé una combinació d'esports i d'activitats a la natura.
- **Campus jove.** Incorporació de pràctiques noves o alternatives a l'esport tradicional.

L'estiu del 2018 s'han fet 25.579 inscripcions a les 195 activitats que s'han homologat com a Campus Olímpia, amb una participació del 41,87% de noies. Aquestes dades signifiquen un increment significatiu en relació amb l'any 2017, tant pel que fa al nombre d'activitats homologades (151 l'any 2017) com a inscripcions (24.289). El percentatge de participació de noies es manté similar al de l'any anterior.

Taula 12. Campus Olímpia i casals esportius. Indicadors. Institut Barcelona Esports, 2018

	2016-2017	2017-2018	% d'increment
<b>Campus Olímpia</b>			
Activitats homologades	151	195	29,14
Places ocupades	24.289	25.579	5,31
Percentatge de participació de noies	42,46%	41,87%	-0,59 pp
<b>Casals esportius</b>			
Activitats homologades	47	55	17,02
Places ocupades	12.457	14.250	14,39
Percentatge de participació de noies	35,97%	37,14%	1,17 pp

Pp: punts percentuals. En els indicadors expressats en percentatge, la variació s'indica com a diferència de punts percentuals entre un any i l'altre

### Casals esportius

Els casals esportius combinen la pràctica d'una o dues modalitats esportives amb altres pràctiques lúdiques, amb un tractament més generalista que els Campus Olímpia.



L'any 2018 han augmentat tant el nombre d'activitats homologades com el de places ocupades, a diferència de la tendència de l'any passat, en què van disminuir. També hi ha hagut un lleuger increment de la participació femenina en aquesta modalitat.

#### **F. "Èxit estiu"**

El programa "Èxit estiu" —dedicat a motivar els i les alumnes d'ESO amb entre dues i quatre assignatures suspeses a fer classes de reforç combinades amb la pràctica esportiva per millorar les seves prestacions en les proves qualificatives de recuperació de setembre— ha arribat aquest 2018 a la seva quarta edició. En aquest projecte, impulsat des del Consorci d'Educació, l'IBE ha assumit la provisió i la formació dels monitors i les monitores esportius (un total de 22, el cost de quatre dels quals ha estat finançat pel Pla de barris), així com la coordinació del programa esportiu i la seva coordinació amb el programa educatiu.

En total, des de l'IBE s'ha acompanyat aquest estiu 415 alumnes (un 12,8% més que el 2017) de 22 centres educatius en el procés de millora dels seus resultats acadèmics. Del total de participants cal destacar que 119 van ser noies (28,67%) i que la mitjana d'assistència a les sessions esportives va ser del 81,3%.

#### **G. "De marxa... fent esport!"**

Un any més, des de l'IBE s'ha dut a terme aquest programa de prevenció de conductes de risc, on es promou conjuntament amb l'Agència de Salut Pública un model d'activitat extraescolar per als joves de 4t d'ESO als centres esportius municipals com a alternativa als hàbits de consum tòxics. El programa també es finança de manera conjunta.

El programa preveu una primera fase de treball amb tots els alumnes dins de l'horari lectiu, en la qual visiten una instal·lació esportiva i, durant quatre hores, se'ls explica i experimenten les activitats que s'hi poden practicar, plantejant-les com una alternativa d'oci i salut per al seu temps de lleure. Com a segona fase del programa, s'ofereix als alumnes assistir a una activitat dirigida a la instal·lació esportiva, de dos dies setmanals, amb una quota bonificada de 9 € mensuals.

El curs 2017-2018 van participar en la primera fase del programa un total de 3.449 alumnes (un 19% més que el curs anterior) de 62 centres escolars. Pel que fa a la segona fase, en acabar el curs escolar, 87 alumnes estaven inscrits a les activitats dirigides, tot i que en algun moment del curs havien estat fins a 131 els i les alumnes apuntats. En total, hi han participat 217 alumnes que en algun moment del curs han estat donats d'alta en l'activitat. D'aquest global cal destacar especialment la majoritària participació femenina en el programa que, amb un total de 142 noies, va suposar el 65,4% del total.

En la primera fase del programa han col·laborat deu instal·lacions esportives i, en la segona fase, han estat nou les instal·lacions que han fet l'oferta de quota bonificada.

#### **H. "Activa't als parcs"**

Aquest programa fomenta la pràctica d'activitat física a l'aire lliure entre la població major de 40 anys, amb l'objectiu de dur una vida activa en l'àmbit psicològic i social, trobar-se en millors condicions i disminuir el risc de malalties, mentre es gaudeix dels espais verds de la ciutat. Es duu a terme dos dies a la setmana a cada espai i ofereix dos tipus d'activitats: gimnàstiques orientals suaus (taitxí i txikung) i exercicis de motricitat i memòria.



**Taula 13. Programa "Activa't als parcs". Punts de prestació i inscripcions 2017-2018. Institut Barcelona Esports, 2018**

Punt de prestació	Districte	Inscripcions <sup>1</sup>
Parc de la Ciutadella	Ciutat Vella	87
Parc de Joan Miró	L'Eixample	186
Jardins de la Indústria	L'Eixample	71
Jardins dels Drets Humans	Sants-Montjuïc	99
Parc del Mirador del Poble-sec	Sants-Montjuïc	36
Jardins de la Maternitat	Les Corts	107
Jardins de la Vil·la Amèlia	Sarrià - Sant Gervasi	69
Plaça de les Dones del 36	Gràcia	77
Creueta del Coll	Gràcia	37
Jardins de Rosa Luxemburg	Horta-Guinardó	91
Jardins de Juan Ponce	Horta-Guinardó	34
Plaça de l'Aqüeducte	Nou Barris	97
Parc de la Guineueta	Nou Barris	194
Casa de l'Aigua	Nou Barris	61
Plaça de les Basses de la Peira	Nou Barris	22
Plaça de l'Alcalde Baró de Viver	Sant Andreu	21
Parc de la Pegaso	Sant Andreu	168
Parc del Clot	Sant Martí	138
Rambla de Prim	Sant Martí	64
<b>Total de la ciutat</b>		<b>1.659</b>

1. Inscripcions a 31 de juliol

**Taula 14. "Activa't als parcs". Indicadors. Institut Barcelona Esports, 2018**

	2016-2017	2017-2018	% d'increment
Punts de prestació	19	19	0,00
Persones inscrites a 31 de juliol <sup>1</sup>	1.249	1.659	32,83
Percentatge de dones participants	70,21%	76,81%	6,60 pp
Pressupost (en euros) <sup>2</sup>	79.133,02	79.133,02	0,00

Pp: punts percentuals. En els indicadors expressats en percentatge, la variació s'indica com a diferència de punts percentuals entre un any i l'altre.

1. Les dades del curs 2016-2017 eren d'inscrits a 31 de desembre.

2. El pressupost fa referència a l'any 2018 (de gener a desembre).

## I. Ens movem

Dins de les iniciatives de l'actuació municipal del Pla de barris per dinamitzar els territoris amb desigualtats socials, l'any 2017 es va engegar la prova pilot d'un programa amb l'objectiu de dinamitzar grups d'activitat física per a la gent gran amb professionals de l'esport a l'espai públic. Tot i que el programa va tenir una resposta desigual als diferents punts d'implantació, tant des de l'IBE com des del Pla de barris es va decidir apostar per mantenir aquesta oferta i estendre-la a altres punts on hi havia una demanda des del territori, sota la denominació **"Ens movem"**.

Durant el 2018, el programa s'ha desenvolupat en deu barris de la ciutat, amb un format general d'un dia d'activitat setmanal, que varia segons els interessos de cada grup, i mitja hora de durada. En total, hi ha hagut 279 persones registrades.

Aquest programa complementa l'"Activa't als parcs" i reforça la promoció de l'activitat física en el si d'aquest grup de població.

Taula 15. Programa "Ens movem". Institut Barcelona Esports, 2018

Barri	Districte	Mes d'implantació	Activitat	Persones usuàries <sup>1</sup>	% dones
El Bon Pastor	Sant Andreu	Abril del 2017	Taitxi/tzikung	23	91
El Raval	Ciutat Vella	Abril del 2017	Caminades	24	58
Sant Genís dels Agudells	Horta-Guinardó	Abril del 2017	Caminades	8	100
La Teixonera	Horta-Guinardó	Abril del 2017	Caminades	13	100
Gòtic	Ciutat Vella	Setembre del 2017	Caminades	24	46
Les Corts	Les Corts	Setembre del 2017	Caminades	16	81
Barceloneta I	Ciutat Vella	Setembre del 2017	Taitxi/tzikung	61	92
Barceloneta II	Ciutat Vella	Febrer del 2018	Marxa nòrdica	31	84
La Trinitat Vella	Sant Andreu	Febrer del 2018	Caminades	30	90
Roquetes	Nou Barris	Abril del 2018	Marxa nòrdica	17	88
Ciutat Meridiana	Nou Barris	Abril del 2018	Marxa nòrdica	32	78
<b>Total de la ciutat</b>				<b>279</b>	<b>83</b>

1. El nombre de persones usuàries correspon al 31 de juliol, al final del curs

## J. "L'esport inclou"

En el marc de la promoció esportiva entre el col·lectiu de persones amb diversitat funcional, s'ha continuat amb la implantació de "L'esport inclou" amb la voluntat de fer que l'accés a la pràctica esportiva sigui un fet normalitzat i universal per a totes les persones amb discapacitat.

El programa inclou diferents serveis per donar resposta a les diverses necessitats que tenen les persones que pateixen alguna discapacitat a l'hora d'integrar-se a fer activitat esportiva:

- **Auxiliars de vestidor.** S'han prestat un total de 3.268 hores de servei d'auxiliar de vestidor, amb 32 persones usuàries.
- **Monitors de suport.** 59 monitors i monitores han dut a terme 3.012 hores de monitoratge directe durant el 2018.
- **Informació i assessorament.** S'ha atès una trentena d'entitats i s'han fet tres assessoraments.
- **Formació específica per intervenir en esport adaptat.** S'han organitzat 11 accions formatives, amb una participació total de 155 persones. D'aquestes accions formatives, set s'han organitzat entre els mesos de gener i juny i quatre, entre octubre i desembre.
- **Préstec de material.** S'han tramitat 37 peticions de material de préstec orientat a l'esport adaptat o inclusiu. El material més sol·licitat han estat les cadires de rodes i els jocs de *boccia*.

Relacionat amb el programa "L'esport inclou", també s'han dut a terme algunes actuacions transversals:

- **Jornada inclusiva.** Com cada any, es va programar i preparar la jornada (la data prevista era el 27 d'octubre), però enguany no es va poder dur a terme a causa de les condicions climatològiques. Es va plantejar una data alternativa, però no es va poder trobar cap opció. Caldrà plantejar la previsió d'espais coberts alternatius en futures edicions.
- **Dins dels programes escolars del pla "L'escola fa esport a la ciutat", hi han participat:**
  - 1.314 nois i noies de centres d'educació especial en el programa "Ja nedo a l'aigua".
  - 172 participants, alumnes també de centres d'educació especial, en el programa "Aprèn a pedalar".
  - Hi ha hagut suport en la inclusió de 68 participants a les activitats "Dansa ara", "Ja nedo", biatló, triatló, corfbol i raid atlètic.
- **En el programa de subvencions ordinàries, s'han atorgat 184.900 euros a 72 projectes o activitats que promouen específicament la inclusió de les persones amb discapacitats a l'activitat física o l'esport.**
- **Dins de les competicions escolars organitzades pel CEEB, hi ha hagut dues modalitats d'esport adaptat: futbol i bàsquet, amb un total de 203 participants.**

- Des de l'IBE s'ha donat suport a nous projectes inclusius, com ChapoTEAms o "Juguem!", amb 10 i 25 participants, respectivament.
- També s'ha donat suport a un grup d'adolescents amb el trastorn d'Asperger, els quals fan bàdminton de manera regular al CEM la Mar Bella, amb un total d'onze participants.
- El mes de març es va organitzar una trobada pedagògica sobre bones pràctiques en inclusió esportiva en col·laboració amb l'ICE, amb més de cent assistents. Paral·lelament, es va dissenyar una guia orientada a la inclusió de persones amb pluridiscapacitat i es va crear una càpsula de vídeo referent a l'aprenentatge cooperatiu.

### K. Servei d'Assessorament Esportiu de Barcelona (SAEB)

L'any 2018 ha estat un any de transició del servei, ja que s'ha revisat el funcionament del servei anteriorment anomenat Oficina d'Atenció a Clubs de Barcelona i s'ha reconvertit en el Servei d'Assessorament Esportiu de Barcelona (SAEB).

El SAEB és un recurs que l'Ajuntament posa a disposició de la xarxa associativa esportiva de la ciutat per rebre suport, de manera gratuïta, en la gestió de les seves activitats i projectes. El SAEB informa i assessora, tant de manera presencial com telefònica o electrònica, en matèries laborals, jurídiques, comptables, de comunicació i mediambientals, així com sobre els diferents tràmits que poden ser necessaris per a les entitats amb les administracions públiques: subvencions, ajuts, campanyes o presentació de pliques, entre d'altres.

També ofereix formació per facilitar el creixement de les entitats millorant-ne, facilitant-ne i agilitzant-ne la gestió.

Aquest any també s'ha elaborat una guia sobre el certificat digital amb informació sobre què és, per a què serveix i com es tramita.

### L. Subvencions

Des de l'IBE es dona suport als agents que promoció i generen pràctica esportiva i activitats físiques a la ciutat mitjançant l'atorgament d'ajuts econòmics als projectes que coincideixen o reforcen les línies plantejades en el Programa d'acció municipal.

L'any 2018 s'ha consolidat la distribució amb els districtes dels projectes de promoció esportiva d'àmbit territorial i d'àmbit municipal que es van iniciar l'any anterior i s'han acotat els requeriments i els criteris dels projectes presentats, la qual cosa ha suposat una disminució de les sol·licituds rebudes i les atorgades.

**Taula 16. Subvencions ordinàries. Indicadors. Institut Barcelona Esports, 2018**

	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>% d'increment</b>
Sol·licituds de subvenció atorgades	327	273	-16,51
Sol·licituds de subvenció rebudes	423	383	-9,46
Entitats que han sol·licitat subvenció	231	203	-12,12
Import de les subvencions atorgades (en euros)	3.049.996,13	2.641.595,00	-13,39

### M. Premis i reconeixements

Relacionats amb la promoció esportiva, l'IBE ha continuat organitzant aquests actes de reconeixement de la tasca de promoció esportiva a la ciutat:

#### Premi Dona i Esport

Aquest premi té com a finalitat fer visible el paper de les dones en l'àmbit de l'esport i destacar aquelles persones i entitats que han tingut un paper destacat en la difusió de la dona en el món de l'esport.

El 2018 hi ha hagut un gran nombre de candidatures en les diferents modalitats (cinc, vuit, quatre i vuit, respectivament), les guanyadores de les quals han estat les següents:

- Premi Mireia Tapiador: **Sylviana Mestre Alexander**
- Premi a la dona esportista: **Ainara Andrea Acevedo, amb menció a Sílvia Vidal Martí**
- Premi al mitjà de comunicació: **Lola García Fuentes, periodista i directora del programa “Dones Marca” a Ràdio Marca**
- Premi al club esportiu de la ciutat: **Barcelona Universitari Club de Rugbi (BUC)**

Com a novetat del premi, enguany s'ha convidat Anna Muzitxuk, una de les millors jugadores d'escacs del món i lluitadora pel reconeixement de la dona en el món de l'esport. Durant el matí del dia del lliurament dels premis, s'ha organitzat una exhibició de partides simultànies amb Anna Muzitxuk al Saló de Cròniques de l'Ajuntament.

Vinculat amb el Premi Dona i Esport, l'any 2018 s'ha publicat l'edició número 11 del **Quadern dones i esport**, que ha tingut com a tema principal “El paper de la dona als estudis i al món laboral de l'esport”. En aquesta publicació s'ha fet un repàs a la història de l'educació física i al rol que hi ha tingut la dona, i s'han presentat en profunditat les candidatures guanyadores del 10è Premi Dona i Esport. També s'hi ha incorporat una entrevista a Anna Muzitxuk, convidada al Premis Dona i Esport.

### **Premis Córrer per Compromís**

Els premis Córrer per Compromís es van crear l'any 2015 per destacar el vessant més solidari dels grans esdeveniments esportius de Barcelona. Les aportacions dels participants a algunes de les curses organitzades per l'Ajuntament (Cursa de la Mercè, eDreams Mitja Marató i Zurich Marató de Barcelona) contribueixen a tirar endavant projectes que fomenten la cohesió social i la integració de determinats col·lectius a través de l'esport.

La dotació econòmica als projectes ha estat de 132.745 euros, la qual cosa ha permès continuar donant suport a projectes socials que inclouen un vessant esportiu i que enguany han estat:

- **Jo també hi participo! Esport i lleure accessible per a infants i joves amb autisme**, de l'Associació Aprenem Barcelona.
- **Aprendre a nedar amb discapacitat**, de la Fundación para la Promoción del Deportista Adaptado.
- **Escalant somnis des de petit**, del CEE Concha Espina.
- **Projecte Xarxes**, de l'Street Soccer Barcelona Associació.
- **Canotaje: un futuro mejor**, de l'EMMCI ONG.
- **Fem vela inclusiva amb família**, del Centre Municipal de Vela.
- **Natació sincronitzada per a menors trans**, del Club Esportiu Les Panteres Grogues.
- **La milla solidària, projecte: “Del hospital a la catedral”**, de la Fundació Privada Claror.
- **L'esport és important per a nosaltres**, de la Fundació Paideia.
- **Esport a l'aire lliure amb acompanyament**, de l'Associació Discapacitats Visuals de Catalunya.
- **Activitat integral terapèutica tir amb arc**, del Centre l'Alba.
- **Esport, educació i comunitat**, de l'Associació Esportiva Babar (Fundació Pare Manel).
- **Travessa Transpirinenca Social Solidària, 2019**, de l'associació Transpirenaica Social Solidaria.
- **Aplicació informàtica per al suport i promoció LEA**, de l'associació Limited Edition Athletes.
- **MediaSport Jove – promocionem i visibilitzem l'esport femení sense prejudicis**, de l'Associació Esportiva Ciutat Vella.
- **L'esport ens motiva**, de l'Associació esportiva JOCVIU.
- **Participa**, del CPI la Sagrera.
- **Córrer amb cor**, de l'Associació de Cardiopaties Congènites (AACIC).

### **Premis “Compta fins a tres”**

La campanya “Compta fins a tres” té com a finalitat la promoció dels valors educatius de l'esport en edat escolar. Per a això, difon una sèrie de recomanacions i recursos per a mares i pares i persones educadores en relació amb la pràctica esportiva dels infants i, mitjançant el programa **“Semàfor de valors”**, es puntuen els equips que participen en la competició escolar segons la transmissió de valors que han expressat en les seves actituds, de manera que opten als premis “Compta fins a tres”.

Enguany, a més de la incorporació d'alguns nous recursos per treballar els valors educatius de l'esport, a la pàgina web de la campanya ([www.comptafinsatres.com](http://www.comptafinsatres.com)), la principal actuació relacionada amb el programa ha estat la celebració de la dissetena edició dels premis “Compta fins a tres”.

Els premiats en la categoria Col·lectius a l'edició corresponent al curs 2017-2018 han estat els següents:

- Equip de futbol 5 aleví mixt d'El Til·ler (FEEB)
  - Equip de futbol 5 benjamí mixt C de l'AE les Corts UBAE
  - Equip de futbol 5 cadet femení A del Club Esportiu Terra Negra
  - Equip de futbol 5 infantil femení A de l'Escola Sant Gregori AE l'Eixample
  - Equip de futbol 5 juvenil mixt A del Casal dels Joves Llops del Taga
  - Equip d'handbol prebenjamí mixt A del Club Handbol Claret-Gràcia
  - Equip de bàsquet aleví femení A de l'Escola Voramar Fundació Privada
  - Equip de bàsquet benjamí mixt A del Club JAC Sants
  - Equip de bàsquet júnior mixt de l'Institut XXV Olimpíada
  - Equip de bàsquet de la lliga jove mixta A de l'AEE Institut Picasso (FEEB)
  - Equip de voleibol cadet femení A de l'AEE Institut Jaume Balmes
  - Equip de voleibol júnior femení B de l'AEE la Sedeta
  - Equip de voleibol prealeví mixt A de l'Escola Frederic Mistral-Tècnic Eulàlia
  - Equip d'hoquei patins aleví mixt C del CE la Salle Bonanova
  - Equip de gimnàstica estètica de grup de l'Escola Jesuïtes Sarrià-Sant Gervasi
  - Grup de dansa de l'Associació Esportiva Arrels Congrès
  - Equip de tamborí A de la Marina Tamborí Club
  - Equips de la lliga cadet mixta de criquet: Poble-sec – Consell de Cent, el Besòs i el Maresme (Fundació Surt), Raval (Casal dels Infants) i Trinitat Vella
  - AFA Pare Poveda
  - Associació de Lleure i Esport Comkedem
  - Entitat Trinijove
- I els premis individuals han estat per a:
- Jesús Randua, per la seva trajectòria en el món de l'esport escolar.
  - Jordi Romeo, creador i impulsor del programa “Mou-te”, per augmentar l'activitat física a l'educació secundària.
  - Núria Arañó, pel foment dels valors de l'esport en els grups de patinatge artístic de l'Escola Virolai.
  - Vicenç Puigdomènech, president del Club de Voleibol Mundet.

Finalment, el **Premi Especial Josep Sardà** es va atorgar a l'Escola Lèxia i l'Institucional, a l'Ajuntament de Calella.

El programa **“El semàfor dels valors”** que es desenvolupa a totes les competicions d'esports d'equip del CEEB s'ha visualitzat més entre les famílies dels i les esportistes, atès que les pun-

tuacions i les classificacions s'han publicat de manera incorporada a les dels resultats esportius. Aquest fet ha suposat una difusió més gran del programa i ha despertat més interès per conèixer-ne el funcionament entre tots els agents valorats.

## N. Plans de barri

El Govern municipal ha assumit el compromís de treballar per reduir les desigualtats socioeconòmiques entre els barris de la ciutat utilitzant com a eina d'intervenció el Pla de barris. L'IBE ha col·laborat en diferents projectes plantejats a la ciutat en la definició i el disseny d'alguns espais esportius, així com en la implantació d'algunes activitats de dinamització esportiva entre diferents col·lectius, segons la situació específica del territori.

## 4. Direcció de Planificació i Serveis Generals

Al llarg de l'any 2018, l'IBE ha continuat les tasques de consolidació de les aplicacions informàtiques construïdes a la primera fase del Pla de sistemes, mentre es treballa amb les solucions tecnològiques per desenvolupar en una segona fase. El plec tècnic d'aquesta segona fase es troba en redacció i està pendent licitar-ne l'execució al llarg del 2019, dins del procés d'ampliació i millora de la cobertura dels processos i serveis de l'IBE amb la utilització de la tecnologia.

Ahora, s'ha continuant exercint el rol de difusió de les principals activitats esportives que tenen lloc a la ciutat, amb una presència creixent pel que fa als canals que ofereixen les xarxes socials i els mitjans digitals.

## Comunicació

Com a fets destacables, cal assenyalar la celebració dels **quaranta anys d'esport popular**, traduïda en una línia gràfica que s'ha aplicat a totes les proves populars que complien aquest aniversari i la producció d'una exposició itinerant commemorativa. D'altra banda, el **nou web barcelona.cat/esports** ha vist també la llum l'any 2018, amb un format més actualitzat i amb una redistribució de continguts més orientada al servei ciutadà.

El Departament de Comunicació també ha liderat l'adaptació de les bases de dades de l'IBE a la nova normativa LOPD del 2018. Finalment, cal assenyalar la línia encetada de contingut de marca al diari *Sport*, amb redaccions mensuals sobre temes monogràfics d'esport.

Pel que fa a la **comunicació en línia**, el Departament ha consolidat la línia editorial de continguts no institucionals, que apropen la comunitat esportiva als projectes i a les actuacions que tenen lloc a la ciutat.

Taula 17. Xarxes socials. Institut Barcelona Esports, 2018

	2017	2018	% d'increment
Facebook BCN Esports	4.913 seguidors	5.920 seguidors	20,50
Twitter @bcn_esports	8.571 seguidors	9.650 seguidors	12,59
Instagram @bcnesports	2.999 seguidors	4.126 seguidors	37,58
Flickr	25 àlbums	63 àlbums	152,00
YouTube (vídeos produïts)	-	80 vídeos	-

Totes les comunitats han incrementat el nombre de seguidors, com es pot veure a la taula 17. S'han publicat 358 **notícies web** (una mitjana de set setmanals) i la gran fita en l'àmbit web ha estat la remodelació integral del portal barcelona.cat/esports i la reordenació del mapa de webs de productes vinculats als esports. Un altre projecte destacat ha estat la posada en marxa del web vinculat al Primer Congrés Internacional de l'Esport a les Grans Ciutats, que tindrà lloc el març del 2019. D'altra banda, els webs de productes vinculats a actes concrets (com per exemple, el de la Cursa de la Mercè) s'han treballat dins de l'estratègia de l'acció comunicativa vinculada a la seva celebració.



S'han fet 39 trameses de **butlletins electrònics** (*newsletters*) i l'activitat amb els **mitjans de comunicació** també ha estat força activa, amb un total de 180 productes enviats, entre notes, convocatòries i dossiers de premsa, entre d'altres.

Finalment, pel que fa a les **accions publicitàries**, s'ha fet l'habitual seguiment dels contractes de patrocini i de direcció executiva que han estat en vigor l'any 2018, quant a l'aplicació de les contraprestacions acordades i de la identitat gràfica municipal (Barcelona Open Banc Sabadell, eDreams Mitja Marató, Zurich Marató, Cursa de Bombers, Barcelona Triathlon by Santander i Fisiocrem Cursa dels Nassos). També s'han gestionat 83 permisos publicitaris a la via pública (banderoles i opis). En total, 195 actes del calendari han estat objecte d'accions publicitàries.

## 5. Formació, estudis, ponències, seminaris, congressos

Durant l'any 2018, l'IBE ha coordinat **accions de formació**, així com l'edició de materials de suport. Les accions principals, emmarcades en els plans i programes de l'IBE de l'any 2018, han estat les següents:

- Participació de 574 mestres en les Jornades d'Educació Física celebrades per proporcionar formació continuada al professorat d'educació física (curs 2017-2018).
- Participació de 155 professionals en les diferents formacions del programa "L'esport inclou" a fi de millorar la qualitat en la prestació dels serveis a les persones amb discapacitat.
- Formacions a personal tècnic i els monitors i monitores de les activitats esportives que organitzen les activitats extraescolars: 65 entitats (curs 2017-2018).
- El mes de maig es van presentar els resultats de l'**Enquesta d'hàbits esportius de la població adulta de Barcelona**, l'estudi de camp de la qual va tenir lloc al llarg del 2017. Aquest estudi es duu a terme de manera periòdica per tenir present l'evolució de la pràctica esportiva a la ciutat. Les principals conclusions d'aquest estudi van ser:
  - L'increment de la pràctica esportiva entre la població de la ciutat, que va arribar fins al 71,6%.
  - Més increment de pràctica entre les dones, la qual cosa comporta que la diferència de pràctica entre els dos sexes hagi disminuït fins a 5,2 punts percentuals.
  - L'homogeneïtzació de la pràctica esportiva entre els diferents districtes de la ciutat.
- Com a complement de l'estudi anterior, el mes de novembre també es van presentar els resultats de l'**Enquesta d'hàbits esportius de la població en edat escolar de Barcelona 2018**. Les principals conclusions d'aquest estudi van ser:
  - L'estabilització de la pràctica esportiva entre infants i joves (76,1%) en relació amb l'increment detectat en l'anterior estudi del 2013, en què es va arribar al 76,0%.
  - La igualtat progressiva en el nivell de pràctica entre nois i noies, tot i que encara hi ha una separació de 8,3 punts percentuals en favor dels nois.
  - L'increment significatiu de la pràctica d'activitats organitzades envers la pràctica d'activitats en forma lliure.
- L'IBE, en coordinació amb l'IMEB, ha participat en la xarxa temàtica "Ciutat de valors, ciutat educadora" de la Xarxa Estatal de Ciutats Educadores, de la qual l'Ajuntament de Barcelona forma part. Aquesta xarxa temàtica ha celebrat dues trobades de treball a Bilbao durant els mesos de maig i novembre.
- L'IBE també ha participat en la XIII Trobada de la Xarxa Estatal de Ciutats Educadores, amb l'eix central de "Repensar la ciutat", que va tenir lloc a Lleida el mes de febrer. En aquest cas, la comissionada Marta Carranza i la responsable de promoció esportiva, Mercè Jofra, van presentar el programa de subvencions a infants i adolescents entre 6 i 16 anys per a la pràctica esportiva extraescolar, com a estratègia per compensar les desigualtats socials en l'accés a la pràctica esportiva.
- El BCN Sports Film Festival va arribar a la seva 9a edició i va reunir novament una representació selecta de les millors produccions de documentals, curtmetratges i pel·lícules de temàtica esportiva que es fan arreu del món.



## 6. Relacions internacionals i institucionals

- El mes de gener, una comissió delegada de la candidatura del Jocs Olímpics d'Hivern del 2030 va viatjar fins a Corea del Sud per assistir a la celebració dels Jocs que van tenir lloc en aquest país, de manera que es va mantenir l'interès de la ciutat en l'organització d'aquest acte esportiu en un futur pròxim.
- Barcelona va participar en la reunió de la Xarxa de Ciutats Olímpiques, que va tenir lloc a Lausana el mes d'octubre.
- En el marc del projecte europeu MOVESPACE, coordinat per la Internacional Sport and Cultural Association (ISCA) i dotat econòmicament per la Comissió Europea, l'IBE ha participat en les sessions de treball organitzades a Plòvdiv i en la trobada de cloenda que va tenir lloc a París. A més a més, l'IBE va organitzar la trobada del setembre a la ciutat de Barcelona, que va reunir els i les membres del grup de treball i els va fer participants de diferents activitats de pràctica esportiva, visitant equipaments específics de la ciutat. Aquest projecte s'ha dut a terme al llarg dels anys 2017 i 2018 i ha generat com a resultat una guia de recomanacions sobre la promoció de la pràctica esportiva als espais públics i naturals.

## 7. Participació

L'espai principal de participació municipal en l'àmbit de l'esport a la ciutat és el Consell Municipal de l'Esport de Barcelona (CMEB).

El Consell es compon de 89 persones en representació de la corporació municipal, de federacions esportives, d'associacions, clubs i entitats esportives, d'entitats i empreses gestores d'equipaments públics i privats, de l'àmbit universitari de les ciències de l'esport i de l'activitat física, dels col·legis professionals de periodistes, metges i llicenciats en educació física i esport, de les federacions d'associacions de pares i mares d'alumnes, i de persones esportistes, exesportistes o persones de vàlua reconeguda en el món de l'esport.

### Consell plenari i Comissió Permanent

El **17 d'abril** es va celebrar el primer Consell Plenari del 2018, on es va presentar l'informe dels grups de treball del Consell, tres noves bones pràctiques d'entitats esportives de la ciutat i els XVIII Jocs Mediterranis Tarragona 2018.

El **28 de novembre** va tenir lloc el segon Consell Plenari, on es va presentar l'informe dels grups de treball del Consell, dues noves bones pràctiques d'entitats esportives de la ciutat, la informació sobre les fases d'anàlisi i diagnòstic del Mapa d'Instal·lacions Esportives Municipals de Barcelona (MIEMB) i el procés de revisió del **Pla estratègic de l'esport de Barcelona 2012-2022**.

Per preparar i avançar en els temes dels consells plenaris, el 22 de març i el 13 de novembre van tenir lloc les comissions permanents corresponents.

### Grups de treball

Els grups de treball que han seguit funcionant al llarg de l'any han estat els següents:

- Esport i activitat física en edat escolar
- Dona i esport
- Drets socials i esport
- Esport i espai públic
- Esport i hàbits saludables
- Roller Sport Council

De l'activitat dels grups destaquem:

- La participació del grup Dona i esport en l'elaboració del Manifest de defensa i igualtat de gènere a l'esport sobre la no discriminació per raó de gènere en els actes esportius, presentat durant el Barcelona Open Banc Sabadell.
- La participació del grup Esport en horari lectiu en l'elaboració de la **Guia d'esport en família**.
- L'elaboració d'un mapa d'espais per a la pràctica de la roda petita (en pista coberta i a l'aire lliure). També es treballa en l'elaboració d'un decàleg de bones pràctiques per a patinadors, en el si del grup Roller Sport Council.

### **Cicle de conferències "El valor de l'esport en el segle XXI"**

Durant l'any 2018 s'han fet quatre conferències dins del cicle **"El valor de l'esport en el segle XXI"**:

- **"Dona i esport. Trencant estereotips"**. Jessica Vall Montero i Cati Gómez Lecumberri. Hi van assistir 88 persones.
- **"Hi ha límits en la pràctica esportiva?"** Núria Picas, Ferran Latorre i Ramón Olivé. Hi van assistir 96 persones.
- **"L'esport i la nova gent gran"**. Els ponents d'aquesta conferència van ser Montserrat Mas, Ignacio Ara i Joan Bayen. Hi van assistir 80 persones.
- **"Quaranta anys de polítiques esportives municipals"**. Els ponents van ser Enric Truño, Joan Carles Burriel, Sixte Abadia i Laia Palau.

### **Actes i activitats rellevants**

De tots el fets del 2018 que s'han presentat en aquesta memòria, volem destacar-ne els següents:

- 80.258 participants en els programes i les activitats organitzades per l'IBE en horari lectiu.
- Ja són 291 les entitats i els clubs homologats per l'Ajuntament per oferir activitats esportives a nois i noies de 3 a 17 anys (297 en el curs 2018-2019).
- 2.950.491 euros dedicats a les 13.621 ajudes econòmiques atorgades a les famílies per facilitar l'accés dels infants i els joves a la pràctica física o esportiva fora de l'horari escolar per a nois i noies de 6 a 17 anys.
- L'estiu del 2018, es van ocupar 39.829 places en activitats esportives dins de les activitats de Campus Olímpia i casals esportius de la campanya de vacances de l'Ajuntament.
- El nombre de persones abonades a les instal·lacions esportives municipals es continua consolidant en més de 190.000 persones i el mes d'octubre es va arribar a assolir el rècord històric amb 199.036 abonades.
- L'extensió de les noves tarifes socials: tarifa per a famílies monoparentals i nombroses en el 94,87% dels centres i concreció d'una nova tarifa per a l'abonament als CEM de persones amb discapacitat posseïdores de la targeta rosa (menors de 60 anys).
- Per segon any consecutiu, s'ha desenvolupat als CEM el programa "Barcelona, ciutat refugi" amb molt bona acollida, tant per part de les entitats "derivadores" com dels concessionaris.
- Entre l'IBE i BIMSA s'ha executat una inversió d'11.321.946,14 euros en projectes de millora i manteniment en diferents equipaments de la xarxa d'instal·lacions esportives municipals.
- Ajuts als clubs privats per a l'arranjament d'instal·lacions esportives pròpies. Es va concedir un total de set subvencions a diversos clubs per un import global de 207.150 euros, dels quals 51.787,57 (el 25%) s'han fet efectius el 2018.
- La dotació pressupostària per a la convocatòria anual ordinària de subvencions per a projectes esportius ha estat de 2.641.595 euros.
- La ciutat s'ha tornat a projectar internacionalment amb un ampli calendari de competicions d'àmbit estatal i internacional.

## Reptes de futur per a l'any 2019

Els reptes principals de l'IBE previstos per al 2019 són els següents:

- Definició de la futura xarxa d'equipaments esportius de Barcelona i correcció dels dèficits més prioritaris:
  - Presentar i aprovar el Mapa d'Instal·lacions Esportives Municipals de Barcelona com a eina de planificació per als propers anys.
  - De les principals obres que s'executaran durant el 2019, en destaquem les següents:
    - Rehabilitació dels vestidors del CEM Trinitat Vella i del Camp Municipal de Rugbi de la Foixarda.
    - Acabar el procés de selecció dels equips d'arquitectes que han de redactar els projectes executius del nou Complex Esportiu Municipal Espronceda i el nou CEM la Sagrera, la remodelació de la piscina i la pista poliesportiva la Clota, el nou CEM Artesania i el Pavelló Casernes.
    - Substitució de la gespa artificial de quatre camps de futbol.
    - Arranjament dels camps de rugbi per a la seva homologació a la nova normativa de la Federació.
- Publicar la segona convocatòria de subvencions destinades a la millora, l'arranjament i l'adequació d'instal·lacions esportives de base associativa (gestionades per clubs i entitats sense afany de lucre) de la ciutat de Barcelona i la seva dotació d'equipament esportiu.
- Definir els criteris en la planificació a mitjà i llarg termini dels actes esportius i prioritzar els que ajudin a millorar o modernitzar el parc de les nostres instal·lacions esportives, formant part del llegat que ha de suposar la seva celebració i col·laborar en l'organització dels **Barcelona World Roller Games**.
- Organitzar el **Primer Congrés Internacional de l'Esport a les Grans Ciutats** per debatre sobre com pot ser i com s'han de posicionar les ciutats davant de l'evolució del fenomen esportiu en un futur.
- Presentar l'exposició **"Ara fa 40 anys: L'inici de la política esportiva a Barcelona"**, en itinerància a diferents punts de la ciutat, i valorar-ne la publicació com a document de recull històric de l'esport a la ciutat.
- Crear l'Observatori de l'Activitat Física i l'Esport de Barcelona com a plataforma de recollida, anàlisi i divulgació de la informació del sistema esportiu de la ciutat i presentació dels nous estudis de pràctica esportiva dels ciutadans.
- Definir i impulsar plans i recursos per a la millora qualitativa de la pràctica esportiva a la ciutat en els àmbits de la salut, l'educació i l'impacte mediambiental.
- Elaborar un projecte esportiu per a persones refugiades i població vulnerable en col·laboració amb el CIO i el Districte de Sant Andreu.

# Informes i mesures de govern 2018

Tipus	Títol
<b>Informe</b> Informació i Atenció Ciutadana	Balanç de la Mesura de govern: Sistema d'informació i atenció ciutadana
<b>Informe</b> Feminismes i LGTBI	Informe ABITS 2017: Informe sobre els serveis i programes que componen l'Agència per a l'Abordatge Integral del Treball Sexual (ABITS)
<b>Informe</b> Feminismes i LGTBI	Informe de seguiment 2017-2018 de la Mesura de govern: Millora del sistema per a l'abordatge integral de les violències masclistes
<b>Informe</b> Comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària i Consum, colideratge de la Regidoria de Feminismes i LGTBI	Informe de seguiment 2017-2018 i actuacions prioritàries de la Mesura de govern per una democratització de la cura 2017-2020
<b>Informe</b> Atenció i Acollida Immigrants	Informe de govern sobre les accions interculturals i d'acollida d'immigrants en l'àmbit educatiu
<b>Informe</b> Atenció i Acollida Immigrants	Pla de ciutadania i immigració
<b>Informe</b> Atenció i Acollida Immigrants	Avaluació del programa Nausica
<b>Mesura</b> Atenció i Acollida Immigrants	Mesura de govern per augmentar la inscripció al cens electoral de les persones estrangeres amb dret de vot: "La meua ciutat, el meu vot"
<b>Informe</b> Atenció i Acollida Immigrants	Informe de govern sobre les accions interculturals i d'acollida d'immigrants en l'àmbit educatiu
<b>Informe</b> Drets de Ciutadania i Diversitat	Memòria: Programa Barcelona Ciutat de Drets. Accions de prevenció i garantia de drets de ciutadania i accions per incloure l'enfocament de drets humans a les polítiques públiques
<b>Informe</b> Drets de Ciutadania i Diversitat	Informe d'un any d'aplicació de la mesura del Pla de formació en drets humans i interculturalitat
<b>Informe</b> Drets de Ciutadania i Diversitat	Pla municipal de lluita contra la islamofòbia. Informe de seguiment
<b>Informe</b> Drets de Ciutadania i Diversitat	Informe de seguiment del segon any de la Mesura de govern sobre tracte igualitari a entitats religioses
<b>Informe</b> Acció Comunitària	Pla municipal d'acció comunitària 2018-2022
<b>Mesura</b> Democràcia Activa	Mesura de govern per al foment de la participació de persones d'orígens i contextos culturals diversos en els canals de participació
<b>Informe</b> Democràcia Activa	Informe sobre la implementació del Reglament de participació ciutadana 6 mesos després d'aprovar-se
<b>Informe</b> IBE	Informe 2017 "La dimensió social de la pràctica esportiva"
<b>Informe</b> IBE	Informe de progrés del programa Esport Inclou

# Estudis 2015-2018

Direcció	Autor/a	Títol
Feminismes i LGTBI	Fundación WASSU UA	Diagnòstic de la mutilació genital femenina a la ciutat de Barcelona
Feminismes i LGTBI	Noelia Igareda i Maria Barcons. Grup Antígona, UAB	Estudi sobre la situació dels matrimonis forçats a la ciutat de Barcelona
Feminismes i LGTBI	Carme Montserrat i Ferran Casas. Universitat de Girona	Impacte de la VM en les mares i adolescents
Feminismes i LGTBI	Spora Sinergies, SCCL	Recerca diagnòstica de la situació actual del "Circuit Barcelona contra la violència masclista"
Feminismes i LGTBI	Neus Roca Cortés. Línia de recerca Gènere, Grups i Canvi Psicosocial (GGCP)	Avaluació de l'eficàcia de la intervenció psicosocial en homes que exerceixen violència masclista de parella del Servei d'Atenció a Homes (SAH)
Feminismes i LGTBI	Spora Sinergies, SCCL	Model de coordinació interinstitucional per a la lluita contra les violències masclistes
Feminismes i LGTBI	Universitat Autònoma de Barcelona	Elaboració i desplegament d'un procés participatiu a dues comunitats educatives amb la finalitat de prevenir, de manera integral, la violència i la discriminació
Feminismes i LGTBI	Fil a l'Agulla, SCCL	Avaluació de la prova pilot a les comunitats educatives de quatre escoles bressol municipals durant el curs acadèmic 2017-18 en coeducació i prevenció de la discriminació
Feminismes i LGTBI	Fil a l'Agulla, SCCL	Treball amb famílies de l'alumnat de l'Escola Lloret durant l'any 2017 en el marc del programa "Xarxa d'escoles i instituts per la igualtat i la no-discriminació" (2a fase del pilot)
Feminismes i LGTBI	Escola Superior de Comerç Internacional (ESCI), Universitat Pompeu Fabra	Elaboració de 22 informes corresponents al segon any d'implementació del programa "Xarxa d'escoles i instituts per la igualtat i la no-discriminació" per a cadascun dels centres participants
Feminismes i LGTBI	Gerard Coll-Planas, Miquel Missé, Marcel Balasch, Mireia Faucha i Laura Macaya-Andrés	Diagnòstic de la situació laboral de les persones trans a la ciutat de Barcelona
Feminismes i LGTBI	Laura Macaya Andrés i Anna Saliente Andrés	Protocol contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat
Feminismes i LGTBI	Paco Abril, Aharon Fernández	Recerca i avaluació grup de pares (SAH)
Feminismes i LGTBI	Paula Arce	Estudi jurídic sobre diferents possibilitats d'ocupació a la zona de Robadors
Feminismes i LGTBI	Momentum	Pla funcional de l'espai de cures
Feminismes i LGTBI	Berta Güell i Ariadna Solé	Barcelonines d'origen pakistanès: apoderament i participació contra la feminització de la pobresa
Feminismes i LGTBI	Begoña Ruiz de Infante Ortiz de Zárate i Sushan Qu	<i>Barcelonesas de contexto cultural chino. Retos y oportunidades para la ciudad</i>
Feminismes i LGTBI	Mujeres Migrantes Diversas, Las Libélulas, Mujeres Pa'lante, Sindihogar, amb col·laboració de Calala	Informe de conclusions i recomanacions per apoderar les treballadores de les cures facilitant les eines per a la negociació laboral amb empreses i entitats contractants del sector
Feminismes i LGTBI	Ops Neo, SL	Estudi per valorar el funcionament organitzatiu dels PIAD i del SARA
Feminismes i LGTBI	Xavier Tuneu Gil	Seguiment i implementació de protocols organitzatius a PIAD i SARA
Feminismes i LGTBI	Grup de recerca Antígona (UAB)	Assetjament sexual, assetjament per raó de sexe i assetjament psicològic o <i>mobbing</i>
Feminismes i LGTBI		Informe sobre l'efectivitat del SAH
Feminismes i LGTBI		Avaluació de la prova pilot a comunitats educatives
Feminismes i LGTBI	Ops Neo, SL	Seguiment de la implementació organitzativa de PIAD i SARA
Feminismes i LGTBI		Estudi del marc jurídic per a la regulació de <i>meublés</i>

Direcció	Autor/a	Títol
Atenció i Acollida d'Immigrants	Dirk Gebhard	<i>The participation of EU citizens and third-country nationals in local elections in Europe. State of affairs and recommendations on how to increase it in a campaign by Barcelona City Council</i> (vinculat al projecte europeu)
Atenció i Acollida d'Immigrants	Coordinadora d'Associacions de Senegalesos	La participació política dels emigrants senegalesos al país d'origen: historicitat de transnacionalisme polític
Drets de Ciutadania	SAFI (Stop als Fenòmens slamòfobs): A. López Bargados, M. Lundsteen, A. Solé Arraràs	La pràctica religiosa de les comunitats musulmanes de Barcelona, expressions i problemàtiques
Drets de Ciutadania	Javier Tébar Hurtado. 2016	Informe sobre les persones represaliades durant el tardofranquisme i la transició a la democràcia. Barcelona, 1960-1979
Drets de Ciutadania	Laura Díez Bueso. 2016	Estudi sobre els mecanismes municipals de garantia dels drets humans
Drets de Ciutadania	Pedro Aguilera Cortés	Estudi sobre el pla d'antigitanisme
Drets de Ciutadania	Rosa Martínez, Clara Fons i Mar Grieria, UAB	Cementiris i diversitat religiosa a Barcelona
Drets de Ciutadania	S. Ezquerria Samper, M. de Eguia Huerta, Càtedra UNESCO Dones, Desenvolupament i Cultures UVic-UCC. 2016	Espai públic, bé comú
Drets de Ciutadania	C. Fernández Bessa, A. Di Masso Tarditti. Universitat de Barcelona	L'aplicació de l'ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l'espai públic de Barcelona des de la perspectiva dels drets humans
Drets de Ciutadania	Khalid Ghali	Normalització del fet religiós
Drets de Ciutadania	Quantumleap	Guia d'enfocament de drets en polítiques públiques
Drets de Ciutadania	Grup Barnils	Estudi "Observatori del discurs d'odi als mitjans de comunicació 2016-2017"
Drets de Ciutadania	Novact, International Institut for Nonviolent Action	Realització d'estudis per avançar en el coneixement del fenomen de l'extremisme violent, les seves motivacions, les seves bases de suport i avaluar l'impacte de les actuals polítiques antiterroristes
Drets de Ciutadania	Institut de Drets Humans de Catalunya	Informe i nota conceptual de la conferència "Cities4Rights"
Drets de Ciutadania	Cristina Fernández Besa	Pla per al foment i la promoció dels usos ciutadans a l'espai públic
Drets de Ciutadania	Toni Borrell	Lluitar contra l'antigitanisme amb les eines de la interculturalitat.
Drets de Ciutadania	Claudia Gallardo Rodríguez	Informe "Persones immigrades i discriminació en el dret a l'habitatge a Barcelona"
Relacions Ciutadanes	INDIC. Iniciatives i Dinàmiques Comunitàries	Procés de suport tècnic per a l'enfortiment associatiu de les entitats de persones migrants
Relacions Ciutadanes	INDIC. Iniciatives i Dinàmiques Comunitàries	Procés de suport tècnic per a l'enfortiment associatiu de les cases regionals de cultura popular de Barcelona
Democràcia Activa	Comissió d'Empara	Informe de la Comissió d'Empara del Reglament de participació ciutadana de l'Ajuntament de Barcelona
Democràcia Activa	Comissió Assessora de Processos Participatius	Informe 01 de la Comissió Assessora de Processos Participatius. Sobre duplicitats i possibles convalidacions en processos participatius per a modificacions del PGM
Democràcia Activa	Pau Alarcón (UPF); Patricia Garcé Espín (UPO); Yanina Welp (UZH); Joan Font (IESA)	Signar per influir? Models i experiències d'iniciativa local
Democràcia Activa	Institut d'Estudis Regionals Metropolitans	Districtes, ciutat, metròpoli
Recerca, Innovació i Desenvolupament	Agustí Cerrillo (UOC)	Informe jurídic: seguretat jurídica dels usuaris de Decidim



m 2018